На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 98/13 – УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20 и 52/21) и члана 39. тачка 7. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на XXVIII седници од 21. јула 2022. године, доноси

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. Основ за израду Генералног урбанистичког плана града Новог Сада до 2030. године

Генерални урбанистички план града Новог Сада до 2030. године (у даљем тексту: Генерални урбанистички план) представља стратешки план којим се утврђују границе и обухват грађевинског подручја, претежна намена простора, генерални правци и коридори инфраструктуре, подела на целине за даљу разраду плановима генералне регулације и други елементи значајни за даљу планску разраду.

Правни основ за израду Генералног плана садржан је у Одлуци о изради генералног урбанистичког плана града Новог Сада до 2030. године („Службени лист Града Новог Сада” број 55/09), коју је донела Скупштина Града Новог Сада на XX седници 29. септембра 2009. године.

Плански основ за израду Генералног урбанистичког плана представљају решења и смернице планова ширег подручја, пре свих – Просторни план Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада” бр. 11/12 и 9/21), а поред њега и планови који такође у потпуности обухватају подручје Генералног урбанистичког плана – Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10) и Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11).

Од значаја за израду Генералног урбанистичког плана су и планови ширег подручја који делимично обухватају подручје Генералног урбанистичког плана:

- Просторни план подручја посебне намене културног предела Сремски Карловци („Службени лист АПВ”, број 57/17);

- Просторни план подручја посебне намене „Фрушка гора” („Службени лист АПВ”, број 8/19);

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица–Београд (Батајница) („Службени гласник РС”, бр. 69/03, 36/10, 143/14 и 81/15);

- Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор – Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево – Јагодина – Ниш) („Службени гласник РС”, број 19/11);

- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац – Лозница („Службени гласник РС”, бр. 40/11, 39/19 и 88/20);

- Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит” („Службени лист АПВ”, број 3/12);

- Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 – Дунав (Паневропски коридор VII) („Службени гласник РС”, број 14/15);

- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) („Службени гласник РС”, број 32/17 и 57/19) и

- Просторни план подручја посебне намене Државног пута IIA реда бр. 100 за потребе реконструкције и модернизације пута и изградње бициклистичке стазе на деоници Нови Сад – Стара Пазова (до границе са административним подручјем Града Београда), са детаљном разрадом („Службени лист АПВ”, број 54/19).

У осталу документацију од значаја за израду Генералног урбанистичког плана спадају:

- Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године („Службени гласник РС”, број 47/19) и

- Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године („Службени гласник РС”, број 3/17).

За потребе израде Генералног урбанистичког плана у оквиру Јавног предузећа „Урбанизам” Завод за урбанизам Нови Сад урађене су претходне студије и анализе које су саставни део његове документационе основе: Студија становања, Студија спорта, Студија привредног развоја Новог Сада, Студија енергетике, Студија заштите заштите животне средине на подручју Новог Сада, Студија заштите животне средине, комунални објекти и површине, Анализа јавних служби, Студија хидротехничких система, Урбанистичка анализа Алибеговца у Петроварадину, Студија обликовања градских целина и архитектонског обликовања објеката у Новом Саду, Студија централних функција, затим Студија зелених и рекреативних површина, коју је израдио Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, Департман за воћарство, виноградарство, хортикултуру и пејзажну архитектуру и Демографски развој Новог Сада, коју је израдио Центар за просторне информације Војводине.

1.1. Извод из планова ширих подручја

1.1.1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године

Просторним планом Републике Србије, као стратешким развојним документом, утврђена је дугорочна основа организације, коришћења и уређења простора, као и основне претпоставке за дугорочни демографски, економски и социјални развој Републике Србије. Поред развојне концепције и основа за развој појединих функција, области и делатности, Просторним планом су утврђене и смернице за припрему и израду просторних и урбанистичких планова.

Регионализацијом Србије утврђено је шест макрорегиона. Међу њима је и регион Војводине, са Новим Садом као макрорегионалним центром, и регионалним центрима Суботицом, Сомбором, Зрењанином, Кикиндом и Вршцем, који гравитирају Новом Саду.

Субрегионално подручје Новог Сада обухвата општине: Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Бечеј, Врбас, Жабаљ, Нови Сад, Оџаци, Темерин, Тител, Инђија, Стара Пазова, Ириг и Србобран. Карактеристика демографског развоја овог подручја, која је Планом предвиђена, јесте прерасподела становништва која резултира концентрацијом становништва у субрегионалном подручју и Граду Новом Саду. И поред повећања броја становника у субрегионалном подручју, њихов удео у укупном броју становника, према овом плану, смањиће се са 7,13 % на 6,93 % 2002. године, односно 6,72 % 2011. године, док ће удео становништва Града Новог Сада са 2,72 %, у 1991. години, порасти на 2,88 % у 2011. години.

Планом се усмерава распоред индустријских активности. Београд и Нови Сад би имали интензиван раст у смислу повећања продуктивности, увођења нових технологија и успостављања динамике запошљавања у оквиру индустријске делатности. Основни правци дугорочног развоја индустрије усмерени су на даљи развој енергетике, металног и хемијског комплекса и производњу „биолошки вредне хране“. Концепцијом усмерене полицентричне концентрације предвиђена је концентрација производних капацитета у приобаљу Дунава и Саве, и то у појасу површине 360 ha простора Београда, Смедерева, Панчева, Ковина и Новог Сада.

У низу предности које је Нови Сад добио у Просторном плану Републике Србије издвајају се посебно његов положај на Дунавско–Савској осовини развоја која има посебан значај и приоритет у развоју Републике и улога у мрежи центара Србије. Својим положајем на развојној осовини, заједно са Нишом, спада у градове на које се ослања стратегија деметрополизације Републике.

Новом Саду је и у области развоја туризма дато значајно место. Основни критеријуми у концепту развоја туризма односе се на изражену туристичку тражњу, првенствено иностране, а затим и домаћу, затим на створене и природне услове и

ресурсе, на могућност коришћења активности и садржаја туристичке понуде током целе године.

Нови Сад је центар туристичке зоне која обухвата Војводину, центар регије Фрушке горе и Дунава, припада најзначајнијем центру другог степена и други је по значају емитивни центар туристичке понуде Србије, са међународним и националним значајем.

Јавне службе су један од елемената за квалификовање улоге у мрежи центара. С обзиром на гравитационо подручје, повољне саобраћајне услове, традицију и демографска обележја, у Новом Саду ће се и даље развијати разноврсне јавне службе сагласно његовим функцијама и ширем окружењу (Универзитет, здравство, култура).

У погледу могућности коришћења природних ресурса, процењено је да Нови Сад има добар потенцијал и да је као део Панонске низије (изузев Фрушке горе) природно предиспониран за ратарску производњу.

Просторним планом Републике Србије се резервише простор за изградњу хидроелектране „Дунав" (1.056 GWh). Реализацијом ове хидроелектране омогућава се искоришћавање преосталог потенцијала Дунава, узводно од успора ХЕ „Ђердап", до мађарске границе. Успор од 80 m надморске висине углавном се задржава у границама постојећих насипа. Хидроелектрана треба да буде проточна. Локација није детаљно утврђена, али је извесно да је у обухвату Просторног плана Града Новог Сада.

У окружењу Новог Сада (Фрушка гора, Беочин) рачуна се на налазишта за експлоатацију сировина за цемент.

Саобраћајну инфраструктуру карактерише веома важан саобраћајни правац, трансевропски пут, граница Мађарске – Суботица – Нови Сад – Београд и даље према Атини, односно Софији, који на подручју Војводине има дефинисану трасу. Магистрална путна мрежа је изграђена, а планира се њено унапређење.

Магистрална пруга за велике брзине Београд – Нови Сад – Суботица – државна граница – Мађарска, у делу од Суботице до Новог Сада (Петроварадина), биће у коридору постојеће пруге и модернизована, док ће се у делу од Петроварадина до Инђије изградити на новој траси. Планирана је и доградња пруге Зрењанин–Жабаљ (Нови Сад), изградња ранжирне станице и усклађивање железничког чвора са захтевима пруга за велике брзине.

У области воденог саобраћаја планирано је интензивно коришћење постојећих пловних путева и њихово укључивање у европску пловну мрежу пловним путем Рајна–Мајна–Дунав. Лука у Новом Саду са својом инфраструктуром, претоварним и складишним капацитетима, једна је од стратешких тачака у развоју воденог саобраћаја.

У сврху коришћења компаративних предности положаја Републике Србије, приоритет се даје изградњи робно-транспортних центара међу којима је и изградња РТЦ-а у Новом Саду.

У Просторном плану Републике Србије назначене су локације као резервација простора за будуће аеродроме. На Ченеју је планирана реконструкција и доградња постојећег аеродрома за спортску и пољопривредну авијацију и јавни превоз у регионалном саобраћају, док је спортски аеродром планиран у Беочину.

У циљу развијања система савремених комуникација, у Републици је планирано шест транзитних централа од којих је једна инсталирана у Новом Саду.

У погледу заштите природних добара, и даље остаје заштићена просторна целина Националног парка „Фрушка гора“, иако је регион Фрушке горе суочен са озбиљним инвестиционим захватима (привредне индустријске зоне, инфраструктура и сл.) који могу у знатној мери да угрозе специфичне вредности овог подручја.

Планирано је стицање међународног статуса заштите за простор Подунавља, посебно за Ковиљско-петроварадински рит.

Значај Фрушке горе истакнут је и кроз заштиту културних добара. Као средњовековна просторна целина, са монументалним споменицима републичког значаја, предложена је за упис у листу светске културне баштине.

1.1.2. Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине

План дефинише основне циљеве просторног развоја урбаних кластера и мрежа градова и урбаних насеља. Градови ће, појединачно или у кластерима, утврдити оквир одрживог развоја усаглашен са ресурсима којима располажу, развојним приоритетима, проблемима са којима се суочавају и процењеним развојним могућностима. Градови ће утврдити стандарде одрживости примерене свом локалном нивоу. Прилагодиће постојеће стандарде из националних и међународних докумената, или ће применити стандарде опробане у другим срединама, (тзв. „добри примери“). Градови ће развијати проактиван однос насупрот пасивном чекању да подстицај дође споља. Развијаће партнерске односе између јавног и приватног сектора, и предузимаће заједничке акције и пројекте. Нови Сад је град међународног значаја (функционалног урбаног подручја (ФУП) међународног значаја).

У складу са потребом убрзаног развоја покрајине у области привреде, потребно је реструктурисање привреде ради боље конкурентност, изградња модерне привреде и пословне инфраструктуре, стварање повољне инвестиционе климе за привлачење страних инвеститора. Акценат је на динамичнијем развоју индустрије која може да обезбеди производе вишег степена обраде, унапређење и развој сектора услуга, висок извозни потенцијал, отварање нових радних места и равномеран регионални развој.

Просторни развој се заснива на кохезионој варијанти која подразумева полицентричност. Део концепције просторног развоја је и потреба за активирањем нових локалитета и увођење нових просторних модела индустријске инфраструктуре (индустријска зона, индустријски парк, технолошки парк, научни парк, слободна зона),

што ће се плански усмеравати. Плански ће се контролисати утврђене дугорочне тенденције претварања пољопривредног земљишта у грађевинско, с обзиром на планирано повећање грађевинског земљишта.

1.1.3. Просторни план Града Новог Сада

Просторним планом Града Новог Сада, у складу са плановима ширих подручја који представљају његов плански основ, утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора, у циљу усаглашавања његовог економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима, као и дате смернице за израду планске документације за подручје Плана.

У оквиру планских решења, Просторним планом Града Новог Сада одређена је намена простора (пољопривредно, шумско, водно, грађевинско и друго земљиште), утврђена је заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса, утврђен је развој, дистрибуција становништва и мрежа насеља и јавних служби, просторни развој и дистрибуција привредних делатности, просторни развој туризма, просторни развој саобраћаја и других инфраструктурних система и њихово повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама, правила и мере заштите животне средине, предела, природних и културних добара итд. за сва насељена места, па тако и за град Нови Сад.

Сагледавајући планирану намену простора, начин планираног уређења и развоја простора у обухвату Просторног плана, намену површина определиле су природне карактеристике и досадашњи начин коришћења земљишта. Поред исказаних површина дефинисаних у складу са планираним наменама, од изузетног је значаја биланс површина дефинисаних по катастарским општинама и сумарно, којима се презентује учешће грађевинског земљишта и атара па и грађевинског подручја града Новог Сада. У претходном периоду учешће грађевинског подручја је незнатно повећано, што говори о веома рационално планираном начину коришћења простора, где се изузетно пажљиво планира грађевинско земљиште, ради очувања плодног земљишта које је необновљив ресурс.

Просторним планом Града Новог Сада одређено је грађевинско подручје града Новог Сада које обухвата у целости катастарске општине Нови Сад I и Нови Сад II и делове катастарских општина Нови Сад III, Нови Сад IV, Ченеј, Петроварадин, Сремска Каменица, Лединци, Буковац, Ветерник, Руменка, Кађ и Футог.

Пројекција демографског развоја Града Новог Сада заснива се на претпоставци да ће у планском периоду, као резултат мера популационе политике и бржег економског развоја земље и планског подручја, бити остварен растући фертилитет.

Претпоставља се да ће у планском периоду миграциони токови и прилив становништва слабити, па ће се економски развој планског подручја заснивати на аутохтоном демографском расту и уз учешће дела радно способног становништва

гравитационог окружења (дневне миграције). Према демографској пројекцији, у наредних двадесет пет година, укупно становништво Града Новог Сада повећаће се за око 4, 6 %. Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица као и Бегеч, Ветерник, Футог, Каћ, Лединци, Руменка и Ченеј остварiће минимални раст броја становника, док ће у насељима Будисава, Кисач, Ковиљ и Степановићево број становника стагнирати, или ће се незнатно смањити.

У овиру табеларног приказа пројекције становништва Града Новог Сада по насељима у периоду до 2034. године (растући фертилитет), за насеља Нови Сад, Петроварадин, Сремску Каменицу види се да је на основу пописа 2002. године град Нови Сад имао 216.583 становника, стање 2010. године је било 286.157 становника, а пројекција за 2034. годину је 289.262 становника.

Сагледавајући однос градских и сеоских насеља и њихово функционално повезивање, мрежу насеља у обухвату Просторног плана чине Нови Сад са Петроварадином и Сремском Каменицом, затим насеља са наглашеним урбаним карактеристикама Футог, Ветерник и Каћ и насеља: Бегеч, Будисава, Буковац, Ченеј, Кисач, Ковиљ, Руменка, Лединци, Стари Лединци и Степановићево.

Нови Сад, поред београдске агломерације, представља градски центар највишег степена урбанизације у Републици Србији. Налази се на Дунаву, важној европској реци, скоро у централном делу Војводине, на важним друмским, железничким и водним коридорима (X ,VII). Настао је од три самостална и у различитим временима настала насеља: на левој обали Дунава Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица на десној обали, која су се временом физички, функционално и социјално интегрисала, стварајући јединствену целину (конурбацију). Нови Сад, осим што је административни центар Града Новог Сада, центар је Јужнобачког округа и главни град АП Војводине, а према Просторном плану Републике Србије и центар функционалног урбаног подручја (ФУП) међународног значаја и један од кључних чинилаца развоја ширег гравитационог подручја.

Регионалним просторним планом АПВ, као важан генератор развоја АП Војводине истакнуто је подручје функционалног повезивања метрополитенских подручја Београда и Новог Сада, значајно са становишта њиховог положаја на раскршћу европских коридора X и VII, као и бољег позиционирања међу европским метрополитенским подручјима. На правцу Нови Сад – Београд већ је формиран урбани кластер са урбаним насељима Инђија, Рума, Стара Пазова, Панчево.

Развијеним садржајима, положајем и саобраћајним везама Нови Сад привлачи становништво функционалног и ширег гравитационог подручја па су услед тога веома изражене дневне миграције ка Новом Саду.

Планираним решењима, дефинисани су фукционални односи у мрежи насеља и положај града Новог Сада, па тако, сва насеља планског подручја, без обзира на величину, развијеност и друге карактеристике, услед развијених функција централитета у Новом Саду, гравитирају Новом Саду. То генерише масовне дневне миграције дела становништва насеља ка Новом Саду, док су знатно мање развијене функционалне везе

међу насељима, када неко од насеља привлачи становнике из других насеља због радних места, јавних служби, подручја рекреације, манифестација, природних вредности и др.

Положај насеља у односу на комуникације, како оне поред којих су настала, тако и оне из новијег доба, један су од најбитнијих фактора развоја.

У односу на саобраћајну повезаност, Нови Сад спада у групу насеља насеља која могу да користе сва три вида саобраћаја, друмски, железнички и водни.

Просторним развојем и организацијом јавних служби на планском подручју, заступљени су сви нивои јавних служби, почев од основних услуга (основно образовање, основна здравствена заштита, смештај у предшколским установама и дневни центри), до услуга вишег ранга (средње образовање, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, као и активности спорта и рекреације) које користе становници функционалног подручја и шире.

Велики утицај на развој и просторну дистрибуцију делатности јавних служби имаће најављена социјално-економска децентрализација друштва у којој ће јединице локалне самоуправе добити већа овлашћења. Тиме ће се омогућити квалитетније, адекватно остваривање права грађана у односу на конкретне потребе и обележја локалне заједнице.

У оквиру просторног развоја и дистрибуције привредних делатности, привредни садржаји планирају се у радним зонама, на улазним правцима у град и насеља, затим на појединачним локалитетима у оквиру других функција, или у оквиру парцела породичног становања.

Простори намењени радним зонама у Новом Саду организовани су у седам заокружених просторних целина (радне зоне I до IV, радна зона „Римски шанчеви“, радна зона „Исток“ и радна зона „Запад“) и опредељени су за развој секундарних и терцијарних делатности. Радна зона „Север III“ опредељена је за развој луке и робно-транспортног, односно логистичког центра, а радну зону „Запад“ треба оријентисати на реализацију само терцијарног сектора компатибилног становању, да би се тај простор што боље инкорпорирао у околне садржаје.

На просторима намењеним пословању на улазним правцима, који заузимају око 577 ha, значајна реализација остварена је на Руменачком улазном правцу, Ветерничком и Темеринском правцу. У зони зрењанинског правца значајније је учешће започетих од реализованих површина, јер реализација зависи од изградње инфраструктуре.

У зони ауто-пута Е-75 очекује се значајна реализација пословања, након усвајања предложених урбанистичких планова и реализацији сервисне саобраћајнице уз ауто-пут. Простор намењен пословању уз Градско гробље, као део Руменачког улазног правца, моћи ће да се реализује после доношења планске документације и реализације бар дела планираних саобраћајница и пратеће инфраструктуре.

Изградњом градске магистрале (продужетак Булевара Европе), створиће се услови за реализацију планираних површина на овом делу улазних праваца.

Осим у просторима радних зона и на улазним правцима у град, веома је значајно учешће пословних садржаја у зонама градских центара. Пословни садржаји у централним градским функцијама присутни су у виду административних и комерцијалних садржаја, различитих врста трговачких и угоститељских објеката. Ова врста пословања ће се и даље развијати на овим просторима.

Са аспекта просторног развоја туризма, Нови Сад је као релативно афирмисана туристичка дестинација од међународног значаја са највишом оценом атрактивности.
Просторним планом Републике Србије, Стратегијом развоја туризма и Маркетинг стратегијом туризма Војводине, Војводина је одређена као један од четири туристичка кластера земље, а у складу са потенцијалима подручја и ФУП-а, Нови Сад треба да развије различите туристичке производе, те да буде генератор развоја туризма у Војводини.

Имајући у виду природне и антропогене потенцијале за развој туризма, постојеће капацитете за његову реализацију и тежњу Новог Сада да се развије у модеран и значајан туристички центар региона, неопходна су даља улагања у туристичку инфра и супраструктуру.

У планским решењима инфраструктурних система, утврђени су просторни развој саобраћајне, водопривредне, енергетске, телекомуникационе и комуналне инфраструктуре.

За реализацију објеката у функцији саобраћаја неопходна је детаљнија разрада која се заснива на концепту дефинисаном овим планом. У друмском саобраћају то подразумева да је у зависности од значаја одређених коридора потребна израда урбанистичких планова детаљније разраде који ће прецизније дефинисати објекте у простору, што зависи од значаја одређених коридора. За постојеће путне правце где је предвиђена рехабилитација, појачано одржавање, реконструкција, правила грађења утврђују се на основу услова из овог плана. За све нове путне правце (планиране обилазнице, општинске путеве) обавезна је израда плана детаљне регулације.
У оквиру грађевинских подручја другачије услове може утврдити план генералне регулације, у зависности од конкретних услова.

У друмском саобраћају**,** за нове путне правце државних путева I и II реда потребна је израда планова детаљне регулације који ће послужити као основа за даљу реализацију, чему би претходила израда генералног пројекта и претходне студије оправданости.
Путни објекти су мостови, надвожњаци, пропусти и сл. – услови за њихову изградњу издаваће се на основу овог плана ако су утврђене регулационе линије, односно решени имовинско-правни односи (проглашен општи интерес). Уколико је код изградње ових објеката потребно дефинисати регулационе линије, односно није могуће на другачији начин решити имовинско-правне односе обавезна је израда плана детаљне регулације.

У железничком саобраћају, изградњи и реконструкцији железничких постројења треба да претходи израда идејних решења и планова детаљне регулације који морају бити усклађени са плановима насеља и програмом модернизације железничког

саобраћаја у Србији. На основу тог решења дефинисаће се технички елементи за реализацију појединих објеката који су у функцији железничког саобраћаја.

Железнички саобраћај ће се постепено укључивати у приградски превоз путника, са циљем да опслужи целу територију Града Новог Сада. То подразумева увођење модерних шинских возила и већи број полазака. Ревитализацијом и електрификацијом пруга на територији Града, створиће се услови за безбедније, брже, еколошки чистије и јефтиније одвијање овог вида превоза.

У водном саобраћају пловни пут на деоници Дунава у обухвату просторног плана има статус међународног пловног пута класе VIc. Исти статус пловног пута има и део Канала ДТД Нови Сад – Савино Село у делу од ушћа Канала у Дунав до преводнице Нови Сад.

Локацију градске марине, као и међународних пристаништа потребно је анализирати у току израде генералног урбанистичког плана града Новог Сада.

Основни елементи које марина мора да задовољава су:

- обезбеђена и заштићена акваторија и од дејства таласа, ветрова, ледених санти и речног наноса;

- дубина акваторије марина и прилазног навигационог дела (кота дна) мора бити у периоду ниског пловидбеног нивоа већа од највећег газа наутичког пловног објекта за чије је прихват марина технички оспособљена.

У ваздушном саобраћају, за реализацију аеродрома „Ченеј“ неопходна је детаљнија разрада која се заснива на концепту дефинисаном овим планом. То значи да је обавезна израда плана детаљне регулације који ће послужити као основ за реализацију, уколико орган надлежан за доношење плана не утврди да је основ за реализацију просторни план подручја посебне намене. Основ за реализацију реконструкције и модернизације садржаја аеродрома на постојећој парцели је овај план.

Интермодални транспорт и логистички центри морају бити стратешки лоцирани и пројектовани у близини укрштања важне транспортне инфраструктуре (друм-железница-река) и робних токова, постојећих инфраструктурних капацитета и већих привредних и дистрибутивних центара уз флексибилност и могућност просторног проширења, како би временом прерастао у логистички центар. За интермодалне терминале потребно је планирати простор површине до 10 ha, а за комплетно развијене логистичке центре, са пратећим подсистемима, до 100 ha. Логистички центар мора да садржи најмање један интермодални терминал.

У просторном развоју водне инфраструктуре, реализовани систем снабдевања водом, на планом дефинисаном подручју, представља основу планираног водоводног система „Нови Сад”, односно, регионалног система дефинисаног Просторним планом Републике Србије, који се посматра као потенцијална могућност груписања постојећих и планираних појединачних водоводних система у један флексибилан регионални систем који ће се, према потреби, раздвајати на делове или спајати у јединствен систем. Планирани водоводни систем „Нови Сад” има за циљ првенствено снабдевање водом Града Новог Сада.

Водоводни систем за снабдевање технолошком водом обухватиће све радне зоне у Новом Саду и оставља се могућност да се прошири према радним зонама у насељима, уколико за тим постоји интерес.

Постојећи канализациони систем на територији Града Новог Сада представља основу будућег канализационог система. Задржава се постојећи – матични канализациони систем, реализован на највећем подручју Новог Сада и на делу Петроварадина, који је општи. На осталим деловима Новог Сада и у насељима на територији Града Новог Сада задржава се и планира сепарациони канализациони систем. Централна постројења за пречишћавање отпадних вода предвиђају се у Новом Саду („Север IV") и Петроварадину („Роков поток").

У случају промене концепта пречишћавања отпадних вода, кад се стекну услови, утврде сви потребни економски и технички показатељи, прибаве потребне сагласности и усагласе параметри, могуће је кроз Генерални урбанистички план и планове генералне регулације извршити потребне корекције, у погледу капацитета планираних локација за изградњу објеката постројења за пречишћавање отпадних вода, у складу са свим потребним условима и сагласностима надлежних институција, уз обавезну израду процене утицаја наведених пројеката на животну средину.

Атмосферске воде на територији Града Новог Сада, прихватиће општи и сепаратни канализациони системи и мелиорациони системи, на бачком делу Града, а фрушкогорски потоци, општи и сепаратни канализациони системи на сремском делу Града.

Планирана одбрана од поплава, на територији Града Новог Сада, претпоставља реализацију сталнеодбране од поплава за високе воде вероватноће појаве једном у 100 година (1 % В.В. Дунава), која ће се тако формирати да се омогући и изврши њено надвишење у циљу формирања сталне или мобилне одбране за високе воде вероватноће појаве једном у 1000 година (0,1 % В.В. Дунава) за одбрану градског подручја и за ређе водостаје од 100 година за преостали простор Града Новог Сада.

У наредном периоду планира се изградња следећих већих електроенергетских објеката:

Преносне трансформаторске станице 110/20 kV	Оријентациона локација
ТС „Центар"	постојећа ТС 35/20 kV у Улици Пап Павла
ТС „Петроварадин – Победа"	на подручју „Садови" у Петроварадину
ТС „Нови Сад 8"	на подручју радне зоне „Север I"
Далеководи (ДВ) 400 kV, 110 kV и кабловски (КВ) 110 kV водови	
КВ 110 kV водови за ТС „Центар" од ТС „НС 4", ТС „НС 5" и ТС „НС 7"	
ДВ 110 kV за ТС „Петроварадин" од ТЕ-ТО и ТС „Нови Сад 3"	
ДВ 110 kV за ТС „Нови Сад 8 – Север I" од ТС „Нови Сад 3"	

Израда плана детаљне регулације, као основа за реализацију планираних садржаја, предвиђена је у области енергетске инфраструктуре, за изградњу далековода напона преко 110 kV.

Приоритети развоја Града Новог Сада у области гасификационог система су потпуна гасификација свих насеља на територији Града и повезивање радне зоне

„Север I" са ГМРС изградњом гасовода у Приморској улици. Гасоводну мрежу високог или средњег притиска градити као подземну, у регулацијама саобраћајница (на за то одређеним местима у попречним профилима улица, који ће се дефинисати и плановима детаљније разраде), у постојећим или планираним коридорима, или у атару, према условима надлежне институције.

Унутар топлификационог система планира се реконструкција и проширење ТЕ-ТО, односно изградња новог објекта који ће радити као гасно-парно постројење укупне снаге око 300 MWt и 450 MWel. Основни енергент који ће се користити у топлани биће природни гас. И у осталим постојећим и планираним топланама основни енергент биће природни гас, као енергент који најмање утиче на загађење животне средине.

Приоритети развоја Града Новог Сада у области енергетике и енергетске ефикасности су употреба нових и обновљивих извора енергије ради смањења енергетске потрошње, односно повећања енергетске ефикасности, планско и организовано оспособљавање за коришћење обновљивих извора енергије и увођење техничких мера за смањење топлотних губитака у зградама (стамбеним и јавним) и термичким процесима производних технологија.

Планира се развој система по областима – изградња телефонских аутоматских централа, поштанских центара и подземне мреже оптичких каблова, изградња кабловског дистрибутивног система, постављање нових радио, ТВ и интернет предајника, репетитора и антенских система мобилне телефоније.

Комунална инфраструктура је незаменљив услов живота и рада становништва у насељима и од нивоа развоја комуналне инфраструктуре у највећој мери зависи квалитет живљења у њима.

На територији Града Новог Сада комунални системи и комуналне службе развијали су се са циљем да се стварају јединствени комунални системи уколико за то постоје техничке могућности и економско оправдање. Услед недовољних економских могућности и брзог развоја планског подручја, јединствени комунални системи нису успостављени на целокупном планском подручју, ниво комуналног стандарда је неуједначен, те су утврђени најважнији циљеви развоја комуналне инфраструктуре на територији Града.

Распоред, врста и друге карактеристике зеленила у граду и насељима условљене су различитим природним, еколошким, просторним и другим факторима (рељеф, климатски услови, присуство реке и карактеристике приобаља, старост града и начин изградње итд.).

Подизање и заштита зелених површина заснивање се на уређењу постојећих и повећању зелених површина, пре свега, уз обале Дунава, повезивању зеленила у целовит систем и обезбеђењу равномерног распореда.

Парковско и улично зеленило представља најважније категорије зеленила у граду и насељима. Укупна заштитна улога зеленила на територији Града зависи од количине, врсте и квалитета зеленила, али и од његовог распореда и квалитета успостављених веза са зеленилом у окружењу. У циљу ефикаснијег коришћења

потенцијала зеленила на територији Града, потребно је постојеће дрвореде попунити, уједначити и повезати са ванградским зеленилом.

У планском периоду потребно је формирати зелену мрежу, а у оквиру ње екокоридоре и зоне ублажавања негативних ефеката. Ови коридори би представљали делове националне екомреже са позитивним дејством на животну средину.

Реализација оваквог концепта обезбедиће: повећање површина под зеленилом; естетско-декоративне ефекте; хуманије услове за живот и рад становништва и унапређење туристичке понуде; проширење могућности и услова за рекреацију; остварење позитивних економских ефеката у производњи дрвета, развоју ловне привреде и пчеларства.

У циљу укупне заштите вегетације, приликом израде свих врста урбанистичке документације потребно је унети постојећу вегетацију, природне вредности, њихову валоризацију и на основу тога планирати решења.

На подручју Просторног плана, у оквиру заштите, уређења, коришћења и развоја природних добара, простори посебних природних вредности, знаменитости и природних реткости захтевају континуиран биолошко-еколошки мониторинг у циљу рационалног коришћења, очувања, унапређења и одрживог развоја.

С обзиром на очуване изворне особености природе, у свакој области коришћења природних вредности обезбедиће се заштита шума ради очувања постојећих аутохтоних шума и реинтеграције нарушених шумских састојина.

У заштићена подручја спадају заштићена природна добра, од којих су најзначајнији Национални парк „Фрушка гора”, који својим обронцима шумског масива у заштитној зони обухвата делове грађевинског подручја града Новог Сада и Специјални резерват природе Ковиљско-петроварадински рит који својим ободом тангира грађевинско подручје града Новог Сада. Поред описаних, у Регистру споменика природе налазе се и осам споменика природе на подручју града Новог Сада.

Поред заштићених природних добара, евидентирана су и природна добра у поступку заштите и природна добра приоритетна за валоризацију.

За станишта заштићених и строго заштићених врста од међународног значаја и од националног значаја, утврђене су мере заштите, као и опште и посебне мере заштите еколошких коридора (Дунава – међународног еколошког коридора, Канала ДТД – регионалног еколошког коридора, и потока и означених мелиоративних канала као локалних еколошкх коридора). Поред ових мера утврђене су и мере заштите гео и палео, и мере заштите ретких, угрожених и заштићених биљних и животињских врста.

Мере заштите и уређење предела на подручју града Новог Сада, треба да у зависности од карактера предеоних целина, природних и културних особености, допринесу регионалном и локалном идентитету. Повезаност насеља и природних одлика приобаља изражена је кроз њихову специфичну морфологију, унутрашњу или спољашњу физиономију.

Основни циљ заштите, уређење и развоја предела и очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности обезбедиће се и заштитом и очувањем природних предела кроз очување биодиверзитета

и заштићених природних добара; заштитом и очувањем културних урбаних предела са стварањем нових препознатљивости; очувањем морфологије, структуре и физиономије насеља, уз максимално поштовање традиционалне урбане матрице код планирања нових урбаних блокова; реализацијом нове изградње која је усаглашена са традицијом урбаних насеља; итд.

Постизање равнотеже имеђу активности у простору и предеоних елемената, ради минимизирања оптерећења предела обезбедиће се планирањем привредног развоја на принципима одрживости, у складу са предеоним одликама.

Међу опште мере заштите биодиверзитета спада и подизање вишеспратног заштитног зеленила око Новог Сада и насеља у обухвату Просторног плана према обрадивим површинама ради спречавања загађења насеља од последица активности у окружењу.

Заштита културног наслеђа представља интегративни део процеса планирања, а мере заштите ускладиће се са свим активностима на овом простору, у складу са значајем и природом сваког појединачног споменика, односно урбане или руралне целине.

Заштита непокретних културних добара подразумева интегралну заштиту, јединство споменика са природним окружењем у којем је он настао, што подразумева да се при планирању свих активности на одређеном простору мора полазити од извршене валоризације културног добра и анализе стања, при чему је од пресудног значаја уочавање основних узрока његовог настанка и поновно обезбеђење истих или сличних околности у поступку ревитализације и регенерације урбаног и руралног простора.

У историјским урбаним или руралним просторима није довољно сачувати грађевине и физичке структуре, већ је потребно препознати да такви простори треба да прате савремене токове живота и развоја, што чини битан сегмент очувања њиховог културног идентитета. Свака промена треба да буде постепена и тако вођена да све карактеристике културног добра: објекта, места или целине буду очуване.

У Регистру непокретних културних добара Републике Србије, на подручју града Новог Сада (Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица) уписано је, по врстама: 57 споменика културе, осам просторних културно-историјских целина, два знаменита места, и 48 археолошких локалитета.

Просторним планом Града Новог Сада утврђени су принципи, критеријуми и мере ради успостављања интегралног система управљања и заштите животне средине. Ове мере се заснивају на спречавању загађивања животне средине на месту настајања, одговарајућој намени простора, измештањем загађивача на друге локације, планирањем заштитних појасева око потенцијалних загађивача и око објеката који не смеју бити угрожени, планирањем одговарајуће путне мреже и друге инфраструктуре, распоредом намена дуж водотока. Планирање и извођење захвата који могу имати негативан утицај на животну средину, спроводи се уз поступак стратешке процене утицаја на животну средину и процене утицаја на животну средину. На основу идентификације стања животне средине ради отклањања негативних последица бројних активности у

експлоатацији и деградацији простора и мењању природних услова, утврђују се мера за спречавање, отклањање или умањење извора угрожавања и мере заштите животне средине (услови за заштиту и коришћење земљишта, заштиту ваздуха, заштиту и унапређење и управљање водама, заштиту од буке, заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења, заштиту од акцидената, заштиту од отпадних и опасних материја..).

Просторним планом Града Новог Сада одређени су делови територије за које је предвиђена израда урбанистичког плана или урбанистичког пројекта. За подручје града Новог Сада предвиђена је израда генералног урбанистичког плана и планова генералне регулације за делове грађевинског подручја. За делове подручја у обухвату плана за које је одређена даља планска разрада, правила утврђена овим просторним планом су усмеравајућег карактера.

Приоритетна планска решења, односно пројекти утврђени су по областима, на основу сагледаног стања и потреба, у сагласности са опредељењима из Стратегије привредног развоја Града Новог Сада, као и у складу са приоритетним планским решењима која су утврђена у Регионалним просторним планом Аутономне Покрајине Војводине (РПП АПВ), а која се односе на Град Нови Сад.

Град Нови Сад ће у функционалном окружењу имати најважнију улогу у активирању развојних ресурса и повезивању општина око развојних пројеката.

Концепција просторног развоја АП Војводине, која је утврђена у РПП АПВ, усмерена је ка остваривању веће развојне равнотеже у оквиру административно-територијалне организације АП Војводине. „Кључну улогу требало би да имају динамични и снажни урбани центри у функционалној вези са својим окружењем, кроз јачање полицентричног урбаног система. Носиоци просторног, тј. интегрисаног и одрживог економског, социјалног и еколошког развоја, биће макрорегионални центар Нови Сад са урбаним центрима: Суботица, Сомбор, Сремска Митровица, Кикинда, Зрењанин, Панчево и Вршац.”

Овим просторним планом и другим стратешким и развојним плановима и инструментима, планско подручје ће се усмеравати са циљем да се развија као просторно, функционално, економски и социјално јединствена и уравнотежена целина, интегрисана у окружење у складу са заједничким регионалним и ширим интересима. У том циљу, стварање се услови за реализацију концепта равномерног просторног и економског развоја планског подручја, предузимањем различитих мера утврђених у просторно-планском документу.

1.1.4. Просторни план подручја посебне намене културног предела Сремски Карловци

Основна концепција просторног развоја Просторног плана подручја посебне намене културног предела Сремски Карловци базира се пре свега на идентификацији „Културног предела” и стварању основа за његову просторну афирмацију. Планским

решењима се успостављају режими заштите постојећих структура културног и природног наслеђа, пре свега у погледу задржавања и очувања њихове међусобне повезаности. Просторни план подручја посебне намене пружа смернице за уређење и одрживо коришћење простора у односу на функционалност, амбијенталну вредност и традиционални начин коришћења.

На простору обухвата Просторног плана подручја посебне намене издваја се предеони образац, дефинисан карактеристичним предеоним елементима који су груписани у три предеоне целине.

Део градског грађевинског подручја града Новог Сада, припада предеоној целини Фрушкогорско пригорје са насељима, а део предеоној целини Река Дунав са инундационим подручјем. У оквиру ових целина, издваја се просторна потцелина „Западни прилаз са Текија" као део посебне намене, као и два просторна сегмента који су део зоне утицаја на посебну намену.

Просторна потцелина „Западни прилаз са Текија" налази се у потпуности у грађевинском подручју града Новог Сада.

За градско грађевинско земљиште града Новог Сада унутар ове потцелине, обавезна је израда одговарајућег урбанистичког плана на основу смерница дефинисаних Просторним планом подручја посебне намене.

Ова потцелина обухвата простор комплекса верског објекта Текија и „зелени" појас – зону урбаних башти између коридора друмске саобраћајнице и коридора железничке пруге (укључујући и коридор друмске саобраћајнице).

Потцелина ће чинити јединствен амбијентално-функционални простор који ће симболизовати западну „улазну" капију на подручје културног предела Сремски Карловци.

Просторним планом подручја посебне намене дефинисане су и смернице за израду урбанистичког плана туристичке локације „Текије", као и предлог поделе простора на две просторно-функционалне зоне – комплекс верског објекта и зону урбаних башта, кроз које се регулише коридор бициклистичке стазе. У оквиру ових простора се морају дефинисати један или више пунктова – видиковаца са којих је најатрактивније сагледавање Ковиљско-петроварадинског рита.

Поред просторне потцелине „Западни прилаз са Текија", Просторним планом подручја посебне намене обухваћена су два просторна сегмента на територији грађевинског подручја града Новог Сада, за које је овим планским документом утврђена примена планова јединица локалних самоуправа (Град Нови Сад).

Ова два сегмента представљају зону утицаја на подручје посебне намене, и за израду планске документације обавезна је примена смерница утврђених овим планским документом. Међу најзначајније смернице спадају свакако оне које се тичу поштовања услова и мера заштите вредности карактера предела, културне баштине, природе и заштите животне средине, као и мењања основне намене површина ван граница

потцелина, само ако се тим изменама не нарушава посебна намена и дефинисане мере заштите.

1.1.5. Просторни план подручја посебне намене „Фрушка гора”

Просторни план подручја посебне намене (ППППН) „Фрушка гора” обухвата сремску страну грађевинког подручја града Новог Сада која је обухваћена Генералним планом. Већи део овог простора налази се у „подручју утицаја на посебну намену – подручје ван посебне намене”. Ипак, као „Подручје непосредног утицаја на Национални парк” на овом простору дефинисано је „подручје посебне намене” за Туристички правац „Зелена стаза” на траси бивше локалне пруге Беочин–Петроварадин. Туристички правац „Зелена стаза” се реализује директно, на основу ППППН „Фрушка гора” уз обавезу израде урбанистичког пројекта, односно није предмет даље разраде Генералног плана. Овај простор је дефинисан границом која је описана у поглављу „I. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА” подтачка „1.2.1. Опис граница подручја посебне намене”, део „Туристички правац „Зелена стаза”“.

ППППН „Фрушка гора” за подручје у обухвату Генералног урбанистичког плана – односно на „подручју утицаја на посебну намену – подручју ван посебне намене”осим Туристичког правца „Зелена стаза”, назначени су инфраструктурни правци који се спроводе на основу просторних планова подручја посебне намене инфраструктурних коридора, који су у овом тексту наведени.

Такође, у поглављу „V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА” у пододељку „2.2. Смернице за спровођење Просторног плана у „подручју утицаја на посебну намену – подручју ван посебне намене”, наводи се следеће:

„Сви плански документи ЈЛС, који су у целости или делом у „Подручју утицаја на посебну намену”

- подручју ван посебне намене, морају се усагласити са планским решењима датим у Просторном плану, у делу који се односи на:
- станишта заштићених и строго заштићених врста, дата у Рефералној карти број 3.1. „Заштита природних добара”;
- Просторно културно-историјску целину Фрушка гора са манастирима и другим споменицима (прва и друга зона заштите), дату Правилима уређења, у тачки 1.5.2. Услови и мере заштите и уређења непокретних културних добара и добара под претходном заштитом и у „Прилогу” Просторног плана, а за коју ће се услови и мере заштите примењивати тек након доношења новог акта о заштити и проглашењу Просторно културно-историјске целине „Фрушка гора са манастирима и другим споменицима културе”.

- туристичке правце и путеве, дате у Рефералној карти број 2.1. „Мрежа насеља и саобраћајна инфраструктура” и у Правилима уређења, у тачки 1.1.3.6. „Правила уређења за туристичке правце кретања”.
- Заштиту од елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и уређење простора од интереса за одбрану земље, дате:
  1) на графичком прилогу 3.3. „Природни ресурси и заштита животне средине”;
  2) у Правилима уређења, у тачки 1.5.6. „Услови и мере заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа” и у тачки 1.5.7. „Уређење простора од интереса за одбрану земље”;
- забрану изградње ППОВ-а у небрањеном делу, односно инундационом поручју реке Дунав;
- заштиту од ерозије, поплава и бујица на северним падинама Фрушке горе, уз могућност изградње одговарајућих водних објеката (микроакумулације, ретензије), уз обавезну претходну израду адекватних студија, анализа и адекватне техничке документације у складу са Законом;
- престанак важења мера заштите дефинисаних у односу на локалну пругу Петроварадин-Беочин и њен заштитни пружни појас у делу који је Просторним планом дефинисан као туристички правац „Зелена стаза”.“

Садржина осталих поглавља ПППУН „Фрушка гора“ датих у тексту и приказаних на реферaлним и пратећим картама су садржана и део су решења Генералног урбанистичког плана.

1.1.6. Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица–Београд (Батајница)

Овим просторном планом је извршено планско усмеравање уређења, коришћења и заштите простора коридора у циљу финалне организације уређења и развоја расположивих ресурса и стратешких поставки Просторног плана Републике Србије. Такође су дефинисана и правила за усаглашавање инфраструктурних система у коридору.

Просторним планом се резервише простор за коридоре планираних магистралних инфраструктурних система следеће ширине:

- 700 m за аутопут,
- 250 m за пругу велике брзине,
- 200 m за гасовод,
- 4 m за оптичке каблове,
- 300 m за коридор пловног пута.

Трајно заузимање земљишта за потребе изградње и функционисање система и објеката у инфраструктурном коридору чине појасеви просечне ширине:

- 70 m за аутопут, уз додатне површине за мотел око 5 ha, за одморишта око 3 ha и за петљу око 5 ha,
- 35 m за железничку пругу за велике брзине, уз додатне површине за станице и друге садржаје,
- 5 m за гасовод.

Око магистралних инфраструктурних система постоје два заштитна појаса.

1) Непосредни заштитни појас у којем није дозвољена изградња објеката, осим објеката који су у функцији тог инфраструктурног система. Уколико у том појасу већ постоји неки објекат, он се мора изместити или адекватно заштитити. За поједине инфраструктурне системе он износи:

- 150 m за аутопут,
- 100 m за железничку пругу,
- 60 m за гасовод,
- 6 m за оптички кабел.

2) Шири заштитни појас у којем је дозвољена градња, али по селективном приступу. За поједине инфраструктурне системе он износи:

- 480 m за аутопут,
- 115 m за пругу за велике брзине,
- 135 m за гасовод.

Међутим, у просторном плану је наведено да ће се ширина заштитних појасева појединих инфраструктурних система утврдити израдом планова са детаљном урбанистичком разрадом.

Сви урбанистички планови за просторе који су у обухвату овог просторног плана, морају се ускладити и могу се примењивати у деловима који нису у супротности са планским решењима, правилима и смерницама просторног плана у вези са магистралним инфраструктурним системима у инфраструктурном коридору.

Просторним планом су дефинисани саобраћајни елементи пута, али и пратећи садржаји.

Пратећи садржаји ауто-пута се могу поделити у две целине и то функционални садржаји ауто-пута и пратећи садржаји за потребе корисника ауто-пута.

Функционални садржаји ауто-пута обухватају све службе и објекте ауто-пута који директно утичу на експлоатационе параметре и услове на истом путу, а пре свега на остварење капацитетеа државног пута, брзину и густину саобраћајног тока, на поузданост и безбедност саобраћајног тока, као и удобност вожње и ниво саобраћајне услуге (базе за одржавање, станице за уптрављање и контролу саобтраћаја, станице за наплату путарине).

Пратећи садржаји за потребе корисника пута подразумевају све објекте и функције који обезбеђују безбедније и комфорније путовање како возача тако и путника, али и омогућују остварење позитивних економских ефеката. Они су обавезни елементи државног пута а њихови садржаји се максимално приближавају корисницима у складу са законима понуде и потражње услуга како преобилно постојање ових садржаја не би угрозило основну функцију одвијања динамичког саобраћаја дуж државног пута али и како би се истовремено остварио значајни економски ефекат.

Пратећи садржаји за потребе корисника државног пута објективно представљају значајну компоненту укупног квалитета понуде са индиректним утицајем на безбедност кретања саобраћаја. Основна просторна дисперзија и расподела ових садржаја се ослања на специфичност поднебља и оцену учесталости потреба корисника за одређеним услугама, као и генерални став да уз веће урбане центре – градове густина ових садржаја може бити и већа. Пратећи садржаји за потребе корисника уз ауто-пут Е75 су следећи:

- услужни центри (УЦ) са обавезним садржајима мотела и станице за снабдевање горива,
- паркиралишта.

1.1.7. Просторни план подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор – Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево – Јагодина – Ниш)

III. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И РЕГИОНАЛНИ ЗНАЧАЈ (ТРАСЕ, ТЕРМИНАЛИ, ОДНОС СА ДРУГИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ СИСТЕМИМА)

1. Општи подаци о продуктоводу и постројењима

„Систем продуктовода кроз Републику Србију имао би седам терминала на следећим локацијама:

1) Терминал Панчево непосредно уз Рафинерију нафте у Панчеву (поред своје функције у двосмерном промету моторних горива предвиђен је и за размену рафинеријских полупроизвода);

2) Терминал Смедерево уз складиште НИС – Југопетрола;

3) Терминал Јагодина у зони Ауто-пута Е-75: Београд – Ниш и Нове индустријске зоне „Јагодина”;

4) Терминал Ниш уз постојеће складиште НИС – Југопетрола;

5) Терминал Нови Сад уз Рафинерију нафте у Новом Саду (поред своје функције у двосмерном промету моторних горива предвиђен је и за размену рафинеријских полупроизвода);

6) Терминал Сомбор на локацији складишта НИС-Петрол (предвиђен је за дистрибуцију деривата ауто цистернама);

7) Терминал Београд.“

2. Опис траса и терминала и однос према другим инфраструктурним системима и употреба земљишта

2.1. Опис терминала

„2) Терминал „Нови Сад”: Пријемни терминал у Новом Саду налази се у оквиру постојећег комплекса терминала „Транснафта” уз рафинерију нафте у Новом Саду и користиће се постојећим инфраструктурним објектима.

Потребна површина за изградњу објеката, уређаја и опреме терминала Нови Сад унутар постојећег комплекса „Транснафта” уз рафинерију нафте у Новом Саду је сса 3,35 ha.

Терминал „Нови Сад” – КО Нови Сад 4 – Целе кат.парцеле бр.: 2555/6; 2009/1;”

ПЛАНСКА РЕШЕЊА

III. ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА

„За I фазу деонице продуктовода Панчево – Нови Сад и Панчево–Смедерево егзистирају:

1) Просторни план града Новог Сада: Продуктовод пролази кроз пољопривредно земљиште, а Терминал „Нови Сад” са налази у „грађевинском рејону” планираног енергетског коридора;“

За III фазу деонице продуктовода Нови Сад – Сомбор егзистирају:

„3) Генерални план града Новог Сада до 2021. године („Службени лист града Новог Сада”, број 39/06): Продуктовод пролази кроз планирани енергетски коридор, површине намењене хидротехничким захватима, површине намењене преради отпадних вода и зони инфраструктурног коридора. При томе ће се водити паралелно у енергетском коридору са планираним:

(1) Разводним гасоводом притиска p=50 бар, деоница РГ 04-11: ГРЧ Госпођинци – ГРЧ Футог (Стари Футошки) и пречника 219,1/3.65 mm;

(2) Разводним гасоводом притиска p=50 бар, деоница РГ 04-11: ГРЧ Госпођинци – ГРЧ Футог (Нови Футошки) и пречника 406,4/8,7 mm.”

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

II. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ТРАСУ ПРОДУКТОВОДА

„Коридор/траса инфраструктурног система за транспорт нафтних деривата подразумева одређене локационе услове. У коридору/траси продуктовода издвајају се 3 основне зоне са различитим условима:

1) Прва зона – непосредне заштите износи 5 m обострано од осе продуктовода у којој је по правилу забрањено дубоко орање (преко 0,5 m), као и садња биљака са дубоким корењем (преко 1 m дубине);

2) Друга зона обухвата обострани појас од 30 m у коме се по правилу забрањује градња објеката за становање, с тим да су могући изузеци у случају ограничења (физичка или већ изграђени постојећи објекти) на појединим локацијама. Тако се зграде за становање или боравак људи могу градити у појасу ужем од 30 m , ако је градња била већ предвиђена урбанистичким планом пре пројектовања продуктовода и ако се примене посебне мере заштите, с тим да најмање растојање насељене зграде од гасовода мора бити:

(1) за пречник продуктовода до (125 mm – 10 m);

(2) за пречник продуктовода од (125 mm до 300 mm – 15 m);

(3) за пречник продуктовода од (300 mm до 500 mm – 20 m);

(4) за пречник продуктовода већи од (500 mm – 30m).

3) Трећа зона обухвата појас од 200 m обострано од осе продуктовода у којем се по правилу налазе зоне подељене у четири категорије у зависности од густине насељености.”

1.1.8. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац – Лозница

Овим просторним планом траса државног пута је у потпуности дефинисана и при томе су издвојене следеће зоне:

- зона путног коридора – резервисан простор за потребе изградње и функционисања пута утврђена је за изградњу пута и функционисање саобраћаја на њему; изградња објеката у зони путног коридора подразумева објекте пута и објекте у функцији саобраћаја на њему, као и објекте инфраструктурних система који се укрштају или паралелно воде у коридору пута; ширина зоне износи 70 m;

- зона непосредне заштите је утврђена за обезбеђење заштите од штетног утицаја путног коридора на окружење; изградња објеката у зони непосредне заштите није дозвољена осим за објекте који су у функцији пута и саобраћаја на њему; ширина зоне директно произилази из законске регулативе и износи 20 m;

- зона шире заштите је у функцији путног коридора и његовог несметаног функционисања у простору; изградња објеката у зони шире заштите дозвољена је по селективном принципу уз израду одговарајуће планске докунентације; ширина зоне директно произилази из законске регулативе и износи 20 m;
- подручје које је у функционалној вези са линијским ситемом одређено је границом шире зоне заштите и границом обухвата овог просторног плана.

Шема путног коридора и граница заштите за деонице кроз грађевинска подручја има могућност формирања и изградње сервисне саобраћајнице у појасу границе непосредне заштите.

Делови територије за које је предвиђена израда урбанистичког плана обухватају:

- административно подручје Града Новог Сада,
- деоница Шабац–Лозница,
- комплексе намењене пратећим путним садржајима,
- за грађевинска подручја уз државне путеве I реда.

На основном путном правцу ДП-21 на административном подручју Града Новог Сада, правила грађења ће бити утврђена кроз израду плана детаљне регулације инфраструктурног коридора Државног пута I реда (М-21) на административном подручју Града Новог Сада (источна обилазница око Новог Сада), уз примену смерница из Генералног пројекта и правила уређења из овог просторног плана.

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру на овој деоници:

- државни пут I реда у оквиру обухвата овог просторног плана ће се градити према предложеној траси ван насеља, за моторни саобраћај интеррегионалног нивоа са елементима и објектима за овај хијерахијски ниво саобраћајница,
- трасу државног пута изабрати тако да се минимизира заузимање новог пољопривредног земљишта као и да се делимичном комасацијом минимизира нарушавање постојећа организација атара,
- у зонама грађевинских подручја већих урбаних агломерација – градова, подручја повећане саобраћајне тражње (Нови Сад, Рума, Шабац, Лозница) уз државни пут је обавезна изградња сервисних саобраћајница са свођењем истих на унапред утврђене саобраћајна чворишта – раскрснице, што ће се дефинисати кроз израду планова детаљне регулације.

Опис државних путева у обухвату овог просторног плана формиран је на основу елемента из Генералног пројекта, као и на основу важеће просторно планске документације и приказан на сликама деоница.

„Путни потез I: Кађ (Е-75 – мост на Дунаву) – Нови Сад (Петроварадин)

Деоница почиње од укрштаја државног пута I реда бр.7 са обухватом Просторног плана, у КО Кађ (...). Попречни профил пута има четири возне траке, две бициклистичке стазе и две пешачке стазе. Попречни профил државног пута I реда бр.7 предвиђен је као вишетрачни пут са раздвојеним коловозима за сваки смер.

Путни потез II: Нови Сад (Петроварадин) – Фрушка гора (подножје)

Деоница Петроварадин–Парагово

Почетак деонице поклапа се са почетном стационажом постојећег државног пута I реда бр. 21, у Петроварадину на раскрсници са ДП I реда бр. 22.1 (стари новосадски пут). Пројектом је предвиђено да будући пут у потпуности прати постојећи на овој деоници. Попречни профил пута има четири возне траке, сервисне саобраћајнице, две бициклистичке стазе, две пешачке, што је у складу са Генералним планом Новог Сада у овом подручју.“

1.1.9. Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит”

Део плавног подручја на левој и десној обали Дунава, поред насеља Ковиљ и Петроварадин, проглашен је Специјалним резерватом природе „Ковиљско – петроварадински рит” на основу Уредбе о проглашењу Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит” („Службени гласник РС”, број 44/11) и стављен је под заштиту као подручје I категорије односно од изузетног значаја.

Резерват је једно од највећих ритских подручја на средњем току Дунава кроз Србију. Подручје резервата карактерише аутентичност, репрезентативност, разноликост, интегралност станишта и за њих везане животне заједнице (влажне ритске шуме, повремено плавне ливаде, муљевите обале, мочварна и водена вегетација) и предеона атрактивност. Све наведене карактеристике су последица геоморфолошких, педолошких, хидролошких и климатских одлика и човековог утицаја. Ковиљско – петроварадински рит је због изузетних орнитолошких и флористичких вредности регистрован је као станиште од међународног значаја за птице (IBA подручје – Important Bird Area) и биљке (IPA подручје – Important Plant Areas).

Мерама очувања Специјалног резервата природе „Ковиљско – петроварадински рит“ омогућава се коришћење заштићеног подручја засновано на чувању, одржавању и унапређивању свих природних вредности и особености. Овакви захтеви подразумевају да се ниједан његов део, не сме искључити из плавне зоне Дунава подизањем насипа, јер без повременог плављења рит престаје да буде рит, и губи изворне карактеристике.

Заштита вегетације подразумева очување изворности и природних одлика барско-мочварног комплекса рита.

На подручју Специјалног резервата „Ковиљско – петроварадински рит" установљен је режим заштите I, II и III степена. Све облике туристичко-рекреативног и привредног коришћења простора, и изградња објеката су дефинисани у односу на потенцијале природних могућности и капацитете датог простора, утврђивањем планске намене његових одређених делова. У том циљу, мере очувања станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја утврђују забрану промене намене површина, подизање соларних електрана и ветрогенераторе, градњу рибњака, отварање површинских копова, мењање морфологије терена, привремено или трајно одлагање отпада и опасних материја, уношење инвазивних врста биљака и животиња. На простору специјалног резервата неопходно је прибављање посебних услова заштите природе за изградњу и реконструкцију инфраструктуре и објеката, као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.) тако да се не условљава, не ограничава и не ремети функционисање и одржавање водних објеката.

Заштита, уређење и развој подручја резервата одвијаће се у складу са планским решењима и условима овог просторног плана.

1.1.10. Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е 80 – Дунав (Паневропски коридор VII)

„Просторни план се спроводи доношењем одговарајућег урбанистичког плана за (а) деонице коридора водног пута Е 80 – Дунав на подручју генералних планова кроз градове Нови Сад, Панчево, Београд и Смедерево, или донетим урбанистичким планом са регулационом разрадом чија су решења усклађена са планираним пратећим садржајима водног пута, и (б) пратеће садржаје водног пута; издавањем локацијских услова; директним спровођењем просторних планова подручја посебне намене за заштићена природна добра (са чијим планским решењима је овај просторни план усклађен), и са њима усклађених просторних планова јединица локалне самоуправе и урбанистичким плановима за грађевинска подручја у широј заштитној зони водног пута; директним спровођењем других просторних планова подручја посебне намене (инфраструктурних коридора, лежишта минералних сировина и др), или њиховом разрадом урбанистичким планом за деонице траса аутопутева, магистралних инфраструктурних система, водних путева и транснационалног гасовода, који се укрштају са водним путем Дунава, односно који се налазе у његовом непосредном заштитном појасу и ширем заштитном појасу, уколико су усклађени са планским решењима, правилима и смерницама овог просторног плана; као и секторским развојним плановима и програмима, програмима уређења грађевинског земљишта и

програмима заштите животне средине и природе, а посебно плановима уређења водотока и безбедности пловидбе у водном путу.”

УПОТРЕБА ЗЕМЉИШТА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

„Незнатне промене у намени биће у зони утицаја коридора водног пута на око 5 km^2, због могућег проширења грађевинских подручја насеља што ће се утврдити просторним плановима јединица локалне самоуправе и/или одговарајућим урбанистичким планом.”

„Грађевинско земљиште повећаће се са око 152 km^2 на око 169 km^2 (или 9 %). Грађевинска подручја насеља одређена су оријентационо. Планирана градња пратећих садржаја водног пута биће највећим делом у оквиру постојећих граница грађевинског подручја насеља, док ће се изградња путне мреже вршити претежно на трасама постојећих локалних, шумских и некатегорисаних путева.”

ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА, УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

„Правила уређења и грађења су усмеравајућа за израду и доношење урбанистичких планова предвиђених у глави V, пододељак 2.1. овог просторног плана. До доношења предвиђених урбанистичких планова, могу се издати локацијски услови на основу планских решења и Правила Просторног плана само за реконструкцију и доградњу постојећих пратећих садржаја водног пута на грађевинском подручју градова и насеља у контакту са водним путем Е80 – Дунав, као и других постојећих објеката у функцији уређења водотока, односно безбедности пловидбе у водном путу.”

1.1.11. Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија)

Овим просторним планом утврђују се основе организације, уређења, коришћења и заштите подручја посебне намене инфраструктурног коридора на деловима територије града Новог Сада. Смернице за спровођење овог просторног плана за деоницу Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија) упућују на следеће:

- овај план представља плански основ за реализацију пројекта изградње пруге и спроводи се директно; на основу овог плана се издају локацијски услови за израду техничке документације;
- план дозвољава могућност корекције позиције и капацитета железничке, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и позиције, габарита и материјализације објеката, након израде законски утврђене документације за добијање грађевинске дозволе и извођење радова;

– непотпуна експропријација вршиће се у заштитном појасу пруге (према потреби и шире), обухвати земљишта дефинисаће се кроз израду техничке документације за непотпуну експропријацију, уз сагледавање техничко-технолошких потреба, просторних могућности и примену минималних утицаја на садржаје и функције у окружењу, у току изградње.

1.1.12. Просторни план подручја посебне намене Државног пута IIA реда бр. 100 за потребе реконструкције и модернизације пута и изградње бициклистичке стазе на деоници Нови Сад – Стара Пазова (до границе са административним подручјем Града Београда), са детаљном разрадом

„Бициклистичка стаза уз државни пут IIа реда бр.100 је планирана на дужини од ~ 50,1 km где обухвата деонице државног пута из референтног система Р. Србије (путни потез Нови Сад – граница АПВ), на територијама локалних самоуправа Сремских Карловаца, Инђије, Старе Пазове и града Новог Сада.

На државном путу IIA реда бр. 100 у претходном периоду (2013–2018) су обављени значајни радови на подизању ниво услуге, реконструкцији и рехабилитацији у оквиру постојећих габарита пута.

Саобраћајно-техничко решење стазе омогућиће функционалан, ефикасан и безбедан бициклистички саобраћај уз предметну деоницу државног пута IIа реда бр. 100, тј. бициклистима ће бити омогућена независност у што већој мери у односу на друге учеснике у саобраћају.

Безбедан и функционалан бициклистички саобраћај је условљен изградњом бициклистичке стазе дуж државног пута IIа реда број 100, у независном профилу, осим на местима где морфолошке одлике терена не погодују бициклистима (нпр. зона између Сремских Карловаца и Банстола) или унутар насељених места где постоји значајна просторна ограничења (постојећа изграђеност, укрштаји са магистралним инфраструтурним системима и насељском мрежом и др.).”

2. Смернице и стратегија одрживог развоја

Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије представља јавни документ којим се дефинише стратешки оквир за решавање дефинисаних проблема урбаног развоја, сагледавања потенцијала и унапређење урбаног капитала у насељима у Републици Србији, а у циљу остваривања одрживог урбаног развоја. Ова стратегија је усвојена од стране Владе Републике Србије 28. јуна 2019. године за временски хоризонт до 2030. године.

Стратегија полази од тема и смерница које су садржане у читавом низу међународних повеља урбаног развоја. То су, између осталих:

1. Међународне смернице за урбанистичко и просторно планирање (International Guidelines on Urban and Territorial Planning – IGUTP), које су усвојене 2015. године од стране Управног савета УН Хабитата (програм УН који се бави проблемима развоја насеља). Израда ових смерница мотивисана је интензивним процесом урбанизације на глобалном нивоу и потребом суочавања са потенцијалним последицама таквих процеса.

2. Агенда Уједињених нација за одрживи развој до 2030. важи од 2015. године и представља скуп од 17 главних циљева за одрживи развој, који су заменили Миленијумске циљеве развоја УН.

3. Нова урбана агенда Уједињених нација, усвојена у октобру 2016. године за време Хабитат III конференције УН, чији је тежња остваривање 11. циља Агенде 2030 УН да градови буду одрживи, отпорни, безбедни и инклузивни.

4. Урбана агенда ЕУ – Амстердамски пакт, из 2016. године, која издваја 12 приоритетних тема урбаног развоја за државе чланице ЕУ.

Усвајање Стратегије одрживог урбаног развоја Републике Србије представља израз тежње власти на националном нивоу да имплементирају смернице утврђене овим међународним документима како би се допринело побољшању квалитета живота у урбаним срединама у Републици Србији.

Правци урбаног развоја у Републици Србији су Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије утврђени као тежња ка:

I. Одрживом економском развоју

II. Унапређењу уређености урбаних насеља

III. Унапређењу друштвеног благостања

IV. Унапређењу квалитета животне средине

V. Ефикаснијем управљању урбаним развојем.

Имајући у виду специфичност просторних и социо-економских карактеристика градског подручја Новог Сада, смернице развоја ове локалне заједнице дефинисане Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије, упућују на потребу:

- стварања повољне пословне климе за инвестирање;
- обезбеђења високих стопа раста домаћих и иностраних инвестиција;
- развоја услужних делатности и извозно орјентисане привреде са значајним учешћем технолошки модернизоване прерађивачке индустрије;
- повећања запослености и унапређења људских ресурса;
- штедње ресурса, рационалну употребу енергије и заштиту животне средине.

Ови стратешки правци реализоваће се кроз опште и посебне циљеве развоја, а који су саставни део полазне основе Генералног урбанистичког плана.

3. Граница Генералног урбанистичког плана и обухват грађевинског подручја

Грађевинско подручје града Новог Сада обухвата у целости катастарске општине(у даљем тексту: КО) Нови Сад I и Нови Сад II и делове катастарских општина Нови Сад III, Нови Сад IV, Ченеј, Петроварадин, Сремска Каменица, Лединци, Буковац, Ветерник, Руменка, Кађ и Футог унутар описане границе.

За почетну тачку описа границе грађевинског подручја утврђена је тачка описа број 1 на тромеђи парцела бр. 4191 (пут II реда Нови Сад - Бечеј, 3809 и 4184 (железничка пруга Нови Сад-Зрењанин) у КО Ченеј. Од ове тачке граница скреће ка североистоку, прати северну границу парцеле број 4184 до пресека са продуженим правцем границе парцела бр. 6 и 7/1 у КО Нови Сад III. Даље, граница скреће ка југоистоку, претходно описаним продуженим правцем пресеца парцеле бр. 4184, 4187 и 4538/3 у КО Ченеј и долази до тачке описа број 2 на граници КО Ченеј и КО Нови Сад III. Даље, граница скреће ка југоистоку прати границу катастарских општина Нови Сад III и Ченеј, затим прати границу катастарских општина Нови Сад III и Кађ до тачке описа број 3 која је на границе парцела бр. 3279 и 3223/3 у КО Нови Сад III. У овој тачки граница скреће ка југозападу, прати западну границу парцела бр. 3223/3 и 212/2 и долази до тачке описа број 4 на тромеђи парцела бр. 3279, 212/2 и 213/1(канал), затим пресеца парцелу број 213/1(канал), прати границу парцеле број 3280, затим пресеца парцелу број 214(канал) и даље се поклапа са западном границом парцела бр. 215/1 и 215/10 до тачке број 5 на пресеку са североисточном регулационом линијом аутопута Е-75. Од ове тачке граница прати североисточну регулациону линију аутопута Е-75 до пресека са КО Нови Сад III и КО Кађ, затим прелазу у КО Кађ, скреће ка североистоку, прати северну границу парцеле број 6523/1 (насип) до пресека са северном регулационом линијом аутопута Е-75. Даље, граница скреће ка северозападу, прати северну регулациону линију аутопута Е-75 и долази до тачке број 6 на пресеку са границом КО Нови Сад III и КО Кађ. Даље, граница пресеца аутопут Е-75, прати границу КО Нови Сад III и КО Кађ, затим прати границу КО Нови Сад III и КО Ковиљ до тачке описа број 7 на тромеђи КО Нови Сад III, КО Ковиљ и КО Петроварадин. Од ове тачке граница скреће ка северозападу, прати границу КО Петроварадин и КО Нови Сад III до пресека са правцем који је на растојању од 25.0m од осовине планираног ДП 21 (прикључак из правца Петроварадина), затим скреће ка југозападу прати претходно описан правац, прелази Дунав и у КО Петроварадин долази до пресека са северном регулационом линијом ДП 21. Даље, границанаставља да прати источну регулациону линију планираног ДП 21(дефинисана координатама преломних тачака,од 1 до 24, датих на графичком приказу број 1) до пресека са источном границом одбрамбеног насипа, односно до тромеђе парцела бр. 3010/1, 3107/2 и 3107/1. Од ове тачке, граница прати источну границу одбрамбеног насипа до пресека са источном регулационом линијом планираног ДП 21, затим прати источну регулациону линију планираног ДП

21(дефинисана координатама преломних тачака, од 25 до 28, датих на графичком приказу број 2) и долази до источне регулационе линије железничке пруге Суботица – Београд. Даље, граница скреће ка југу, прати источну регулациону линију железничке пруге до тачке описа број 8 која је на граници КО Петроварадин и КО Сремски Карловци. Од ове тачке граница скреће ка југозападу, прати границу КО Петроварадин и КО Сремски Карловци до тачке описа број 9 на тромеђи катастарских општина Петроварадин, Буковац и Сремски Карловци. Од ове тачке граница скреће ка западу по граници КО Петроварадин и КО Буковац до границе парцела бр. 5817 и 5818 у КО Петроварадин до тачке описа број 10. Даље, граница прелази у КО Петроварадин, затим скреће ка северу по источној граници парцела бр. 5818 и 5852 (пут), пресеца парцелу број 5888 (пут), прати источну границу парцеле број 5888 (пут), пресеца парцелу број 5888 (пут) до тромеђе парцела бр. 5888, 5874/2 и 5875, затим прати јужну границу парцеле број 5875 и долази до тромеђе парцела бр. 5874/2, 5875 и 6627/3 (пут Петроварадин - Буковац). Од ове тромеђе граница продуженим правцем јужне границе парцеле број 5875 пресеца парцеле бр. 6627/3, 6002/2 и 6002/1 и долази до западне границе парцеле број 6002/1, затим скреће у правцу североистока, прати западну границу парцела бр. 6003 и 6000 и продуженим правцем долази до јужне границе парцеле број 6653/1. Даље, у правцу запада граница прати јужну границу парцеле број 6653/1 пресеца парцелу број 6612/3 (Буковачки поток), наставља јужном границом парцеле број 6652 (пут) и долази у тачку пресека продуженог правца јужне границе парцеле број 6158 (канал). Даље, граница се поклапа са јужном границом парцеле број 6158 (канал) до преломне тачке на граници парцела бр. 6158 (канал) и 6157, затим пресеца парцелу број 6158(канал) и долази до тромеђе парцела бр. 6158(канал), 6155 и 6156. Од ове тачке граница се поклапа са јужном границом парцеле број 6156, њеним продуженим правцем пресеца парцелу број 6649(пут), прати јужну границу парцела бр. 6212/1, 6212/2, 6213, скреће ка југозападу, прати источну границу парцела бр. 6216, 6241, 6242, 6251, 6254, 6255, 6256, 6257/1, 6257/2, 6258, 6261, 6262, 6265 и 6266, и јужним границама парцела бр. 6266, 6267, 6269, 6270, 6271, 6272/1, 6272/2, 6272/3, 6328, 6327, 6326, 6567, 6575, 6577, 6581/2 и 6581/1 долази до тромеђе парцела бр. 6581/1, 6585/3 и 6586. Од ове тачке граница скреће ка истоку, прати северну границу парцеле број 6586 и њеним продуженим правцем долази до источне границе парцеле број 6652 (пут). Даље, граница скреће ка северу, прати источну границу парцеле број 6652 (пут) до тромеђе парцела бр. 6652, 6594/1 и 6594/2. Од ове тачке граница скреће ка истоку прати јужну и западну границу парцела бр. 6594/1, 6596, 6593/2, 6595/1, 6317, 6593/3, 6316, 6315, 6313, 6310, 6304, 6305 и 6306 и долази до тачке описа број 11 на граници КО Петроварадин и КО Буковац. На подручју КО Буковац граница прати источну границу парцеле број 1155, јужну границу парцела бр. 1154, 1123, 1130, 2013, 1128, 1127, 1126, 1125, пресеца парцелу број 3320 (пут), прати јужну и источну границу парцела бр. 1105, 2038, 2040, 2051, 2052 и 2053, пресеца парцелу број 2055 (пут), прати

јужну и источну границу парцела бр. 2057, 2061, 2062 и долази до тачке описа број 12 на граници КО Буковац и КО Сремска Каменица. Од тачке описа број 12 граница прати границу КО Буковац и КО Сремска Каменица и долази до тачке описа број 13 која је на пресеку са продуженим правцем границе парцела бр. 1151 и 1152 у КО Сремска Каменица. На подручју КО Сремске Каменице граница пресеца парцелу број 1143 (пут), прати јужну границу парцеле број 1151, пресеца парцелу број 1153 (пут) и излази на северну границу парцеле број 1158 (пут), прати северну границу парцеле број 1158, пресеца парцелу број 3982(пут), продужава северном границом парцеле број 1163 (пут) и у том правцу пресеца парцеле бр. 1094/1 (пут) и 1094/2 до источне границе парцеле број 3375. Од ове тачке граница скреће ка југу, прати источну границу парцеле број 3375 и долази до тромеђе парцела бр. 3375, 3376/3 и 1094/2. Даље, у правцу западу граница прати северну границу парцела бр. 3376/3, 3376/4 (пут), 3377 и 3404, западну границу парцела бр. 3404 и 3410, пресеца парцелу број 3414 (пут), прати јужну границу парцеле број 3414 (пут) и долази до тачке описа број 14 на тромеђи парцела бр. 3414 (пут), 3421 (пут) и 3423. Даље, граница пресеца у правцу запада парцелу број 3421 (пут) до пресека западне границе парцеле број 3421 (пут) и јужне регулационе линије планиране саобраћајнице (дефинисана на графичком приказу број 2), затим прати јужну регулациону линију планиране саобраћајнице до пресека са источном границом парцеле број 3419. Од ове тачке у правцу југозапада граница обухвата парцеле бр. 3419 и 3418 и долази до пресека јужне граница парцеле број 3418 и источне регулационе линије планиране саобраћајнице (дефинисана на графичком приказу број 2), затим прати источну регулациону линију планиране саобраћајнице до пресека са продуженим правцем јужне границе парцеле број 3284/2. Даље, граница скреће у правцу северозапада, прати претходно описани продужени правац и јужну границу парцеле број 3284/2 до пресека са источном регулационом линијом планиране саобраћајнице (дефинисана на графичком приказу број 2). Од ове тачке граница скреће у правцу југозапада прати источну регулациону линију планиране саобраћајнице до пресека са продуженим правцем јужне границе парцеле број 3281. Даље, граница скреће ка северозападу, прати претходно описани продужени правац и јужну границу парцеле број 3281 до тромеђе парцела бр. 3281, 3276 и 3277/1, затим скреће у правцу југозапада, прати границу парцела бр. 3276 и 3277/1 до пресека са јужном регулационом линијом планиране саобраћајнице(дефинисана на графичком приказу број 2). Од ове тачке граница скреће у правцу северозапада, прати јужну регулациону линију планиране саобраћајнице до тромеђе парцела бр. 3165, 3984 (пут) и 3162 (пут). Даље, граница прати јужну границу парцеле број 3162 (пут) до пресека са јужном регулационом линијом планиране саобраћајнице (дефинисана на графичком приказу број 2), затим прати јужну регулациону линију планиране саобраћајнице до пресека са западном регулационом линијом планиране саобраћајнице (дефинисана на графичком приказу број 2). Од ове тачке граница скреће у правцу североистока, прати западну

регулациону линију планиране саобраћајнице до пресека са северном границом парцеле број 3161, затим скреће ка западу по северним границама парцела бр. 3161, 3160, 3159 и 3158. Даље, граница скреће ка југу по западним границама парцела бр. 3158, 3169/3, 3171, 3170, 3552 и у правцу запада поклапа се са северном границом парцеле број 3074/5 и долази до државног пута IБ реда број 13 (Нови Сад – Рума) (парцела број 3988) и пресеца га до западне регулационе линије пута. Од ове тачке граница скреће ка југу до парцеле број 3030 (пут) и северном границом парцеле број 3030 (пут) излази на Новоселски поток, пресеца га и северном границом парцела бр. 2990 (пут), 2991 и 2992 долази до тромеђе парцела бр. 2991, 2992 и 4010/9 (индустријска пруга), затим управним правцем излази на западну границу парцеле број 4010/9 (индустријске пруге), коју прати у правцу југа до северне границе парцеле број 2841. Идући ка западу граница прати јужну границу парцеле број 2822/1, пресеца парцелу број 2824 (пут) и њеном западном границом у правцу југа долази до парцеле број 2837, затим прати јужну границу парцела бр. 2837 , 2833/2, 2834/1 (пут), пресеца парцелу 2774/12, прати јужну границу парцеле број 2775 (пут), скреће ка југу, прати западну границу парцела бр. 2774/11 (пут), 2774/2 и 2861/2, затим у правцу запада прати јужну границу парцела бр. 2773/5 и 2773/11 и продуженим правцем пресеца парцеле бр. 3990 (пут) и 2644/3 до западне планиране регулационе линије Фрушкогорског пута(дефинисана је на графичком приказу број 4). Даље, граница скреће ка северозападу прати западну планирану регулациону линију пута до пресека са јужном границом парцеле број 2656. Од ове тачке граница скреће ка западу прати јужну границу парцела бр. 2656 и 2654 до источне границе парцеле број 4012/1 (Малокаменички поток). Даље граница скреће ка северу прати источну границу парцеле број 4012/1 (Малокаменички поток) до пресека са западном планираном регулационом линијом саобраћајнице(дефинисана је на графичком приказу број 5), коју прати до пресека са јужном границом парцеле број 2412. Од ове тачке граница скреће ка западу прати јужну границу парцеле број 2412, пресеца парцелу број 4012 (Малокаменички поток), прати јужну границу парцеле број 2398/9 и долази до тромеђе парцела бр. 2398/9, 2411 и 2399 (пут) и северном границом парцеле број 2399 (пут) долази до тромеђе парцела бр. 2399, 2397 и 2398/1. Даље, граница скреће ка северу, прати јужну границу парцела бр. 2398/1, 2395, долази до парцеле број 3991 (пут), пресеца је и долази до парцеле број 3992 (пут). Идући ка северу граница прати западну границу парцеле број 3992 (пут) до пресека са западном планираном регулационом линијом саобраћајнице(дефинисана на графичком приказу број 6), затим прати западну планирану регулациону линију саобраћајнице до пресека са западном границом парцеле број 3974 (пут), коју прати до тромеђе парцела бр. 3974 (пут), 2145 (пут) и 2143/2. Од ове тачке граница скреће у правцу запада, прати јужну границу парцеле број 2145 (пут) до парцеле број 2150 (пут), пресеца је као и парцелу број 1742 у правцу тромеђе парцела бр. 1742, 1745/3 и 1749/10. Од ове тачке граница скреће ка западу прати северну границу парцеле број 1742, јужну границу парцеле број

1741 и долази до парцеле број 3994 (пут). Даље, граница скреће ка северу, прати западну границу парцела број 3994 која је уједно и граница КО Лединци и КО Сремска Каменица. Даље, граница прелази у КО Лединци, у правцу северозапада поклапа се са североисточном границом парцела бр. 1202/1 (пут), 1202/2 (пут) и 901 (Самарски пут) и долази до парцеле број 896(пут Нови Сад – Беочин). Даље, скреће ка северу прати источну границу парцела бр. 896,893/3 и 885, затим граница скреће у правцу истока, поклапа са северном границом парцеле пута Нови Сад – Беочин и долази до границе катастарских општина КО Лединци и КО Сремска Каменица, коју прати у правцу севера до преломне тачке КО Сремска Каменица, КО Лединци и КО Ветерник, на осовини реке Дунав. Од ове тачке граница скреће ка западу, прати границу КО Ветерник и КО Лединци до пресека са продуженим правцем границе парцела бр. 2990/2 и 2990/13 у КО Ветерник. Даље, граница скреће ка северу прелази у КО Ветерник, пресеца реку Дунав претходно описаним правцем, прати западну границу парцела бр. 2990/2, 2988/2 и 4284/2 до тромеђе парцела бр. 4284/3, 4284/2 и 4280 (насип) и пресеца парцелу број 4280 (насип)до тромеђе парцела бр. 4280, 3971/4 и 3971/15. Од ове тачке граница скреће ка западу северном границом парцеле број 4280 (насип) до тромеђе парцела бр. 4280 (насип), 3985 и 3984/1, скреће ка североистоку прати источну границу парцела бр. 3985, 3989, 3993/1, 3993/2, 3993/3, 3994/6, 4276/2 и 3997/1 и долази до тромеђе парцела бр. 3997/1, 4002/1 и 4002/3. Од ове тачке граница прати границу парцела бр. 4002/1 и 4002/3 и границу парцела бр. 4276/11 и 4276/10 и долази до тромеђе парцела бр. 4276/11, 4276/10 и 4276/6. Даље, граница скреће ка северозападу прати источну границу парцела бр. 4276/11, 4002/1, 4003/1, 4004/1, 4007/1, 4008/1, 4008/2, 4009/8, 4009/9, 4010/1, 4011/1, 4011/2, 4012/1, 4016/1, 4017/1, 4030/1, 4028/1, 4027/1, 4026/1, 4025/1, 4024/1, 4023/1 и долази до тромеђе парцела бр. 4023/1, 4022/4 и 4022/8. Од ове тачке граница скреће ка североистоку до тромеђе парцела бр. 3770/28, 3770/25 и 3770/88, затим ка северу прати границу парцела бр. 3770/25 и 3770/88 до тромеђе парцела бр. 3770/25, 3770/88 и 3770/44. Даље, граница пресеца парцелу број 3770/44 до тачке на северној граници парцеле број 3770/44 а која је удаљена 4,00m од тромеђе парцела бр. 3770/44, 3770/24 и 3764/14. Од ове тачке граница скреће ка истоку и прати јужну границу парцела бр. 3764/14, 3770/12, 3770/40, 3770/41, 3761/2, 3760/2, 3759/17 и 3759/18 до осовинске тачке број 405(Y= 7404627.69, X= 5011260.85). Даље граница скреће ка северу, прати осовину улице до осовинске тачке број 483(Y= 7404628.65, X= 5011268.29) и 516(Y= 7404690.86, X= 5011748.07), затим скреће у правцу запада до осовинске тачке број 690(Y= 7404602.22, X= 5011757.78), даље скреће ка североистоку до осовинске тачке број 691(Y= 7404808.31, X= 5012345.98). Од ове тачке граница скреће ка истоку, прати осовину улице у правцу осовинске тачке број 362(Y= 7404857.56, X= 5012326.90) и долази до пресека осовине улице и продуженог правца границе парцела бр. 3080/39 и 3078/2. Даље, граница скреће ка североистоку претходно описаним продуженим правцем, затим прати западну границу свих парцела

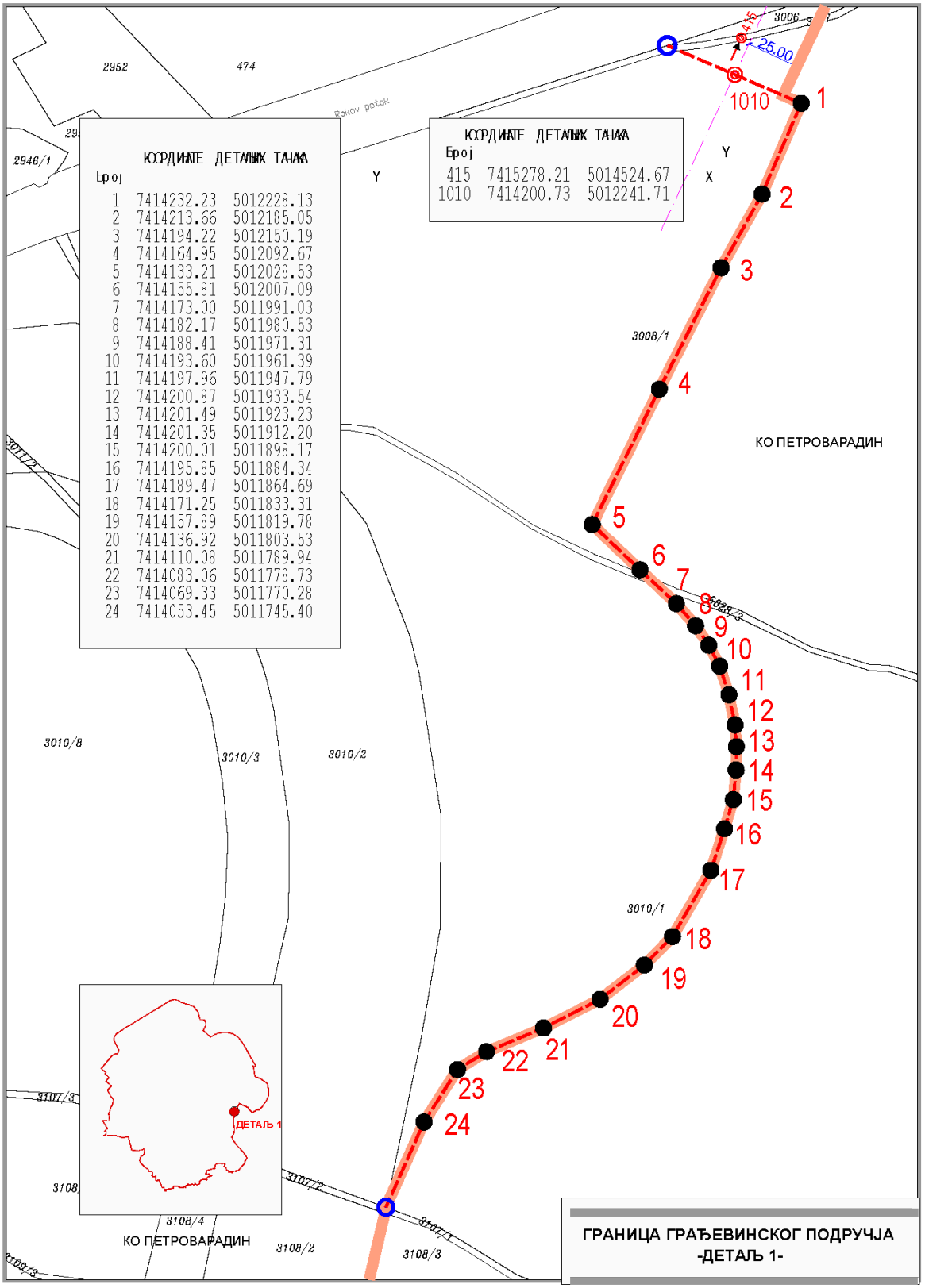
са основним бројем 3078 и 3079 до пресека са границом КО Ветерник и КО Нови Сад IV. Даље, граница скреће ка северозападу, па ка североистоку и поново ка северозападу, прати границу КО Ветерник и КО Нови Сад IV, затим прелази на подручје КО Нови Сад IV по северозападној граници парцеле број 10226/2 (пут) до тромеђе парцела бр. 10226/2 (пут), 9216 и 9217. У тој тачки граница скреће ка северозападу прати границу парцела бр. 9216 и 9217 до пресека са продуженим правцем границе парцела бр. 9223/1 и 9223/69, затим скреће ка југозападу, прати претходно описан продужени правац до пресека са продуженим правцем границе парцела бр. 9254 и 9555. Даље, граница скреће ка северозападу, прати претходно описан продужени правац и границу парцела бр. 9254 и 9555 и њиховим продуженим правцем пресеца парцелу број 10224/2, прелази у КО Футог, пресеца парцелу број 9950 (пруга) и долази до северозападне границе парцеле број 9950(пруга). Даље, граница скреће ка североистоку, прати северозападну границу парцеле број 9950 (пруга), прелази у КО Руменка, прати границу парцеле број 4336 (пруга) и долази до границе КО Нови Сад IV и КО Руменка, у којој скреће ка северу пратећи границу КО Нови Сад IV и КО Руменка до гранична тачка број 1 на северозападној граници парцеле железничке пруге Нови Сад - Сента. Даље, граница прати северозападну границу железничке пруге Нови Сад - Сента, тако да прелази преко подручја катастарске општине Ченеј, затим пресеца парцелу железничке пруге Нови Сад - Зрењанин, до тромеђе која је одређена за почетну тачку описа границе грађевинског подручја. Површина грађевинског подручја је **11455,96 ha**.

У случају неслагања описа границе у тексту и границе приказане на графичком приказу, важи граница на карти број 1 „Граница плана са претежном планираном наменом простора“.

4. Оцена и начин спровођења важећег плана у контексту постављених циљева

Поред београдске агломерације, Нови Сад представља градски центар највишег степена урбанизације у Републици Србији. Својим географским положајем на раскрсници важних међународних путева, саобраћајним везама, развијеним садржајима (оствареним високим нивоом концентрације јавних служби, трговинских капацитета и других садржаја) Нови Сад има велике потенцијале за развој као макрорегионални центар у оквиру ширег гравитационог подручја. Налази се на Дунаву, важној европској реци, која представља европски саобраћајни коридор Е VII. Кроз Нови Сад пролази и важан железнички правац (Истамбул–Атина–Будимпешта) и важан друмски правац ауто-пут Е-75, који представља европски саобраћајни коридор X. Интеграција привредних и других функција Новог Сада са окружењем планирана је реализацијом, опремањем и уређењем коридора Државног пута IA реда ознаке А1, на правцу Београд

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

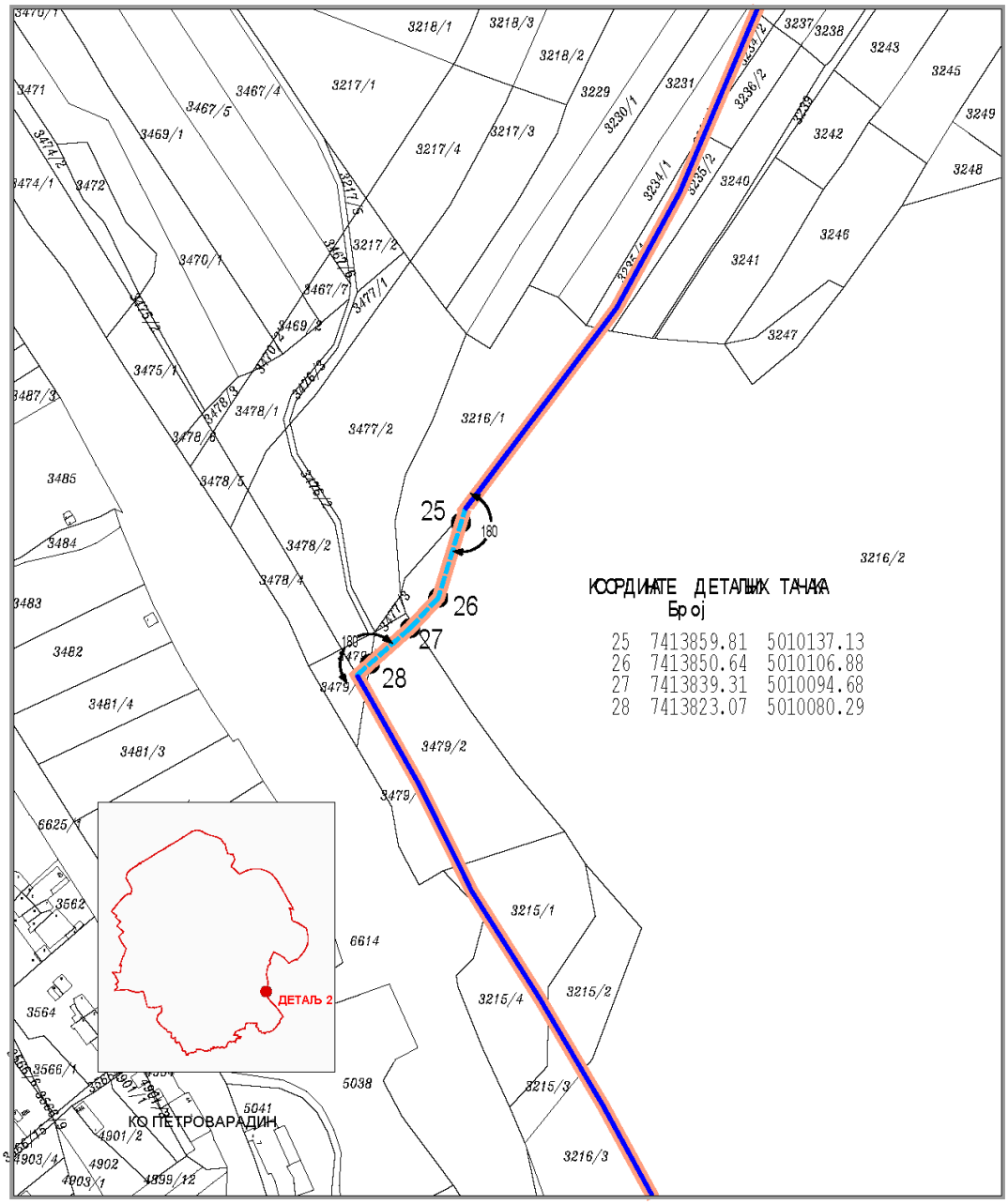
ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 1

РАЗМЕРА: 1:2500

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА ПО ПОСТОЈЕЋОЈ ГРАНИЦИ ПАРЦЕЛЕ

ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

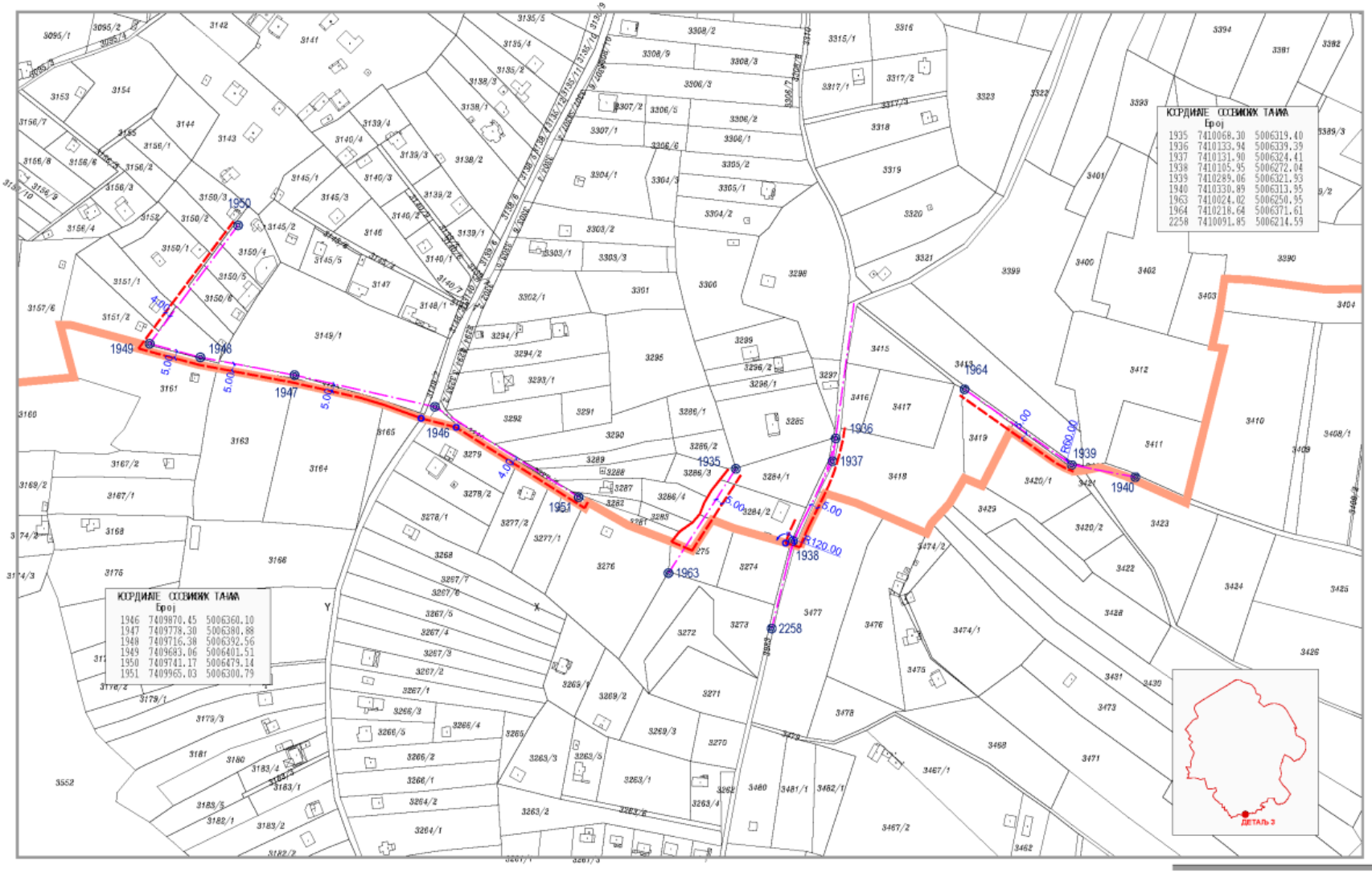
ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА -ДЕТАЉ 2-

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 2

РАЗМЕРА: 1:2500

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

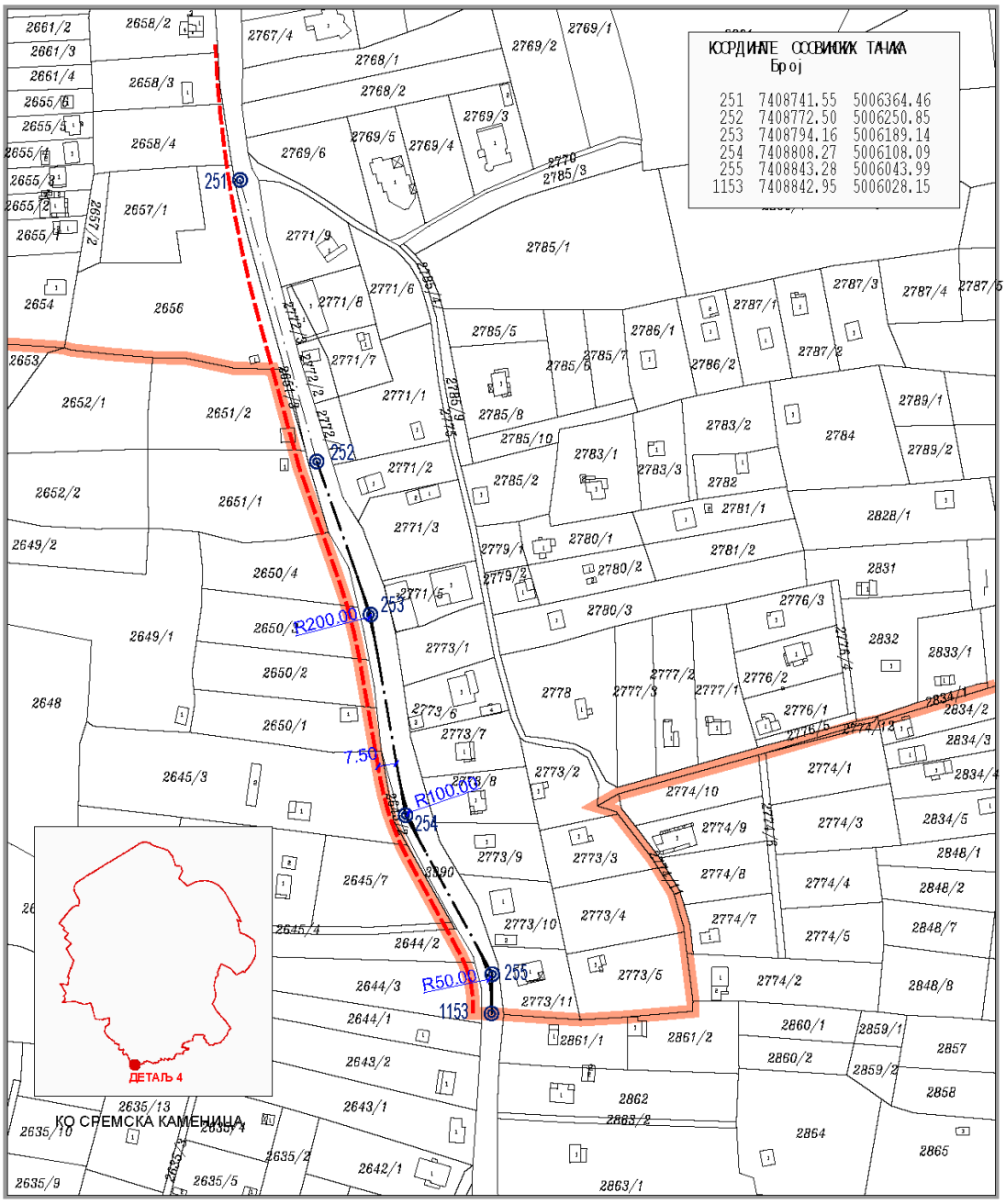

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА
-ДЕТАЉ 3-

РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА ПО ПОСТОЈЕЋОЈ ГРАНИЦИ ПАРЦЕЛЕ
ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА
ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 3
РАЗМЕРА: 1:2500

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3Н

ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

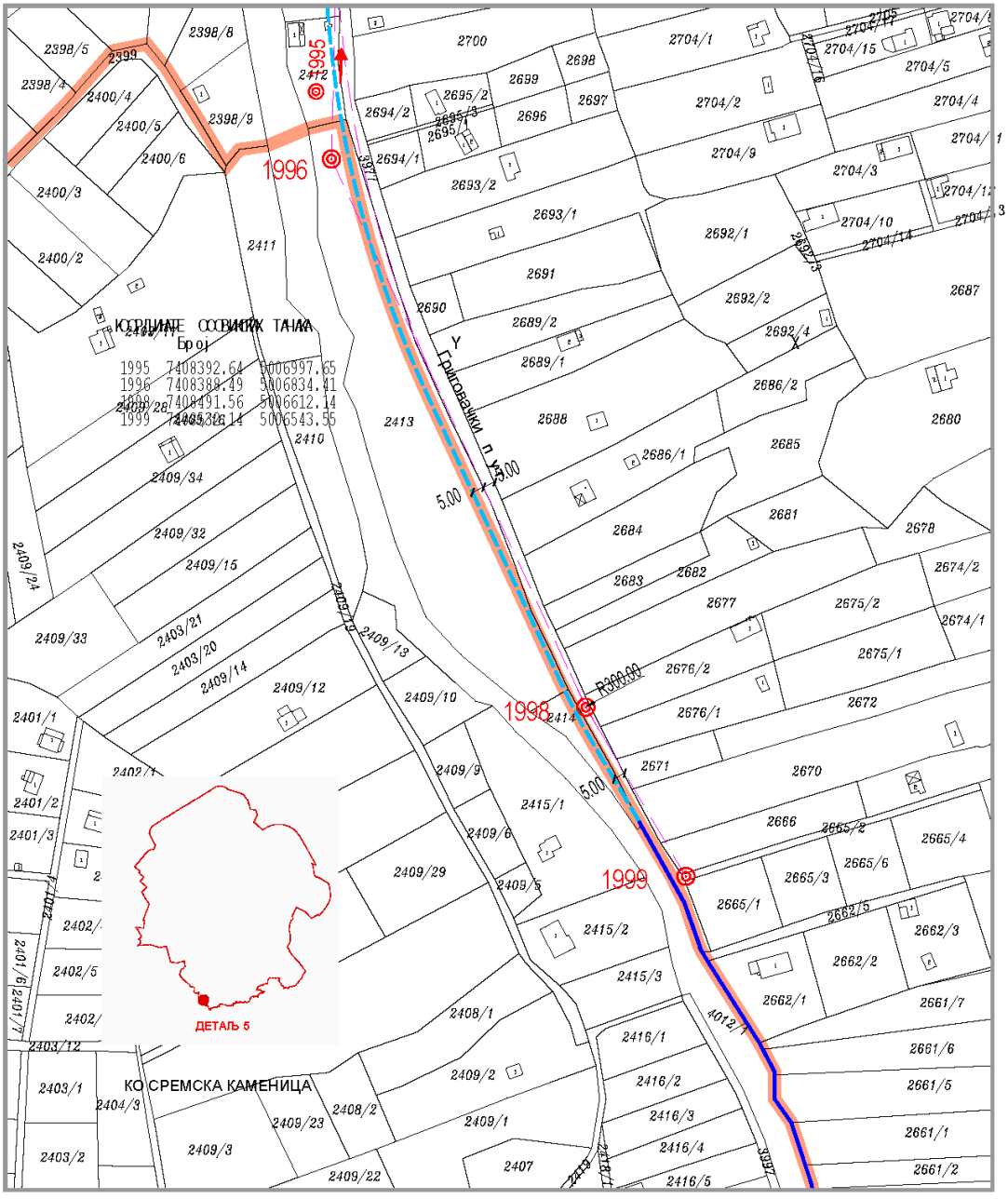
ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА -ДЕТАЉ 4-

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **4**

РАЗМЕРА: **1:2500**

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА ПО ПОСТОЈЕЋОЈ ГРАНИЦИ ПАРЦЕЛЕ

ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

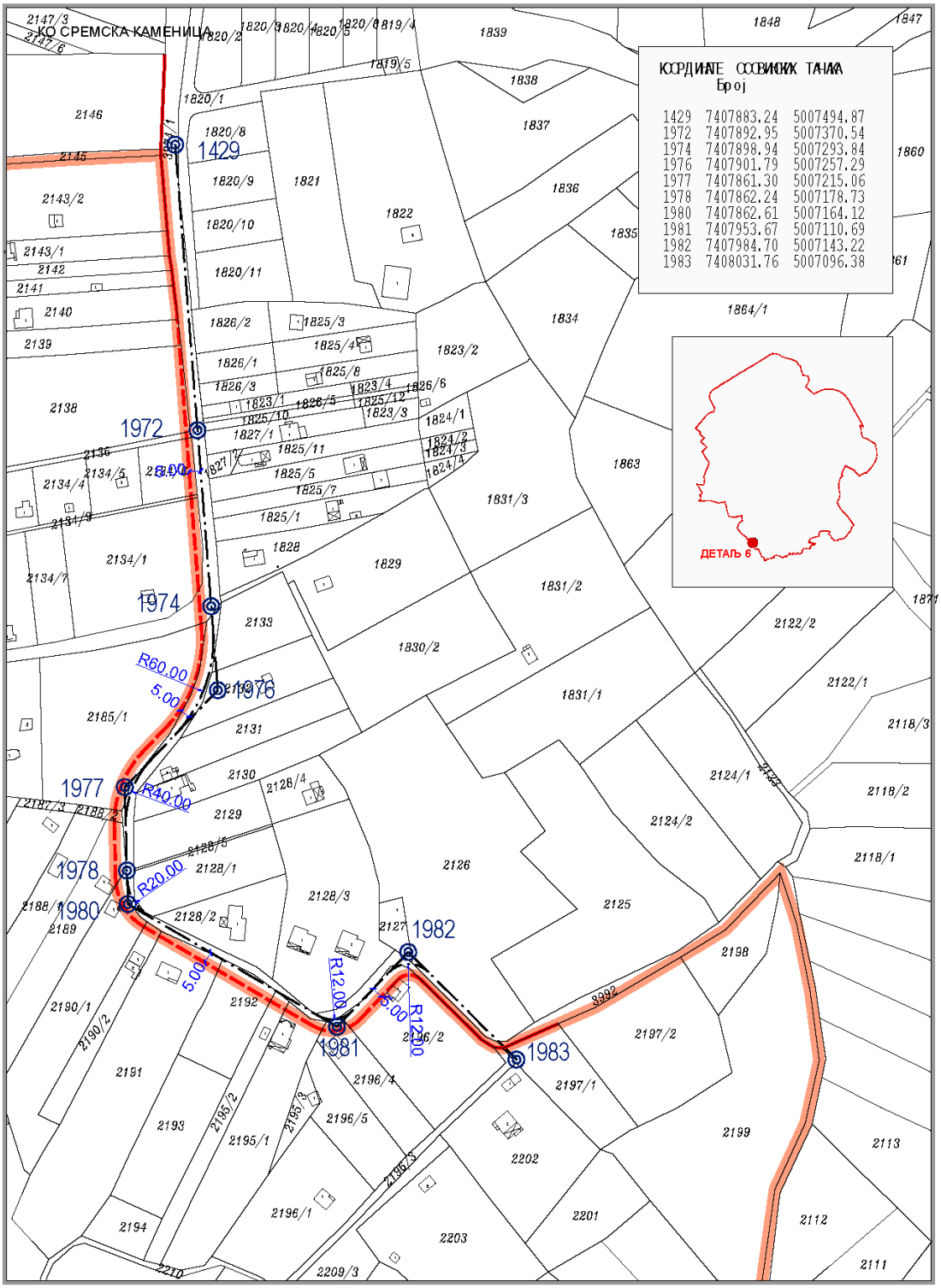
ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА -ДЕТАЉ 5-

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **5**

РАЗМЕРА: **1:2500**

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА -ДЕТАЉ 6-

РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА ПО ПОСТОЈЕЋОЈ ГРАНИЦИ ПАРЦЕЛЕ

ПЛАНИРАНА РЕГУЛАЦИОНА ЛИНИЈА

ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **6**

РАЗМЕРА: **1:2500**

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

– Зрењанин – Нови Сад, као и реализацијом инфраструктурног коридора Државног пута пута ІБ реда ознаке 21 (Нови Сад – Рума – Шабац).

У периоду између два светска рата урбани развој Новог Сада текао је у складу са грађанским просперитетом. И данас урбане целине настале у том периоду представљају његове неприкосновене вредности. Планирање, изградња и функционисање Новог Сада од краја Другог светског рата па до уласка у период транзиције имао је неку врсту „контролисаног развоја". Био је то период самоуправног социјализма, у којем урбанистички развој Новог Сада карактерише планско усмеравање развоја, примена и поштовање прописа и планова. Транзиција ка демократији, тржишту и децентрализованом управљању значајно је утицала на просторну трансформацију постсоцијалистичких градова. Ова трострука транзиција била је главни покретач урбаних промена у Новом Саду. Период транзиције политичког и економског система 90-тих година 20. века, није пружао оптималне услове за развој. Ратно окружење и велики прилив избеглица из ратом захваћених подручја бивше државе, санкције, као и приватизација државне и друштвене имовине оставиле су тешке последице по привреду и комуналне системе, као и у просторном уређењу Новог Сада.

Основна одлика тог периода, када је привреда у питању, је пропадање великих индустријских система који су у претходном периоду били основа развоја Новог Сада. Ови системи услед губитка извозног тржишта и технолошке застарелости, под санкцијама и изоловани од спољних извора финансирања, нису успели да ухвате корак са захтевима савременог тржишта. Ови социо-економски услови довели су и до одступања од планског концепта развоја и уређена простора у Новом Саду. У том периоду интензивира се процес нелегалне изградње на пољопривредним површинама на рубном подручју Новог Сада, што узрокује нерационално и непланско ширење градског грађевинског земљишта, те отежава решавање саобраћаја и инфраструктуре на тим локацијама.

Постсоцијалистичка транзиција, подразумевала је развој тржишне привреде, приватног сектора и демократије у земљама у којима је доминирала државна/друштвена својина и политички монопол. Утицај ових друштвених и економских промена уследио је након укидања међународних санкција Републици Србији, када се стварају финансијски и тржишни услови за стабилан развој Новог Сада. У том периоду на наше тржиште долазе стране финансијске организације, што доводи до значајног прилива капитала.

Интензивирана стамбена активност у грађевинарству доводи у почетку примене важећег генералног плана до урбане трансформације читавих делова града. Реконструкцијом већ изграђених подручја породичног становања ове четврти се трансформишу у подручја вишепородичног становања. У недостаку великих слободних површина у граду, ова реконструкција се одвија на појединачним парцелама, што има за последицу мањак јавних простора и зелених површина у тим целинама. Овакав

интензиван тренд раста активности у грађевинском сектору траје све до избијања „Светске економске кризе” 2008. године.

Мере међународних и европских монетарних власти које су предузете у циљу санирања последица економске кризе и подстицања привредног развоја доводе до снижавања каматних стопа. Каматне стопе централних банака најразвијенијих држава су негативне или се крећу у распону од нуле до једног процента. На тај начин новац, пре свега онај који у светским размерама представља водећу тзв. резервну валуту, губи своју функцију чувара вредности. Како би избегли губитке, по основу негативних каматних стопа на новчане депозите и финансијска улагања, привреде и појединци који стварају вишкове вредности све више се опредељују да улажу у некретнине. Овај тренд се осећа и у Новом Саду, где већ од 2013. године статистички подаци показују пораст грађевинске активности. Такође, и тржишна вредност некретнина у Новом Саду од 2013. године бележи раст, који у континуитету траје до данас. Овакав опоравак тржишта некретнина поново интензивира раст грађевинског сектора у Новом Саду, што је посебно наглашено од 2015. године, као резултат примене измењеног Закона о планирању и изградњи, односно успостављања обједињене процедуре у издавању грађевинске дозволе. Овакав тренд пораста омогућава да се до краја оконча започети процес урбане трансформације појединих делова града.

На жалост интензивна изградња у Новом Саду није праћена и одговарајућим улагањима у комуналну инфраструктуру. У том смислу уочени су следећи проблеми и теме за преиспитивање:

- јавља се и потреба за преиспитивањем урбанистичких параметара за сваку од постојећих намена, с обзиром на стање, потенцијале и ограничења на обухваћеном простору;

- локација за централни пречистач отпадних вода је важећим планом – Генералним планом града Новог Сада до 2021. године – пречишћен текст („Службени лист Града Новог Сада”, број 39/06) била дефинисана у оквиру радне зоне „Север IV”, што ће се Генералним планом преиспитати и верификовати новопредложени локалитет у оквиру радне зоне „Исток” у Петроварадину;

- радне зоне на бачкој страни у Новом Саду нису до краја комунално опремљене, а сремски део града још увек нема могућности за интензивнији развој стамбене намене, јер недостаје магистрално хидротехничко опремање. Одређене радне зоне захтевају преиспитивање у циљу економске и еколошке ревитализације и просторног унапређења лоцирањем нових градских централних функција. Анализираће се и начини уређења мелиорационих канала, у складу са законском регулативом, функцијом у оквиру планираних намена, као и концептима просторног уређења;

- у оквиру града још увек егзистирају војни комплекси и објекти који су саставни део градског ткива и као такви могу се уклопити у околне намене, те је

неопходно сагледати будуће начине коришћења ових комплекса, а указује се и потреба за дефинисање простора на који би се изместили војни капацитета из града;

- садашње лучко подручје нема довољан капацитет за ширење, те је неопходно предвидети алтернативне локације за ову намену. Простор са леве обале канала Дунав–Тиса–Дунав, у оквиру радне зоне „Север IV" могуће је у даљој разради предвидети за проширење лучког подручја;

- непосредно уз лучко подручје које се налази у радној зони „Север III", планира се пешачко-инфраструктурни мост преко канала Дунав–Тиса–Дунав, а Генералним планом предвиђа се алтернативно уређење непосредног окружења, које ће се просторно развијати у зависности од начина реализације и ширења лучког подручја;

- у изгледу је промена начина коришћења мост преко Дунава који би се протезао на траси бившег Франц Јозефовог моста, у пешачко-бициклистички мост, који ће се тунелом испод тврђаве повезати са Прерадовићевом улицом (код укрштаја са улицом Дунавске дивизије);

- бивше бродоградилиште које се налази на веома атрактивној и вредној локацији већ дужи низ година није у функцији, те се намеће потреба преиспитивања намене тог земљишта.

Урбани развоја Новог Сада неопходно је заснивати на компаративним предностима планског подручја и реално сагледаним потенцијалима који проистичу из његовог геостратешког положаја и расположивих природних и створених вредности.

5. Сценарији просторног развоја

Разматрана су два основна виђења могућег развоја града:

1. Сценарио нижег интензитета развоја. Развој планског подручја је условљен постојећим инфраструктурним системима, као и очекиваним демографским растом. Стога се потребе демографског раста могу задовољити у оквиру већ планираних капацитета.

У складу са тим, основни концепт просторног развоја града заснивао би се на реализацији започетих планираних целина, као и на подизању квалитета и сигурности постојећих инфраструктурних система.

2. Сценарио вишег интензитета развоја. Развој планског подручја заснива се на активностима које су усмерене ка стварању атрактивне средине привлачне за живот, путем унапређења и очувања животне средине, као и кроз стварање просторно-планских услова који утичу на бржи привредни раст и привлачење инвестиција (нарочито развој високопрофитабилних делатности и предузетништва).

У складу са тим основни концепт просторног развоја града заснивао би се на следећем: стварању оптималних просторних услова у оквиру становања, планирању нових зелених површина, проширењу мреже и побољшању услова функционисања планираних јавних служби, уређењу регионалне депоније, изградњи нових инфраструктурних система (у области саобраћаја, водне и енергетске инфраструктуре).

Ово виђење је пожељно и сматра се да би требало да буде основа развоја планског подручја.

6. Визија и циљеви просторног развоја

Визија развоја подручја обухваћеним Генералним урбанистичким планом, базира се на сагледавању његове будуће улоге, места и функције у Републици Србији, регионалном и европском окружењу, све у циљу стварања таквог развојног концепта у коме ће се Нови Сад развијати као модеран европски град.

У циљу уравнотеженог развоја града и стварања високог степена економске, инфраструктурне и социјалне интеграције, уз активирање свих ресурса и потенцијала, основни циљеви развоја Новог Сада огледала би се у следећем:

1. обезбеђење позитивних демографских кретања и стварање атрактивне средине привлачне за живот;
2. очување и унапређење животне средине, материјалних, духовних и културних вредности планског подручја;
3. стварање просторно-планских услова за бржи привредни раст и привлачење инвестиција, те развој високопрофитабилних делатности и предузетништва.

У складу са специфичном улогом планског подручја у Граду Новом Саду, дефинисани су следећи посебни циљеви просторног развоја:

-ставарање услова за рационално коришћење земљишта и инфраструктуре и ефикасно валоризовање развојних ресурса планског подручја и његовог окружења, у складу са принципима одрживог развоја;

-заштита, обнављање и унапређење животне средине угрожене људским активностима;

-заштита и побољшавање природних и културних вредности и јачање индентитета Новог Сада;

-обезбеђивање ефикасног приступа информацијама одговарајућом алокацијом и профилом образовних, културних и истраживачких институција, повезивањем и умрежавањем ових институција и коришћењем савремених информационих технологија;

-обезбеђење веће доступности и квалитета услуга јавних служби;

-санација бесправно изграђених насеља, те спречавање даље појаве бесправне изградње у складу са планском документацијом и примена позитивних прописа;

-изградња система за пречишћавање отпадних вода и заштита водотокова и подземних вода од загађења;

-формирање зелених површина у планском подручју;

-изградња ефикасне саобраћајне градске мреже.

ПЛАНСКИ ДЕО

1. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ НА ЗОНЕ, ПРОСТОРНЕ И УРБАНИСТИЧКЕ ЦЕЛИНЕ

Грађевинско подручје града Новог Сада може се поделити на три просторне целине, на основу природних услова, тока реке и канала:

- бачки део града између канала и Дунава,
- сремски део града,
- бачки део града, подручје северно од канала ДТД.

Унутар ових просторних целина могу се дефинисати урбанистичке целине према традиционалним називима подручја.

Бачки део града између канала и Дунава чине: Радна зона „Север II”, Салајка, Радна зона „Север III”, Југовићево, Детелинара – Авијатичарско насеље, Детелинара – Сајам – Клинички центар, Банатић – Футошки парк, Житни трг, Подбара и Алмашки крај, Стари центар, Ново насеље, Радна зона „Запад”, Адице и Телеп.

Сремски део града чине: Петроварадинска тврђава, Петроварадинска ада, Петроварадин, Радна зона „Исток”, Рибњак, Сремска Каменица, Мишелук, Садови, Боцке – Староиришки пут – Чардак, Алибеговац и Буковачки плато – Ширине – Карагача.

Бачки део града, подручје северно од Канала ДТД чине: Римски шанчеви – Шумице, Градска депонија, Клиса, Мали Београд – Велики рит, Радна зона „Север I”, Радна зона „Север IV”, Шангај и Мајурска ада. Подела на просторне целине приказана је на графичком приказу број 7 „Оријентационе границе подручја за даљу планску разраду” а детаљан опис намена за сваку урбанистичку целину дат је у пододељку 5.1. Подела на целине за даљу планску разраду плановима генералне регулације.

На основу претежене намене и просторно амбијенталних карактеристика, подручје у обухвату Генералног урбанистичког плана може се поделити на следеће зоне:

- становање,
- градски центри,
- специјализовани центри,

- јавне службе и зелене површине,
- комуналне површине,
- пословање,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- специјална намена,
- водене површине и
- саобраћајне површине.

На основу критеријума правила обликовања, подручје у обухвату Генералног урбанистичког плана може се поделити на следеће зоне:

- зоне завршених целина,
- зоне реконструкције,
- зоне планиране изградње,
- зоне са посебним правилима обликовања (зоне пословања, гробља, туристичко-спортско-рекреативне површине...),
- зоне заштите (просотрно културно-историјске целине)
- амбијенталне целине са историјским и архитектонским вредностима,
- водене површине,
- заштитно зеленило и
- остале зоне (саобраћајне, површине за хидротехничке захвате, депонија комуналног отпада...)

На основу критеријума висинске регулације, подручје у обухвату Генералног урбанистичког плана може се поделити на следеће зоне:

- зоне ниже спратности,
- зоне средње спратности,
- зоне високе спратности,
- водене површине,
- зоне зеленила и
- остале зоне.

2. ГЕНЕРАЛНА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА СА НАМЕНАМА ПОВРШИНА КОЈЕ СУ ПРЕТЕЖНО ПЛАНИРАНЕ У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ

2.1. Концепт просторног уређења и намена површина

Урбани развој Новог Сада се регулисао и усмеравао генералним урбанистичким плановима, од којих је први урађен и усвојен 1950. године. Генерални урбанистички планови Новог Сада су, као по правилу, доношени у неким прекретницама развоја града под утицајима друштвених и економских промена, који су утицали на просторни

развој Новог Сада. Традиција планирања града базира се на континуитету основних принципа и тенденција, а кроз време се трасирају путеви развоја у складу са конкретним условима окружења, уз поштовање основног принципа одрживости.

Концепт просторног уређења града планиран је тако да Нови Сад оствари своју улогу и у ширем окружењу, тако што ће се развијати у средњоевропски град средње величине који ће искористити све предности свог положаја, развијати традиционалне вредности и при томе поштовати савремене принципе развоја и потписане међународне конвенције.

У државним оквирима град ће развити оне садржаје којима остварује улогу покрајинског и макрорегионалног центра. У свом метрополитенском подручју обезбедиће задовољавање свакодневних потреба читавог становништва формирањем оптималног система.

Такав развој је могуће остварити на принципима одрживости који подразумевају усаглашен економски, социјални и просторни развој и смањење конфликата између укупног раста и квалитета, односно културе живљења.

Очување свих необновљивих ресурса, заустављање просторне експанзије, третман земљишта као најзначајнијег у ресурсима Новог Сада, рационалност коришћења уз уважавање разноврсности у облицима коришћења, статусу земљишта, спадају у основне постулате одрживог развоја.

Развој еколошки и енергетски ефикасних система, реконструкција, ревитализација и децентрализација индустрије, комплементарни су основним принципима.

Поштовање урбаног наслеђа које подразумева очување идентитета и негу специфичности које град поседује представља један од основних принципа у планирању развоја града.

Еколошки критеријуми постају основа планирања и развоја природне и укупне животне средине.

Конкретно, за Нови Сад, то подразумева одрживост на локалном нивоу оптималног односа између заузетог простора (изграђеног у континуитету) и слободних зелених површина. Планира се начин коришћења простора тако да економски и социјални критеријуми буду чинилац еколошких, чиме се обезбеђује одговарајуће присуство намена које подижу квалитет живљења, иако увек не доносе профит. У оквиру планираних намена подстиче се одржива изградња, са доста отворених простора, који подстичу на активности и кретање, и богат и разноврстан живот на отвореном.

Поштовање природних одлика и затечених вредности саставни је део оптималног просторног развоја и предуслов достизања високих стандарда у квалитету живљења. Концепт просторног уређења наглашава уравнотежену просторну поделу постојећих и планираних озелењених целина на целој територији града, као и њихово

међусобно повезивање. Планирају се нове парковске површине и парк-шуме, зелени инфраструктурни коридори и заштитни појасеви, који ће представљати висококвалитетни пејзажни простор, приступачан током целе године.

Све ово неминовно прати, некада и свему претходи, развој инфраструктурних система у свим областима.

Последица овако утврђених принципа у развоју града је и планирана намена површина. Треба нагласити да је, овако како је презентована у Генералном плану, она преовлађујућа, стратешка, те да представља усмерење за планирање кроз детаљнију разраду.

Унутар грађевинског подручја које обухвата површину од 11.449,62 ha доминантна је намена становања, које у разним видовима заузима приближно 40 % површине.

У намени становања поред два основна облика становања породичног и вишепородичног, планиране су општестамбене зоне које чине комбинацију ова два основна облика, или по одликама, низ прелазних облика и еко становање, које се планира као интеграција планираних намена и биодиверзитета са новим технологијама како у изградњи објеката, тако и у целокупном инфраструктурном систему. У циљу повећања енергетске ефикасности, планира се примена одрживе изградње, односно да се на пажљиво изабраној локацији на подручју града планира део насеља у којој ће се обавезно примењивати обновљиви извори енергије, са препоруком да одређени блокови буду са нултом потрошњом (блокови где ће енергетска производња бити једнака или већа од потрошње). Сасвим специфичан вид становања представља постојеће викенд насеље у приобаљу Дунава у КО Сремска Каменица, за које се дефинишу параметри у складу са просторним одликама викенд насеља, и постојеће стамбено насеље Шангај, које се задржава у првобитним плански формираним границама. Поред тога као доминанта намена становање се јавља у комбинацији са пословањем, на неким просторима.

Унутар општестамбених зона издвајају се карактеристичне целине са вредним објектима, улицама, блоковима, које представљају посебно вредне делове Новог Сада и део његовог идентитета који не сме бити нарушен непримереном изградњом. Део трајне слике Новог Сада представљају и подручја Лимана, Новог насеља и подручје око Булевара ослобођења које одликује специфичан начин изградње, на јавним блоковским површинама који је био карактеристичан у време убрзане урбанизације.

Делови на сремској страни, посебно Мишелук, начином изградње ће одржавати карактеристике природног окружења, а склопови физичких структура својим одликама и умереним висинама ће допринети специфичном изгледу града и високом стандарду становања на десној обли Дунава.

Најмаркантнију улогу у стварању слике града по положају, садржајима и значају имају општеградски и линијски центри, а посебно стари центар и Петроварадинска

тврђава са подграђем који представљају и највреднији део урбаног наслеђа града. Услед развоја и ширења града долази до потребе за формирањем нових централности у градовима, односно у савременом граду све чешће долази до укидања подела на центар и периферију. У складу са тим, општеградски центри се сагледавају као простори атрактивни за лоцирање нових градских централних функција, односно стамбених и пословних садржаја, а све у циљу економске ревитализације и унапређења подручја, а линијски центри се формирају уз главне градске саобраћајнице.

На савремени урбани развој и стварање слике града велики значај има коришћење приобаља Дунава, које садржи изузетне природне карактеристике, а у овом делу тока Дунава, поприма и урбани карактер. Дислоцирањем постојећих индустријских објеката на левој обали Дунава, стварају се нове могућности за коришћење и уређење приобаља. Планирањем атрактивних садржаја у приобаљу повећава се квалитет живота становника али се ствара и прилика за привлачење нових инвестиција и реализацију капиталних пројеката од значаја за Град Нови Сад, АПВ и Републику Србију. Основни концепт развоја треба да буде планирање висококвалитетног пејзажног простора, са визуелним и физичким приступима обали током целе године, формирање приобаља које представља место рекреације, спорта, туризма али и место где се станује и ради.

Подручје Каменичке аде, Рибарског острва, простор некадашњег бродоградилишта и индустрије на левој обали Дунава, као и подручје у окружењу ушћа Канала Дунав–Тиса–Дунав у Дунав, са леве и десне стране обале, пружају могућност за уређење и реализацију нових спортских, рекреативних, туристичких садржаја и општеградских центара уз Дунав које ће подржати еколошку, економску, социјалну и културну равитализацију приобаља. На овај начин остварује се правилан развој укупног појаса леве обале Дунава и обала Канала Дунав–Тиса–Дунав, отварајући нове перспективе развоја и непосредног окружења.

Овако постављеним стратешким циљем Новосађани ће добити квалитетан излазак на реку, са разноврсним спортско-туристичким садржајима, док ће на простору старог бродоградилишта и садашње касарне речне флотиле, бити формирани комплекси са стамбеним и пословним садржајима, окружени јавним просторима, у оквиру којих ће се налазити шеталишта, озелењене површине и бициклистичке стазе, и која ће бити приступачна свим грађанима. Приступачност и привлачност приобаља свим становницима града у таквом решењу постаје нови урбани и социјални квалитет уређења обале, колико према граду толико и према води.

Реализација планираних садржаја у приобаљу биће условљена доградњом прве одбрамбене линије, што значи да се тек након доградње насипа и кејског зида може приступити реализацији планираних садржаја у приобаљу.

Специјализовани центри који чине универзитет, клинички центар, сајам и спортски центри по својим физичким (природним) одликама, а нарочито по значају функција увелико превазилазе градски оквир.

Пословање је, по правилу формирано у ободним деловима града (радне зоне) и као пословање на улазним правцима. Развојем функција у овом домену ствара се упориште за развој и функционисање града.

Јавне и комуналне површине употпуњују целину система, те заједно са инфраструктурним капацитетима обезбеђују функционисање града као јединственог система.

Прилагођавање града и просторних целина различитим ванредним ситуацијама се постиже планираном густином насељености, планирањем отворених и јавних простора које могу лако да се промене и користе за различите сврхе, већег броја зелених површина, планирањем пратеће инфраструктуре у функцији здравствене и санитарне заштите становништва, као и применом нових технологија у друштву, развојем паметних и одговорних градова. Остваривање приступачности најважнијим потребама становника (јавних установа, шопинга, културе, спортских и рекреативних садржаја, зелених простора) у оквиру локалне средине постиже се применом принципа тзв. 20-минутног града, где се све што је потребно налази на 20 минута пешке или бициклом.

Планирање еколошки прихватљивих насеља, примена зелене архитектуре, реализација самоодрживих објеката и сл. су само неки од елемената који подстичу заштиту животне средине, а самим тим и прилагођавају град различитим специфичним условима. У контексту прилагођавања града специфичним условима је планирано растерећење прометних саобраћајница и планирање више простора за пешаке и бициклисте.

Концептом просторног развоја даје се недвосмислена визија и принципи од којих се не сме одступити у даљем развоју града у целини. Усмеравајући елементи за даљу разраду дефинисани су у оквиру сваке планиране претежне намене. Усмеравајући елементи представљају оквир у којем се у даљој разради траже прилагодљива решења за одређене просторне целине у складу са потенцијалима простора, условима надлежних предузећа и осталим улазним параметрима од значаја за урбани развој.

С обзиром на стратешки карактер Генералног урбанистичког плана, различите намене површина нису дефинисане по грађевинским парцелама, већ су оквирно дефинисане по урбанистичким блоковима и урбаним сегментима. Намене површина дефинисане су као претежне.

Табела број 1: **Биланс површина**

НАМЕНА	ha	%
СТАНОВАЊЕ	**3.309,82**	**28,89**
ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ	2.235,19	19,51
ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ	592,64	5,17
ОПШТЕСТАМБЕНЕ ЗОНЕ	361,66	3,16
ЕКО СТАНОВАЊЕ	44,72	0,39
СТАНОВАЊЕ СА ПОСЛОВАЊЕМ	53,06	0,46
ПОДРУЧЈЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАМБЕНОГ НАСЕЉА ШАНГАЈ	13,85	0,12
ПОСТОЈЕЋЕ ВИКЕНД НАСЕЉЕ	8,70	0,08
ГРАДСКИ ЦЕНТРИ	**696,81**	**6,09**
ОПШТЕГРАДСКИ ЦЕНТРИ	527,75	4,61
СТАРИ ЦЕНТАР	48,87	0,43
КОМПЛЕКС ПЕТРОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ	120,19	1,05
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ЦЕНТРИ	**246,69**	**2,15**
УНИВЕРЗИТЕТ	21,87	0,19
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР	44,87	0,39
САЈАМ	23,25	0,20
СПОРТСКИ ЦЕНТРИ	156,70	1,37
ПОСЛОВАЊЕ	**1.629,91**	**14,22**
У РАДНИМ ЗОНАМА	1.013,30	8,85
НА УЛАЗНИМ ПРАВЦИМА	557,60	4,87
РОБНО-ТРАНСПОРТНИ ЦЕНТАР	59,01	0,52
ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ	**515,25**	**4,50**
СРЕДЊА ШКОЛА	44,21	0,40
ПАРК/ПАРК ШУМА	435,79	3,80
СПОРТСКИ ПАРК	23,24	0,20
АРХЕОЛОШКИ ПАРК	11,93	0,10
КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ	**788,86**	**6,88**
ГРОБЉЕ	194,40	1,70
ПОВРШИНЕ ЗА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ЗАХВАТЕ	312,38	2,73
ПРЕРАДА ОТПАДНИХ ВОДА	33,99	0,30
ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА	111,21	0,97
ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ И ЕНЕРГЕТСКИ КОМПЛЕКСИ	113,51	0,98
КУПАЛИШТЕ	23,37	0,20
ОСТАЛЕ НАМЕНЕ	**3.647,08**	**31,84**
ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ	409,52	3,57
СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА	272,45	2,38
ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО/ЗЕЛЕНИ КОРИДОРИ/НАСИП	1.612,14	14,07
ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ	1.352,97	11,82

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	**621,20**	**5,43**
ЖЕЛЕЗНИЧКО ПОДРУЧЈЕ	110,76	0,97
САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ	510,54	4,46
УКУПНО ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ	**11455,96**	**100,00**

Биланс површина приказан у Табели број 1. представља оквирно исказане површине, те су мања одступања могућа. Графички дефинисане претежне намене површина биће детаљније одређене плановима нижег реда.

2.2. Општи урбанистички услови и правила уређења и изградње простора

2.2.1. Демографски развој Новог Сада

Током 20. века Нови Сад бележи сталан демографски раст који је, углавном, био условљен механичким приливом становништва (имиграција).

Захваљујући свом положају али и бројним градским функцијама (које су се временом усложњавале), Нови Сад је одувек био привлачан за живот. Највећи демографски скок је забележио у периоду од 50-тих до почетка 70-тих година прошлог века и то услед интензивних економских миграција чији је главни покретач била индустријализација и урбанизација друштва. За мање од две деценије, број становника је порастао за преко 80 %[1]. У наредном међупописном периоду (1971–1981. године) главна компонента демографског раста биће природни прираштај, а то је уједно и декада у којој је стопа раста најмања (4,33 %). Последњу деценију прошлог века обележиле су присилне миграције, проузроковане ратовима у бившим републикама СФРЈ и свеукупном политичком и економском кризом, и оне су у великој мери утицале на демографску али и социјалну слику града.

У последњих 20-ак година примећује се тренд пада броја становника на нивоу Републике Србије и АП Војводине, али и константан пораст броја становника Новог Сада и региона Града Београда који је остварен захваљујући унутрашњим миграцијама. Тако је удео броја становника Новог Сада у односу на укупан број становника Републике Србије порастао са 3,17 % (2002.) на 4,7 % (2021), а у односу на укупан број становника АП Војводине са 11,7 % (2002.) на 17,5 % (2021). [2]

[1] Према резултатима пописа становништва спроведеног 1953. године, Нови Сад је имао 86.029, а већ 1971. тај број је износио 156.903 становника. (извор: „Демографски развој Новог Сада“, Центар за просторне информације Војводине, Нови Сад 2009. страна 7)

[2] Процене становништва. 2020. године, извор: Републички завод за статистику, https://publikacije.stat.gov.rs/G2021/Pdf/G20211181.pdf

Пројекција демографског развоја Новог Сада до 2031. године

У изради пројекције броја становника града Новог Сада примењен је математички метод екстраполације помоћу експоненцијалне стопе раста, на основу података из два претходна пописа становника.

Основне претпоставке за израду пројекције су да се у наредном периоду неће битно мењати репродуктивне норме становништва, те да неће бити већих природних катастрофа ни миграторних кретања.

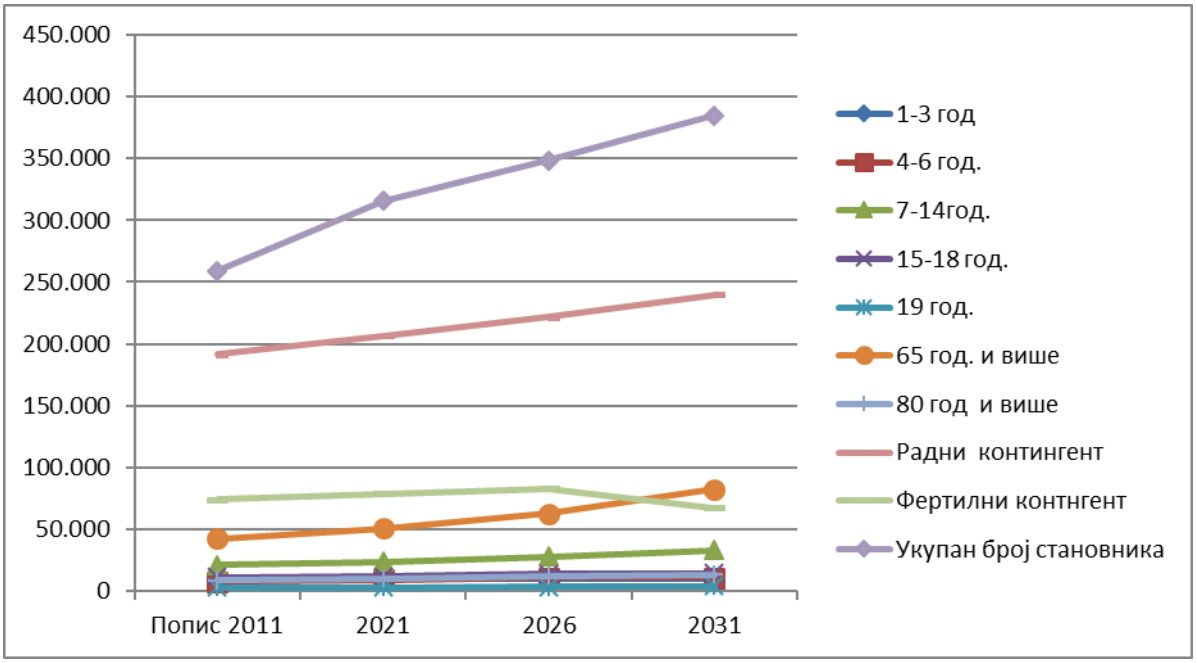
Табела број 2**: Пројекција броја становника на основу података из пописних година 2002. и 2011.**

	попис 2002.	**попис 2011.**	**пројекције броја становника**		
			2021.	**2026.**	**2031.**
број становника	216.583	258.881	315.628	348.528	384.840

Табела број 3: **Карактеристични контигенти становништва до 2031. године**

опис	**Попис 2011.**	**2021.**	**2026.**	**2030.**
Укупан број становника	**258.881**	**315.628**	**348.528**	**384.840**
1–3 год.	7.398	10.324	9.868	10.068
4–6 год.	7.689	9.239	10.799	10.592
7–14 год.	20.783	23.333	27.784	33.163
15–18 год.	11.102	11.837	13.566	14.458
19 год.	2.999	3.017	3.389	3.639
65 год. и више	42.507	50.466	62.701	82.548
80 год. и више	8.720	10.151	11.892	12.962
Радни контингент	191.477	206.522	221.705	239.644
Фертилни контингент	73.991	78.586	83.027	67.024

Графикон 1: **Графички приказ кретања укупног становништва и старосних контингената становништва Новог Сада у периоду до 2034. године**

Промене у кретању становништва у великој мери зависе од промена у старосној структури које се могу предвидети са великим степеном вероватноће, с обзиром на то да су оне по правилу дугорочне и у највећој мери одређују будуће токове природног раста становништва. Природни прираштај према подацима из последњег пописа становништва бележи позитивне вредности (од 0,8 до 1,2)[3], али су оне још увек недовољне за просто обнављање становништва.

Новосадско становништво има веома неповољну старосну структуру са израженом тенденцијом пораста учешћа старог становништва. Са просечном старошћу од 40,8 године и индексом старења 104 у 2011. години, становништво Новог Сада се, према демографским критеријумима, налази у стадијуму „дубоке демографске старости". Неповољна старосна структура не може се битније променити у краћем временском периоду па ће процес старења становништва Новог Сада бити настављен и у планском периоду.[4]

Најважнији фактор раста становништва ће у наредном периоду и даље бити миграције. Међутим, претпоставља се да ће, услед неповољне демографске слике у ширем окружењу, и миграције ка Новом Саду постепено слабити, па ће позитиван утицај имиграционог, најчешће нешто млађег становништва, на демографски развој Новог Сада бити све мањи.

[3] „Општине и региони у Републици Србији" (2012–2018), Републички завод за статистику, Београд

[4] Према подацима преузетим са сајта Јавног комуналног предузећа „Информатика" Нови Сад, процес сенилизације становништва је настављен те је на дан 2. јула.2019. године просечна старост становништва планског подручја износила 43,8 година, што га сврстава у стадијум најдубље демографске старости.

Поред сталног становништва, чији је број приказан у Табели број 2, у Новом Саду константно борави још око 15–20 хиљада становника који нису стални становници Новог Сада (студенти, ученици у домовима, војници, сезонски радници и др.) и са њима се мора рачунати као са корисницима комуналне инфраструктуре и градских фондова.

Просечна величина домаћинства, која је према попису из 2011 године у Новом Саду износила 2,6 чланова, услед даљег процеса транзиције домаћинства који је започео пре више од пола века, и присутан је у свим европским земљама, ће се до краја планског периода смањити на 2,5 члана. Величина домаћинства је у директној корелацији са општедруштвеним, економским развојем и усвојеним репродуктивним норамама друштва. Појаве које су утицале, а које и даље утичу на смањене просечне величине домаћинства, су: опадање друштвене универзалности брака, смањена стопа наталитета, одлагање рађања, пораст просечне старости становништва. Сигурно је да ће и у наредном периоду, домаћинства у Новом Саду трпети одређене промене, а које ће се формирати под утицајем индивидуализације животних стилова и порастом животног стандарда (повећање броја младалачких и кохабитационих домаћинстава). Међутим, услед израженог демографског старења становништва, наставиће се и пораст броја самачких и двочланих домаћинстава, која су, према резултатима пописа из 2011. године, чинила више од половине укупног броја домаћинства у Новом Саду.

Најизраженији раст у целокупном планском периоду имаће контигент старог становништва (преко 65 година), што указује да ће процес старења становништва Новог Сада бити настављен и у планском периоду. Раст старог становништва и његово повећање у структури популације Новог Сада, захтеваће примену одговарајућих мера економске, социјалне и популационе политике са циљем да се ублаже последице неповољне старосне структуре на економски и социјални развој Новог Сада.

Основни циљ демографског развоја Новог Сада ће у планском периоду бити ублажавање, односно заустављање неповољних кретања, повећањем природног прираштаја и стварањем услова за достизање просте репродукције становништва, заустављањем економског егзодуса младог и образованог становништва чиме би се, постепено, побољшала старосна структура становништва. Услед тежине и специфичности проблема, позитивне промене у демографском развоју могу се остварити само у дужем временском периоду, па ће се неповољна структура становништва Новог Сада, која је формирана дуготрајним деловањем неповољних фактора, задржати и у планском периоду.

У области урбанистичког планирања треба се усмерити ка свим групама грађанима и њиховим потребама, са посебним акцентом на децу, особе са сметњама при кретању и старо и остарело становништво уз родно сензибилни приступ планирању који се већ примењује у много европских градова, где је један од најбољих примера град Беч.

Просторни размештај становништва Новог Сада, услед умереног раста који се планира у наредном периоду, не би требало да се битније мења. Највећа концентрација становника ће се и даље задржати у зони између Канала ДТД и Дунава, док је важан потенцијал за будући развој резиденцијалних зона на сремској страни (десној обали Дунава).

2.2.2. Становање

Намена становања заузима највећи део градског подручја. У оквиру ове намене планирају се простори на којима је доминантно учешће станова и стамбених објеката (преко 50 % бруто изграђеног простора). Поред објеката за становање, ова намена подразумева и објекте и површине за задовољење свакодневних и дела повремених потреба становника (јавне службе локалног нивоа опслуживања, централне функције локалног нивоа…). Такође, ова намена обухвата и просторе разноврсних делатности које нису у супротности са функцијом становања (пословно-комерцијалне и друге делатности).

Облици становања

Основни облици становања су:

- породично и
- вишепородично.

Облици становања утврђују се на основу карактеристика стамбених објеката, у градским целинама, и у сагласности са њиховим међусобним односима. Према претежној заступљености једног од два основна облика, подручја намењена становању дефинишу се као подручја породичног или вишепородичног становања.

Зоне у којима су заступљена оба облика становања, или имају специфичну изграђену структуру, дефинишу се као општестамбене зоне.

Ако су међусобни односи објеката и целина усклађени стварају се простори са хомогеним обележјима, или, ако нису, остају просторне целине хетерогених обележја.

На графичком приказу број 7 „Подручја становања – распрострањеност и основни облици становања" и графичком приказу број 8 „Подручја становања-карактеристичне просторне целине – структура становања", дефинисане су површине намењене становању и распрострањеност облика становања.

<u>Породично становање</u>

Породично становање на територији града заступљено је у неколико типова:

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПОДРУЧЈА ОПШТЕСТАМБЕНИХ ЗОНА
- СТАНОВАЊЕ У ЈЕЗГРУ НОВОГ САДА, ПЕТРОВАРАДИНУ И СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
- СТАНОВАЊЕ У КОНТАКТНИМ ПОДРУЧЈИМА ЦЕНТРА
- СТАНОВАЊЕ НА ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПАРЦЕЛАМА
- ПОРОДИЧНО И ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ У ХЕТЕРОГЕНИМ ЦЕЛИНАМА
- ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ МАЛИХ ГУСТИНА

ПОДРУЧЈА СТАМБЕНИХ ЗОНА ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА
- ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ ГУСТИНА (ХОМОГЕНИХ ЦЕЛИНА)
- ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ (НА ПАРЦЕЛИ У ЗАТВОРЕНИМ БЛОКОВИМА)
- НОВИЈЕ ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ (ШЕМАТИЧНО, У ПОЛУОТВОРЕНИМ БЛОКОВИМА)
- СТАНОВАЊЕ НА ЛИНИЈСКИМ ЦЕНТРИМА У ФОРМИРАЊУ

ПОДРУЧЈА СТАМБЕНИХ ЗОНА ЗА ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ
- СТАНОВАЊЕ У ТРАДИЦИОНАЛНИМ КУЋАМА И САВРЕМЕНИМ СЛОБОДНОСТОЈЕЋИМ И ДВОЈНИМ КУЋАМА
- СТАНОВАЊЕ У НИЗУ

ПОСТОЈЕЋЕ ВИКЕНД НАСЕЉЕ

ПОДРУЧЈА СТАНОВАЊА
РАСПРОСТРАЊЕНОСТ И ОСНОВНИ ОБЛИЦИ СТАНОВАЊА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **7**

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3III

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

- традиционално становање, са породичном кућом карактеристичне основе постављене на регулациону линију – панонска кућа (делови Сремске Каменице, Петроварадина и Клисе);

- новије породично становање, слободностојећи или двојни објекти, на мањем растојању од регулационе линије. Овај тип заузима највећи део подручја намењеног породичном становању;

- становање у прекинутом или непрекинутом низу, које је присутно у мањим целинама на делу Авијатичарског насеља, Клисе и на појединачним локацијама на Мишелуку.

Сви постојећи типови се задржавају, а могуће је планирати и друге, у зависности од карактеристика терена, постојеће поделе на парцеле, структуре објеката у окружењу и потреба становника.

У оквиру површина намењених породичном становању издвојена су специфична подручја која се разликују по начину формирања изграђене структуре. За њих се утврђују специфични услови уређења, у складу са затеченим стањем и природним одликама терена:

- *подручја планski грађених породичних зона са новијим породичним становањем* (већ завршене целине) – део Телепа, Клиса, Видовданско насеље, Авијатичарско насеље, као и делови породичног становања у оквиру општестамбених зона: уз Улицу цара Душана, уз Футошки парк, око Бетаније – поштују се постојећи облици и структура објеката у окружењу, парцелација и улична матрица, могуће је развијати савремене облике становања;

- *нова стамбена подручја, настала легализацијом бесправно насталих насеља* – Адице, Шумице, Мали Београд – Велики рит, Ветерничка рампа, Сајлово – развијати у правцу повећања комфора становања; развијати све неопходне пратеће садржаје;

- *подручја проширења породичног становања*, санација локалитета бесправне изградње, на сремској страни града – Буковачки пут, Буковачки плато, Ширине, Карагача, Чардак, Староиришки пут, Кип, Боцке, део подручја Алибеговца – уз постојеће типове породичне изградње обезбедити развој комфорнијих типова становања (становање на већим парцелама, затворени комплекси…), као и изградњу већих потеза специфичне типологије (куће у низу, терасасто постављене куће и сл).

Породично становање у центру и ужем подручју Пертоварадина и Сремске Каменице – становање у најстаријим деловима насеља, представља идентитет и традицију које треба сачувати. Задржава се постојећа структура, као и парцелација и улична матрица.

Становање са пословањем

На просторима издвојеним за ову намену стимулише се развој појединих секундарних и терцијарних делатности мањег обима („породична предузећа" – мала и средња) која се просторно и/или функционално ослањају на становање. Планира се уз одређене значајније саобраћајне правце или у близини другог пословања – на деловима Мишелука, као и северно од пословања уз Булевар војводе Степе на Новом насељу, на делу Салајке северно од пруге и северно од Канала ДТД и неколико мањих локалитета јужно од аутопута.

Вишепородично становање

На просторима вишепородичног становања издваја се неколико специфичних типологија, карактеристичних по времену настанка, положају, структури, начину изградње и сл., према чему су утврђени и општи услови – смернице уређења.

Старије вишепородично становање настало између два светска рата

Делови подручја XVI (Центар – Мали Лиман), X (Стари центар) и IX (део Подбаре), изграђени су вишепородичним зградама мањих и средњих спратности (П+2 до П+4). Свака зграда је на сопственој парцели. У време после Другог светског рата, поједини блокови су реконструисани, али тако да се ивичним постављањем зграда блокови затварају.

Ванстамбени садржаји реализовани су у приземљима објеката који се налазе на важним правцима, у старом центру и на Малом Лиману, а бројни објекти у целини су намењени пословним садржајима.

По квалитету појединачних објеката, завршености целина, ови делови спадају у вредно наслеђе Новог Сада чији карактер не треба нарушавати.

Новије вишепородично становање са целинама формираним од ортогонално постављених објеката

Делови подручја XVIII (Лиман I и II), XVII (Лиман III и IV), V (Детелинара – стара), XI (Ново насеље), VII и VIII (Станично подручје) грађени су крајем педесетих, шездесетих и почетком седамдесетих година, углавном на слободном теренима, или уз радикалну реконструкцију затечене урбане матрице.

Осим реализованих целина, вишепородично становање са целинама формираним од ортогонално постављених блокова реализује се у делу подручја IV (део Југовићева).

Објекти су лоцирани на јавној заједничкој блоковској површини, постављени ортогонално, у одређеном ритму. Вишепородично становање у полуотвореним блоковима је са објектима постављеним тако да неке наговештавају, а затим у мањој

или већој мери, постижу повратак ивичној - блоковској изградњи. Објекти су претежно великих и изузетно великих висина, са свим критеријумима који прате такав начин изградње.

Овај начин изградње, какрактеристичан за изградњу великих потеза, на слободним теренима, тешко је примењив у данашњим условима и ретко одговара садашњим потребама. Међутим, на овај начин неоспорно су формиране квалитетне стамбене зоне, са повољним односима урбанистичких показатеља, које треба сматрати завршеним целинама и новом изградњом не треба нарушавати основни концепт уређења.

Становање у деловима центра које је планирано на значајнијим саобраћајним правцима

У свим целинама на важним правцима (Булевар ослобођења, Булевар цара Лазара, Булевар Европе, Булевар патријарха Павла, Руменачка улица и други) објекти се граде тако да се њихова функција и обликовање у потпуности подређују положају, те висином, правцем пружања и обликовањем формирају чврсту регулацију, па се на тај начин стварају линијски центри.

За сада у овим објектима, који простирањем и волуменом формирају правце на којима се налазе, преовлађују станови, док се ванстамбени садржаји налазе у њиховим приземљима или искључиво пословним објектима. Очекује се да се под утицајем тржишта ванстамбени садржаји повећавају на рачун станова.

Булевар Европе

Један од значајнијих праваца, новоформирани Булевар Европе, издваја изузетно широка регулација саобраћајнице. Из тог разлога, објекти уз регулацију су функцијом, а и формом, више усмерени на блокове чији су саставни део. Фронт булевара фомира се у складу са околним наменама и функцијама, уз могућности које обезбеђује позиција на правцу булевара.

Разликује се неколико просторних сегмената. Сегмент између Булевара цара Лазара и Футошке улице (без режијских саобраћајница) са објектима функционално оријентисаним ка Булевару, на већим парцелама. У наставку, према северу, регулација се знатно шири те се комуникација између наспрамних садржаја губи. Од Улице Бранка Бајића до Корнелија Станковића објекти, гарђени на мањим парцелама, формирају затворене блокове, уз интензивно коришћење зелених површина унутар регулације Булевара. Следећи сегмент обухвата блокове Старе Детелинаре, са шематски постављеним објектима на јавним заједничким површинама, у зеленилу. На потезу уз западну регулацију могу се остварити просторни репери значајне спратности.

Вишепородично становање средњих и високих густина настало у зони трансформације породичног становања

Овај тип карактеристичан је за простор намењен становању у зони VI (Сајам – Детелинара), чија трансформација из породичног у вишепородично становање је скоро у потпуности завршена. Задржана је постојећа парцелација и урбана матрица. Формирани су хомогени, затворени блокови уједначених висина (најчешће П+3 до П+5) са објектима у низу постављеним на регулацију улице. Слободни простор парцеле уз стамбени објекат се користи најчешће за паркирање аутомобила. Приземља према улици имају пословну намену. Реализовано је вишепородично становање средњих и великих густина, уз минималне слободне површине и простор за паркирање. При даљем развоју овог простора треба испитати могућности за формирање слободних површина, на површинама јавних или осталих намена (специфични видови озелењавања, површине за одмор, игру деце, „урбани џепови"…).

Еко становање

Овај тип становања планира се у зони IV (Југовићево), у западном делу града, који својим положајем и карактеристикама представља просторни потенцијал града Новог Сада, који је у највећој мери неизграђена физичка структура. Историјски квалитет наслеђене физичке структуре подручја огледа се у постојању археолошког локалитета у непосредном окружењу, који постаје почетни носилац идентитета простора.

Развој подручја се планира као повезивање планиране намене становања са биодиверзитетом и применом нових технологија у изградњи, примени енергетски ефикасне градње и одрживог система, примену дигиталног оперативног система у инфраструктури, као и примену најновијих сазнања о еколошким и климатским технологијама. На овом подручју планира се насеље са стамбеним и пословним садржајима у којој ће се примењивати енергетски одржива изградња, а препоручује се да одређени блокови/комплекси буду нулте енергетске потрошње у којој ће укупна енергетска производња бити једнака или већа од потрошње.

Природне карактеристике простора и непосредног окружења су вредности које ће подстаћи стварање сопственог карактера подручја, које треба да истовремено буде зелен, савремен и урбан. Простори ће се формирати повезивањем становања и осталих садржаја унутар насеља са квалитетним јавним и озелењеним просторима унутар сваког комплекса и различитим нивоима саобраћајне инфраструктуре, са нагласком на пешачком и бициклистичком саобраћају. Другим речима, развијаће се тако да са једне стране омогуће живот у заједници, забаву, дружење и остале друштвене и културне димензије града, а са друге да омогуће интиму и приватност становника.

Сви садржаји се планирају у оквиру комплекса који подстичу одрживу изградњу и одрживо становање, са доста отворених простора који подстичу на активности и

кретање, и богат и разноврстан живот на отвореном, али и миран свакодневни живот, мало даље од градске вреве. Аутомобилски саобраћај се предвиђа по ободима блокова, а више простора се намењује за трговe, пешачке и бициклистичке стазе, спорт и рекреацију и зелене површине.

Општестамбене зоне

Под општестамбеним зонама подразумевају се сви облици становања који се, на нивоу просторне целине (група блокова, стамбена зона...) не могу сврстати у категорију једног од два основна облика становања – породично, односно вишепородично становање.

У овај облик становања спада низ прелазних облика (висина објекта, начин коришћења, величина парцеле, приближавају их породичном, а број станова на парцели, власништво над објектима и право коришћења земљишта у вишепородичном становању – вишепородично становање малих густина). Такође, простори у оквиру којих није могуће препознати хомогене целине породичног или вишепородичног становања на нивоу групе блокова сврставају се у овај облик становања.

Наведени и други облици становања у овим зонама формирају различите типолошке целине, које се Генералним урбанистичким планом дефинишу као општестамбене зоне:

- хетерогене целине породичног и вишепородичног становања;
- хомогене целине породичног и вишепородичног становања;
- становање на традиционалним парцелама;
- вишепородично становање малих густина.

На простору града препознају се карактеристичне просторне целине – зоне различите по структури, за које се посебно утврђују општи услови уређења:

- становање са очуваним карактеристикама наслеђа у центрима Новог Сада, подграђу Петроварадина и центру Сремске Каменице;
- становање у контактним подручјима центра;
- становање у зонама реконструкције.

Карактеристична обележја за ове делове су да су очувани: улична матрица, облик и величина парцела, да је заступљен карактеристичан развој на парцели (традиционална кућа), ограничена висина објекта. У центру Новог Сада и подграђу Петроварадинске тврђаве високо је учешће нестамбених намена у укупном простору, тако да одређена подручја имају карактер преовлађујуће намене центра са тежњом да коришћење буде подређено јавној употреби уз одговарајуће учешће становања. Критеријуми (ИЗ, ИИ, ГН, учешће пословног у укупном простору) се разликују у зависности од положаја и значаја подручја.

Становање са очуваним карактеристикама наслеђа у центрима Новог Сада и подграђу Петроварадина

Становање у централним и најстаријим деловима града припада зони, унутар које се на нивоу подручја – зоне примењују критеријуми утврђени за вишепородично становање средњих густина, док ће се, при разради, на нивоу хомогених целина, односно на грађевинској парцели примењивати критеријуми конкретног типа становања.

Објекти су малих спратности, изузетно су виши од П+2, П+3 спрата. Становање је вишепородично и породично. Зграде су постављене на регулационој линији, у непрекинутом, ређе прекинутом низу. Прекинути низ је присутан у већој мери на подручјима на којима је развој био успоренији, те није дошло до знатнијих трансформација. Планови којима се утврђују правила за реализацију, у складу са стратегијом Генералног плана, треба да обезбеде очување и унапређење карактеристика целина и подрже пожељне правце трансформације – јачање централитета, обликовање подређено значају и карактеру појединих простора.

Становање у зонама реконструкције

У општестамбеним зонама у којима се планира обнова и реконструкција објеката, доминирају простори са објектима вишепородичног становања средњих густина. Целине са наслеђеним квалитетним објектима породичног становања се задржавају, а могуће је планирати и нове. Објекти вишепородичног становања већих спратности планирају се на важним правцима, односно истакнутим локацијама или другим локацијама које захтевају посебно обликовање.

Просторне целине са хетерогеним обележјима

Подручје XV - око улица Мише Димитријевића и Цара Душана, делови подручја XVI - између улица Петра Драпшина и Војвођанских бригада и VII - Банатић, обухватају старије и новије породично и вишепородично становање са знатним учешћем нестамбених садржаја, који су груписани у потцелине или традиционалне, односно правце који стичу обележја пословно-стамбених (Железничка - Ласла Гала, Цара Душана, Браће Рибникара). Ова подручја припадају оној категорији становања која обухвата више основних облика и њихових варијетета, који често нису у међусобном складу.

У овим целинама су присутне и веома квалитетне потцелине, као што су: потцелине градског породичног становања (улице Антона Чехова, Војвођанских бригада и Павла Симића, улице које се ослањају на Улицу цара Душана, у залеђу Мичуринове улице и др), вишепородичног становања у Улици Васе Стајића и њеном окружењу.

Ова подручја у великој мери су реализована, претежно на основу планске документације, прилагођене потребама и условима на терену. Реализацијом су, у пракси, остварене и велике густине становања, уз скромне слободне површине и простор за паркирање.

У поступку трансформације се често постиже велики контраст по висини и архитектонском изразу, те сличне појаве треба спречавати, стриктно дефинисаним правилима уређења.

Даљи развој и трансформација наставиће се уз поштовање важеће планске документације, водећи рачуна о целини, уз услове који се утврђују за сваку потцелину понаособ.

На графичком приказу издвојене су карактеристичне просторне целине односно структуре подручја становања.

Статус подручја становања са режимима уређења

Статус подручја

Подручја становања и подручја у којима становање није преовлађујућа намена добијају статус на основу кога се утврђују режими у Генералном урбанистичком плану и то:

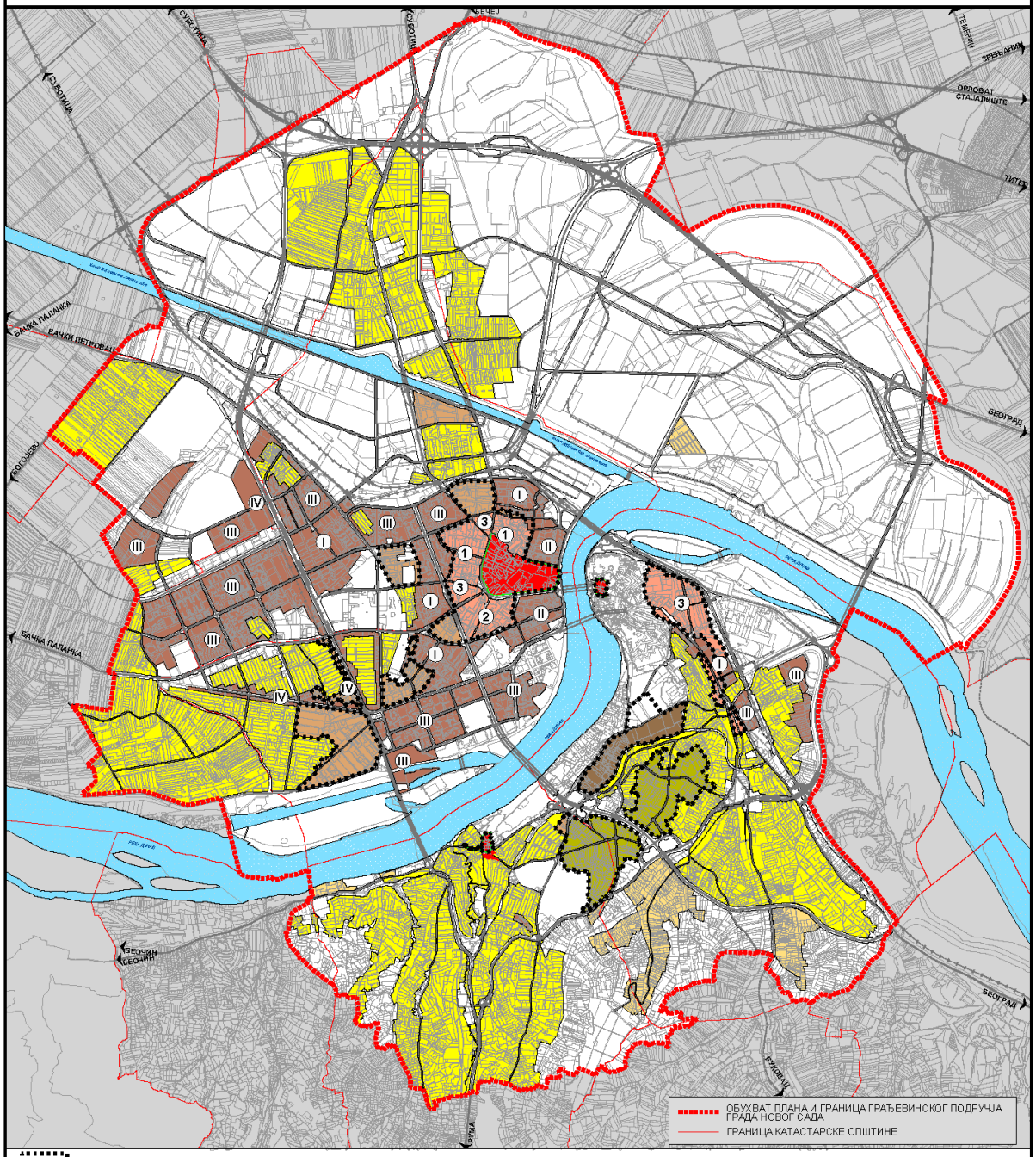
- подручја са завршеним целинама;
- подручја перманентне реконструкције;
- подручја у којима су изражене екстремне вредности појединих показатеља (најчешће превелике густине насељености), као и морфолошки хетерогене целине;
- подручја на којима је неопходно спровести мере санације (бесправно запоседнути терени – локалитети Григовац, Каменичке ливаде, Ширине, Алибеговац);
- подручја проширења становања (изградња на слободним теренима Мишелука и Алибеговца, изградња на простору касарне на Југовићеву);
- угрожена подручја на којима су изграђени стамбени објекти (нестабилни терени и становање у непогодном природном и створеном окружењу).

Режими завршавања целина у односу на статус подручја становања

На подручјима која се сматрају завршеним целинама не планирају се промене односно веће интервенције у простору. Развој ће ићи у правцу одржавања и унапређења квалитета коришћења изграђене структуре.

Поједина подручја перманентне реконструкције су у великој мери реализована, претежно на основу новије планске документације, прилагођене потребама и условима на терену (нова Детелинара, Грбавица, делови стамбене зоне VII). На овим просторима се не планира повећање густине и индекса изграђености у односу на вредности дефинисане важећом документацијом.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПОДРУЧЈА ОПШТЕСТАМБЕНИХ ЗОНА

- СТАНОВАЊЕ У ЈЕЗГРУ СТАРОГ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА НОВОГ САДА, ПЕТРОВАРАДИНА И СР.КАМЕНИЦЕ
- СТАНОВАЊЕ У КОНТАКТНИМ ПОДРУЧЈИМА ЦЕНТРА НОВОГ САДА И ПЕТРОВАРАДИНУ
- (1) СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ ГУСТИНА СА ВИСОКИМ УЧЕШЋЕМ НЕСТАМБЕНИХ САДРЖАЈА
- (2) СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ ГУСТИНА (ПОРОДИЧНО И ВИШЕПОРОДИЧНО) ИЗМЕЊЕНО НА ВАЖНИМ ПРАВЦИМА СА ЛОКАЦИЈАМА ЗНАЧАЈНИХ НЕСТАМБЕНИХ САДРЖАЈА
- (3) СТАН. НА ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПАРЦЕЛАМА И ОЧУВАНИМ АМБИЈЕНТИМА ПАНОНСКОГ НАЧИНА ИЗГРАДЊЕ
- ХЕТЕРОГЕНЕ ЦЕЛИНЕ ПОРОДИЧНОГ И ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА
- ХОМОГЕНЕ ЦЕЛИНЕ ПОРОДИЧНОГ И ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА; ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ НА ЛИНИЈСКИМ ЦЕНТРИМА

- ПОДРУЧЈЕ МИШЕЛУКА

ПОДРУЧЈА СТАМБЕНИХ ЗОНА ВИШЕПОРОДИЧНОГ СТАНОВАЊА

- (I) ВИШЕПОРОД.СТАНОВАЊЕ СРЕДЊИХ И ВИСОКИХ ГУСТИНА (РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОРОД. СТАНОВАЊА)
- (II) ВИШЕПОРОД.СТАНОВАЊЕ (НА ПАРЦЕЛИ У ЗАТВОРЕНИМ БЛОКОВИМА - НАЈСТАРИЈЕ ВИШЕПОРОД.СТАН.)
- (III) НОВИЈЕ ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ (ШЕМАТИЧНО, У ПОЛУОТВОРЕНИМ БЛОКОВИМА)
- (IV) СТАНОВАЊЕ НА ЛИНИЈСКИМ ЦЕНТРИМА У ФОРМИРАЊУ

ПОДРУЧЈА СТАНОВАЊА
КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ПРОСТОРНЕ ЦЕЛИНЕ-СТРУКТУРА СТАНОВАЊА

ПОДРУЧЈА СТАМБЕНИХ ЗОНА ЗА ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ

- СТАНОВАЊЕ У ТРАДИЦИОНАЛНИМ КУЋАМА, САВРЕМЕНИМ СЛОБОДНОСТОЈЕЋИМ ДВОЈНИМ КУЋАМА И СТАНОВАЊЕ У НИЗУ
- ПОДРУЧЈА ПОРОД. СТАНОВАЊА (САНАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА ЛОКАЛИТЕТА БЕСПРАВНЕ ИЗГРАДЊЕ И ВИКЕНД ЗОНА)

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **8**

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

За подручја са израженим екстремним густинама становања и морфолошки хетерогена подручја важи режим континуитета са важећом планском документацијом, с тим да треба инсистирати на чисто пословним објектима на прометним раскрсницама, када се планира висок степен искоришћености парцеле. Планске интервенције у циљу смањења густина и побољшавања услова становања треба да иду у правцу промене услова квалитета становања (посебни типови озелењавања, урбани џепови и сл.).

Мере санације појединих локалита у утврђеним подручјима бесправне изградње подразумевају утврђивање намене површина и дефинисање одговарајућих услова уређења и грађења кроз планове генералне/детаљне регулације.

У складу са карактеристикама терена, локацијским предностима, на подручјима планираним за проширење становања, развијаће се сви облици савременог становања, породичног и вишепородичног средњих густина.

На подручјима угроженим нестабилним теренима, режим уређења и изградње условљава се претходним мерама санације.

На просторима који су угрожени (угрожавају) природним условима или функцијама у непосредном окружењу (Шангај) утврђује се режим задржавања постојећег стамбеног насеља.

Станови за стамбену подршку

Стамбена подршка (у складу са законским регулативама) подразумева изградњу станова под повољним условима, за лица која сопственим средствима нису у могућности да за себе и чланове свог породичног домаћинства реше стамбено питање према тржишним условима. Локалитети за овај вид стамбене изградње дефинисаће се унутар зона намењених становању, плановима генералне и детаљне регулације, у складу са власничком структуром земљишта и другим захтевима инвеститора. Просторно, типолошки, функционално овакви станови не одступају од осталих у намени становања те за њих важе сви услови дефинисани за ову намену.

Један од локалитета планира се у Улици Момчила Тапавице на Новом насељу.

Атипични облици становања

Као атипични се сматрају следећи облици становања:

- становање у викенд насељима и
- становање у домовима (студентским, ђачким, за старе, Дечијем селу).

Зона викенд кућа у приобаљу у КО Сремска Каменица задржава се уз планирано проширење.

Мреже објеката за становање у домовима који спадају у јавне службе дефинисане су Генералним урбанистичким планом у оквиру услова за изградњу објеката јавних служби. Домови за становање који би се градили ван ових мрежа, и у

приватној иницијативи, градиће се у оквиру компатибилних намена, према критеријумима дефинисаним за ту намену.

2.2.3. Пословање

Општи урбанистички услови

Привредни развој Новог Сада усмераваће се са циљем да се ефикасним коришћењем ресурса којима град располаже обезбеди конкурентна, високо продуктивна привреда, заснована на примени знања и савремених технологија. Основне смернице и претпоставке за остварење динамичне, конкурентне, стабилне и социјално одрживе привреде су:

- стварање повољне пословне климе за инвестирање;
- обезбеђење високих стопа раста домаћих и иностраних инвестиција;
- развој услужних делатности и извозно орјентисане привреде са значајним учешћем технолошки модернизоване прерађивачке индустрије и пољопривреде;
- повећање запослености и унапређење људских ресурса;
- штедња ресурса, рационална употреба енергије и заштита животне средине.

Привредни и укупни економски развој Новог Сада заснивање се на расположивим развојним потенцијалима и ресурсима што захтева да се:

- успостави равнотежа између услужних и производних делатности са циљем да се изгради ефикасна структура привреде у складу са компаративним предностима подручја и захтевима тржишта;
- уважавају и унапређују специфичности градског подручја као развојног потенцијала – радне зоне, нови пословни и трговински центри, улазни правци, културно наслеђе и др.

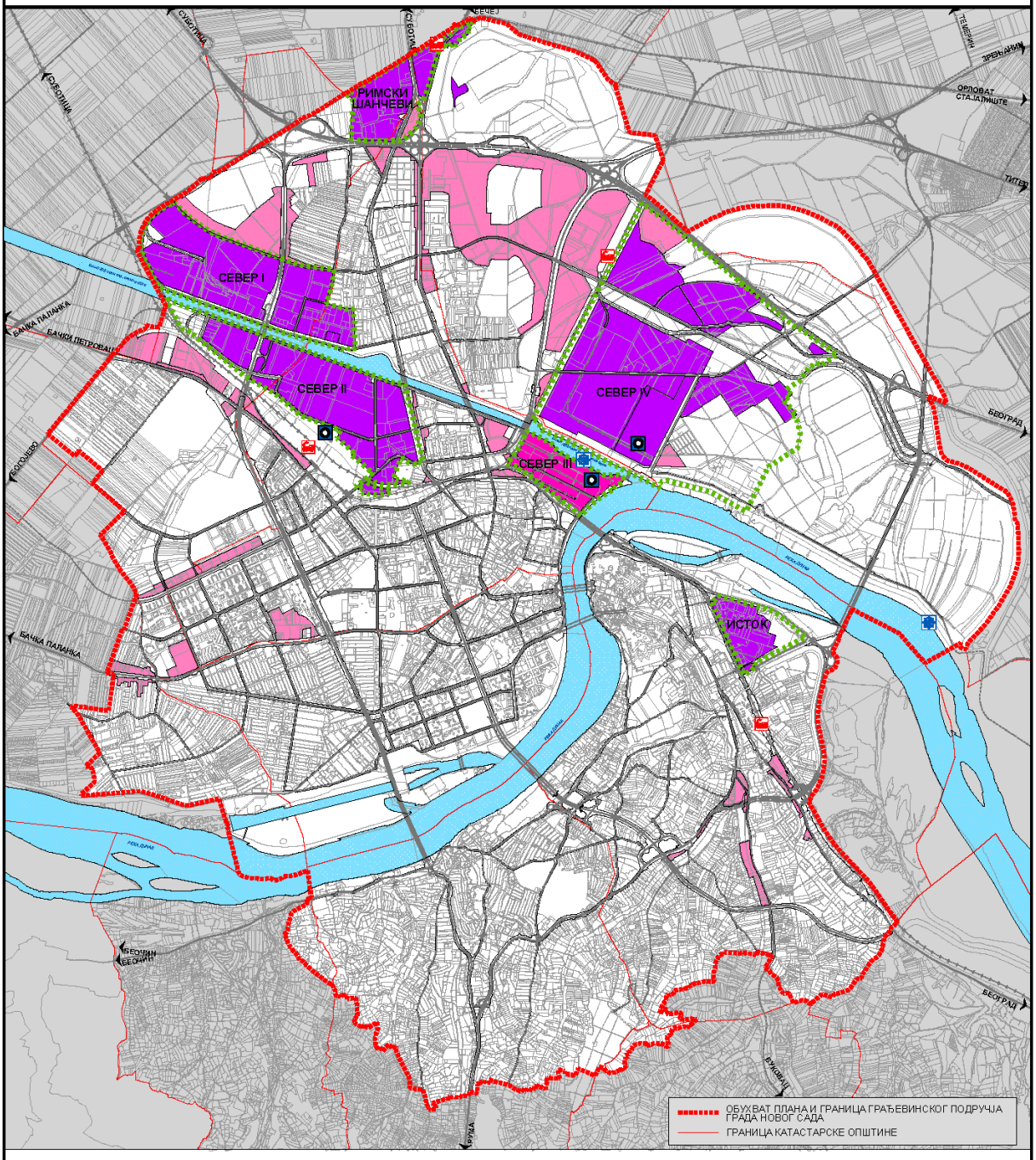
Простори за развој привреде представљају значајан део укупних површина које чине структуру урбаног насеља. Простори за пословање у Новом Саду обезбеђени су: у радним зонама, на улазним правцима у град, те луци, пристаништу и слободној зони као специфичним целинама.

Пословни садржаји који се издвајају по својој специфичности су и они који се налазе унутар градских центара или комуналних површина и они су дефинисани у засебним поглављима.

Специфичан вид пословања представљају пословни садржаји унутар становања. Они морају бити компатибилни становању, а максимално учешће пословних садржаја на парцели је различито и креће се од 20 до 100 %, у зависности да ли су планирани у зони породичног становања или зони становања са пословањем.

Простором намењеном пословању обухваћене су и површине које представљају концентрисане нестамбене садржаје, односно различите производне, услужне и јавне садржаје, али и друге нестамбене садржаје из области спорта и туризма.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПОСЛОВАЊЕ

ПОСЛОВАЊЕ

- ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ У РАДНИМ ЗОНАМА
- ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ НА УЛАЗНИМ ПРАВЦИМА
- РОБНО-ТРАНСПОРТНИ ЦЕНТАР
- ОБУХВАТ РАДНИХ ЗОНА

САОБРАЋАЈНИ ТЕРМИНАЛИ

- ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА - ТЕРЕТНА
- ТЕРЕТНО ПРИСТАНИШТЕ
- ИНТЕРМОДАЛНИ ТЕРМИНАЛ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 9

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

Површине за пословање обухватају постојеће (ангажовано) и планирано неизграђено грађевинско земљиште намењено за:

-. пословне активности у радним зонама из области секундарних и терцијарних делатности: трговине, грађевинарства, саобраћаја и веза, и прерађивачке индустрије која у пословању користи савремене технолошке процесе;

-. пословне активности на улазним правцима из области терцијарних делатности: трговина, угоститељство, услужно занатство, саобраћај и комуналние делатности;

-. робно-транспортни центар који је због специфичности и изузетног значаја за Град Нови Сад, издвојен као засебна категорија.

Радне зоне

За развој привреде у Новом Саду највећи простори планирани су у радним зонама које се, осим једне која је лоцирана на сремској страни, налазе у бачком делу града. Укупна површина намењена радним зонама износи око 1.620 ha.

Коришћење земљишта у радним зонама је неуједначено у зависности од опремљености простора инфраструктуром, припремљености терена, власништва земљишта и др. У радним зонама постоје значајне површине земљишта за развој привреде, како у оквиру слободних, неизграђених простора, тако и у постојећим комплексима, па се изградња привредних објеката планира на слободним неизграђеним површинама, али и у оквиру постојећих комплекса. У циљу стварања повољних просторних и других услова за развој малих и средњих предузећа, даје се могућност трансформације простора уситњавањем постојећих комплекса ради формирања мањих, као и интегрисања мањих целина у веће комплексе. У рубним деловима простора намењеним пословању или уз значајне саобраћајне правце могуће је реализовати комплексе са искључиво канцеларијским простором без производних садржаја.

Све радне зоне, намењене су развоју секундарних и терцијарних делатности. Зоне су углавном хомогене целине, а осим пословних садржаја често садрже веће инфраструктурне комплексе, али и површине других намена. Компатибилна намена пословним садржајима су свакако и комуналне површине.

Радна зона „Север I" налази се северно од Канала ДТД и обухвата бруто површину око 260 ha. У зони је заступљен друмски саобраћај, а планиран је и железнички индустријски колосек са везом на Новосадски железнички чвор. Водни саобраћај на Каналу ДТД у овој зони није организован. У зони Канала ДТД формирано је пристаниште за претакање нафтних деривата и представља лучко подручје.

Зону пресеца градска магистрала која омогућава бољу повезаност овог простора са градским и ванградским садржајима и Државним путем А1(Е-75).

Зона је недовољно опремљена инфраструктуром. Потребно је проширити водоводну мрежу и изградити колектор за одвод отпадне и атмосферске воде.

Недостатак канализације представља велики ограничавајући фактор за даљу реализацију зоне. Електроенергетски капацитети задовољавају потребе зоне. Топлотна енергија се обезбеђује локално, коришћењем гаса и течних горива.

Зона располаже значајним површинама за нову изградњу како на неизграђеним просторима, тако и у оквиру постојећих привредних комплекса. Реализацијом планираних саобраћајница и инфраструктурним опремањем створиће се услови за изградњу нових привредних капацитета у овој зони. Близина Државног пута IA реда ознаке A1 (E-75) и градске магистрале чине ову радну зону погодном за развој савремених организационих облика индустријске производње као што су индустријски паркови, бизнис инкубатори, кластери и слично.

У зони су заступљене различите делатности па је при лоцирању нових капацитета потребно остварити максималну компатибилност.

У овој зони се не могу одлагати отпадне материје нити обављати рециклирање, осим ако се примењује модерна технологија у затвореним просторима.

Радна зона „Север II" обухвата бруто површину од око 260 ha. Оријентисана је углавном на друмски саобраћај, а близина Новосадског железничког чвора омогућава коришћење и железнице. Изградњом планираног индустријског колосека дуж Канала ДТД створиће се услови за ефикаснији транспорт робе. У овој зони треба искористи предности оријентације на Канал ДТД и обезбеди услове за транспорт робе водним путем.

Зона је опремљена инфраструктуром водовода, канализације и електричне енергије и највише је изграђена и најбоље инфраструктурно опремљена. Карактеришу је привредни комплекси великих површина (10–30 ha) и малог индекса заузетости (15–30 %). У циљу рационалнијег коришћења, реализација зоне ће се, осим на изградњи на слободним површинама, у значајној мери заснивати на ревитализацији и реструктурисању постојећих привредних комплекса.

Постојеће комплексе за рециклажу треба модернизовати, а изградња нових се не планира у овој зони. Евентуално одлагање отпадних материја и рециклирање може се планирати уз обавезну примену модерне технологије у затвореним просторима.

Радна зона „Север III" обухвата површину од око 70 ha, располаже са значајним складишним просторима, користи три врсте транспорта и планирана је за развој модерног робно-транспортног центра. Модернизацијом Луке Нови Сад и Слободне зоне и реализацијом свих планираних садржаја, ова зона ће се развити у модеран логистички центар градског и регионалног значаја. Део ове зоне је проглашен лучким подручјем. Могуће је проширење лучког подручја. Услов за проширење је очување основног концепта развоја основне делатности.

Радна зона „Север IV" је највећа радна зона, бруто површине око 900 ha, али је најмање изграђена, јер је недовољно опремљена инфраструктуром. У зони су лоцирани значајни привредни капацитети. Пословни садржаји су из области секундарних и

терцијарних делатности, док је блок уз Државни пут IA реда ознаке A1 (E-75) опредељен за терцијарни сектор. Започета је реализације у зони Државног пута IA реда ознаке A1 (E-75) северно од великог инфраструктурног коридора.

Са саобраћајног аспекта радна зона „Север IV" представља изузетан потенцијал с обзиром на то да постоје услови за коришћење три врсте транспорта, али је реализован мањи део планираних саобраћајница. Постојећи Пут Шајкашког одреда повезује ову зону преко Државног пута IB реда ознаке 12 и Државног пута IA реда ознаке A1 (E75) са градом и гравитационим подручјем. У зони постоји и железничка пруга, односно индустријски колосек са везом на железничку станицу Подбара, а планира се и нова деоница која ће садржаје зоне повезати са планираним садржајима источно од радне зоне. Водни саобраћај омогућен је у зони Канала ДТД и Дунава.

У зони Канала ДТД на примарном одбрамбеном насипу формирано је лучко подручје као део Луке у Новом Саду. Оно представља терминал за опасне терете, претовар нафте и нафтних деривата, а могуће је планирати ширење у зони постојећих пристаништа.

С обзиром на постојеће просторне капацитете и могућност коришћења три вида саобраћаја, на делу комплекса НИС могуће је планирати интермодални терминал који се може организовати као контејнерски терминал европског значаја за шта је потребно обезбедити комплетну логистичку услугу уз коришћење савремене технологије комбинованог транспорта. Такође је потребно омогућити везу са Каналом ДТД и определити део акваторије у функцији овог терминала. Простор са леве обале канала Дунав–Тиса–Дунав, у оквиру радне зоне „Север IV" могуће је предвидети за проширење лучког подручја , што би било разрађено плановима нижег реда, у складу са перспективом развоја овог дела радне зоне.

Зона је оптерећена великим инфраструктурним коридорима. Унутар ње егзистирају значајне комуналне површине, а постоји могућност за формирање нових. Такође зона располаже са значајним зеленим површинама. Једне су у функцији заштите, а друге у функцији пољопривреде на којима је осим пољопривредне производње могуће подизање стакленика и пластеника или мањих погона за прераду пољопривредних производа, као и формирање рибњака. На овим зеленим површинама могуће је дозволити изградњу објеката са мањим учешћем изграђености.

У зони је могуће сместити садржаје за одлагање секундарних сировина и рециклажу ако се примењује модерна технологија у затвореним просторима.

У обухвату ове радне зоне налази се и стамбено насеље Шангај које ће се задржати. Насеље је опремљено пратећим садржајима (дечија установа, здравствена станица, продавнице) и комплетном инфраструктуром (саобраћајнице, вода, електрична енергија).

Радна зона „Римски шанчеви" обухвата бруто површину од око 100 ha, налази се на северу града, северно од Државног пута IA реда ознаке A1(E-75).

Зона је углавном оријентисана на друмски саобраћај, а само делом на железнички. Унутар зоне налази се железничка станица „Римски шанчеви". На простору зоне омогућено је снабдевање санитарном водом и електричном енергијом. Услови за реализацију нових привредних комплекса биће повољнији после изградње сервисне саобраћајнице планиране у зони Државног пута IIA реда ознаке 102.

Највећи део привредних капацитета ове радне зоне налази се у процесу реструктурисања. Пословни садржаји треба да су из области секундарних и терцијарних делатности, а блок у зони државних путева искључиво терцијарног сектора. Овој зони припада и простор уз депонију комуналног отпада.

У ову зону не треба уводити садржаје за одлагање отпадних материја или рециклирање, изузев ако се примењује модерна технологија у затвореним просторима.

У обухвату радне зоне налази се и стамбено насеље „Шумице 3" које треба постепено да прерасте у пословну намену.

Радна зона „Исток" једина је радна зона у Новом Саду на десној обали Дунава. Обухвата простор око 60 ha. Налази се између планиране трасе Државног пута IБ реда ознаке 21 (Нови Сад – Рума), односно насипа „Победа" на северу и североистоку, насипа „Победа" и Роковог потока на југоистоку, а западно је железничко подручје пруге Београд – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија).

Зона је оријентисана на друмски саобраћај и делимично железнички. Саобраћајна веза са околним садржајима омогућена је у северозападном делу простора и то преко планираног Државног пута IБ реда ознаке 21 (обилазница око Петроварадина) и из Шеноине улице. У јужном делу простора саобраћајни приступ је планиран у продужетку Улице Божидара Аџије, али и директним повезивањем са планираном саобраћајницом дуж примарног одбрамбеног насипа „Победа".

Простор ове зоне повезан је индустријским колосеком са железничком станицом у Петроварадину, а преко ње са планираном двоколосечном пругом.

Осим улагања у саобраћајну инфраструктуру, потребно је опремање простора радне зоне и осталом инфраструктуром да би се, уз постојеће пословне садржаје, могли реализовати нови на слободним површинама.

На овом простору посебно су изражене могућности за развој привредних активности из области терцијарног сектора привреде (саобраћај и складиштење).

Због инфраструктурних површина које окружују простор ове радне зоне, постоје одређена ограничења која ће утицати на дефинисање изградње на овом простору.

Један део зоне (око 14 ha) намењен је комуналним површинама, односно планирана је изградња комплекса централног пречистача отпадних вода.

Улазни правци у град

Улазни правци у град представљају привлачне просторе за лоцирање различитих пословних активности, а нарочито су погодни за развој терцијарних делатности и на неким просторима производног занатства ограниченог просторног капацитета. С обзиром на то да се налазе уз најважније путне правце, да су опремљени или имају могућност прикључења на инфраструктуру, повољни су за развој предузетништва. На овим правцима као компатибилна намена су различите комуналне површине.

Планирање развоја пословања на улазним правцима настало је као потреба да се улазни правци обликују, усмери изградња, ограничи избор делатности и формира уређенији изглед улаза у град. Садржаји на улазним правцима су по правилу пословни, а учешће становања планирано је само на одређеним правцима. Постојеће стање на улазним правцима последица је бесправне изградње на значајним саобраћајним правцима или трансформације стамбених или пословних зона које су формиране уз важну саобраћајницу.

Пословање је планирано на следећим улазним правцима: Сентандрејском, Темеринском путу и правцима за Зрењанин, Ветерник, и Руменку, али и на сремској страни дуж важнијих саобраћајних праваца.

Сентандрејски правац – обухвата зону пословних садржаја дуж Сентандрејског пута и Градске магистрале. Уз знатне површине у функцији породичног становања, на овом улазном правцу налазе се и простори за развој пословних активности, а нарочито трговине, занатских услуга и угоститељства. Површине у функцији пословања на овом улазном правцу заузимају око 75 ha, а најзначајније су у зони Државног пута IA реда ознаке A1 (E75), Градске магистрале и у продужетку улице Паје Радосављевића, те јужно од Канала ДТД, где су већим делом реализоване.

Темерински правац – улазни правац дуж Темеринског пута, поред значајног породичног становања, обухвата површине различитих пословних садржаја на простору бруто површине око 78 ha. То су мањи пословни капацитети из области производног и услужног занатства, али и значајни комерцијални садржаји са низом продајних и сервисних објеката. Површине у функцији пословања значајније су у северном делу овог правца (северно од Улице Паје Радосављевића), где су у значајној мери и реализоване. Овом простору припадају пословни садржаји дуж Темеринске улице и блок у северном делу који се од државног пута протеже до Улице Паје Радосављевића, а обухвата комплекс „Хајнекен-Мекатор". На овом простору развијаће се пословне активности терцијарног сектора које ће садржајем и величином бити усклађене са околним становањем.

Зрењанински правац – због оријентације на Државни пут IБ реда ознаке 12 и Државни пут IA реда ознаке A1 (E75), као и због величине простора, ово је за пословне

активности изузетно атрактиван правац. За развој пословних активности планиран је простор површине око 250 ha.

Простор је испресецан значајним инфраструктурним коридорима и већим делом низак и угрожен подземним водама, па га је потребно насипати. Намењен је атрактивним садржајима из области трговине, угоститељства, услужног занатства и саобраћаја, али и производном занатству. Реализација је започета на источној страни Државног пута IБ реда ознаке 12, изградњом пословних објеката из области трговине и услужног занатства, те производње. Овом правцу припадају и површине источно од Темеринске улице у зони Великог рита које су намењене за трговину односно тржне центре, угоститељско-занатске центре, складишта и дистрибуцију робе, али и различите спортске садржаје. Терен у овом делу је низак и неопходно је насипање.

На простору овог улазног правца налазе се железничка станица „Подбара", Главна мерно-регулациона станица за гас и ТС „Нови Сад 4".

Уз важне саобраћајне правце, дуж Државног пута IБ реда ознаке 12 потребно је изградити започете сервисне саобраћајнице за приступ пословним садржајима.

Ветернички правац – обухвата просторе у западном делу града, површине око 42 ha. Ветернички правац обухвата површине опредељене за пословање дуж Футошког пута и тзв. зону мале привреде уз Булевар војводе Степе која је у великој мери изграђена капацитетима из области терцијарног сектора и производног занатства, па је овај простор Генералним урбанистичким планом утврђен као зона пословања на улазном правцу. На преосталим површинама треба задржати исти принцип изградње као у постојећим комплексима.

У зони Адица и Ветерничке рампе планирано је породично становање са пословним активностима. Простор на овом правцу је највећим делом реализован.

Овом правцу припада комплекс Јавног градског саобраћајног предузећа „Нови Сад" који се задржава, а бивши комплекс „Расадник" мења намену. Један део простора остаје у функцији пословања. Овај локалитет је перспективан за лоцирање центра за ванредне ситуације због изузетно повољног положаја у односу на градско језгро и околна насеља и добре саобраћајне повезаности.

Руменачки правац – заузима просторе северно од Руменачког пута, али и значајну површину дуж Градског гробља и градске магистрале у продужетку Булевара Европе. Обухват ових површина је око 56 ha. Унутар овог простора реализовани су различити садржаји из области производног и услужног занатства. Правац уз Руменачки пут је већим делом реализован. Веће површине за изградњу налазе се на планираним правцима код Градског гробља и дуж градске магистрале, али је реализација условљена изградњом путне и друге инфраструктуре. Руменачки улазни правац шири се у делу северно од Руменачког пута према железничкој прузи и на том простору планира се развој комуналних објеката.

У овој зони, у југозападном делу простора намењеног пословању на улазним правцима, а према планираној зони становања са пословањем, могуће је учешће становања уз примарно пословне садржаје.

Футошки пут – садашња радна зона „Запад" обухвата површину око 17 ha, а чини је простор северно од Футошког пута, источно од Булевара Слободана Јовановића.

Зона „Запад" је оријентисана на друмски саобраћај и инфраструктурно је добро опремљена. У зони се налазе и значајни инфраструктурни објекти (Топлана „Запад", трансформаторска станица ТС „Телеп" и аутоматска телефонска централа АТЦ „Вршачка").

Постојећи производни капацитети и делатности из секундарног сектора су делимично реструктурисани и њихова трансформација је у току. У овој зони очекују се просторне и садржајне трансформације због положаја зоне у граду и близине стамбених садржаја и нових општеградских центара. На слободним површинама планира се развој делатности терцијарног и квартарног сектора, а постојеће садржаје је потребно постепено трансформисати у том правцу или за друге градске функције, примереније окружењу (централне функције, култура, спорт и друге делатности из области квартарног сектора). Могућа је и промена намене и коришћење објеката индустријске архитектуре за спорт и рекреацију.

Улазни правац на сремској страни града – чине површине дуж значајних саобраћајних праваца. На површини око 28 ha реализоваће се мањи пословни комплекси из области терцијатног сектора и производног занатства, али и значајни комерцијални садржаји са низом продајних и сервисних објеката. Пословни капацитети својим садржајем и величином морају бити усклађени са околним становањем.

Посматрано у целини, на просторима намењеним пословању на улазним правцима, значајна реализација остварена је на Руменачком улазном правцу, Ветерничком и Темеринском правцу. У зони Зрењанинског правца значајније је учешће неизграђених од реализованих површина, јер је реализација условљена изградњом инфраструктуре и насипањем терена.

У зони Државног пута IA реда ознаке A1 (E-75) се очекује значајна реализација. Простор намењен пословању уз Градско гробље, као део Руменачког улазног правца, моћи ће да се реализује на основу планске документације и реализације бар дела планираних саобраћајница и пратеће инфраструктуре.

Робно-транспортни центар

Нови Сад се налази на пловном путу који представља европски саобраћајни коридор E VII – река Дунав, кроз њега пролази важан железнички правац (Истамбул–Атина–Будимпешта) и друмски правац – Државни пут IA реда ознаке A1 (E-75), који представља европски саобраћајни коридор X. Град је добро повезан бројним друмским

путевима регионалног и локалног карактера. Све наведено указује да Нови Сад има веома добре саобраћајне услове за организацију робно-транспортног центра.

Према Просторном плану Републике Србије логистички центри међународно-регионалног карактера развијаће се на мултимодалним коридорима X и VII, тј. у великим привредним регионалним чвориштима као што су Београд, Ниш и Нови Сад. Поред овога, Нови Сад је по истом плану утврђен и као индустријски центар у коме ће се развијати различити модели индустрије за чије ефикасно функционисање велики значај имају логистички центри и слободне зоне.

Регионални просторни план Аутономне покрајине Војводине указује на могућност развоја респектабилних интермодалних терминала дуж коридора X и VII и Новом Саду даје регионални значај.

Просторни план подручја посебне намене међународног пловног пута E80 – Дунав (Паневропски коридор VII) истиче као један од перспективних праваца одрживог развоја привреде унапређење пловидбеног система, саобраћајних и складишно-логистичких услуга, те интензивно коришћење положаја на Коридору VII.

Према Стратегији развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године ефикасно повезивање друмског, железничког и водног транспорта је предуслов за подстицај раста промета на унутрашњим пловним путевима и интеграцију транспорта роба на унутрашњим пловним путевима у интермодални транспортни ланац. Исто тако, ова стратегија даје акценат на развој лука и пристаништа, а лука као добро од општег интереса треба да доприносе развоју ширег привредног региона.

Радна зона „Север III" представља изузетно значајан локалитет за развој логистике и унапређење привреде. Својим положајем на ушћу Канала ДТД у Дунав, повезаношћу простора друмским, железничким и водним саобраћајем, постојањем лучке инфраструктуре и супструктуре, као и функционисањем слободне зоне на овом простору, ова радна зона има изузетно повољне карактеристике за развој модерног робно-транспортног, односно логистичког центра.

Постојећи локалитет у радној зони „Север III" омогућава организацију робно-транспортног центра на ограниченој површини од око 60 ha. Локалитет има могућност коришћења различитих врста водног и копненог превоза, поседује значајне површине складишног простора, а у склопу њега функционише и слободна зона, па је опредељен за развој робно-транспортног центра, односно интермодалног терминала, као дела великог логистичког центра. На овом локалитету треба да се сместе контејнерски терминал капацитета 2000 ТЕУ, силос за житарице капацитета 20 000 t, те Ро-Ро и аутомобилски терминал.

Локалитет на делу комплекса НИС планира се за интермодални терминал који се може организовати као контејнерски терминал европског значаја за шта је потребно обезбедити комплетну логистичку услугу уз коришћење савремене технологије

комбинованог транспорта. Такође је потребно омогућити везу са Каналом ДТД и определити део акваторије у функцији овог терминала.

Уз ова два локалитета планиран је и интермодални терминал унутар Новосадског железничког чвора. Он би од садржаја требало да има отворена и затворена железничка и јавна складишта са манипулативним површинама за истовар, утовар и претовар робе, навозне рампе, приступне путеве, паркиралишта и остало.

Робно-транспортни центар представља највећи степен интеграције логистичких активности, логистичких система и корисника и носиоца логистичких услуга. С обзиром на то да модеран центар мора да садржи најмање један интермодални терминал, предлаже се формирање јединственог робно-транспортни центра „Нови Сад" са интермодалним терминалима: „Север III", „НИС" и „Ранжирна станица". Реализацијом овог садржаја у Новом Саду стекли би се услови за боље повезивање различитих видова саобраћаја, за ефикасније коришћење саобраћајне инфраструктуре, за концентрацију логистичких услуга на јединственом простору, као и за побољшање дистрибуције роба у области индустрије, трговине, увоза и извоза, као и за формирање слободне зоне, са низом производних капацитета.

У оквиру ове зоне као компатибилну намену могуће је планирати општеградски центар у зони ушћа Канала Дунав–Тиса–Дунав у Дунав, у непосредном окружењу пешачко-инфраструктурног моста. Повезивањем објекта и моста у једну целину отвара се могућност за разматрање нових садржаја на овом локалитету и планирања објекта који би преузео улогу просторног репера и ову локацију учинио просторно атрактивном у развојном процесу града. Планирање компатибилне намене мора да се планира у складу са приоритетима развоја лучког подручја, постојећим инфраструктурним системима и развојним правцима овог дела града. У том случају индустријски амбијент окружења, лучка зона и њихови докови постају лајт мотив даљег развоја овог дела града.

2.2.4. Центри (општи и специјализовани)

Градски центри представљају просторе које одликује разноврсност садржаја који прате остале намене простора, задовољавају потребе корисника простора и са осталим функцијама повезују град у јединствен систем. Градски центри се према својим карактеристикама деле на: традиционалне центре у које спадају Стари градски центар и Петроварадинска тврђава са подграђем, општеградске центре под којим се подразумевају зонски, линијски и локални центри и специјализоване центре. Сви наведени центри формирају јединствену градску мрежу која осим прстенасте форме има и тракасти карактер у циљу међусобног повезивања утврђених прстенастих појасева, као и самог града са његовом околином.

Стари градски центар и Петроварадинска тврђава

Стари градски центар карактерише јединствен просторни, културни, историјски и географски идентитет, као и његове амбијенталне вредности, које су се слојевито допуњавале током дуге традиције града. Ово подручје обухвата и културно-историјску целину заштићеног старог језгра. У оквиру ове целине се као највреднији простори издвајају: Змај Јовина и Дунавска улица, Позоришни и Трифковићев трг, Трг слободе и Католичка порта. Цело подручје одликују сачувана урбана матрица и обликовне карактеристике објеката. Осим овог подручја Стари градски центар обухвата и контактне зоне заштићеног простора које обухватају Трг Младенаца, део Јеврејске улице, Трг галерија, Бановину са парковским окружењем, Дунавски парк, Рибљу пијацу и остале просторе који кохабитирају са традиционалним центром града. Даљи развој простора Старог градског центра, који карактерише разноликост намена, планиран је тако да се обезбеди континуитет. Просторно је доминантно учешће становања са пословањем, односно трговином и угоститељством. Осим доминантне намене унутар граница Старог градског центра планиране су и следеће намене: образовање, култура, здравство, локална управа, верски објекти и комплекси, комплекси ватрогасног дома и пијаце, као и специјална намена. Услови за уређивање центра у делу обухваћеном Одлуком о утврђивању Старог градског језгра Новог Сада за просторну културно-историјску целину („Службени гласник РС“, број 7/08), дефинисани су у складу са режимима заштите.

Петроварадинска тврђава је заштићена као културно добро од великог значаја, а налази се на простору где се преклапају туристичке зоне Дунава и Фрушке горе. На овом комплексу се уз туристичке објекте и површине планирају садржаји из области образовања, културе, туризма и рекреације, као што су: Академија уметности, атељеи, летње позорнице, Планетаријум, хотел и др. Планирано је и исељење војске из споменика културе од великог значаја са простора Петроварадинске тврђаве као културно-рекреативно-туристичког центра.

Општеградски центри

Зонски центри

Развој постојећих зонских центара на Лиману, Детелинари и Новом насељу наставља се у раније дефинисаним оквирима, а према будућим потребама корисника. Нови зонски центар који је планиран на Мишелуку, димензионисан је у складу са планираним капацитетима простора, док је капацитет зонског центра на Клиси додатно усклађен са капацитетима постојећих и планираних шопинг молова, у намени улазних праваца као новог вида централитета којем гравитирају корисници овог подручја. Значајан потенцијал за формирање зонског центра представља подручје Старе

ранжирне станице уз Булевар Европе, као и подручје у приобаљу на левој обали Дунава (простору старог бродоградилишта и садашње касарне речне флотиле).

Линијски центри

Линијски центри по правилу планирају се на маркантним саобраћајним правцима. Правац развоја линијског центра Булевара ослобођења усмерен је према постављеним основама, са акцентом на завршетак започетих целина, у складу са до сада утврђеним планираним решењима. Поред Булевара ослобођења мрежу градских центара чине и Футошки и Темерински правац, Булевар Европе и Булевар патријарха Павла, Прерадовићева улица, као и сви остали краћи правци линијских центара у оквиру мањих целина, који ће током времена достићи планиране оквире дефинисане за ову намену.

Локални и диспергован центри

Локални и диспергован центри планирају се унутар ширих подручја других намена ради побољшања квалитета стандарда основне функције (преовлађујуће намене). Предложена мрежа централних функција локалних и диспергованих центара у највећом мери базирана је на до сада постављеним основама.

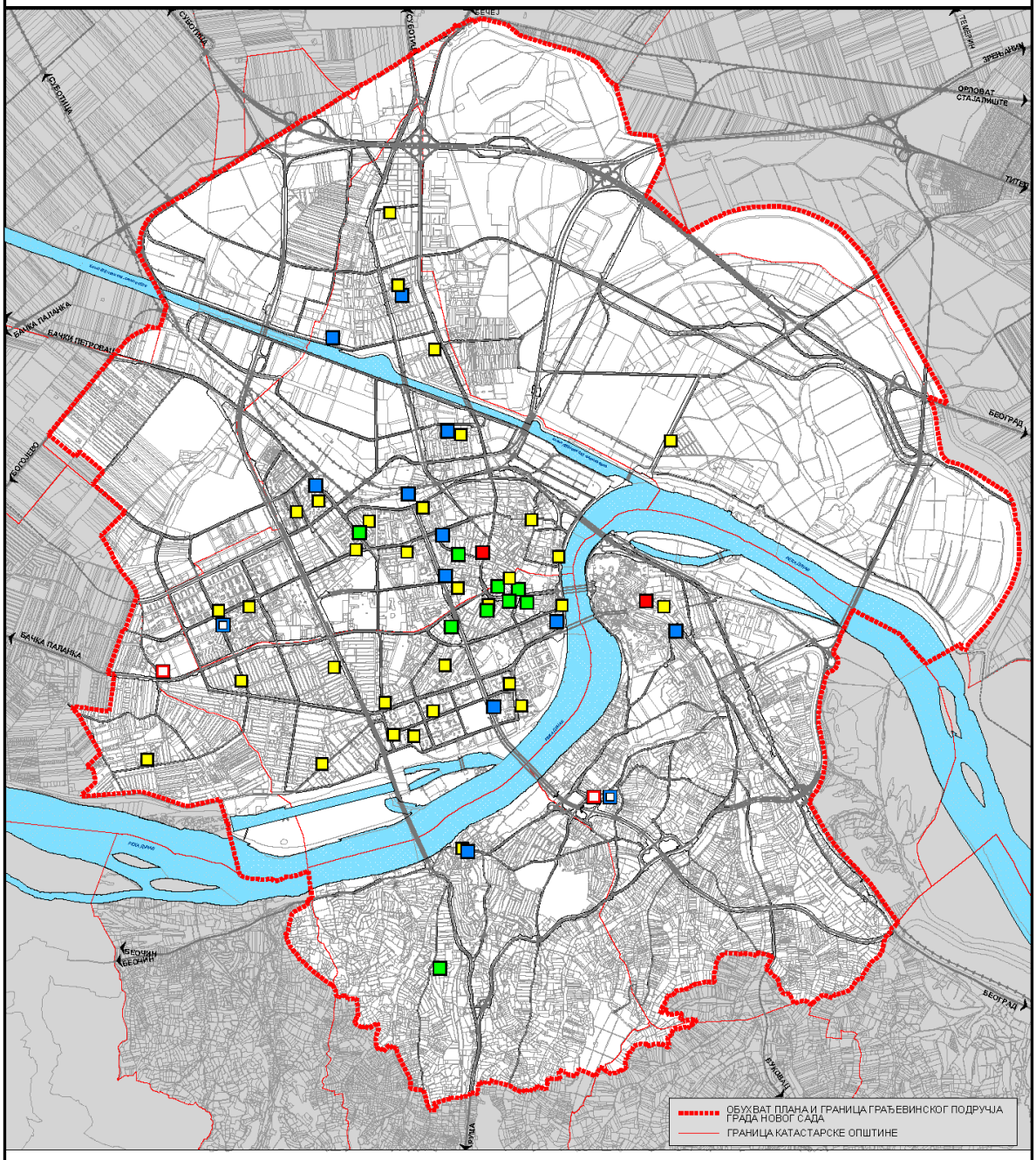
Централне функције општег значаја

Осим зона центара издвајају се и специфичне централне функције у оквиру других намена. Њих чине садржаји намењени органима управе, месним заједницама, органима полицијске управе и служби противпожарне заштите, које је осим на локалитетима који су утврђени мрежом, могуће лоцирати на скоро свим просторима намењеним општеградским центрима, и другим наменама према условима дефинисаним за конкретне локације, могућностима њихове реализације и конкретним потребама ових служби, односно њихових корисника (видети графички приказ број 10 „Мрежа објеката органа управе, полицијске управе и службе противпожарне заштите“).

Специјализовани центри

Специјализовани центри планирају се за функције у области здравства, високог образовања, сајамске делатности и за потребе железничког, аутобуског и ПТТ терминала. У зависности од нивоа опслуживања могу бити републичког, покрајинског и градског ранга, што указује на важност Новог Сада као макрорегионалног центра.
Површине планиране за специјализоване центре димензионисане су и распоређене углавном на основу конкретних потреба и програма надлежних институција. Циљеви развоја ових центара прате смернице које су у последњој декади детаљније дефинисане планском документацијом израђеном за већину ових центара.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА ОРГАНА УПРАВЕ, ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ И СЛУЖБЕ ПРОТИВПОЖАРНЕ ЗАШТИТЕ

- ПОСТОЈЕЋА ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА
- ПОСТОЈЕЋИ ПУНКТ ВАТРОГАСНЕ СЛУЖБЕ
- ПОСТОЈЕЋИ КОМПЛЕКС ОРГАНА УПРАВЕ
- ПОСТОЈЕЋИ КОМПЛЕКС МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
- ПЛАНИРАНА ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА
- ПЛАНИРАНИ ПУНКТ ВАТРОГАСНЕ СЛУЖБЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 10

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

Уређење комплекса треба да буде прилагођено основној функцији центра. Пожељно је да се у оквиру ове намене планирају и садржаји општеградског центра како би се обезбедило нужно повезивање специјализованих центара са системом центара и структуром града у целини.

2.2.5. Јавне службе

Улога Новог Сада као центра од покрајинског и републичког значаја огледа се, између осталог, и у области јавних служби које, као пратећи садржаји, знатно утичу на квалитет живота.

Планирани капацитети јавних служби дефинисани су мрежама карактеристичним за области: предшколског, основношколског и средњошколског образовања, високошколског образовања и ученичког и студентског стандарда, културе, здравствене и социјалне заштите. Сви капацитети нормирани су на основу важећих стандарда у овој области и одговарајућег су просторног распореда који је дефинисан у складу са садашњим и будућим потребама корисника. Сви постојећи комплекси јавних служби се задржавају и могућа су њихова проширења у складу са нормативним вредностима које важе за конкретну област. Могуће је и дислоцирање постојећих комплекса у складу са потребама корисника.

Поред локација јавних служби које су предвиђене мрежама и представљају минимум потребних капацитета, у свим областима, а поготово у области образовања и здравства, присутан је значајан удео приватног сектора. Изградња објеката јавних служби које се остварују кроз партнерство приватног и друштвеног сектора или приватног сектора самостално, по правилу је изван утврђене мреже, а у складу са плановима детаљније разраде. Могућа је изградња објеката и комплекса јавних служби у оквиру компатибилних намена и ван утврђене мреже.

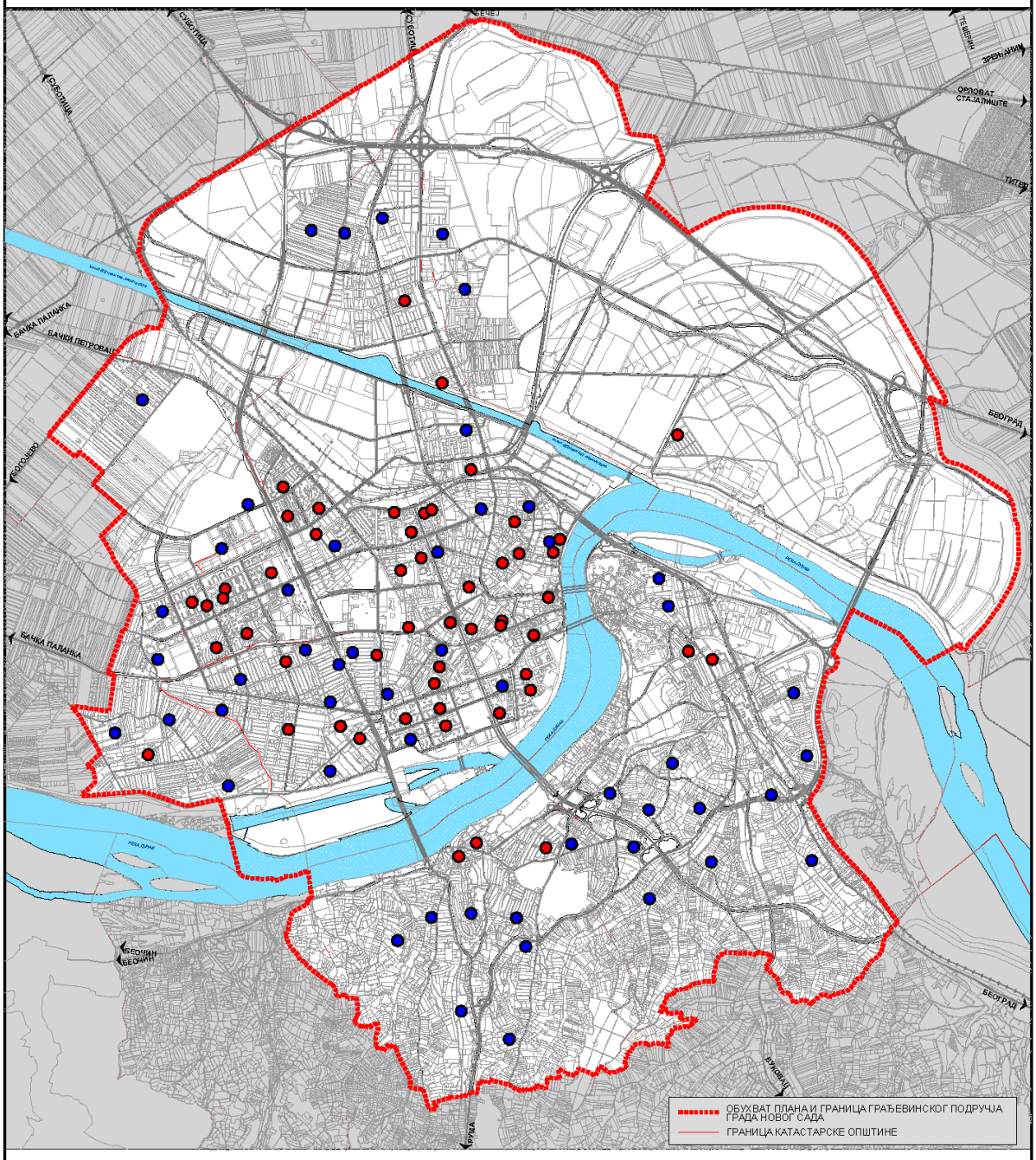
Основ за реализацију јавних служби је план детаљне регулације, план генералне регулације или урбанистички пројекат.

Позиције планираних комплекса утврђених мрежом могу се дислоцирати искључиво у оквиру подручја које опслужују, а у складу са плановима детаљније разраде.

<u>Образовање</u>

Друштвена брига о деци условљава да се планира мрежа предшколских установа за 70 % обухвата деце предшколског узраста у односу на укупну предшколску популацију и 100 % деце узраста пет и по година до поласка у школу (припремни предшколски програм). Удео деце овог узраста у укупном становништву износи око 10,5 %, те је у складу са тим потребно димензионисати потребне капацитете у

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА

ПОСТОЈЕЋА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА

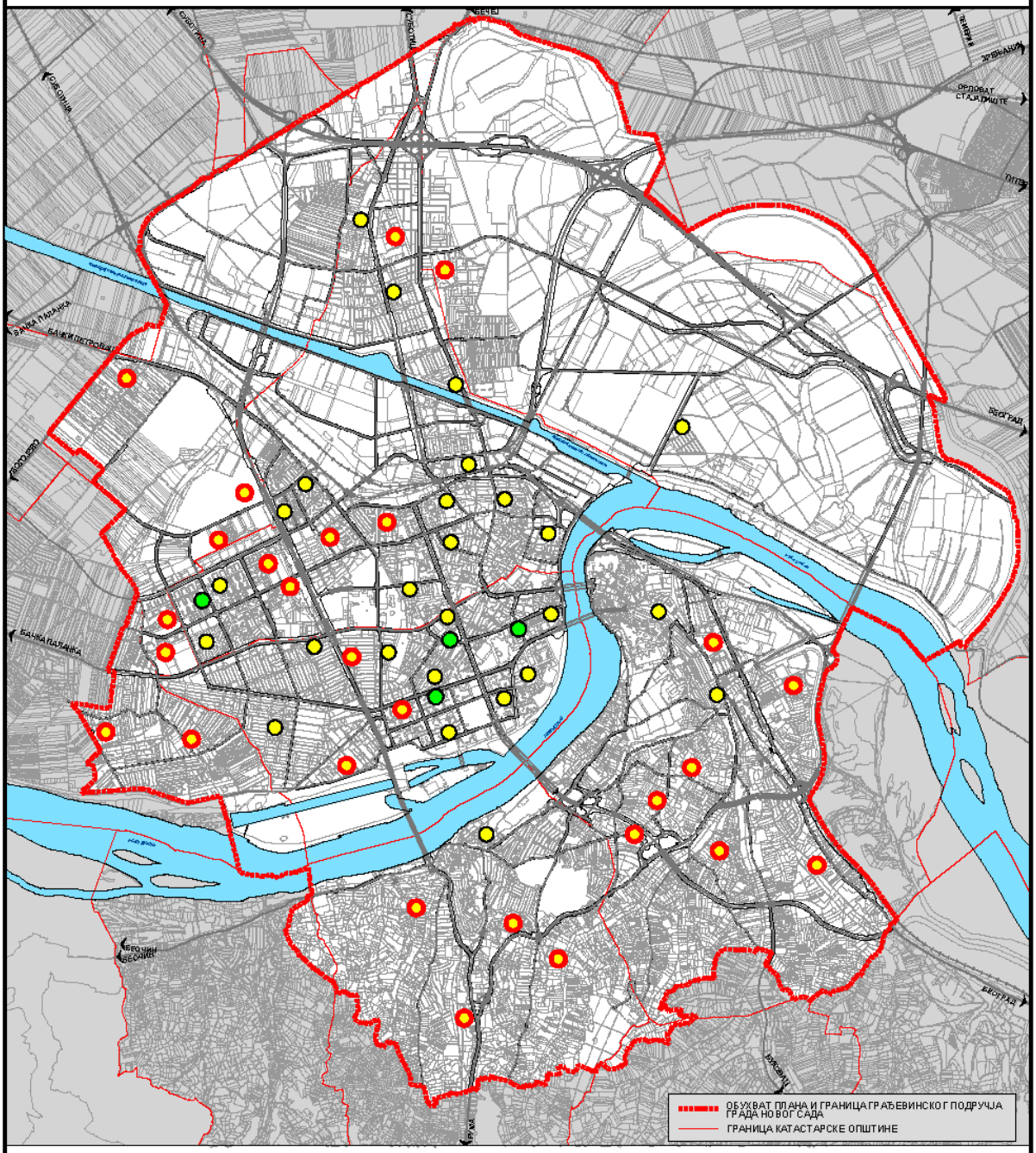
ПЛАНИРАНА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 11

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

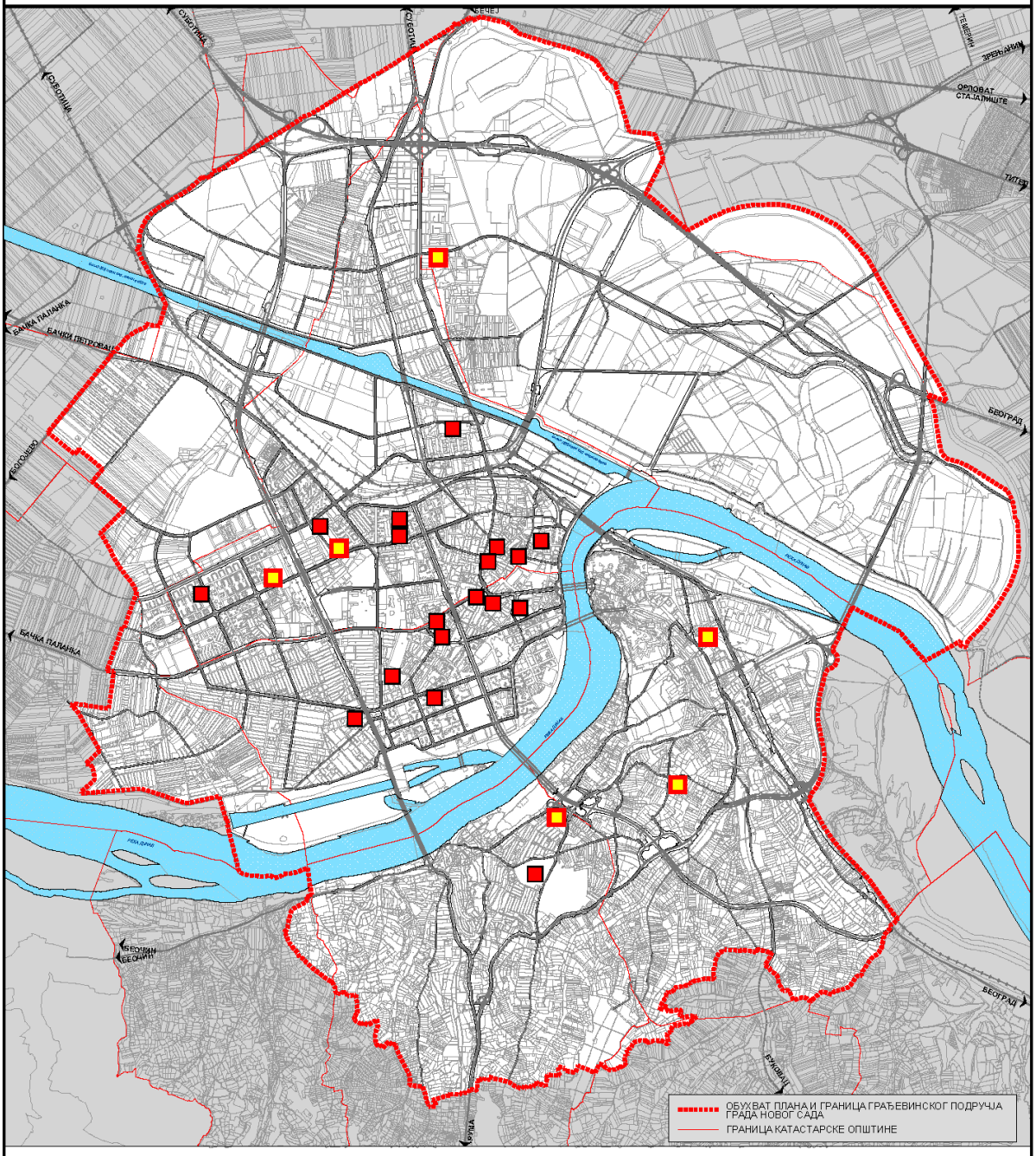
МРЕЖА ОБЈЕКАТА ОСНОВНИХ ШКОЛА

- ПОСТОЈЕЋА ОСНОВНА ШКОЛА
- ПЛАНИРАНА ОСНОВНА ШКОЛА
- ПОСТОЈЕЋЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 12

0 500 1000 1500 2000 2500m

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА СРЕДЊИХ ШКОЛА

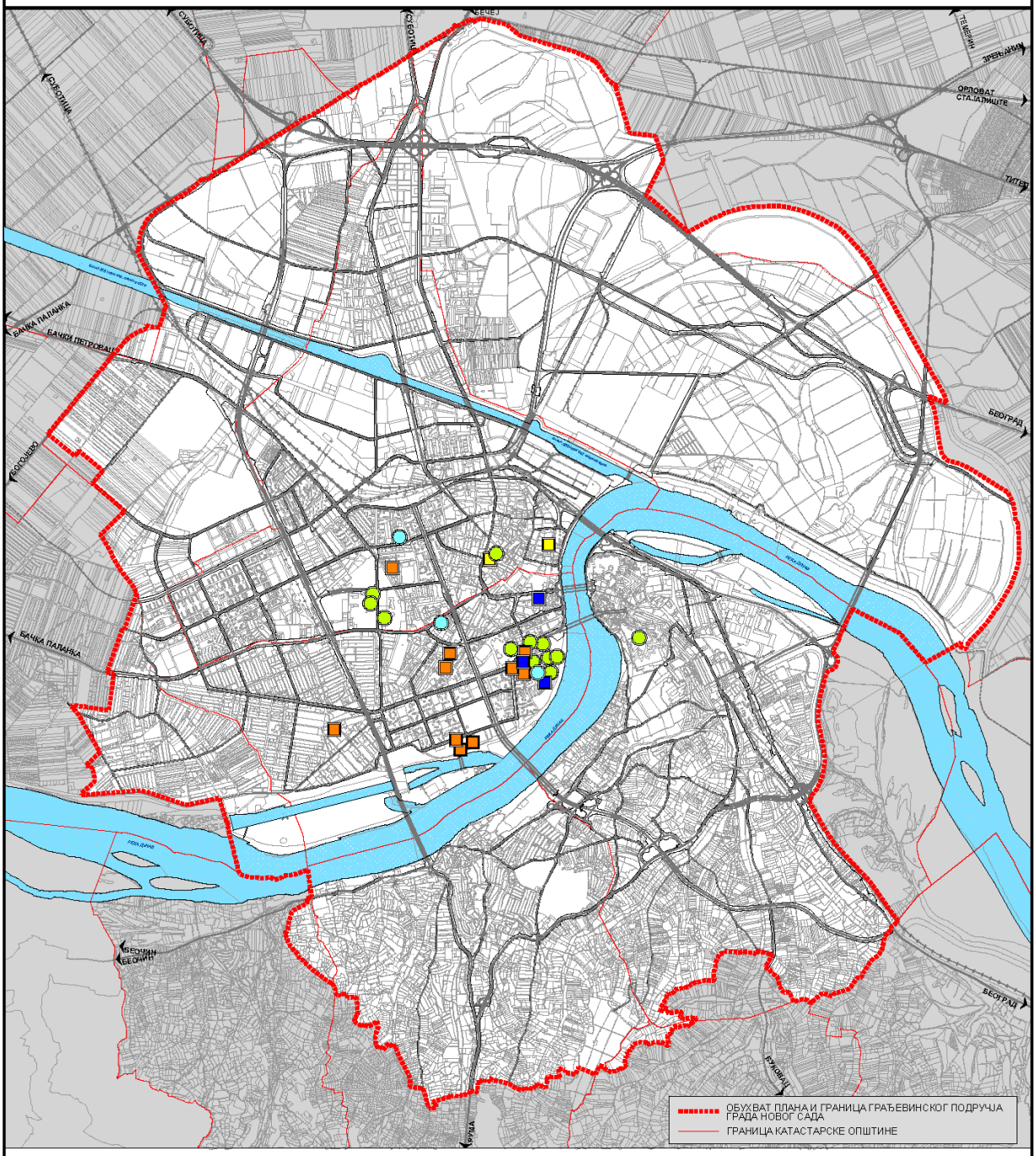
ПОСТОЈЕЋА СРЕДЊА ШКОЛА

ПЛАНИРАНА СРЕДЊА ШКОЛА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 13

0 500 1000 1500 2000 2500m

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА И УЧЕНИЧКОГ И СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА

- ПОСТОЈЕЋА ВИСОКА ШКОЛА
- ПОСТОЈЕЋА ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
- ПОСТОЈЕЋИ СТУДЕНТСКИ ДОМ
- ПОСТОЈЕЋИ СРЕДЊОШКОЛСКИ ДОМ
- ПОСТОЈЕЋИ СТУДЕНТСКИ РЕСТОРАН

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 14

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

плановима детаљније разраде. Како би се обезбедили ови капацитети, поред постојећих комплекса предшколских установа мрежом је утврђено 52 додатна локалитета на којима је планирана изградња објеката ове намене (видети графички приказ број 11 „Мрежа објеката предшколских установа“). Приоритет у реализацији представљају комплекси планирани на подручјима: Детелинаре, Салајке, Клисе, Адица, Новог насеља, Булевара ослобођења око Железничке станице, Петроварадина и Сремске Каменице, због евидентираног недостатка постојећих капацитета на овим просторима. Централна кухиња лоцирана је у оквиру радне зоне „Север II”.

Основне школе похађају сва деца добне групе од седам до 14 година, а оптимални капацитет основне школе је 700 до 800 ученика, са 24 учионице и 30 ученика у одељењу. Како би се обезбедили довољни капацитети за прелазак на рад основних школа у једној смени, поред постојећих комплекса, предложеном мрежом утврђено је додатних 26 локалитета на којима је планирана изградња објеката ове намене (видети графички приказ број 12 „Мрежа објеката основних школа“). Приоритет у реализацији представљају комплекси планирани на подручјима: Детелинаре, Клисе, Адица, Новог насеља, Петроварадина и Сремске Каменице, због евидентираног недостатка постојећих капацитета на овим просторима.

У циљу обезбеђења рада средњих школа у складу са одговарајућим нормативима, поред постојећих комплекса, мрежом је утврђено додатних шест локалитета на којима је планирана изградња објеката ове намене (видети графички приказ број 13 „Мрежа објеката средњих школа“).

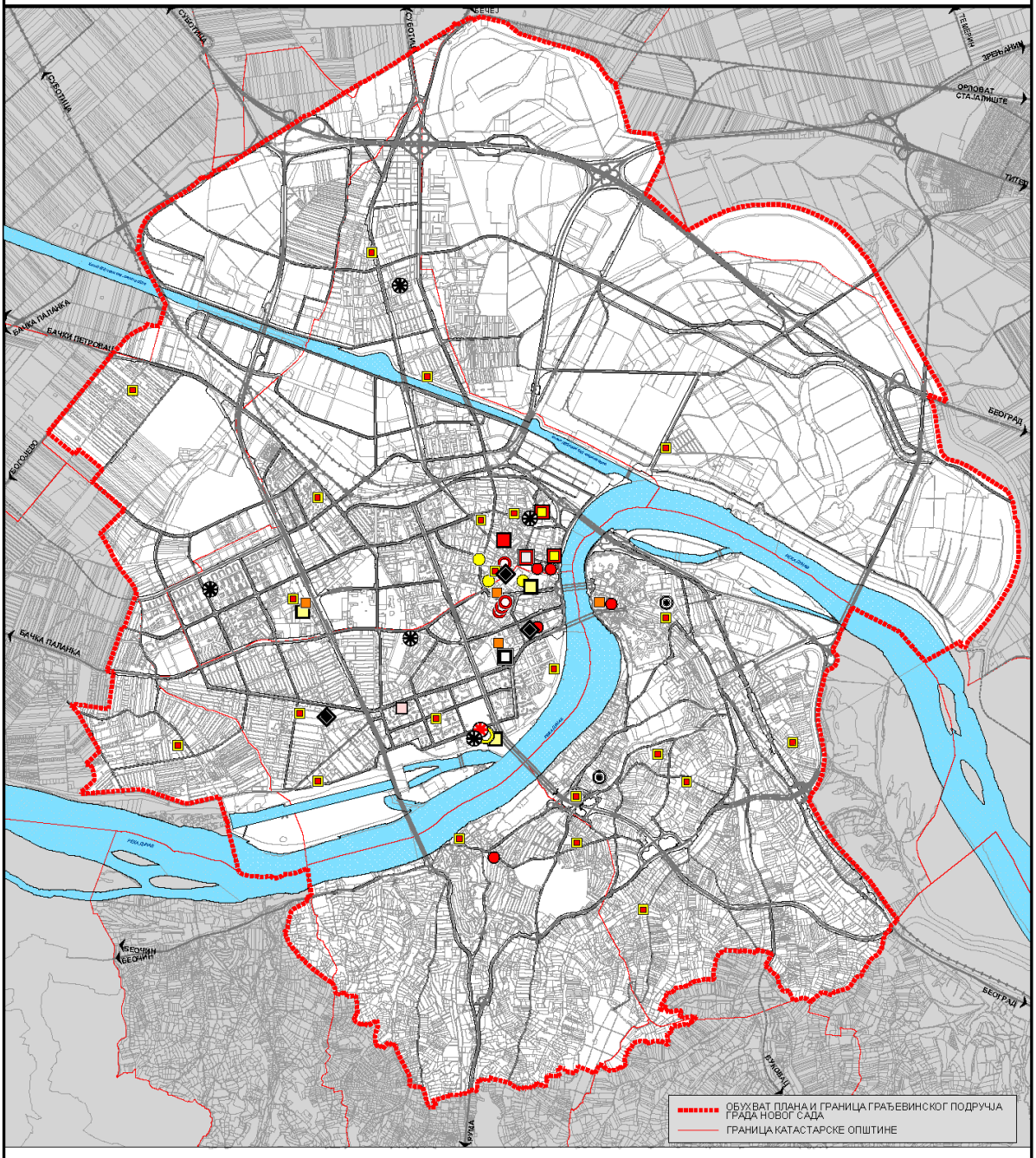
Планирана проширења капацитета високих школа струковних студија и Универзитета у Новом Саду могуће је остварити у оквиру постојећих комплекса ових установа, као и постојећег комплекса Клиничког центра за потребе Медицинског факултета, а у складу са садашњим и будућим потребама њихових корисника. Универзитет и све високе школе струковних студија на анализираном подручју, поред локалног, имају и шири просторни значај, с обзиром на то да ка њима гравитирају корисници из целе Републике Србије (видети графички приказ број 14 „Мрежа објеката високошколских установа и ученичког и студентског стандарда“).

Додатне недостајуће капацитете ученичких и студентских домова могуће је лоцирати и у оквиру намена централних функција, вишепородичног становања и општестамбених зона.

Култура

Нови Сад остварује свој значај као културни центар на покрајинском и локалном нивоу. Ова вишезначност огледа се у богатој традицији и културном наслеђу подручја. Као институције од великог значаја издвајају се следеће установе: Матица Српска, огранак Српске академије науке и уметности у Новом Саду, Српско народно

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА КУЛТУРЕ

ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ КУЛТУРЕ

- МАТИЦА СРПСКА
- ГРАДСКА **БИБЛИОТЕКА**
- АРХИВ
- КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
- ПОЗОРИШТЕ
- МУЗЕЈ
- ГАЛЕРИЈА
- КОНЦЕРТНА ДВОРАНА
- ИНФОРМАТИВНИ САДРЖАЈИ

ПЛАНИРАНИ ОБЈЕКТИ КУЛТУРЕ

- БИБЛИОТЕКА
- МУЗЕЈ
- ГАЛЕРИЈА
- ПОЗОРИШТЕ
- САДРЖАЈИ КУЛТУРЕ ЛОКАЛНОГ НИВОА
- КУЛТУРНА СТАНИЦА
- КРЕАТИВНИ ДИСТРИКТ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **15**

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3III

позориште, Новосадско позориште – Újvidéki Színház, Позориште младих, Архив Војводине, Историјски архив града Новог Сада, Музеј Војводине, Музеј града Новог Сада и Градска библиотека у Новом Саду, који ће се развијати у оквиру постојећих локалитета према функционалним и просторним захтевима и могућностима. Концертна дворана за извођење дела класичне музике, представља значајну функцију и реализована је у оквиру комплекса Средње музичке и балетске школе. Изградња овог садржаја могућа је и у централном градском језгру или на другој локацији чије карактеристике одговарају капацитетима и функцији овог комплекса.

Као институције од локалног значаја издвајају се: Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, као и сви постојећи галеријски простори (Галерија Матице Српске, Спомен збирка Павла Бељанског, Галерија ликовне уметности, поклон збирка – Рајка Мамузића и др.), који сагласно свом значају имају могућност за развој у складу са потребама. Недостајући садржај галерије савремене уметности потребно је планирати на простору који одговара функцији комплекса.

Поред наведених институција велики значај имају и бројне манифестације од којих су најпознатије: Стеријино позорје, Змајеве дечије игре, Бранково коло, Exit фестивал, Фестивал уличних свирача и остали фестивали и спортске приредбе, које оживљавају тргове, улице и остале отворене просторе Новог Сада, и на тај начин постају места на којима се остварује социјална интеракција.

Градска библиотека осим главног објекта у старом градском језгру, садржи читаву мрежу објеката у обухвату Генералног урбанистичког плана.

У области информисања и издаваштва поред делатности на српском језику постоји и низ институција које свој рад презентују на осталим језицима народа и народности који живе на овом простору. Све потребне капацитете у овој делатности могуће је планирати у оквиру простора намењених за општеградске центре или друге адекватне намене.

Поред постојећих институција културе које су углавном позициониране у старом градском језгру и Петроварадинској тврђави, планирана је изградња нових недостајућих садржаја културе и на преосталом подручју града, у циљу лакше доступности појединих садржаја њиховим корисницима (видети графички приказ). Ово се превасходно односи на садржаје културе који су планирани у оквиру локалних градских центара лоцираних у стамбеним зонама које су удаљеније од центра града. Могуће је допуњавање садржаја културе у односу на утврђену мрежу, у складу са просторним могућностима.

Креативни дистрикт је зона комплекса објеката у намени пословања у домену креативних економија. Креативне економије подразумевају делатности из области: културе (музеји, позоришта, галерије и друго), пословања (различите врсте услуга, услуге из домена креативних индустрија, омладинско предузетништво), образовања, грађанског активизма, туризма и других комплементарних и пратећих делатности.

Делатности везане за креативне индустрије обухватају и: продукцију из различитих области уметности, старе занате, услуге из области информисања, комуникација, рачунарског програмирања и других информатичких делатности, архитектонског пројектовања, научно-истраживачке делатности (из области културе и домена креативних индустрија), дизајн, мода и друго. Као пратеће намене, могу се планирати угоститељски и мањи хотелски/хотелски смештајни капацитети.

Осим Кинеске четврти, креативни дистрикти се могу планирати у другим деловима града, некадашњим касарнама и индустријским објектима, али и зонама и комплексима који су заштићени као споменици културе, који су најпогоднији за ову намену.

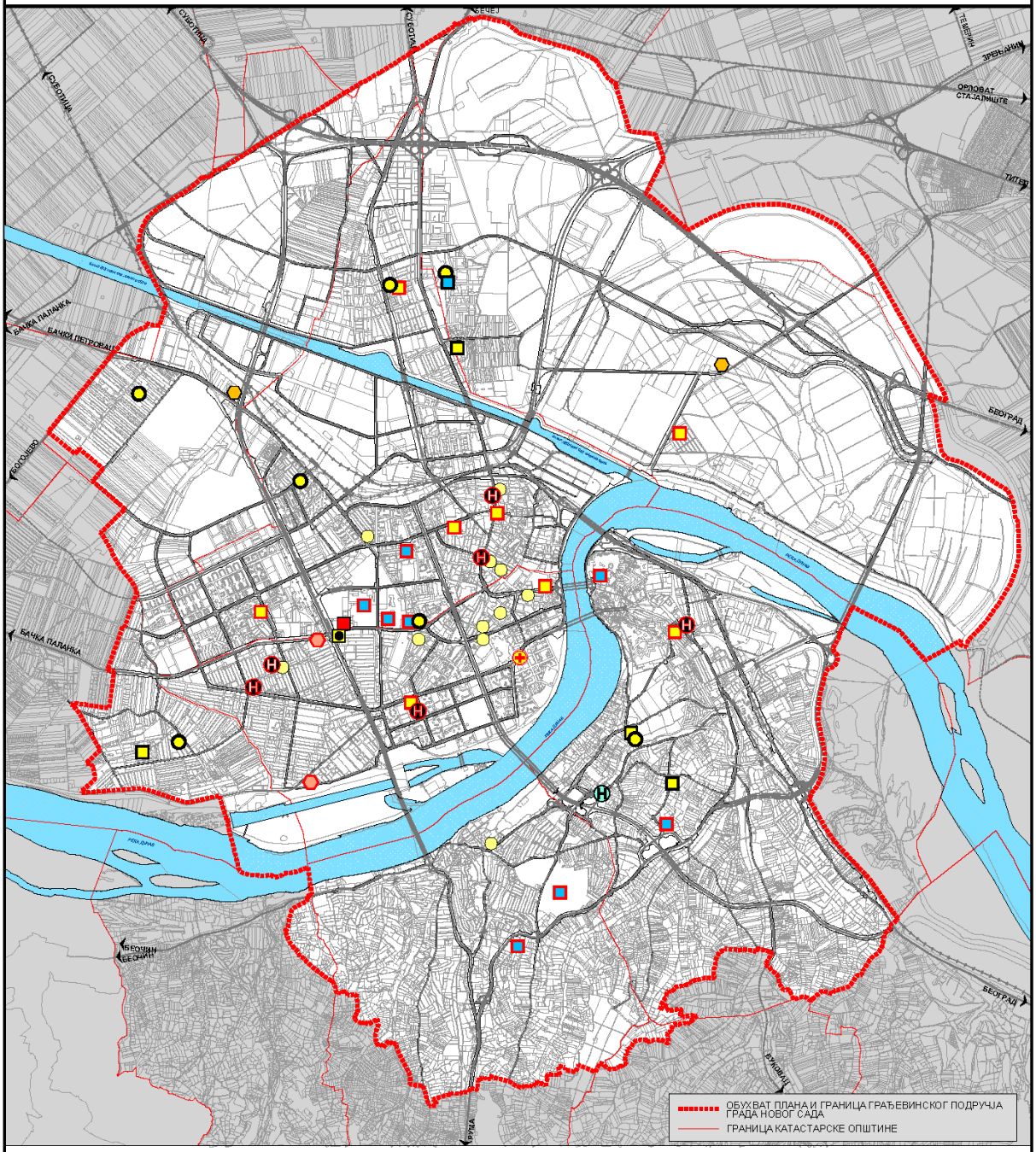
Културне станице су објекти у намени културе, образовања, градских центара, пословања и других намене за потребе локалне заједнице. Културне станице се пре свега оријентишу на локалну заједницу, а основне делатности обухватају културу, уметност, друштвени активизам, а могуће пратеће и допунске делатности су пословање и угоститељство. Културне станице се могу планирати у свим деловима града у складу са просторним могућностима. При избору локалитета, предност треба дати постојећим објектима, а пре свега објектима градитељског наслеђа, који су по правилу, од значаја за локалну заједницу.

Здравствена заштита

На примарном нивоу у Новом Саду, здравствена заштита се спроводи у следећим установама: Дому здравља „Нови Сад“, Апотекарској установи „Нови Сад“, Заводу за хитну медицинску помоћ „Нови Сад“, Заводу за здравствену заштиту студената, Заводу за здравствену заштиту радника и Диспанзеру за саобраћајну медицину „Сигнал“. Поред постојећих установа чије је проширење могуће у оквиру постојећих комплекса у складу са важећим нормативима, планирана је изградња додатних капацитета домова здравља, односно здравствених станица предвиђених за ову намену. Распоред планираних садржаја условљен је потребама корисника, односно неопходности за допуном недостајућих капацитета. Служба хитне помоћи реализована је на Булевару патријарха Павла.

На секундарном и терцијарном нивоу здравствена заштита се спроводи у следећим установама: Клиничком центру „Нови Сад“, Медицинском факултету, Институту за здравствену заштиту деце и омладине, Клиници за стоматологију, Институту за кардиоваскуларне болести, Институту за онкологију, Институту за плућне болести, Заводу за реуматизам и Војно-медицинском центру. Све поменуте установе имају могућност за просторни развој у оквиру постојећих комплекса. Капацитете болнице за палијативно лечење који тренутно недостају, могуће је лоцирати у оквиру комплекса Клиничког центра или на другој локацији која испуњава захтеве за овај вид лечења. Изградња болничких капацитета извршена је на локалитету на Мишелуку.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ ЗДР. ЗАШТИТЕ

- БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
- ДОМ ЗДРАВЉА
- ОСТАЛА ВАНБОЛНИЧКА ЗАШТИТА (АМБУЛАНТА ЗДР.СТАНИЦА, ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ)
- ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ
- ДОМ ЗДРАВЉА СТУДЕНАТА
- НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА МЕД.ИСТРАЖИВАЊА
- ИНСТИТУТ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ
- ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА
- НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО

ПЛАНИРАНИ ОБЈЕКТИ ЗДР. ЗАШТИТЕ

- БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
- ДОМ ЗДРАВЉА
- ОСТАЛА ВАНБОЛНИЧКА ЗАШТИТА (АМБУЛАНТА ЗДР.СТАНИЦА, ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ)
- ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **16**

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3II

Садржаје здравствене заштите утврђене мрежом могуће је дислоцирати и допуњавати у складу са конкретним потребама у овој области, а према решењима дефинисаним кроз планове детаљније разраде. Могућа је и реконструкција постојећег објекта ортопедије у Сремској Каменици, односно његова пренамена у друге садржаје из области здравства или социјалне заштите.

Хигијенско-епидемиолошка и социјално-медицинска здравствена делатност, спроводи се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу у оквиру неких од наведених завода и института, а и у оквиру следећих специјализованих установа: Института за заштиту здравља, Завода за трансфузију крви и Пастеровог завода, који имају могућност проширења у оквиру постојећих комплекса.

Целокупна мрежа представљена је на графичком приказу број 16 „Мрежа објеката здравствене заштите".

Социјална заштита

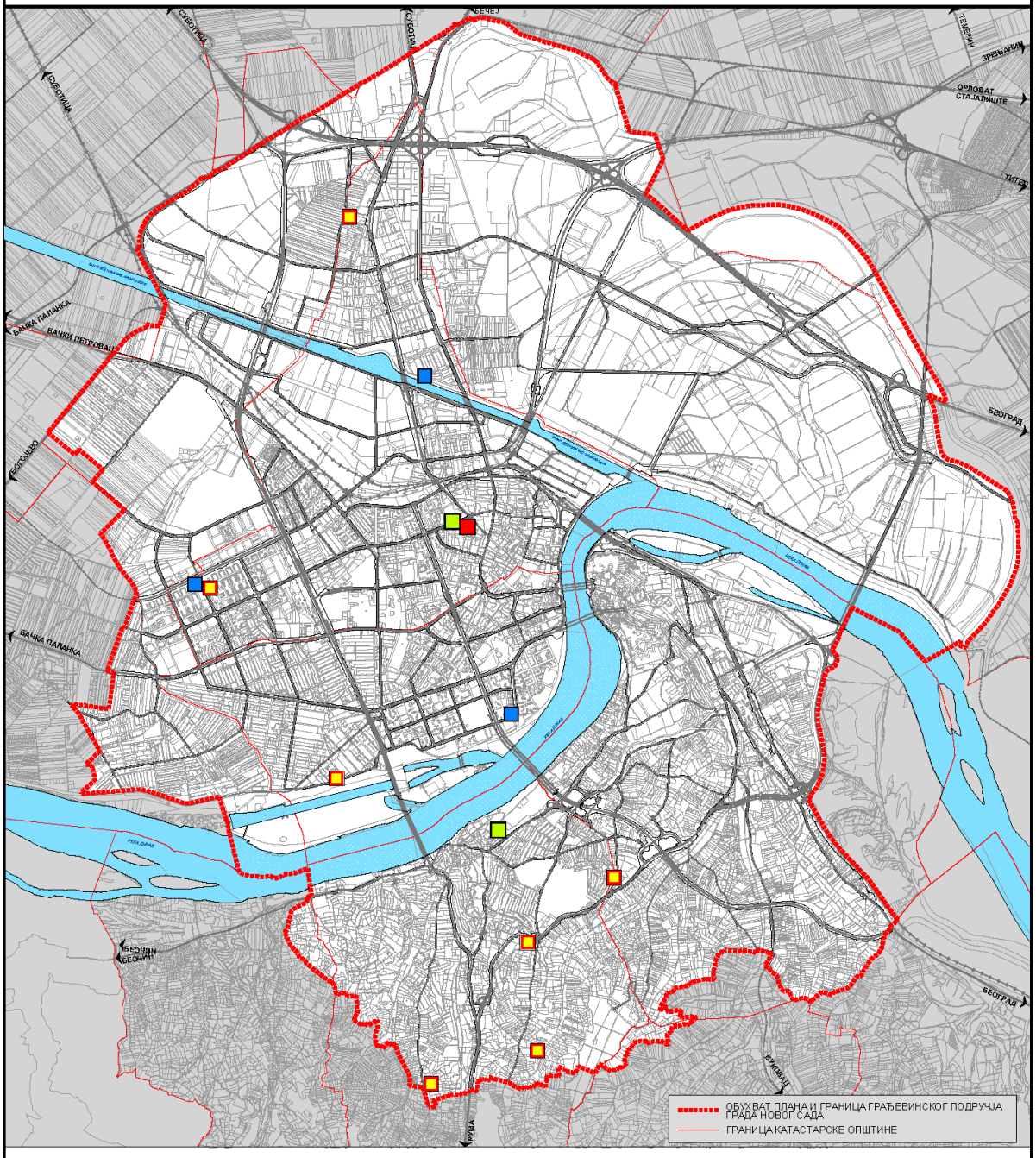
У Новом Саду заступљени су сви видови социјалне заштите. Центар за социјални рад Града Новог Сада, са прихватилиштем и прихватном станицом за децу и омладину, има могућност проширења на постојећој локацији која положајем и планираном површином одговара овој намени. Промене капацитета СОС Дечје село „Др Милорад Павловић" нису предвиђене, јер се деца углавном смештају у хранитељске породице. На Новом насељу планирана је изградња Центра за усвојење. Узимајући у обзир нормативне вредности, може се претпоставити да је реалан обухват контингента старог становништва у домовима за старе око 3 %. Да би се задовољиле све потребе корисника у наредном периоду, планирани су додатни објекти/комплекси, према утврђеној мрежи установа ове намене. Недостајуће капацитете старачких домова и домова пензионера могуће је лоцирати и у оквиру намена становања и општеградских центара. Клубови за старе планирају се на око 10.000 становника на подручјима на којима ових садржаја нема. Прихватилишта за децу, омладину и угрожена лица тренутним капацитетом не задовољавају потребе, те је планирана изградња још једне прихватне станице у оквиру планираног објекта социјалне заштите на Телепу или у оквиру других компатибилних намена, према конкретним условима одговарајућих локалитета.

Целокупна мрежа представљена је на графичком приказу број 17 „Мрежа објеката социјалне заштите".

2.2.6. Спорт и рекреација

Садржаји из области спорта и рекреације, који припадају вишем рангу јавних служби, у граду Новом Саду се планирају у складу са његовим хијерархијским нивоом центра функционалног урбаног подручја.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

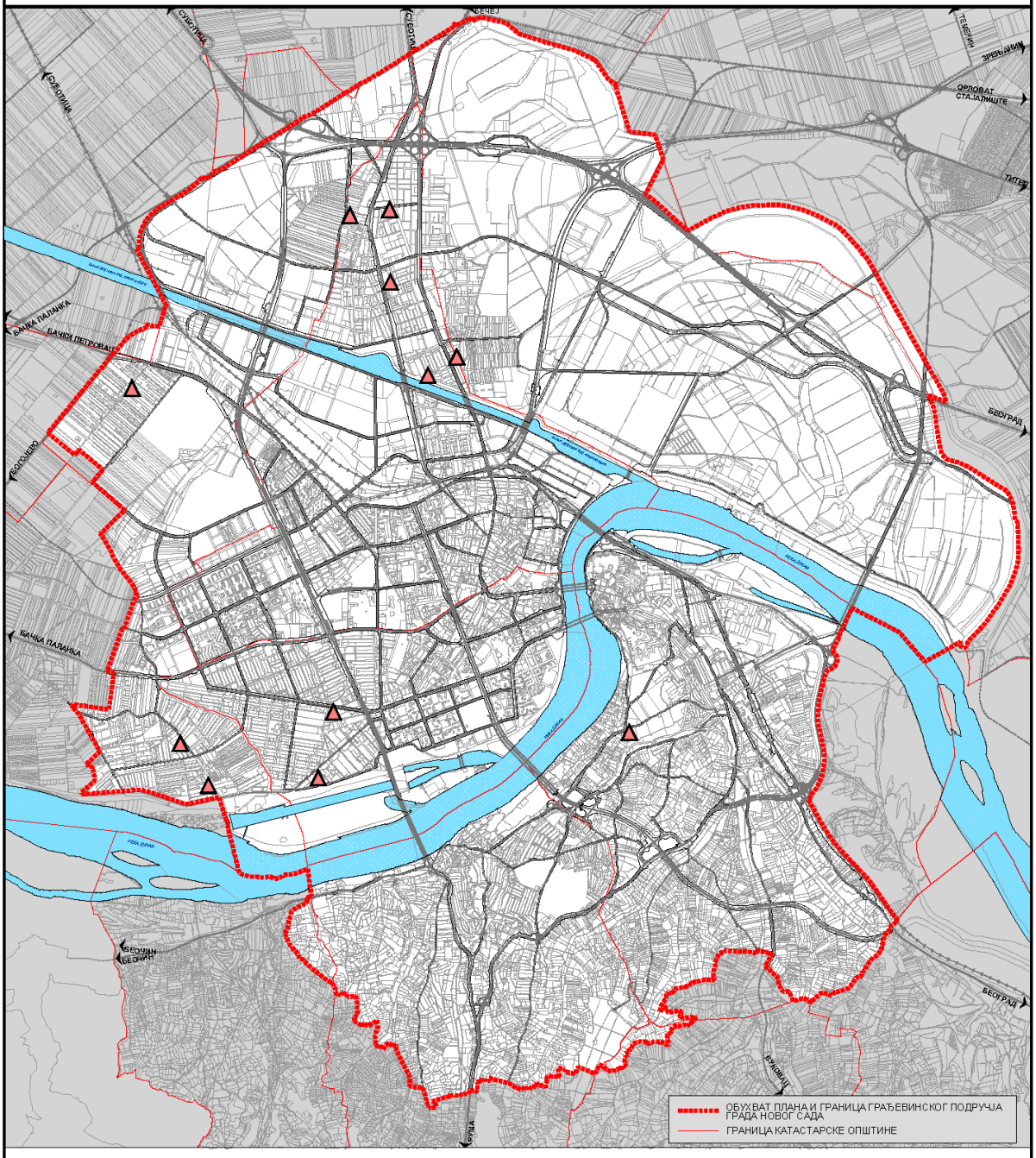
- ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЗА МЛАДЕ
- ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ОДРАСЛЕ И СТАРЕ
- ПОСТОЈЕЋИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНЕ РАД - ПЛАНИРАНА ДОГРАДЊА
- ПЛАНИРАНИ ОБЈЕКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 17

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ГРАДА НОВОГ САДА
ДО 2030. ГОДИНЕ

МРЕЖА ОБЈЕКАТА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

▲ РАЗНОВРСНЕ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ (НАМЕЊЕНЕ СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ, ЗДРАВСТВУ И ОСТАЛИМ ЈАВНИМ САДРЖАЈИМА)

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 18

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

Планирана мрежа спортско-рекреативних центара треба да обезбеди услове за развој врхунског спортског стваралаштва, одржавање спортских такмичења и масовније бављење свих слојева становништва спортом и рекреацијом. Планира се употпуњавање мреже недостајућим садржајима, равномернији просторни распоред и подизање нивоа спортске, школске и рекреативне инфраструктуре на виши ниво, тако да задовољава свакодневне потребе грађана. Просторни размештај, капацитети и разноврсност садржаја треба да буду међусобно усклађени, како би се задовољили афинитети и потребе грађана свих узраста. Постојеће спортске садржаје треба ревитализовати, завршити започете објекте и приступити реализацији нових садржаја.

У Новом Саду се планирају градски, специјализовани и зонски спортско-рекретивни центри, мањи спортско-рекреативни центри, спортски паркови, површине за организовану и спонтану рекреацију, и туристичко-спортско-рекреативне површине, према графичком приказу број 19 „Површине за спорт и рекреацију".

Спортски центри се намењују за такмичарски спорт (тренажни процес и одржавање такмичења) и рекреацију грађана (организовану или спонтану).

Градски спортско-рекреативни центри се планирају да задовољавају стандарде за одвијање савезних, међудржавних и међународних такмичења. Они својом величином, а првенствено садржајем и учешћем већег броја спортских дворана које су намењене првенствено врхунском спорту, и другим спортским дворанама које су намењене организованој и спонтаној рекреацији, представљају центре од ширег значаја. Планирана су три оваква центра: Спортски и пословни центар „Војводина", Спортски центар „Југовићево" и Спортски центар „Стрелиште".

Спортски и пословни центар „Војводина" чине три целине: спортско-пословни објекат (затворене спортске дворане, базени, пословни, конгресни, угоститељски и културолошки садржаји), гаража са паркинг-простором и фудбалски стадион. Планира се комплетирање центра изградњом терена на отвореном (реализација центра за водене спортове и отворено клизалиште) и пратећих садржаја, неопходних за функционисање центра и организацију врхунских такмичења.

На простору Спортског центра „Југовићево" се предвиђа локација за изградњу атлетског стадиона и других спортских садржаја. Положај овог спортског центра је изузетно повољан због непосредне близине планиране парк-шуме, тако да се спортски и рекреативни садржаји могу прожимати и употпуњавати. Могу се планирати: аквапарк или већи комплекс отворених и затворених базена, фудбалска игралишта, спортске дворане, тениски терени, клизалиште, адреналин парк и спортски терени на отвореном.

Спортски центар „Стрелиште" планира се као градски спортско-рекреативни центар који ће задовољавати стандарде потребне за бављење врхунским спортом, организацију такмичења највишег државног и међународног ранга, али истовремено и представљати значајан простор за рекреативне активности у најширем градском

контексту. Планира се задржавање постојећих и изградња нових садржаја специјализованог спортског центра „Стрелиште" који би омогућили симултано одвијање већег броја стрељачких дисциплина. Планира се изградња вишефункционалне спортске дворане којом ће се обезбедити одвијање различитих спортских дисциплина, као и изградња отворених спортских терена (кошарка, одбојка, рукомет, мали фудбал, тенис, стони тенис, слободно спортско пењање и други екстремни спортови, скејтборд, и др.). Као пратећи садржаји спортских објеката планирају се смештајни капацитети за спортисте и туристичко-угоститељски садржаји.

Специјализовани спортско-рекреативни центри доприносе обогаћивању спортског живота у граду презентацијом, популаризацијом и развојем специфичних спортских грана (центар за спортове на води, аква-парк са комплексима базена, центар за коњички спорт, тениски центар, стрелиште, аутодром, велодром, атлетска борилишта и слично). Овакви центри се планирају у посебним комплексима у оквиру спортско-рекреативних центара или у склопу других намена (нпр. веслачка стаза у зони туристичко-спортско-рекреативних и парковских површина). Поједини специјализовани центри, као што је центар за спортове на води са веслачком стазом, захтевају велике уређене комплексе који омогућавају спортске и такмичарске активности, али не захтевају велике посебно уређене просторе за публику. С друге стране специјализовани центри, као што су стадиони за атлетику, тенис, фудбал и сл., захтевају велики капацитет простора за публику и сложене грађевине и инфраструктуру.

Веслачка стаза и центар за спортове на води се планирају у приобаљу, на левој обали Дунава, у зони туристичко-спортско-рекреативних и парковских површина. На нивоу града постоји потреба за изградњом атлетског стадиона са борилиштима. Ови садржаји се планирају на простору градског спортског центра „Југовићево". Главни градски фудбалски стадион са пратећим садржајима планира се на простору постојећег фудбалског стадиона у оквиру Спортског и пословног центра „Војводина". Ауто-мото центар, који се планира јужно од постојећег стамбеног насеља „Шангај", планира се као специјализовани центар за ауто-мото спорт са тркачким стазама и полигоном за обуку возача.

Зонски спортско-рекреативни центри планирају се по правилу за око 25.000–40.000 становника. Планирају се тако да задовоље потребе одређених делова града, односно да омогуће развој спорта на одређеном подручју и да створе услове за рекреацију становништва. Мрежу зонских центара, који својим просторним размештајем равномерно покривају цело градско подручје, чини 10 спортских центара, постојећих („Сајмиште", „Раднички", „Славија", „Клиса", „Младост", „Петроварадин") и планираних („Телеп", „Адице", „Чардак" и „Сремска Каменица – Парагово"). У зонским спортско-рекреативним центрима планира се изградња спортских дворана, спортских терена на отвореном и уређење зелених површина.

Мањи спортско-рекреативни објекти и површине, као и спортски паркови, употпуњују мрежу и доприносе бољој просторној покривености и разноврсности садржаја на територији града.

Остали спортско-рекреативни центри су: Спортски центар „Слана бара", Спортски центар уз Темерински пут и два спортска центра на Новом насељу.

Задржава се постојећи спортски центар Универзитета, који чини комплекс „Ђачког игралишта" са теренима на отвореном.

У оквиру школског спорта треба побољшати стање вежбалишта и блока просторија за физичко васпитање, реконструкцијом постојећих капацитета и изградњом нових, у установама које немају ове садржаје или нису у складу са стандардима.

Планирани спортски паркови, који треба да обезбеде услове за бављење грађана рекреацијом, су: „Клиса", „Алибеговац", „Парагово", „Садови" и „Пејиново насеље" .

У оквиру туристичко-спортско-рекреативних површина развијаће се специфични спортски објекти који својим садржајем захтевају ангажовање већих површина, или пак специфичне локације везане за природне услове. Ови садржаји су планирани у зони приобаља Дунава и на сремској страни града, на обронцима Фрушке горе (Алибеговац). У зони приобаља се планира уређење обале и изградња спортских и рекреативних садржаја. Део простора првенствено је намењен за развој спортова на води (једриличарски клуб, кајак-кану клуб, веслачки клуб, ватерполо и др.). Развоју спортова на води допринеће и планирана веслачка стаза у каналу Шодрош, као и градска марина за потребе наутичара на левој обали Дунава, на улазу у канал Шодрош. На простору Каменичке аде планира се и купалиште, спортски терени, угоститељски објекти и други пратећи садржаји који допуњавају спортску понуду града. На левој обали Дунава, низводно од Каменичке аде, налази се купалиште – комплекс градске плаже Штранд, са реализованим и делимично реализованим рекреативним површинама. У средишњем делу Каменичке аде, у небрањеној зони уз Дунав, могуће је планирати купалиште, тако да ће се део плаже формирати у зависности од нивоа Дунава.

У оквиру туристичко-спортско-рекреативне намене, на подручју ван граница заштићеног станишта НСА 10 „Месарска ада", планираће се адекватно уређење и компатибилни садржаји у циљу заштите станишта од негативних утицаја светлости, буке и сл. Могући садржаји у оквиру туристичко-спортско-рекреативне намене су следећи: екотуризам -боравак у природном окружењу ради едукације посетилаца, разгледања живог света и уживања у природи; бициклистичке и трим стазе; пејзажно уређени рекреативни простори са спортским игралиштима – спортским теренима на отвореном; мањи туристичко-угоститељски објекти и сл.

Поред планираних спортских садржаја намењених за активну рекреацију, уређиваће се простори за спонтану рекреацију. Површине за рекреацију, која се одвија спонтано, планиране су у оквиру простора у којима доминира зеленило. Значајнији локалитети у Новом Саду су, пре свега, у приобаљу Дунава (Рибарско острво, Каменичка ада, простор од градске плаже Штранд до Камењара) и на простору

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ГРАДСКИ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ ЦЕНТРИ

I СПОРТСКИ И ПОСЛОВНИ ЦЕНТАР "ВОЈВОДИНА"
II СПОРТСКИ ЦЕНТАР "ЛУГОВИЋЕВО"
III СПОРТСКИ ЦЕНТАР "СТРЕЛИШТЕ"

ЗОНСКИ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ ЦЕНТРИ

1 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "САЈМИШТЕ"
2 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "РАДНИЧКИ"
3 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "СЛАВИЈА"
4 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "КЛИСА"
5 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "ТЕЛЕП"
6 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "МЛАДОСТ"
7 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "АДИЦЕ"
8 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "ПЕТРОВАРАДИН"
9 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "СРЕМСКА КАМЕНИЦА-ПАРАГОВО"
10 СПОРТСКИ ЦЕНТАР "ЧАРДАК"

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ СПОРТСКО -РЕКРЕАТИВНИ ЦЕНТРИ

ВЕСЛАЧКА СТАЗА
ГЛАВНИ ФУДБАЛСКИ СТАДИОН
АТЛЕТСКА ДВОРАНА
АУТО-МОТО ЦЕНТАР

СПОРТСКИ ЦЕНТАР УНИВЕРЗИТЕТА
СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ
ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ
ПАРКОВСКЕ И ДРУГЕ РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ

ПОВРШИНЕ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈУ

СПОРТСКИ ПАРКОВИ
1 СПОРТСКИ ПАРК КЛИСА
2 СПОРТСКИ ПАРК АЛИБЕГОВАЦ
3 СПОРТСКИ ПАРК САДОВИ
4 СПОРТСКИ ПАРК ПАРАГОВО
5 СПОРТСКИ ПАРК ПЕЈИНОВО НАСЕЉЕ
КУПАЛИШТЕ
БИЦИКЛИСТИЧКЕ СТАЗЕ
ШЕТНЕ СТАЗЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 19

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

Југовићева, где је планирана значајна површина за парк-шуму. У овим зонама могу се планирати садржаји као што су: трим-стазе, бициклистичке стазе, дечија игралишта, шетне стазе, полигони за ролере и скејт борд, дечије картинг-стазе, отворени спортски терени за мале спортове и др.

Постојећи спортски комплекси и објекти у оквиру других намена се задржавају. Омогућава се изградња нових објеката у зонама становања, зонама општеградског центра, пословања на улазним правцима, па и радним зонама. Као изузетно повољне локације издвајају се пословни блокови уз Булевар Европе у делу бивше радне зоне „Запад", Новог насеља и Телепа. Могућа је и промена намене и коришћење објеката индустријске архитектуре за спорт и рекреацију. У пословним објектима је могуће бављење спортским активностима које захтевају мање површине, као што су фитнес-клубови, куглане, чак и стрељане.

Омогућава се изградња спортских садржаја у приватном власништву (тениски терени, куглање, стрељаштво, фитнес-клубови и друго) у свим деловима града и другим преовлађујућим наменама, у складу са плановима детаљније разраде.

Поред спортских објеката који треба да задовољавају стандарде за међународна такмичења (Спортски и пословни центар „Војводина" испуњава у потпуности), неопходно је да Нови Сад изгради хотел високе категорије (категорија 4 или 5 звездица) капацитета 250 лежаја, и један спортски хотел са истим капацитетом, како би се на тај начин задовољили сви услови потребни за организацију великих међународних такмичења.

2.2.7. Зеленило

Територија града Новог Сада представља у просторном смислу разуђену целину. Значајнији зелени потези условљени су вегетацијом која прати обе обале Дунава и глобалном целином шума Фрушке горе. Повезаност појединих озелењених целина као и њихова компактност, чини основу функционалног зеленила у граду. Уравнотежена просторна подела на целој територији града, како по обиму тако и према категорији зелених површина, чини једну од битних компоненти поставке вегетације и њене функције.

Градски тргови и зелене површине, посебно веће зелене површине-паркови имају, поред осталог, изузетан значај за постизање разноликости и обликовања града у целини.

Генералним планом се зелене површине, посебно јавне зелене површине (градски паркови) задржавају без промена, а у новим деловима града се планирају нове парковске површине одговарајуће величине.

Континуитет зелених потеза леве обале на градској територији Новог Сада конципиран је у виду елиптичних потеза и међусобних веза (шире регулације

саобраћајаница) и клинова који уводе зеленило са обале Дунава у градско ткиво. Спољни појас зеленила који се формира дуж граница грађевинског подручја је диференциран по својој структури и наменама (гробље, заштитно зеленило, рекреација и др.). У њему ће се подићи висока вегетација у ширини од 100 до 500 m. На тај начин, постављен у континуитету, зелени заштитни појас, уз остало заступљено зеленило рубне зоне (канал, путеви, пољозаштитни појасеви и сл.) обезбеђује своју функцију, уз најрационалније коришћење пољопривредног земљишта.

На сремској страни града, потребно је путем зелених клинастих зона повезати шуме Националног парка са приобаљем у коме су Каменички парк, Рибњак, Тврђава и петроварадинска шума контактна зона. Овакво повезивање спроводи се дуж долина потока, стрмим гребенима, ширим појасевима уз саобраћајнице и другим видовима озелењених простора.

Подручје Националног парка „Фрушка гора" има изузетну важност као глобална вегетациона целина која утиче на коришћење и планирање подручја Новог Сада. Потпуно природан и природи близак просторни тип шумског екосистема чини подручје фино структурисаним, са високо визуелним и еколошким вредностима.

Зелени коридори чине основу зеленог система града, па се морају резервисати простори за подизање нових зелених површина, дрвореда и заштитног зеленила.

Генерални концепт озелењавања Града базира се на константном повећавању зеленог фонда тако да се до краја планског хоризонта изврши повећање површине урбаног зеленила за 10 % у односу на проценат постојећег зеленила које се плановима задржава, а које је дефинисано катастром зелених површина.

Категоризација зелених површина

Категорије зелених површина су:

- градско зеленило – паркови, скверови, зеленило улица, зеленило стамбених блокова, зеленило у оквиру других намена и заштитни зелени појасеви у градском ткиву, зеленило у оквиру намене породичног становања;

- приградско зеленило – заштитни појасеви и парк-шуме, места за разоноду и активну рекреацију уз границу грађевинског подручја.

Зеленило ван грађевинског подручја (ванградско зеленило) кога чине природни или створени шумски масиви, национални паркови, ловна и риболовна подручја изван граница грађевинског подручја, има велики утицај на остале категорије зеленила, јер путем клинова отвореног зеленог простора, увођењем ваздушних маса продире у изграђено градско ткиво и тако употпуњује зелену мрежу града.

Паркови

Парк је зелена површина најчешће већа од 1 ha, намењена за јавно коришћење, која се уређује, опрема и одржава у циљу заштите животне средине, унапређења слике

града, рекреације и остваривања културних и образовних функција парковских садржаја.

На основу величине, стила и времена настанка могуће је издвојити више типова паркова:

- централни градски парк,
- зонски парк,
- парк суседства,
- паркови у приобаљу Дунава,
- паркови специфичне намене,
- тематски паркови,
- спортски паркови,
- парк-шуме.

Централни градски парк

Каменички парк својом величином од 43,5 ha, високом вегетацијом, која по свом квантуму, локацији и просечној старости изнад 70 година, представља изузетну вредност, од непроцењивог је хортикултурног значаја за град у целини.

Дворац Марцибањи – Карачоњи са пратећим објектима као и Каменички парк који је уређен истовремено са објектом дворца један је од најрепрезентативнијих примера спахијског поседа друге половине XVIII и прве половине XIX века.

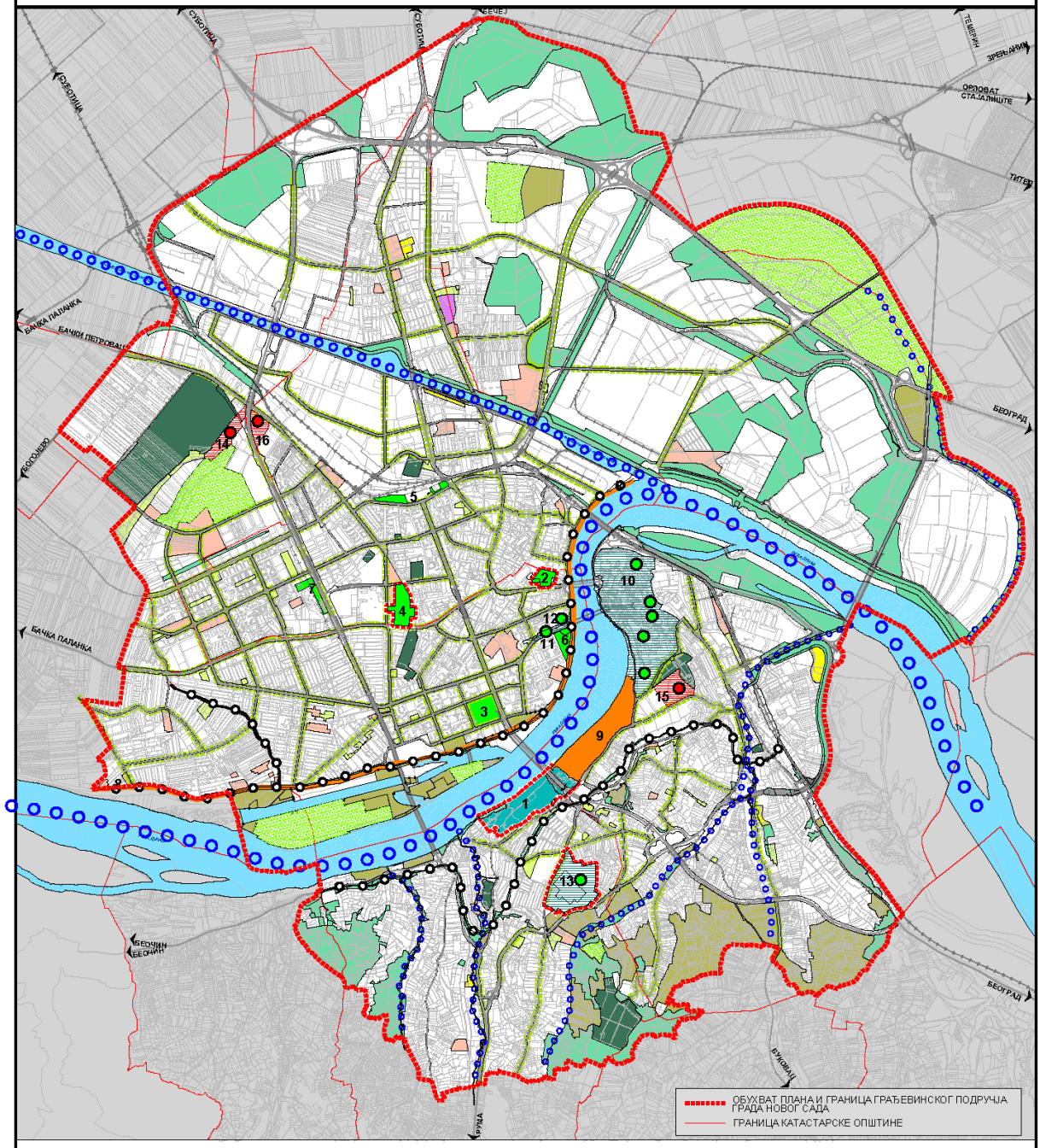
Поред очувања и заштите комплекса дворца и парка као просторно културно-историјске целине од изузетног значаја, обезбедиће се и њихова обнова и ревитализација, односно даљи развој увођењем нових намена са једне стране примерених значају културног добра, а са друге оних који недостају овом изузетно атрактивном подручју за град (област спорта, рекреације, одмора, туризма, забаве, културе и едукације и сл.).

Каменички парк стављен је под заштиту као споменик природе (Одлука о заштити Каменичког парка, број 501-1/2006-36-1, „Службени лист Града Новог Сада“, број 54/08). односно, природно добро III категорије, у циљу очувања изворности стила, планске организације простора, богатства дендрофлоре и оригиналних вртно-архитектонских елемената.

Зонски парк

Зонски паркови се подижу у склопу појединих урбанистичких зона и више су локалног (везани за зону) него опште градског карактера. Пошто зонски паркови учествују у хомогенизацији и правилном распореду зеленила у граду, њихово ширење треба да је приоритетно.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ЦЕНТРАЛНИ ГРАДСКИ ПАРК
1 КАМЕНИЧКИ ПАРК-РИБЊАК

ЗОНСКИ ПАРК
2 ДУНАВСКИ ПАРК
3 ЛИМАНСКИ ПАРК
4 ФУТОШКИ ПАРК
5 ПАРК КОД ЖЕЛЕЗНИЧКЕ СТАНИЦЕ
6 УНИВЕРЗИТЕТСКИ ПАРК
7 ПАРК КОД СТАРЕ ЛОЖИОНИЦЕ

ПАРКОВИ У ПРИОБАЉУ ДУНАВА
8 ШЕТНА СТАЗА
9 РИБЊАК

ПАРКОВИ СПЕЦИФИЧНЕ НАМЕНЕ
10 ПАРКОВИ ПЕТРОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ (МОЛИНАРИЈЕВ ПАРК, БОТАНИЧКА БАШТА И ДРУГИ)
11 МЕМОРИЈАЛНИ ПАРК
12 ПРИРОДЊАЧКИ ВРТ
13 ПАРК ИНСТИТУТА У СР.КАМЕНИЦИ

ТЕМАТСКИ ПАРК
14 АРХЕОЛОШКИ ПАРК
15 ТЕМАТСКИ ПАРК НА ТРАНЏАМЕНТУ
16 ЕПАРХИЈА САЉЕВО

ПАРКОВСКИ УРЕЂЕНЕ ПОВРШИНЕ (ПАРК СУСЕДСТВА)
СПОРТСКИ ПАРК
ЗЕЛЕНИЛО СПОРТСКИХ ЦЕНТАРА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ ПОВРШИНА
ЗЕЛЕНИЛО ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИХ ПОВРШИНА
ПАРК ШУМЕ
ЗЕЛЕНИЛО СПЕЦИЈАЛНЕ НАМЕНЕ (ГРОБЉЕ)
ЗЕЛЕНИЛО У ОКВИРУ ДРУГИХ НАМЕНА (РАСАДНИК)
ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО

ГРАДСКО ЗЕЛЕНИЛО

ЛИНИЈСКО ЗЕЛЕНИЛО - ДРВОРЕДИ
ПАРКОВИ ПОД ЗАШТИТОМ
ШЕТНЕ СТАЗЕ
ЕКОЛОШКИ КОРИДОРИ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 20

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

Дунавски парк

Дунавски парк, иако мале површине 3,93 ha, спада у најуређенија хортикултурна места у Новом Саду. Парк је стар више од 100 година и одликује се бројним старим стаблима аутохтне и алохтоне флоре. Заштићен је као споменик природе, природно добро од великог значаја, акт о заштити Дунавског парка донет је 1998. године. Уредбу о заштити споменика природе Дунавски парк, број 353-2363/98, донела је Влада РС 09.07.1998.

Лиманski парк

Лиманski парк површине 12,7 ha, је већим делом уређен у пејзажном стилу, слободним груписањем високог зеленила, претежно аутохтоних и меких лишћара, као и формирањем ширих травно-ливадских површина. На улазним деловима парка су више коришћени архитектонски елеменати партерног уређења: фонтана, одморишта, осветљење и сл.

Футошки парк

На површини од 8,13 ha парка заступљено је око 100 врста, варијетета и форми дрвенасте флоре са просторно-композиционим распоредом у виду мањих група, масива, алеја и солитера.

Виталност и декоративност укупне дендрофлоре чини парк јединственом еколошком и амбијенталном целином у урбаној структури града. Одлуку о заштити Футошког парка број: 501-1/ 2006-36-1 донела је Скупштина града Новог Сада 14. јуна 2006, („Службени лист Града Новог Сада“, број 18/06).

Парк код железничке станице

Паркови станичног подручја укупне површине 4,7 ha, осим своје основне, санитарно хигијенске, треба да задовоље и естетску улогу. Од велике је важности задржати у непрекинутом низу овај зелени коридор (заштитни појас) који представља тампон зону и одваја пругу и железничку станицу од околних намена, првенствено становања.

Универзитетски парк

Овај парк представља сегмент зелене мреже града, повезује подунавску вегетацију са средишњим деловима града преко Универзитетског центра, градског спортског центра и линеарног зеленила. Ова парковска површина је величине 6,1 ha, планира се његова реконструкција. Конципиран је као пејзажни парк, а за разлику од

декоративних парковских решења у граду, дозвољава већу слободу кретања, коришћење простора и ван стаза и непосредан контакт посетилаца са природним елементима.

Парк код старе ложионице

Парковска површина, површине око 5,00 ha наслања се на простор који представља вредно индустријско наслеђе Града Новог Сада – стара ложионица. Цео простор се данас налази под заштитом Завода за заштиту споменика културе града Новог Сада.

Парк суседства

Паркови суседства представљају категорије парковских површина које су најмање заступљене на територији града. Са друге стране величина и функција одређује их као веома битне јер су у непосредном окружењу корисника.

Планира се низ мањих уређених парковских површина, категорије паркова суседства, за кориснике из стамбених блокова Новог насеља, Лимана, Детелинаре, Адица, Телепа, Клисе, Слане баре, Ротквариje, Салајке, Подбаре, Петроварадина, Мишелука и Сремске Каменице.

Мали парк на Телепу

Ова парковска површина спада у категорију малих паркова – парк суседства, величине око 0,5 ha. Конципиран је као пејзажни парк, намењен је претежно рекреацији и игри деце. Поред пешачких стаза које одвајају различите садржаје парка, на слободним травнатим површинама формиран плато за игру деце са потребним елементима за све узрасте.

Парк на Новом насељу (Бистрици)

Нови пејзажни парк северно од Ранжирне станице и Улице Радомира Радујкова Раше, заузима површину од 3,50 ha. Садржаји унутар парковски уређеног простора су зона пешачких комуникација, платои и проширења, посластичарница, јавни тоалет, рекреативни терени и дечја игралишта.

Линеарни паркови у оквиру стабених блокова на Новом насељу (Бистрици)

Постојећи линеарни паркови, један у блоку 338 и други у блоковима 344, 345 и 346 (сваки око 1,4 ha), озелењени су као јединствене целине – парковске површине, и као такве се задржавају. При уређењу ових простора треба користити елементе партерне архитектуре и опреме за дечија игралишта, рекреацију и одмор одраслих. Овако озелењен простор требао би да се повеже дрворедима (променадом) са зеленилом комплекса школа и дечијих установа.

Парковска површина у блоку 347 на Новом насељу (Бистрици)

Планира се мања парковска површина у блоку 347 (преко пута дома за старе), окружена стамбеним блоковима и широким саобраћајницама, величине око 1,3 ha. Озелењавање овде треба да се базира на правилном распореду декоративне високе вегетације, партерног уређења и парковског мобилијара. Део ове парковске површине је ограђен и намењен за простор за истрчавање паса, опремљен је са елементима за њихов боравак и игру.

Парк Ротквварија

Ова парковска површина представља мањи парк, површине 1,44 ha, где нема места за велики број садржаја, због чега се у највећој мери намењује за пасивну рекреацију, док се активна рекреација обезбеђује деци, у оквиру организованих простора за игру деце, што се односи на отворене травнате површине са елементима (реквизитима) за игру.

Парк на углу улица Народног фронта

Ова парковска површина представља мањи парк, површине око 0,7 ha. Планираће се као пејзажно уређена парковска површина намењена рекреацији и за игру деце, са свим потребним елементима (пешачке стазе, елементи за игру и рекреацију, јавна расвета, урбани мобилијар и др.).

Парк Присаједињења

Парк Присаједињења представља пејзажно уређену парковску површину са парком скулптура површине око 0,7 ha. Ова парковска површина је 2018. године у потпуности реконструисана и као таква се обавезно задржава, а детаљне смернице биће дате у плановима детаљније разраде.

Паркови у приобаљу Дунава

Уређење зелених површина дуж обале Дунава (Београдски кеј и Кеј жртава рације до Каменичке аде) треба да је у складу са целокупним њеним уређењем. На Београдском кеју и Кеју жртава рације, максимално треба сачувати постојећу вегетацију. Слободне површине од почетка до краја трасе биће озелењене са групацијама и врстама декоративног зеленила, шибља, цветним засадима и травњацима, дајући овом потезу карактер линијског парка дуж обале Дунава.

Уређење приобалног појаса усклађује се са режимом заштите самог насипа, и наменом простора (правци одређених визура, шетни потези и други пунктови).

Парк Рибњак ће бити композиционо решен у пејзажном (природном, слободном) стилу, односно максимално ће се користити постојећи биљни материјал и потенцијал природних карактеристика терена, али ће композиција бити допуњена новим функционалним и партерним декоративним елементима. Пешачке стазе треба да повезују два суседна парка (Каменички парк и Тврђаву).

Паркови специјалне намене

Зелени простор *Петроварадинске тврђаве* значајан је и истакнути парковски амбијент. Доњи тврђавски платои, даље се повезују са Петроварадинским шумама и Карловачким ритовима. Самим положајем и аутентичношћу горњи озелењени платои тврђаве представљају један од најлепших паркова Новог Сада. Са зеленим прстеном који окружује саму фортификацију, њене бедеме и прилазе, укупност парковских површина Петроварадинске тврђаве преузима елементе централног градског парка.

У оквиру зеленог заштитног појаса око бедема Тврђаве планира се уређење са диференцираним садржајима као што су: парк скулптура, парк пријатељства, парк забаве, специфично уређени ботанички вртови и сл.

Сегмент парковских пвршина је и *Молинаријев парк*, који је формирана целина северно и јужно од Прерадовићеве улице, укупне површине око 2,1 ha којом доминира одрасло разнородно листопадног дрвећа. Овај простор већ сада представља дендро-збирку односно арборетум који допуњава садржаје Ботаничке баште. Северни део Молинаријевог парка, има декоративни карактер и претежно партерне садржаје зеленила. Као специфичност парка и за његово обележје, планира се обилно коришћење перена и вишегодишњих цветних биљака. Врло вредно старије дрвеће (копривићи и липе) на западном делу потребно је допунити високом вегетацијом у ободним деловима парка.

Ботаничка башта у Новом Саду планира се уз зидине Петроварадинске тврђаве (североисточни део), површине од 4,21ha. Ботаничка башта представљаће специфичну зелену површину и реализоваће се у концепту пејзажног парка. Овај тип зеленила служи, пре свега, за научноистраживачке и образовне сврхе, а осим тога, укључен је у општи систем зеленила – зелену инфраструктуру и делује у смеру побољшања биолошко-санитарно-хигијенских и декоративно-естетских услова града.

Специфичан зелени простор је *арборетум (природњачки врт) у дворишту Завода за заштиту природе* у Радничкој улици. Арборетум представља природњачку изложбу на отвореном, ту се налазе аутохтоне врсте вегетације Фрушке горе, угрожене степске

биљке, биљке стена, барска вегетација, врсте мочварних ливада, шумска зељаста вегетација и геолошка збирка.

Меморијални парк (алеја песника Мирослава Антића) лоцирана је на потезу од Спортског и пословног центра „Војводина" до кеја, односно обале Дунава.

Парк института у Сремској Каменици, на површини целог комплекса института формирана је парковска површина од 36 ha, пројектована као парк специјалне намене око болнице за лечење плућних болести. Због значаја који овај парк има у погледу еколошке и здравствене функције и веома богатог дендрофонда, нарочито у врстама четинарске дендрофлоре ретким за поднебље на коме се налази, парк је стављен под заштиту јула 1976. године Решењем број 01-633/1 Скупштине општине Нови Сад као регионални парк (споменик природе).

Тематски паркови

Планирани *археолошки парк* у наставку заштитног зеленог појаса код Новог гробља представља сегмент зеленог прстена заштитног зеленила око града.

Епархија својим карактеристикама и специфичношћу може да поприми карактер парковски уређене површине са контролисаним коришћењем. Централни садржаји (објекти епископске резиденције) назначавају и централни парковски простор са најдекоративнијом парковском обрадом.

Комплекс планираног *тематског парка на Транџаменту* обухвата површину (око 13 ha). То је простор денивелисаног терена преосталог након експлоатације (ископа) земљишта на подручју бившег позајмишта и објеката циглане ИГМ „Слога" на Транџаменту.

Садржаји тематског парка подразумевају формирање изграђених потцелина – изложбених простора, радионица, аудиторијума итд., као и уређених слободних простора на којима је могуће повремено организовати културно-уметничке и спортско-рекреативне догађаје.

Правила уређења и грађења овог простора морају бити дефинисана у складу са условима заштите заштићене околине просторне културно-историјске целине Петроварадинске тврђаве, којима се дефинише и очување постојећег димњака бивше циглане.

Спортски паркови

Код спортских паркова од највећег је значаја правилно прожимање спортских и свих других садржаја зеленилом, које ствара пријатну атмосферу и здравије услове боравка посетилаца.

Планирани су спортски паркови „Клиса”, „Алибеговац”, „Парагово”, „Садови” и „Пејиново насеље”.

За потребе рекреације, нарочито у летњем периоду обезбеђена су купалишта „Штранд”, „Шодрош” и Дунавац са одговарајућим зеленим отвореним површинама и рекреативно-туристичким садржајима. У средишњем делу Каменичке аде могуће је планирати још једно мање купалиште.

Парк-шуме

Парк-шума (заштитни парк шумски појас града) је важна компонента система места за одмор, која је доступна становницима града.

Планира се парк-шума у средишњем делу Каменичке аде на површини око 55 ha, у средишњем делу „Рибарског острва”, на површини око 5,85 ha и на простору некадашњег Копа код тржног центра Родић – „Месарска ада“, на површини од око 32 ha.

Својим положајем, величином и квантумом вегетације, *Каменичка ада* и даље, у ширем градском значају, осим осталих функција, треба да чини сегмент зеленог појаса града. Заступљеност вегетације треба да је константна, те да се сукцесивно, од експлоатационе шуме топола, формира парк-шума мешовитог састава. Део парк-шуме, у циљу заштите заштићених станишта, налази се у небрањеном делу, а већим делом се налази у зони која се брани од хиљадугодишњих вода. Парк шума се делом налази уз водену површину Дунав, а делом уз веслачку стазу, неправилног је облика и представља простор посебних пејзажних вредности.

Средишњи простор *Рибарског острва* има вишенаменску улогу. Основна његова улога је у пружању могућности за бављење рекреацијом у било ком облику активном и пасивном). Планском садњом је неопходно овај простор поново привести основној намени парк-шума.

Некадашњи Коп код тржног центра Родић представља водено-мочварно подручје елипсастог облика, типа језера, без директног површинског контакта са водотоцима, највеће дужине око 700 m и највеће ширине око 650 m. На наведеном станишту бележи се велики број врста птица, претежно строго заштићених врста. Уређење овог заштићеног природног добра, као и његове непосредне околине (туристичко-спортско-рекреативних површина) вршиће се у складу са условима надлежног завода.

Пејзажни *парк „Југовићево”*(парк шума), површине око 68 ha има истакнуту рекреативну, заштитну и амбијенталну улогу у односу на градску територију. Широки простори планираног пејзажног парка „Југовићево” са Градским гробљем и Епархијом Сајлово надовезују се на западни зелени полукружни коридор и тако чине целину заштитног зеленила града.

Планира се *парк шума код Каћке петље*, а северно од аутопута, намењена је *високом заштитном зеленилу*, биће формирана слободним пејзажним начином обликовања биљних групација или у виду плантажних засада топола.

Овакве шуме не представљају само привредни потенцијал, већ је значајна и њихова еколошка улога. Оне су у непосредном додиру са насељима, а у себи чувају велики број врста биљног и животињског света, на којем се може заснивати добар део туристичке привреде. У оквиру ових површина потребно је предвидети и просторе за поједине видове рекреације.

Скверови

Под појмом сквера обухваћене су зелене површине које се налазе у изграђеном градском ткиву, величине испод 1 ха и користе се за пешачки транзит, краткотрајан одмор и игру (Трг мира код Алмашког гробља, Трг 7. јули, Трг царице Милице, Трг код лиманске пијаце, Трг код бензинске пумпе у Улици Максима Горког, Трг Коменског, Трг 1. маја, Трг галерија, Трг Католичка порта, Трг младенаца, Трг незнаног јунака, Трг Републике, Трг Саве Вукосављева и др.).

Разликује се више типова скверова: сквер у административно-пословном центру града, сквер испред јавних објеката, сквер у стамбеним блоковима, сквер у оквиру саобраћајница и др.

У односу на начин озелењавања могу да буду: партерног типа (травњаци, цветњаци), полуотворени (партерни простори са садницама дрвећа и жбуња) и затворени (где преовлађују високо дрвеће и шибље).

Уређење слободних површина (тргови, скверови, урбани џепови и сл.), треба да се базира на поставци декоративне вегетације, уз неопходно коришћење елемената партерне архитектуре и урбаног мобилијара.

Зеленило улица

На територији града постоје различити типови дрвореда: по положају (једнострани, двострани, дрвореди средином саобраћајнице), по структури (једноредни, дворедни и вишередни), по броју врста у дрвореду (хомогени и хетерогени), по композицији (дрвореди са травнатим површинама и другим биљним елементима).

Примарне саобраћајнице са четвороредним дрворедима и пратећим зеленилом (травњак, шибље) остварiће повезивање зеленила града у систем. Секундарне саобраћајнице (сем у неким деловима старог центра) у својим попречним профилима садржаће обостране дрвореде. Све површине мирујућег саобраћаја треба да садрже високо зеленило.

Озелењени простори испред карактеристичних објеката, шири простори око вишепородичног становања као и мале предбаште стамбених објеката допуњују улично

зеленило. Скверови, раскрснице, саобраћајне петље, места су декоративног и функционалног обликовања.

Постојеће дрвореде треба задржати уз постепену замену дотрајалих стабала.
Од посебног значаја је линијско зеленило саобраћајница, а посебно оних које воде ка Дунаву, јер имају функцију повезивања центра града са обалом. Најзначајнији коридори су: четворореди дрворед липа на Булевару Михајла Пупина, дрворед на Булевару ослобођења, у Улици Максима Горког, на Булевару цара Лазара, на Футошком путу, дрворед копривића у Радничкој улици који у поступку за проглашење за природно добро и Алеја Мике Антића паралелно са Булеваром цара Лазара. Од великог значаја су вишередни дрвореди на Булевару војводе Степе, нови дрворед на Булевару Европе и нови дрворед на Булевару патријарха Павла.

Зеленило стамбених блокова

То су зелене површине подигнуте непосредно око стамбених објеката или јавних зграда које са њима композиционо чине једну целину.

Задатак ове категорије је да колико је могуће осигура амбијент зеленила, који је веома потребан колико са естетске толико и са биолошке стране.

Унутар стамбених блокова ће се подизати повезане зелене површине у циљу заштите становања од саобраћаја и других утицаја.

Дворишта затворених блокова треба решавати формирањем целина, ако је могуће што већих површина.

Простор унутар блока треба оплеменити зеленилом које поред естетских има изражене и друге функције: социјалне, заштитне, здравствене, рекреационе и др.

На крајњим етажама планираних подземним гаражама, обавезна је примена полуинтензивних или интензивних зелених кровних вртова, а на планираним објектима вишепородичног становања примена екстензивних зелених кровова.

Зеленило у оквиру других намена

Школске и предшколске установе

При решавању слободних простора школског комплекса, треба задовољити две основне функције: санитарно-хигијенску и фискултурно-рекреативну.

Зелени заштитни појас ободом комплекса треба да буде довољно густ и широк, састављен од четинарског и листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове, смањио буку и задржао издувне гасове и прашину са околних саобраћајница. Зелене површине испред саме зграде школе треба да су декоративно обрађене са више цветног материјала, декоративног шибља и дрвећа. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и што је веома важно, да одговарају условима станишта. Избор врста треба да буде довољно разноврстан да би

ученике упознао са биљним богатством. Постојеће школске комплексе уредити на основу елемената предложеног решења, у складу са просторним могућностима.

Предшколске установе треба да пруже услове за безбедан боравак и да задовоље здравствено-хигијенске услове. Зелене површине треба да буду уређене на исти начин као и зелене површине школа. Предшколске установе уредити према овом концепту, у складу са просторним могућностима.

Зелене површине болница и других здравствених установа

Болнице, клинике и друге здравствене установе обухватају веће површине земљишта, које су из функционалних разлога озелењене. Зелене површине поред општих имају и своје карактеристичне функције које се састоје у следећем:

- у стварању максимално повољних биолошко-санитарно-хигијенских услова у самој околини здравствених установа;
- у стварању лепшег амбијента у лечењу и опорављању болесника, обликовањем пријатније средине одређеног карактера;
- у одговарајуој подели и организацији читаве територије болнице на мање издвојене делове и
- у одговарајућем маскирању појединих споредних грађевинских објеката.

Спортско-рекреативни центри

Зеленило унутар спортског центра, треба да прожима цео комплекс, да раздваја спортске терене и објекте различитих врста спортова, стварајући тако повољне услове за одвијање спортских активности као и пријатан боравка на том простору.

Зеленило радних комплекса

Главне функције ових зелених површина су стварање повољног микроклимата, заштита од прашине и гасова, стварање слободних простора за краћи одмор радника. Избор биљних врста одређује се према карактеристикама производње, карактеру и концентрацији штетних материја, а такође њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Засади треба да се карактеришу високом отпорношћу на гасове, дим и прашину. У производним зонама зеленило треба да омогући изолацију главних административних и јавних објеката и главних пешачких праваца.

Расадник

Објекат расадника треба да буде окружен са најдекоративнијом вегетацијом, улазни платои треба да су наглашени обликованим четинарима и цветним партерима.

Од планираног објекта према унутрашњости расадника треба да се протежу декоративне табле које представљају производњу и асортиман биљака којом располаже

расадник (изложбени продајни плато). Ту ће бити заступљено разнолико цвеће и перене, декоративно партерно и високо обликовано шибље.

На већем делу комплекса простор расадника ће бити уређен и организован према потребама расадника и неопходним садржајима за обављање његове делатности.

Могуће је постављање стакленика, монтажно-демонтажних пластеника (производња сезонског, саксијског цвећа и сл.), као и производња хортикултурног биља према савременим технологијама за потребе декорације градских амбијената и парковских површина.

Зеленило у оквиру намене породичног становања

Зеленило блокова породичног становања као категорија зелених површина не сврстава се у општи фонд градског зеленила, али заузима видно место у укупном фонду зеленила града и често има највидљивију структуру у појединим деловима града.

Зеленило градских центара

Општеградски центри

Озелењавање простора општеградских центара базира се на формирању пејзажно уређених зелених површина, са парковским елементима.

На крајњим етажама планираних подземних гаража, обавезна је примена полуинтензивних или интензивних зелених кровних вртова, а на планираним објектима примена екстензивних зелених кровова.

Зеленило специјалне намене

Гробља

Зелене површине гробља, као површине специјалне намене, обезбеђују хигијенско-здравствену и декоративно-естетску функцију. Одређеним врстама биљног материјала, концепцијски добро постављеним и континуираним режимом одржавања, све хортикултурне врсте обезбеђују жељену функцију мира и дају специфичан визуелни и психолошки ефекат. Градска гробља, поред своје основне намене, представљају веома често у општем систему зеленила насеља један од посебних типова зеленила и служе као места масовне посете становника.

Постојећа гробља у Новом Саду: Градско гробље у Новом Саду, православно Алмашко, православно Успенско, Римокатоличко гробље са Реформаторским и Евангелистичким гробљем, Јеврејско гробље, Русинско, Назаренско, Реформаторско-евангелистичко гробље и Авијатичарско (војно) гробље, гробља у Петроварадину (Нови Мајур и Транџамент).

Уређење старих гробаља као зона мира, односно *спомен-паркова* обухвата стара гробља у деловима који се не користе активно (Војно-авијатичарско, Русинско-Гркокатоличко, Војно гробље у Петроварадину).

Градско гробље на Руменачком путу представља вредну пејзажно обликовану зелену површину.

Заштитно зеленило

Линијско постављање зеленила у граду има посебну улогу у функционисању повезивања (умрежавања) зелених површина градске структуре и непосредног везивања са већим вегетационим целинама на ободу града.

Заштитни зелени појас представља озелењен простор (најчешће линијске или тракасте форме) који има улогу заштите становништва, града или појединих његових делова и пољопривредних површина од штетног утицаја издувних гасова, буке моторних возила и ерозије земљишта, заштиту саобраћајница од удара ветра и наноса снега, као и улогу визуелне заштите.

Планира се подизање зеленог заштитног појаса са северозападне и југоисточне стране Новог Сада.

У приобалном делу десне обале Дунава потребно је задржати ритске шуме на свим оним површинама које представљају изузетну природну вредност и формирати нове ритске шуме у форланду и приобаљу водотокова у функцији заштите насипа.

Пејзажно уређени потези заштитног зеленила уз поток треба да имају карактер природних издужених целина аутохтоног дрвећа и шибља која прати пешачке стазе.

Заштитно зеленило у виду зеленог заштитног појаса уз Државни пут IA реда ознаке A1 (ауто-пут), Државни пут IБ реда ознаке 20, Државни пут IБ реда ознаке 12 и Државни пут IIA реда ознаке 101, представља јавну површину од општег интереса и треба га обликовати у пејзажном стилу.

Вегетацијска и просторна подвајања нарочито су значајна између стамбених и индустријских зона, железнице, саобраћајница и др. У Новом Саду такви појасеви се протежу са обе стране Канала Дунав–Тиса–Дунав, железничке пруге, отвореног канала на Телепу и у оквиру појединих радних зона.

Зелени коридори

Под зеленим коридорима означене су шире траке зеленила, које у систему зелених површина града треба да обезбеде повезивање зелених површина. Зелени коридори могу да садрже пешачке и бициклистичке стазе са пратећом опремом и објектима.

У зависности од положаја и степена уређености, зелени коридори играју значајну улогу у активној и пасивној рекреацији становништва. Пружајући могућност

кретања животињских врста, зелени коридор игра значајну улогу у очувању биодиверзитета града.

Зелене коридоре могуће је поставити дуж одсека и обала Дунава, дуж саобраћајница, дуж малих градских водотока, основна каналска мрежа хидросистема Дунав–Тиса–Дунав и фрушкогорски потоци (Шандоровац, Каменарски, Каменички, Новоселски, Роков и Селиште).

Будућа мрежа пешачких и бициклистичких стаза треба да користи постојеће као и планиране зелене коридоре.

У оквиру рубног зеленила, потребно је вредновати све врсте шумских састојина и засада и уместо садашње производне и заштитне намене тамо где је могуће преоријентисати их у парк-шуме рекреативне намене.

Зелене стазе у грађевинским подручјима града

Зелене стазе у грађевинским подручјима града представљају уже појасеве најквалитетнијег и разноврсног зеленила (урбани џепови, скверови, паркови, обале река, потока и канала, шуме и ваншумско зеленило) са стазама за пешачење, које по могућству садрже посебне стазе за трчање или вожњу бицикла; оне су трасиране тако да у што већој мери омогућавају кружна кретања, али и да повезују веће целине у суседству.

Циљ успостављања зелених стаза је да се првенствено рекреативцима побољша боравак у граду и излаз из града ка Фрушкој гори, пружи подстрек боравку уз Дунав и укаже на друге природне целине уз насеља Града Новог Сада, па и у окружењу. Ове стазе су непосредно везане за међународну бициклистичку трасу Euro Velo 6, као и за Стратегију развоја приобаља Дунава.

С тога је потребно:

- формирање кружне зелене стазе која би почињала од насипа код Шодроша, дуж Шумске улице и Ветерничке рампе, кроз простор између касарне на Југовићеву и Градског гробља, па обалом Канала ДТД до ушћа у Дунав;

- да се на два места повеже зелени обалски коридор Новог Сада: пешачко-бициклистичким мостом преко Канала ДТД, и пролазом између Морнарице и Бродоградилишта;

- формирање зелених стаза према Фрушкој гори, и то од Петроварадина ка Буковцу, од Института у Сремској Каменици ка Главици, од Дунава ка Парагову (планирано је уређење зелене стазе на једној деоници старе пруге у насељеном месту Војиново у Сремској Каменици и др.).

Такође се предлаже ближе повезивање рекреације са хидротехничким решењима којима се рециклирају запуштени водотокови и ретензије, а у циљу одговора на климатске промене, под називом „плаво-зелене иницијативе” (Blue Green Dream).

2.2.8. Комунални објекти и површине

Комунални објекти и површине обухватају садржаје од општег интереса и то: гробља, површине за хидротехничке захвате, прераду отпадних вода, депоније комуналног отпада и остале комуналне површине, као и купалишта. Површине за хидротехничке захвате и прераду отпадних вода обрађене су у делу водне инфраструктуре. Намена осталих комуналних површина, између осталог, обухвата просторе у функцији примарне енергетске инфраструктуре (ТЕ-ТО, комплекси ТС и разводних постројења) који су обрађени у оквиру енергетске инфраструктуре, и просторе за комунална предузећа.

Гробља

Гробља у Новом Саду представљају комуналне површине за обављање погребних услуга које захтевају посебан начин уређења и озелењавања. У оквиру гробља се планирају површине за сахрањивање, објекти за обављање погребних услуга и комунална инфраструктура.

У грађевинском подручју града Новог Сада је укупно 10 гробаља – Градско гробље и постојећа гробља – конфесионална стара гробља или гробни комплекси у оквиру којих се налазе више конфесионалних или гробља специјалне намене (војна).

Укупна површина постојећих гробаља износи око 140,30 ha.

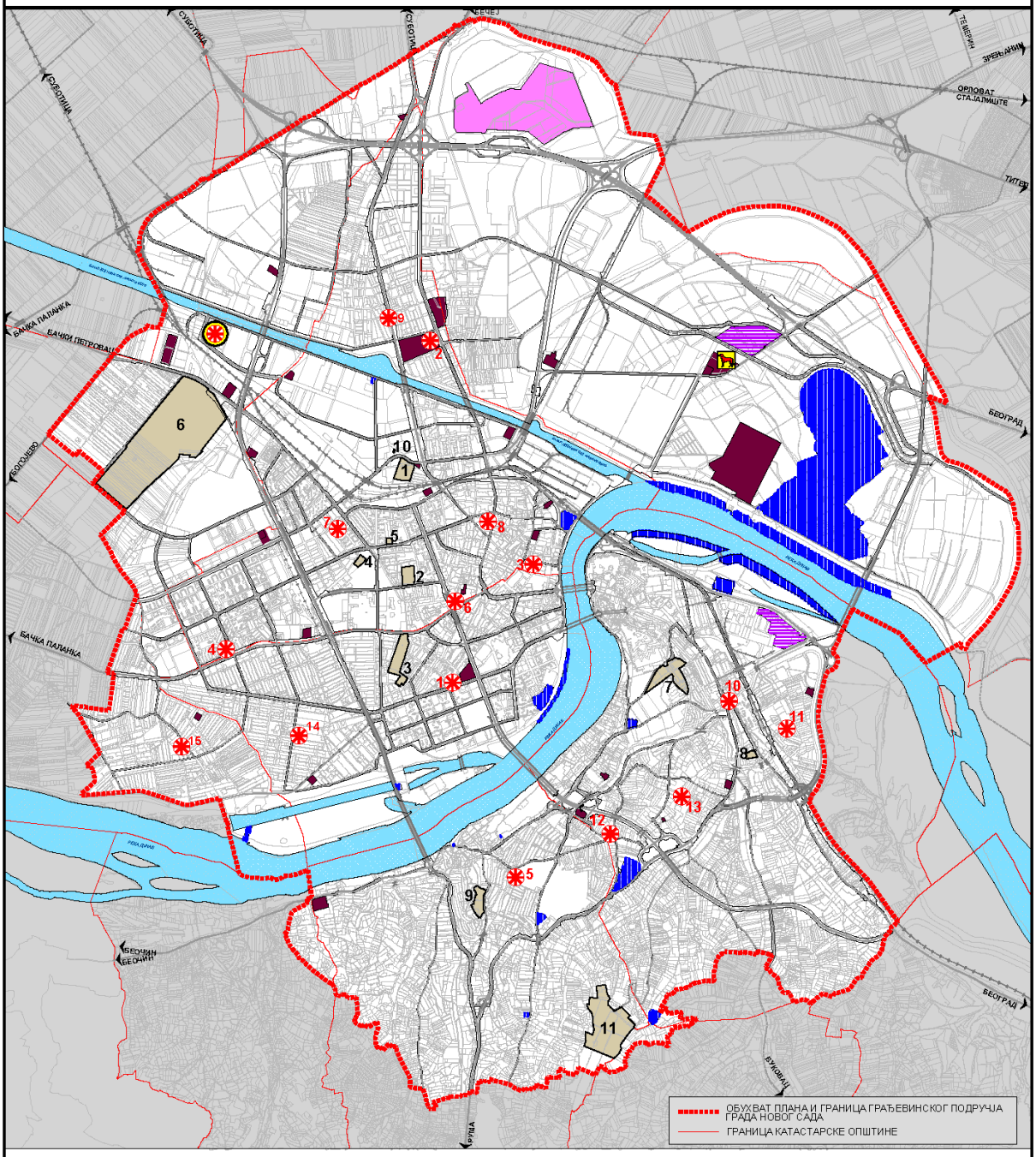
Гробља на подручју града Новог Сада се планирају и димензионишу на основу:

- демографских пројекција о броју и старосној структури становништва, као основним елементима за димензионисање простора за сахрањивање, али и других елемената као што су морталитет, период за који се гробље планира итд.;
- анализе стања на постојећим гробљима на сремској страни града;
- програмских услова Јавног комуналног предузећа „Лисје” Нови Сад;
- важећих закона и одлука на нивоу Града, којима се уређује област сахрањивања и одржавања гробља;
- урбанистичких норматива и стандарда које је потребно поштовати при планирању гробља (за одређивање локације, величине комплекса гробља и простора за сахрањивање, утврђивање концепта...).

Према подацима Републичког завода за статистику, стопа морталитета у Новом Саду је 11 ‰, тј. бележи се 11 умрлих на 1000 становника. Према пројекцијама Јавног комуналног предузећа „Лисје” Нови Сад годишњи број сахрана на Градском гробљу износи 2000, а на сремској страни града 400.

У односу на планирани број становника на крају планског периода (384.840) и претпостављени број умрлих годишње (приближно 4233 на основу морталитета од

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ГРОБЉА

1 АЛМАШКО ГРОБЉЕ
2 УСПЕНСКО ГРОБЉЕ
3 КОМПЛЕКС КАТОЛИЧКОГ ГРОБЉА
4 РЕФОРМАТОРСКО-ЕВАНГЕЛИСТИЧКО ГРОБЉЕ
5 РУСИНСКО ГРОБЉЕ
6 ГРАДСКО ГРОБЉЕ
7 ГРОБЉЕ НА ТРАНЏАМЕНТУ
8 МАЈУРСКО ГРОБЉЕ
9 ГРОБЉЕ У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
10 НАЗАРЕНСКО ГРОБЉЕ
11 ГРОБЉЕ НА АЛИБЕГОВЦУ - ПЛАН

ВЕЛЕТРЖНИЦА - ПЛАН

ПИЈАЦЕ

1 ЛИМАНСКА ПИЈАЦА
2 НАЈЛОН ПИЈАЦА
3 РИБЉА ПИЈАЦА
4 ПИЈАЦА НА БИСТРИЦИ
5 ПИЈАЦА У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
6 ФУТОШКА ПИЈАЦА
7 ПИЈАЦА НА ДЕТЕЛИНАРИ
8 ТЕМЕРИНСКА ПИЈАЦА
9 ПИЈАЦА КЛИСА
10 ПЕТРОВАРАДИНСКА ПИЈАЦА
11 ПИЈАЦА САДОВИ - ПЛАН
12 ПИЈАЦА МИШЕЛУК II - ПЛАН
13 ПИЈАЦА МИШЕЛУК III - ПЛАН
14 ПИЈАЦА ТЕЛЕП - ПЛАН
15 ПИЈАЦА АДИЦЕ - ПЛАН

КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНЕ

ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА
ПОВРШИНЕ ЗА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ЗАХВАТЕ
ПРЕРАДА ОТПАДНИХ ВОДА
ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА НАПУШТЕНЕ ЖИВОТИЊЕ
ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 21

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3III

11 ‰)[5] и бруто површину гробног места од 4 m^2, потребна површина за сахрањивање је 1,7 ha годишње, а за укупни плански период 18,7 ha.

Градско гробље

Простор Градског гробља налази се на заравњеном терену у северозападном делу града Новог Сада.

Постојећи део гробља је у функцији од 1974. године са изграђеним објектима и неопходном инфраструктуром. До сада су, у оквиру прве етапе/целине, реализована гробна поља I–VII, док је проширење гробља (друга целина), планирана на југозападном делу гробља и делимично је реализована (гробна поља VIII и IX).

Основни концепт организације и обликовања гробља као целине наглашен је пејзажним карактером. Сама основа гробља органски је постављена. Све функције у оквиру комплекса међусобно су добро повезане.

Наставак реализације треће целине са проширењем од око 18 ha, планира се на западном делу гробља (четири гробна поља XV–XVIII).

Стара конфесионална гробља

Стара гробља у Новом Саду потичу из половине деветнаестог века. Сва стара гробља су смештена у стамбеним деловима града. Представљају део историје града битне за проучавање етнологије, палеографије и других карактеристика значајних за културну, политичку и економску историју Новог Сада.

Стара гробља која имају својство споменика културе су Алмашко, Успенско, Католичко (Римокатоличко, Реформаторско, Евангелистичко, Авијатичарско), Јеврејско, Русинско и Назаренско гробље. На основу овог својства уписани су у Регистар споменика културе (Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе Нови Сад, број 01-297/2-84 од 8. децембра 1984. године). Римокатоличко гробље са Евангелистичко-Реформаторским и Војним гробљем (површине 7,76 ha), и други комплекс Јеврејско гробље (површине 1,34 ha) представљају просторно културно-историјску целину, културно добро од великог значаја (Решење Градског завода за заштиту споменичког наслеђа и заштиту споменика културе број 01 – 297/2 – 84 од 08. 12. 1984. („Службени лист Града Новог Сада”, број 21/85); Одлука о проглашењу за културно добро од великог значаја („Службени лист АПВ”, број 25/91)).

Стара градска гробља која су утврђена за културна добра просторно су ограничена и немају могућност даљег ширења.

На гробљима са својством културног добра, сахрањивање је, сходно Одлуци о обављању комуналне делатности управљање гробљима и погребне услуге („Службени

[5] Публикација „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, Београд 2018. година

лист Града Новог Сада“, бр. 34/13, 13/14, 47/16, 68/17 и 59/19), омогућено само правним наследницима у оквиру постојећих граница предметних гробаља.

На Транџаменту се налази комплекс три гробља (Старо католичко, Ново католичко и Старо војно) укупне површине 5,30 ha. Свако од ова три гробља је посебна целина са заједничком капелом. Планирано проширење овог гробља износи 5,10 ha.

Гробље у Сремској Каменици налази се у оквиру зоне становања и захвата површину од 4,04 ha. Гробље се дели на православно, које захвата северни део и католичко, који захвата јужни део површине гробља. Проблеми сахрањивања су алармантни јер не постоје просторне могућности за проширење**.**

Алибеговац

За потребе дела града на десној обали Дунава, планира се изградња гробља на Алибеговцу, површине око 31, 00 ha.

Локалитет за ново градско гробље на Алибеговцу којим би се решио проблем сахрањивања на сремској страни града, али и ширем гравитационом подручју је присутан у планској документацији већ више од 30 година јер задовољава већину критеријума неопходних за изградњу нових гробаља: одговарајућу удаљеност од насеља, повољан положај у односу на Сремску Каменицу и Петроварадин, висину терена и максимални ниво подземних вода, облик својине на земљишту, квалитет и тип земљишта итд.

Табела број 4: **Постојеће и планиране површине гробаља у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици**

Назив	Постојеће (ha)	Планирано проширење (ha)	Укупно (ha)
Градско гробље	106,50	18,00	124,50
Стара гробља	33,80	5,10	38,90
Алибеговац	-	31,00	31,00
УКУПНО	**140,30**	**54,10**	**194,40**

За нови плански период планира се укупно проширење површине гробаља за 54,10 ha, односно укупна површина износи 194,40 ha.

На основу демографских пројекција о броју и старосној структури становништва, као основним елементима за димензионисање простора за сахрањивање, али и других елемената као што су морталитет и претпостављени просечни однос површина за укоп и површина за пратеће функције 50% : 50%, планирана проширења и изградња новог гробља на Алибеговцу довољни су за период коришћења од 16 година. С обзиром на то да ће постојећа гробља бити и даље у функцији, период коришћења је далеко дужи.

Депонија комуналног отпада

Постојећа депонија комуналног отпада у Новом Саду преузеће функцију регионалне депоније на основу Регионалног плана управљања отпадом за Град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас („Службени лист Града Новог Сада”, број 26/12).

Интегрални систем управљања отпадом обухвата сакупљање, трансфер, одређени третман, рециклажу, поновљену употребу и коначно одлагање, на начин који неће утицати на квалитет животне средине.

Основ за уређивање регионалне депоније је план генералне регулације.

До изградње регионалне депоније користиће се постојећа градска депонија уз оптималне услове за безбедно депоновање, коришћење отпада и што рационалније коришћење простора за његово одлагање. Санацијом, затварањем и рекултивацијом искоришћеног простора депоније обезбедиће се заштита животне средине и очување здравља становништва.

Објекти за третман анималног отпада

Прикупљање анималног отпада решаваће се на више организованих пунктова на подручју града или у периферном делу грађевинског подручја Новог Сада. У зависности од опредељења за коначан третман (прерада, спаљивање), потенцијалне локације на којима би се третирао отпад анималног порекла налазе се у радној зони „Север 4”, поред постојеће депоније комуналног отпада или изван подручја Генералног урбанистичког плана.

За потенцијалне локације на којима би се третирао отпад анималног порекла**,** Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 114/08) обавезна је израда процене утицаја на животну средину.

Центар за заштиту животиња –прихватилиште за напуштене животиње

Прихватилиште за напуштене животиње планира се на простору радне зоне у североисточном делу Новог Сада. Површина за изградњу ~~азила~~ прихватилишта треба да обезбеди оптималну величину простора, саобраћајну доступност и комуналну опремљеност значајну као услов за реализацију.

Гробље за кућне љубимце

Поред планираног локалитета **прихватилишта за напуштене животиње,** у радној зони „Север IV” планира се и комплекс гробља за кућне љубимце. Такође, и на

подручју Алибеговца јужно од планираног гробља, планира се простор за сахрањивање кућних љубимаца.

Пијаце

Снабдевање градског становништва је једна од виталних функција. Мрежа дистрибутивних центара, тржнице на велико – кванташке пијаце и зелених пијаца као основних облика снабдевања становника Новог Сада и насеља која гравитирају подручју Новог Сада, као и ширење мреже пијаца у контактним подручјима Новог Сада, обезбедиће равномеран размештај места за снабдевање.

Пијаце за снабдевање грађана свежим животним намирницама и робом широке потрошње на подручју града су Рибља пијаца, Футошка пијаца, Лиманска пијаца, Детелинарска пијаца, Сателитска пијаца, Темеринска пијаца, Најлон пијаца, Петроварадинска пијаца и Каменичка пијаца.

Планиране су пијаце на Мишелуку II и Мишелуку III, на Адицама, Садовима, Телепу и Клиси. У односу на предложену мрежу, могуће је плановима детаљније разраде предвидети изградњу пијаца и у оквиру других преовлађујућих намена (центар, становање, ...).

На подручју града реализовани су велики тржни центри који употпуњују равномерну дисперзију места за снабдевање.

Велетржница или тржница на велико је уређен простор у функцији дистрибуције робе и услуга. Овакав садржај својим савременим видом продаје треба да задовољи потребе града и ширег региона Војводине. Нови Сад са око 300.000 становника, данас располаже једном тржницом на велико тзв. Кванташком пијацом која је лоцирана у Венизелисовој улици. Овај локалитет није адекватан и треба дефинисати нови простор који ће са више аспеката задовољити основне услове организације једног савременог дистрибутивног центра.

Тржница на велико важан је садржај града као што је Нови Сад са богатим пољопривредним залеђем, значајним гравитационим подручјем са којим је веома добро саобраћајно повезан, а инфраструктурно изузетно добро опремљен.

Лоцирање тржнице на велико усмерава се на просторе намењене пословању у радним зонама или улазним правцима у град, јер су предности вишеструке:

- елиминише се камионски саобраћај на градској уличној мрежи,
- регулише се паркирање тешких камиона и добављача у целини,
- време продаје је неограничено (зависно од успостављеног режима),
- омогућава се већи прилив производа на ово подручје и из удаљених крајева.

Процењено је да Нови Сад, као центар регије, треба да задовољи комплекс величине 7–10 ha на којем би било могуће организовати тржницу на велико, која би се етапно реализовала и постепено организовала као савремен дистрибутивни центар.

С обзиром на изнето, као изузетно повољан истиче се локалитет у радној зони Север II. То је простор у близини значајног саобраћајног правца, а величином и обликом омогућава повољну организацију садржаја као што је велетржница.

2.2.9. Правила обликовања простора

Обликовање је саставни део укупног процеса развоја града и његове просторне трансформације, те се као динамички процес може пратити на свим просторним нивоима: од макроцелина, потеса, па све до микро простора и појединачних објеката.

Правилима обликовања обезбеђују се кључне смернице за постизање уравнотеженог просторног развоја града кроз обликовање простора и објеката. На општу слику града пресудно утиче однос изграђеног – неизграђеног, који збирно одређују географски положај, природни услови, намена простора, наслеђена регулациона основа са постојећом структуром, динамика и карактер јавних простора. Положај и досадашња историја развоја Новог Сада у равничарском делу града и Петроварадина и Сремске Каменице на северним падинама Фрушке горе које повезује Дунав, дефинисали су типологију и параметре изградње и обликовања простора. Основна обликовно – идентитетска одредница Новог Сада је његов положај на Дунаву, карактер средњеевропског града средње величине, умерене густине изградње и релативно усаглашене вертикална регулација објеката са препознатљивим вертикалним реперима.

У складу са анализом зоне сигурности летења аеродрома „Нови Сад – Ченеј" је дефинисала зону ограничења градње објеката висине преко 231 m.n.v.

Основни принципи обликовања

Основни принципи обликовања целина и објеката су базирани на следећим принципима:

1. <u>принципи одрживог развоја</u>:
    - уважавање контекста, уједначеност изградње по карактеристичним просторним целинама;
    - успостављање уравнотеженог односа између изграђеног и неизграђеног простора;
    - успостављање веза између разноврсних функционалних и просторних целина;
    - дефинисање јасних правила и могућих алтернатива за изградњу објеката по целинама.
2. <u>принципи очувања идентитета:</u>

- одржавањем просторног идентитета препознатљивих целина Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице;
- дефинисање зона којима се обезбеђује урбанистичко-архитектонска заштита;
- јасна читљивост и обликовна препознатљивост појединих делова града;
- препознавање и очување простора око значајних реперних објеката, група објеката, и визура.

3. принципи унапређења постојеће праксе:

- промоцијом и препознавањем вредности елемената досадашњег начина (планирања) обликовања;
- промену и ограничавање пракси које угрожавају просторне, функционалне, визуелне и естетске квалитете градских целина;
- јачање локалног идентитета новом разноврсном архитектуром и ослањањем на квалитетне елементе обликовања постојећих структура и добре савремене праксе из других средина;
- брига о детаљима обликовања – одређивање пожељних елемената архитектонике, палете боја и материјала за обликовање фасада објеката.

Генерална смерница за обликовање је очување вредности достигнутог квалитета досадашњег просторног развоја Новог Сада.

Опште смернице обликовања

Опште смернице обликовања дефинишу правце за равномерно обликовања града у целини и подразумевају:

- задржавање степена опште изграђености,
- очување наслеђене урбане матрице и просторних релација између објеката укључујући елементе вертикалне и хоризонталне регулације,
- очување квалитетне архитектуре и просторних зона,
- очување јавних и јавних зелених простора и интегритета њиховог просторног окружења и сагледивости,
- очувања репера и визура, посебно вредних и препознатљивих архитектонских остварења (Петроварадинска тврђава, архитектонски вредних грађевина и друго) и природног окружења (Фрушка гора, паркови, Дунав и канали),

- планирање нових репера с циљем остварења међусобног просторног дијалога, без нарушавања вредних и постојећих доминантних репера и визура.

Начела за општа правила обликовања

На основу општих смерница дефинишу се начела за општа правила обликовања:

- организација изградње у систему урбаних блокова (са начином формирања објеката на парцелама), са јасно формираним правцима улица и положају тргова и скверова;
- висинске регулације – ограничења и усмерења спратности објеката и репера подразумева пажљиво дефинисање висинске регулације по принципу хармонизације, укључујући појединачне акценте који чине просторне репере;
- обликовно и функционално наглашавање маркантних саобраћајних праваца;
- повезивање простора и очување визура (у смислу наглашавања, отварања ка просторним природном и грађевинским реперима и доминантама);
- очување архитектонских и природних вредности у процесима трансформације.

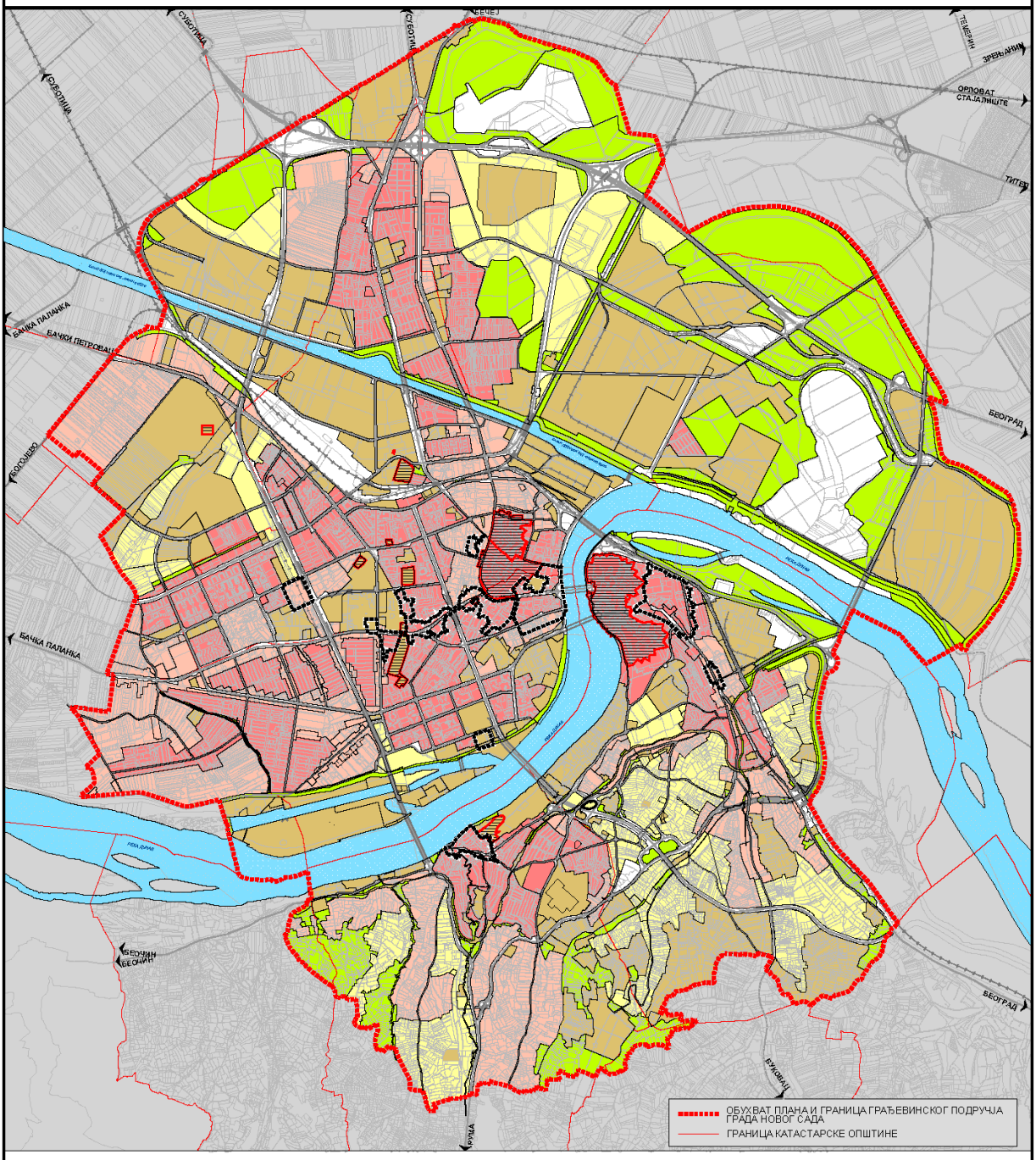
Организација и начин изградње простора

Основни елементи градског простора су: урбани блокови (које дефинише начин изградње на парцели), улице, тргови и скверови, и паркови и други зелени простори.

У урбаним блоковима равноправни су сви типови изградње објеката на парцели Могућа је изградња у прекинутом, непрекинутом низу, слободностојећих објеката или њихова комбинација, у складу са непосредним просторним контекстом за целине које се дограђују или реконструишу, односно потпуно слободно у новим блоковима. У оба процеса, однос изграђеног и неизграђеног мора обезбедити адекватну присуство зеленила, адекватно решавање паркинг/гаражних места и друго. Пожељно је планирање пешачких јавних пролаза кроз блок.

Приликом обликовања простора улица неопходно је узети у обзир: основну функцију, ранг саобраћајнице, приоритетни начин коришћења и интензитет кретања, као и природне услове (оријентација, микроклима …), интензитет кретања (пешачки, бициклистички, аутомобилски саобраћај, паркинзи, шеме јавног превоза), те у складу са тим дефинисати попречни профил улице (величину, намену и значај постојећих и планираних објеката) и друге неопходне елементе (урбани мобилијар, јавно осветљење и расвету, инфраструктурне разводе/подстанице и сл.).

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПРАВИЛА ОБЛИКОВАЊА ПО ЗОНАМА

- ЗОНЕ ЗАВРШЕНИХ ЦЕЛИНА
- ЗОНЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ
- ЗОНЕ ПЛАНИРАНЕ ИЗГРАДЊЕ
- ЗОНЕ СА ПОСЕБНИМ ПРАВИЛИМА ОБЛИКОВАЊА (ЗОНЕ ПОСЛОВАЊА, ГРОБЉА, ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ...)
- ЗОНЕ ЗАШТИТЕ (ПРОСТОРНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ)
- АМБИЈЕНТАЛНЕ ЦЕЛИНЕ СА ИСТОРИЈСКИМ И АРХИТЕКТОНСКИМ ВРЕДНОСТИМА

- ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ
- ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО
- ОСТАЛЕ ЗОНЕ (САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ, ЗОНЕ ЗА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ЗАХВАТЕ, ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА...)

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 22

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3III

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

Тргови и скверови значајно доприносе квалитету урбаног простора, нарочито у густо изграђеном ткиву. У новим целинама града неопходно је сагледати могућност за њихово формирање, а најбоље локације су места окупљања већег броја људи, везана за функције објеката (јавни објекти, пословни објекти, тржнице, трговачки центри и други објекти), аутобуска стајалишта, простори на раскрсницама улица, и др.

Паркови и други зелени простори су обавезни елементи градског простора јер они не доприносе само обликовању градских амбијената, него и квалитету јавних простора (заједничких блоковских површина, јавних пешачких пролаза, улица и друго), али пре свега квалитету живота и рада у граду. Заступљеност зеленила на просторима јавног карактера, а посебно становања и пословања, од изузетног је значаја и за побољшање микроклиматских услова градских зона.

Обликовно и функционално наглашавање значајних саобраћајних праваца

У урбаној матрици града значајни саобраћајни правци представљају један од најбитнијих просторних репера. Значај саобраћајница наглашава добро дефинисана хоризонтална и вертикална регулација, атрактивна намена и функције објеката који формирају правац, као и начин њиховог обликовања.

У односу на функцију саобраћаја могу се издвојити следећи типови улица: саобраћајнице са доминантним колским саобраћајем (градске магистрале и улазни правци у град), саобраћајнице са равноправним учешћем колског и пешачког саобраћаја (градске саобраћајнице), саобраћајнице са доминантним пешачким саобраћајем и саобраћајнице у зонама историјског наслеђа.

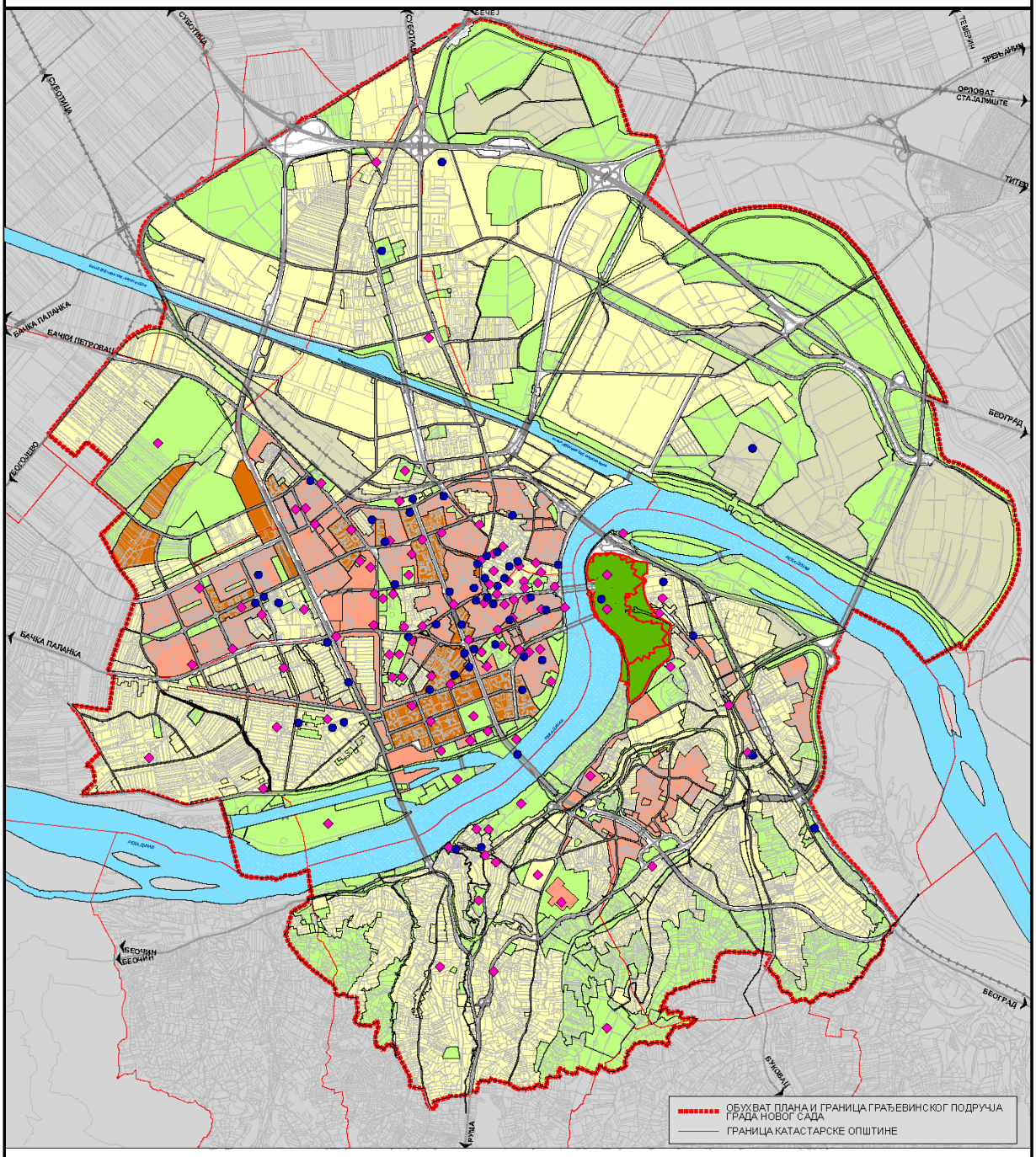
У складу са функцијом и начином коришћења дефинише се и попречни профил, и обликовање објеката, односно простора, тако да се у свему испуне захтеви функција уз висок квалитет амбијента, и комфор свих корисника простора. Од великог значаја је обим буке који се генерише у одређеним саобраћајницама, чија намена треба да буде усмерена ка нестамбеним наменама.

Саобраћајнице са једнаким и доминантним пешачким кретањима је најбоље обликовати као интегрисане улице, у којима је колски саобраћај успорен, а предност имају остали видови кретања интегрисани у простору улице. Обликовање интегрисаних улица се спроводи начином обликовања и применом урбаног мобилијара, зеленилом и друго. У зонама којима је доминантан је пешачки саобраћај обавезно је обезбедити доступност возила свим сегментима простора, у одређеном режиму.

Висинске регулације – ограничења и усмерења спратности објеката и репера

Основни принцип код дефинисања висинске регулације простора је међусобно усаглашавање и хармонизација простора.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ВИСИНСКА РЕГУЛАЦИЈА СА КАРАКТЕРИСТИЧНИМ РЕПЕРИМА

ПРОСТОРНЕ ДОМИНАНТЕ

- ТВРЂАВА
- ВИСОКИ ОБЈЕКТИ И ДРУГИ ВИЗУЕЛНИ РЕПЕРИ
- ДРУГИ ЗНАЧАЈНИ ПРОСТОРНИ РЕПЕРИ

ПОДЕЛА ЗОНА ПО ВИСИНИ ОБЈЕКАТА

- НИЖА СПРАТНОСТ
- СРЕДЊА СПРАТНОСТ
- ВИСОКА СПРАТНОСТ

- ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ
- ЗОНЕ ЗЕЛЕНИЛА
- ОСТАЛЕ ЗОНЕ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ **23**

0 500 1000 1500 2000 2500м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3II

На пажљиво одабраним локацијама, које положајем или важношћу функције означавају градску зону, могу се планирати висински репери.

Висинска регулација објеката зависи од претежне намене одређене зоне. Објекти великих висина који се планирају на специфичним локацијама битно утичу на формирање идентитета града (Булевар Европе, Булевар патријарха Павла и друге). Они, међутим, не смеју да угрозе постојеће визуре и репере у непосредном окружењу.

Повезивање простора

Лепо уређени јавни простори у систему густо изграђених урбаних блокова веома доприносе квалитету простора. Из тог разлога, њихово повезивање у мрежу од великог је значаја за обликовање града. Повезивање појединачних простора на нивоу целог града, јавне просторе би учиниле погоднијим за свакодневни живот, а простор града атрактивнијим и боље уређеним, што је значајно за развој идентитета града у целини.

Очување визура

Формирање визура се постиже визуелним и просторним повезивањем јавних простора адекватним планирањем вертикалне регулације у свим значајним деловима града. Најважније визуре су на правцима висинских репера (високи објекти, мостови…), културно-историјских објеката (торњеви цркава, Петроварадинска тврђава…), други значајни просторни репери (објекти и простори препознатљивих намена и меморије града: Главна пошта, Раднички уинверзитет, СПЦ „Војводина” и друге) и посебним природним елементима окружења (Дунав, Фрушка гора, паркови и други зелени простори…). Очувањем квалитетних репера развија се локални идентитет и унапређује квалитет обликовања градског простора. Од изузетног значаја је очување визуре ка Петроварадинској тврђави, али и панораме града са Петроварадинске тврђаве, све у циљу заштите препознатљивости урбаног и природног предела Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице.

Очување архитектонских и природних вредности

Подручја са изузетним архитектонским и природним вредностима су дефинисана као зоне заштите, урбанистичко-архитектонских и природних вредности. Ван ових простора, постоје и појединачне групе вредних објеката и квалитета природне средине који у процесу планирања морају имати улогу репера код коначног обликовања тих зона.

Правила спровођења

Евалуацијом достигнутог степена и валоризацијом досадашњег начина изградње града и његових карактеристичних целина, али и потребама за новом изградњом, дефинисане су смернице за даљи складан просторни развој Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице. Како би се обезбедили плански елементи за очување, унапређење постојећих и стварање нових просторних квалитета дефинисана је типологија зона утврђених по степену просторних интервенција и то:

- зоне заштите,
- зоне завршених целина,
- зоне реконструкције,
- зоне планиране изградње и
- зоне посебних правила обликовања.

За сваки тип зоне, даљом планском разрадом, утврдиће се смернице и правила уређења и грађења којима ће се успоставити равнотежа између капацитета достигнутог квалитета просторног развоја и обликовања са једне, и потреба савременог просторног развоја са друге стране. Елементи обликовања које треба дефинисати у даљој планској разради су:

- висина објеката (спратност, висинске коте и друго),
- начин изградње објекта на парцели (блокови ивичне изградње у прекинутом или непрекинутом низу, блокови слободностојећих објеката или њихова комбинација),
- архитектонско обликовање објекта (дефиниција препуста, елемената архитектонике, крова, начин осветљења поткровља и друго),
- обликовање и уређење слободних (неизграђених) делова парцеле,
- обликовање јавних и зелених површина (простора),
- режим коришћења јавних простора (ранг саобраћајнице, начин решавања паркирања, токови пешачког и бициклистичког саобраћаја и друго).

Правила за нову изградњу у већ формираним градским зонама (зоне заштите, зоне завршених целина и зоне реконструкције) треба да буду јасно и прецизно дефинисана како би се новим интервенцијама очувао и побољшао постојећи квалитет обликовања простора. За нове пројекте изградње великих капацитета, које је потребно усмерити у нове и неизграђене зоне (зоне планиране изградње) параметри обликовања се могу утврдити слободније, а у циљу стварања нових типологија изградње и обликовних квалитета зона и града у целини.

Зоне заштите

Зоне заштите су зоне заштићених просторно културно-историјских целина и зоне урбанистичке заштите посебно вредних амбијената. Основна смерница је детаљно и прецизно утврђивање правила уређења и грађења за све нове интервенције у простору, односно у складу са планираним режимом заштите ако је зона формално заштићена. Поред заштићених просторно културно-историјских целина, у ове зоне спадају традиционалне зоне града (Потес Јеврејска улица – Футошка улица са окружењем, део Ротквариje, Мали Лиман, Стари Мајур, центар Новог Мајура, центар Сремске Каменице и друге. У зонама урбанистичке заштите, у циљу очувања аутентичних културно-историјских и амбијенталних вредности града, дефинисаће се услови за задржавање постојећих квалитетних објеката и уличних потеса, и јавних површина.

За посебно значајне локалитете и просторно веће зоне препоручује се разрада урбанистичко-архитектонским конкурсом. У периоду примене Генералног урбанистичког плана, могуће је утврђивање нових зона заштите, како процесом њиховог формалног проглашења тако и утврђивањем у процесу детаљније планске разраде.

Зоне завршених целина

Зоне завршених целина су они делови града чија је урбанистичко-архитектонска реализација и обликовање завршено. Основна смерница за нове интервенције је просторно усклађивање и квалитетно уклапање са постојећим начином и правилима изградње и подизање општег квалитета јавних простора.

Од посебног су значаја вредне просторне целине: *насеља слободностојећих објеката вишепородичног становања* (Лимани, Ново насеље, Стара Детелинара, Блок VIII у Петроварадину и друге), *зоне традиционалног породичног становања* (Адамовићево насеље, делови Телепа, Подбаре, Салајке, Петроварадина, Сремске Каменице и друге појединачне зоне) и посебне просторне целине (*Ранжирна станица*, *комплекси индустријског наслеђа*, *старе касарне* и *војни објекти* и друго). Наведене целине карактеришу традиционално најквалитетнији простори и објекти Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице.

За све зоне је карактеристично да имају препознатљиву урбанистичко-архитектонску структуру, па је даљом планском разрадом обавезно очување просторних карактеристика и квалитета амбијената по принципу хармонизације – уклапања у затечено урбано ткиво. Пажљиво дефинисаним условима уређења и грађења допринеће се очувању и унапређење достигнутог степена квалитета ових простора.

Зоне реконструкције

Зоне реконструкције су целине у процесу опсежне урбанистичке реконструкције и изградње. Ове зоне обухватају: шири градски центар (залеђе Булевара ослобођења, Грбавицу, делове Подбаре и Салајке, и друге), зоне уже периферије (Нову Детелинару, Банатић, делове Булевара Европе и друге), и делове шире периферије Новог Сада (Телеп, Клису, Слану бару, Видовданско насеље и друге) и периферије Петроварадина и Сремске Каменице.

Зоне реконструкције се планирају у циљу побољшања услова за реализацију планираних намена, и обликују у складу са доминантним елементима регулације, по принципу међусобне хармонизације. Ове зоне су у процесу перманентне и континуиране реконструкције, па се такође препоручује преиспитивање постојећег начина обликовања јавних простора и објеката у циљу побољшања идентитета и квалитета простора.

У зонама ширег центра и уже периферије, потребно је поштовати елементе идентитета простора, очувањем објеката и потеса градитељског наслеђа и вредне архитектуре, унапредити постојеће и створити услове за нове зелене и јавне просторе и потесе (дрвореде) и друго. Како у овим зонама преовлађују блокови ивичне изградње у непрекинутом низу, посебно детаљно је потребно дефинисати услове обликовања уличних фасада и кровова, препуста и друго. На правила обликовања од пресудног значаја су ранг саобраћајнице и ширину регулације (попречног профила), које ће одредити избор елемената обликовања и степен рестриктивности њихове примене. Како су услови за формирање и уређење јавних простора ограничени, потребно је створити услове за очување уличних дрвореда, али и формирање малих зелених простора (урбаних џепова). За уређење јавних простора за грађане, пресудно је решавање паркирања у унутрашњости блокова, у оквиру парцела корисника.

Булевар Европе, својим маркантним правцем, попречним профилом и значајном улогом у функцији града, обавезује на пажљиву артикулацију коју је могуће постићи добро дефинисаном вертикалном регулацијом, прецизно распоређеним висинским реперима, разноврсним наменама и типовима изградње на парцелама.

Радне зоне и пословање на улазним правцима су део зоне реконструкције које због свог положаја значајно утичу на доживљај града, па је потребно унапредити начин обликовања објеката и простора уз саобраћајнице. Нове целине од посебног значаја су улазни правац уз Руменачки пут и зона уз аутопут Е-75 (ИА-1).

За насеља на широј периферији Новог Сада (Адице, Клиса, Сајлово, Мали Београд – Велики рит, периферије Петроварадина и Сремске Каменице, Алибеговац, Буковачки плато…), која су већим делом реализована, у наредном периоду пожељно је уређење јавних простора у циљу дефинисања просторног идентитета. Посебно је значајно препознати зачетке локалних центара које чине карактеристични простори

(пијаце, станице ЈГСП-а…) и објекти јавних служби (амбуланта, месна заједница, црква…), саобраћајна чворишта и др.

Зоне планиране изградње

Зоне планиране изградње обухватају, по правилу, велике просторне комплексе планиране за изградњу нових насеља разноврсних намена (Касарна „Мајевица", Мишелук, део Транџамента, северни део правца Булевара Европе и друге).

Основни циљ обликовања ових зона је утврђивање нових правила за реализацију и допринос нових обликовних квалитета целокупном изгледу града.

Обликовањем ових зона треба да се обезбеди њихова јединственост и препознатљивост просторно заокружене целине. Иако је доминанта намена становања са пратећим пословањем и централним функцијама, нове зоне могу бити намењене нестамбеним делатностима (пословању, трговини и друго). За зоне на периферији равничарског дела града (потес Булевара Европе) не ограничава се максимална спратност објеката, уз задовољење неопходних техничких и других услова (обезбеђење паркинг-места).

При дефинисању параметара за обликовање простора и изградњу објеката неопходно је:

- формирати просторну матрицу која ће обезбедити умерену изграђеност простора, избалансиран однос изграђеног и неизграђеног, задовољавајући однос површина јавних и осталих намена, умерене индексе заузетости и изграђености са минимално 30 % зелених површина;
- дефинисати централну зону насеља са преовлађујућим централним функцијама и нестамбеним садржајима;
- обавезно планирање просторних и висинских акцената;
- комбиновање различитих типологија објеката у циљу формирања разноврсних, али складних целина.

На атрактивнијим деловима зона, посебно на сремској страни града, планирају се објекти вишег стандарда становања, и мањих густина.

Зоне посебних правила обликовања

Зоне посебних правила обликовања су простори са специфичним условима обликовања и обухватају зелене просторе (паркови, спортски паркови, заштитно зеленило и друге), универзитетски комплекс, трговачко-пословне центре, радне зоне, туристичко-спортско-рекреативне површине, гробља и друге.

За ова подручја не условљавају се правила и параметри обликовања, већ се упућује на усаглашавање са потребама основне намене, реализованих садржаја, односно природних одлика простора.

Правила за архитектонско обликовање објеката са дефиницијама карактеристичних појмова

Обликовање објеката се дефинише у односу на параметре од утицаја што подразумева: намену објеката, положај објекта на парцели, морфолошке карактеристике окружења, репере, присуство културног и природног наслеђа у окружењу, квалитет постојеће продукције, савремене архитектонске трендове и друге ограничавајуће факторе.

Обликовање објеката подразумева јасно дефинисање следећих елемената:

- подрум је етажа која се налази већим делом висине испод коте нивелете терена и користи се за помоћне и техничке намене;

- сутерен је етажа која је мањим делом испод, а на теренима у нагибу може имати један фронт изнад коте нивелете терена, и користи се за помоћне, техничке и пословне намене;

- приземна етажа је прва етажа објекта која се налази потпуно изнад коте терена; висина приземља у односу на коту улице је 0,2 m ако је намена приземља ванстамбена, односно 1,2 m ако је стамбена; висину приземља такође одређује висина пасажа која износи минимално 3,5 m ако је у дворишту планирана трафостаница; приземље повећане висине подразумева приземља пословних објеката који због технолошког процеса производње (објекти у радној зони или зони пословања на улазним правцима) или планиране галерије у оквиру простора приземља, морају имати повишену чисту висину;

- галерија је део етаже изнад простора приземља са којим је просторно и функционално повезана; подна површина галерије је мања у односу на приземну етажу;

- мезанин је посебна етажа изнад приземља која је пословне намене; од осталих надземних етажа се разликује по обликовању фасаде;

- поткровље је простор испод кровних равни косог крова; поткровље је могуће формирати у виду повучене етаже; уколико се поткровље формира испод косог крова, препоручује се кров без назитка, односно минималним назитком до 0,5 m; осветљење тих простора је искључиво полеглим кровним прозорима према јавним површинама и вертикалним (кровним бацама) према унутрашњости блока (дворишту парцеле);

- таван је простор испод кровне равни косог крова или крова малог нагиба који нема посебну намену;

- надоградња објеката подразумева повећање спратности постојећих објеката; обликовање надограђеног дела објекта треба да буде усклађено са постојећим; начин обликовања надоградње треба да буде савремен, у складу са архитектуром објекта који се надограђује, и у складу са обликовним специфичностима зоне, потеса или објекта, али увек тако да функционално не ремети садржај основног објекта;

- препусти су сви елементи архитектонског обликовања објеката који прелазе грађевинску линију (еркери, балкони, терасе, надстрешнице и остало); препусти нису дозвољени на објектима у улицама које имају попречни профил мањи од 22,5 m и у оквиру зона у којима створени урбанистичко-архитектонски параметри то не допуштају (просторне културно-историјске целине, зоне заштите и друге зоне); препусти се не препоручују на објектима који се налазе уз саобраћајнице рангиране као градске магистрале и главне градске саобраћајнице;

- фасадни елементи као елементи пластике објеката могу да пређу грађевинску (регулационо-грађевинску) линију максимално 0,5 m;

- лође, балкони, терасе су елементи обликовања објеката који приличе стамбеним зонама концепта слободне изградње на парцели/блоку (Ново насеље, Лимани, Мишелук, Југовићево и други стамбени комплекси); у другим деловима града на уличним фасадама, препоручују се француски балкони, а планирање лођа, балкона и тераса на дворишним фасадама објеката (под условом да постоји довољно међусобно удаљење; лође, балконе и терасе не треба планирати у улицама које имају попречни профил мањи од 22,5 m, у улицама које су према Генералном урбанистичком плану категоризоване као магистрале, главне саобраћајнице и саобраћајнице у оквиру зона у којима је то дисхармонично са створеним урбанистичко-архитектонским елементима;

- кровне баце је могуће предвидети према унутрашњости парцеле (дворишту) тако да заузимају максимално 50 % кровне површине;

- акценти на углу по правилу подразумевају посебно архитектонско обликовање угаоне партије објекта, без повећавање његове спратности; акцентовање угла објекта се препоручује када је локација од посебног значаја, на маркантним пунктовима града или за значајне, нестамбене намене;

- материјали и боје треба да буду селектовани у односу на карактеристике сваке појединачне целине; боје се могу утврдити и конкретно за појединачне локације, јер би се обликовањем фасаде и избором боја могао унапредити квалитет постојећег простора;

- озелењени равни кровови се планирају посебно у случајевима када је велики индекс заузетости парцеле, па се могу планирати озелењени равни кровови на објекту односно на крову подрумске етаже ван габарита објекта намењене гаражи; озелењавање може бити интнензивно, екстензивно и полуинтензивно, формирањем различитих слојева, и избором садница и других биљака; посебним конструктивним елементима равног крова се могу предвидети места за веће саднице.

3. ГЕНЕРАЛНИ ПРАВЦИ И КОРИДОРИ ЗА САОБРАЋАЈНУ,ВОДОПРИВРЕДНУ, ЕНЕРГЕТСКУ КОМУНАЛНУ И ДРУГУ ИНФРАСТРУКТУРУ (СТРАТЕШКА УРБАНИСТИЧКА РЕШЕЊА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ)

3.1. Саобраћајна инфраструктура

Прогноза развоја Новог Сада до 2030. године, непосредно утиче и на пројекцију развоја саобраћајног система, али се он мора посматрати (због својих карактеристика) и у послепланском периоду.

Из наведених разлога саобраћајно решење града претпоставља развој појединих видова транспорта и у периоду после 2030. године, како би се створили предуслови за формирање и резервисање простора за одређене видове саобраћаја.

Као параметри развоја саобраћајног система су, поред времена и цене транспорта, еколошки услови и могућности оптималног коришћења земљишта. Нови Сад је типичан пример града који је свој развој базирао на саобраћајним погодностима, које му пружа друмски, железнички и речни транспорт. Њиховом интеграцијом у интермодални вид превоза знатно ће се умањити време и трошкови превоза, што је и један од основних циљева у остварењу Генералног урбанистичког плана.

Нови Сад је носилац општеразвојних саобраћајних токова јер његова развијена саобраћајна мрежа омогућава повезивање у међународним, регионалним и локалним размерама.

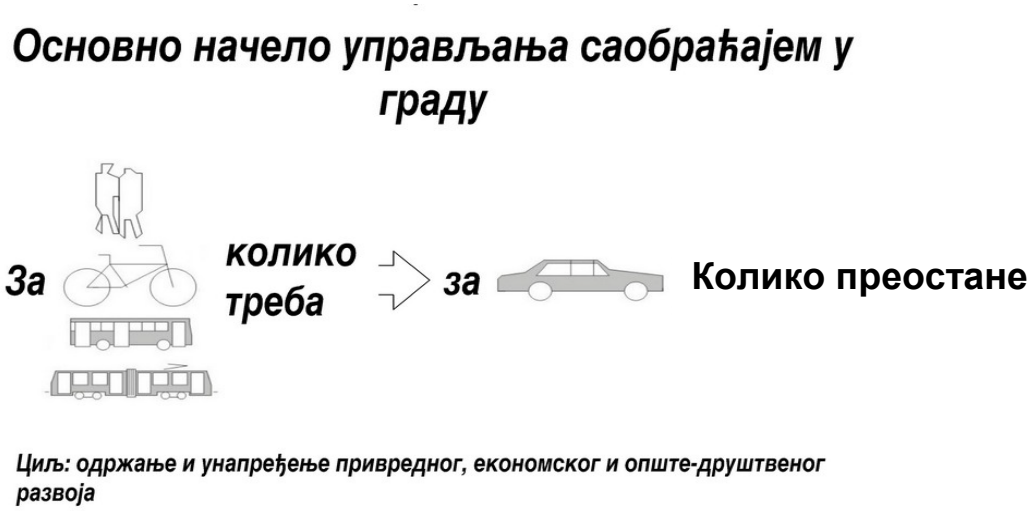
Кроз Нови Сад пролази један од паневропских коридора – Коридор X, односно његов крак X-б. У паневропске интермодалне коридоре је укључена и река Дунав – Коридор VII. Ови коридори су интермодални коридори, што подразумева комбинацију и повезивање више видова саобраћаја и начина транспорта (повезивање путног, железничког, речног и ваздушног вида саобраћаја). Нови Сад представља тачку укрштања коридора X-б и VII – (тзв. црвена тачка) што значи да по значају омогућава интензивнији развој туристичких, привредних и саобраћајних активности и услуга. У Новом Саду ове коридоре чине:

- Међународни пут Е-75 (Државни пут IA реда ознаке А1): северна Европа – средња Европа – Балкан;
- Међународна железничка пруга Е-85: Беч–Будимпешта–Београд–Азија,
- Међународни пловни пут, односно река Дунав (Коридор VII) и
- Међународна лука „Нови Сад”.

Ови коридори се задржавају и у планском периоду и чине окосницу будућег развоја саобраћаја у Новом Саду.

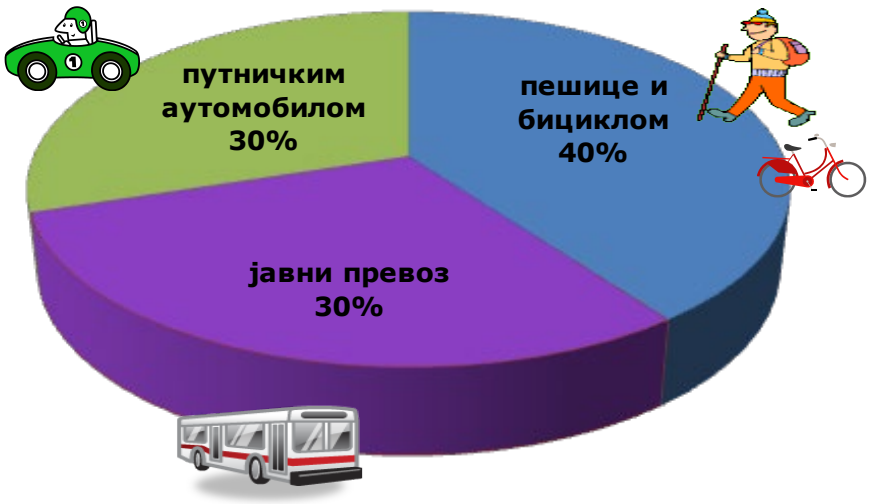
Концепт просторног развоја саобраћајне инфраструктуре мора почивати на ставу да за пешаке, бициклисте и јавни превоз треба да се обезбеде приоритетни услови

коришћења (просторни, операциони, режимски и сл.), а да се дестимулише превоз путничким аутомобилом.

Слика број 1:**Концепт просторног развоја саобраћајне инфраструктуре**

Поред овога треба утицати и на видовну расподелу кретања. Идеално би било у наредном планском периоду тежити видовној расподели са учешћем од 30 % јавног превоза, 30 % путничких аутомобила и 40 % пешачења и бицикала.

Слика број 2: **Концептуално усвојена видовна расподела**

Да би се одредили и остали параметри саобраћајне потражње у наредном планском периоду, у обзир су морале да се узму очекиване промене степена моторизације и пораста мобилности становништва. На основу садашњег стања и трендова пораста

степена моторизације у земљама ЕУ, процењено је да ће степен моторизације 2030. године у Новом Саду износити око 450 ПА/1.000 становника.

Имајући ово у виду и концептуална опредељења за плански период, а с обзиром на расположиве податке, прогнозу саобраћајне потражње и др., број путовања у 2030. години и остали саобраћајни параметри су приказани у наредној табели:

Табела број 5: **Саобраћајне прогнозе за ГУП**

Показатељ	2009. година	2030. година
Број становника	280.500	384.000
Број возила	81.110	173.000
Степен моторизације (ПА/1000ст.)	289	450
% домаћинст. без ПА	26	18
% домаћинст. са 1 ПА	40	45
% домаћинст. 2 + ПА	34	37
Мобилност (путовања/дан/становнику)	2,65	3,0
Просечан фактор раста саобраћаја	1	1,63
Просечна годишња стопа раста саобраћаја	1	2,5
Укупан број путовања/дан (сва средства)	744.750	1.152.000
Број ПА на мрежи цео дан	218.102	346.000
Број ПА на мрежи у вршним сатима	21.446	35.000

Такође, разним регулативним мерама треба утицати на повећање попуњености путничких аутомобила која тренутно у јутарњем вршном сату од 07:00 до 08:00 сати износи свега 1,22 путника по путничком аутомобилу. Ова вредност би требала да износи минимално 2 путника по путничком аутомобилу за наредни плански период.

Увођењем капацитативнијег, еколошки подобнијег, бржег и ефикаснијег система јавног градског превоза (нпр. трамваја или сл.), смањиће се негативна тенденција у видовној расподели, где у постојећем стању све веће учешће у превозу заузима индивидуални аутомобил, а не јавни превоз. Овоме може да допринесе и планирано повећање мреже бициклистичких стаза и проширење пешачке зоне. Такође треба тежити таквим саобраћајним решењима која ће повећати безбедност саобраћаја у граду и утицати на смањење броја саобраћајних незгода.

Поред овога, потребно је наставити са унапређивањем и константним одржавањем већ успостављеног Новосадског транспортног модела (НОСТРАМ) који служи као

свеобухватна база података о саобраћају Новог Сада и истовремено тежити ка закључцима изнетим у СМАРТ ПЛАНУ – друга фаза[6].

Пешачки и бициклистички саобраћај

Пешачки саобраћај је најдоминантнији начин кретања у постојећем стању. Он чини 40 % свих кретања у граду. Циљ је да се удео ових путовања задржи на постојећем нивоу. Да би се то постигло потребно је задржати све постојеће пешачке зоне и проширити на нове уз повећање њихове приступачности.

Бициклистички саобраћај као и саобраћај тротинетима и трициклима у постојећем стању нису довољно заступљени у видовној расподели, иако у граду има изграђено преко 100 km бициклистичких стаза. Ово учешће би морало бити знатно веће, с обзиром на повољну конфигурацију терена и релативно повољне климатске карактеристике. Највећи број унутарградских путовања мањи је од шест километара, што омогућава да бицикл, тротинет или трицикл буду конкурентни осталим видовима превоза.

Планира се задржавање постојеће мреже бициклистичких стаза уз изградњу нове бициклистичке инфраструктуре, јер је то једна од мера која ће допринети развоју бициклистичког саобраћаја. То повећање би требало да буде за око три пута у односу на постојеће стање. Највише је потребно урадити на сремској страни града, јер у постојећем стању нема изграђених бициклистичких стаза. Такође би требало предвидети бициклистичке саобраћајнице које би повезивале приградска насеља са градом, на правцима на којима постоје просторни и саобраћајно-технички услови за реализацију. Ово се пре свега односи на комплетирање бициклистичких саобраћајница ка Ветернику и Футогу, као и на повезивање Руменке, Ченеја, Каћа, Будисаве, Ковиља, Петроварадина, Сремске Каменице и Буковца са Новим Садом.

Поред претходно реченог, а све у циљу повећања учешћа бициклистичког саобраћаја у видовној расподели, потребно је планирати мрежу паркиралишта за бицикле под видео надзором, као и мрежу система јавних бицикала или трицикала на елетрични погон („rent a bike”). Такође, приликом изградње објеката вишепородичног становања треба инсистирати на обавезном издвајању просторије за остављање бицикала (бициклане) минималног капацитета према Табели број 22.

Посебан акценат треба дати развоју бициклистичког туризма. То су међународни пројекти који се заснивају на изградњи тзв. „зелених путева” (Project for Public Spaces & Greenways), „бициклистичких стаза дуж Дунава” (GTZ-Programm für Wirtschafts-und Beschäfrigunfsförderung in Serbien-WBF) и „Европске мреже бициклистичких стаза” (EuroVelo – руте број 6 „Атлански океан – Црно море” и 11) као део европске мреже бициклистичких рута. Пројекти су из области туризма, у оквиру којих ће се бициклистичким стазама повезати природне и историјске знаменитости Града Новог

[6] СМАРТ ПЛАН – ДРУГА ФАЗА, Универзитет у Новом саду, Факултет техничких наука, Адомне Нови Сад

Сада, суседних регија, али и суседних држава. Ова бициклистичка путовања по правилу имају дуже дистанце, тако да је ову трасу потребно опремити и садржајима прилагођеним за путовања која трају дужи временски период.

Друмски саобраћај

Постојећа примарна саобраћајна мрежа друмског саобраћаја на подручју града Новог Сада и концепт досадашњег развоја представљају основу будућег саобраћајног система који ће омогућити одвијање друмског саобраћаја у планираним оквирима. Да би се ово остварило, у наредном периоду предвиђа се даљи развој примарне саобраћајне мреже друмског саобраћаја – изградња нових саобраћајних праваца у циљу повећања разуђености саобраћајне мреже равномерније расподеле саобраћаја и смањења саобраћајног оптерећења на постојећој мрежи, као и усвајање критеријума за избор типа раскрсница приликом њиховог планирања, јер оне представљају највеће проблеме у безбедности и искоришћености капацитета саобраћајне мреже.

На подручју Генералног урбанистичког плана поред остале примарне саобраћајне мреже, државну путну мрежу чине и следећи путни правци:

1. Државни пут IA реда ознаке A1 (E-75) (државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево)) (у даљем тексту: ДП А1 (Е75));
2. Државни пут IБ реда ознаке 12 (Суботица – Сомбор – Оџаци – Бачка Паланка – Нови Сад – Зрењанин – Житиште – Нова Црња – државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња)) (у даљем тексту: ДП 12);
3. Државни пут IБ реда ознаке 21 (Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница) (у даљем тексту: ДП 21);
4. Државни пут IIA реда ознаке 100 (Хоргош – Суботица – Бачка Топола – Мали Иђош – Србобран – Нови Сад – Сремски Карловци – Инђија – Стара Пазова – Београд) (у даљем тексту: ДП 100);
5. Државни пут IIA реда ознаке 102 (Кањижа – Сента – Ада – Бечеј – Темерин – веза са државним путем 100) (у даљем тексту: ДП 102);
6. Државни пут IIA реда ознаке 111(Оџаци – Ратково – Силбаш – Бачки Петровац – Руменка – Нови Сад) (у даљем тексту: ДП 111);
7. Државни пут IIA реда ознаке 119 (државна граница са Хрватском (гранични прелаз Нештин) – Беочин – Сремска Каменица) (у даљем тексту: ДП 119).

Јавни градски путнички превоз (ЈГПП)

Аутобуски систем ће моћи да задовољи потребе корисника до 2030. године, али са изражено негативним утицајем на квалитет живота у граду. Од посебне важности је спречавање тенденције опадања броја путника у систему ЈГПП-а у Новом Саду, што се може постићи увођењем савремених енергетски и еколошки ефикасних видова превоза, као и побољшањем информисаности, тачности, поузданости и комфора у ЈГПП. Неопходно је што пре зауставити тренд пораста учешћа путничких аутомобила у реализацији унутарградских и приградских путовања, посебно на релацијама стан–посао–стан, која у периодима вршних оптерећења генеришу загушења на мрежи градских саобраћајница.

Развој ЈГПП-а неопходан је у што већем обиму, што се може постићи повећањем комфора и нивоа услуге, односно подизањем квалитета услуга превоза. Неопходне су активности које би јавни превоз што више популаризовале, те би тиме овај вид транспорта постао конкуренција путничком аутомобилу. Позитивни ефекти постигли би се увођењем савремених информационих система, који би утицали на позитиван тренд развоја мреже линија и редова вожње, а самим тим би се повећала продуктивност, позитивни еколошки ефекти и квалитет услуга превоза за кориснике јавног превоза. Давање приоритета возилима ЈГПП-а и независност њихове трасе, треба да буду основне смернице, како би се овом виду превоза омогућило што лакше функционисање у саобраћају, чиме би се утицало на квалитет услуга превоза.

У планском периоду се задржава аутобуски вид превоза, али се планира увођење трамваја или неког другог ефикаснијег и капацитивнијег подсистема јавног превоза уз укључивање новосадског железничког чвора, чиме би се омогућио превоз путника шинским возилима и искористиле предности које шинска возила имају у односу на аутобусе (већу безбедност, већу независност у односу на остале видове саобраћаја, већи капацитет, еколошки чистији, приоритет у саобраћају итд.). Оваквом организацијом јавног превоза се жели дати приоритет шинским подсистемима у односу на аутобуски. У почетној фази потребно је обезбедити укључивање железнице у јавни превоз путника приградских насеља, као што су Кањ, Будисава, Степановићево, Кисач, Футог и Ветерник, јер су поменута насеља већ укључена у постојећу железничку мрежу.

Путнички аутобуски терминали

У наредном периоду се планира задржавање постојеће Међумесне аутобуске станице (МАС-а) уз могућност модернизације њеног проширења на око 1,8 ha. Ова станица је првенствено намењена редовном линијском међумесном саобраћају.

За Приградску аутобуску станицу (ПАС) је потребно обезбедити мање проширење. Овај простор може се обезбедити на постојећој локацији испред путничке

железничке станице Нови Сад, а станица је првенствено намењена редовном линијском приградском саобраћају.

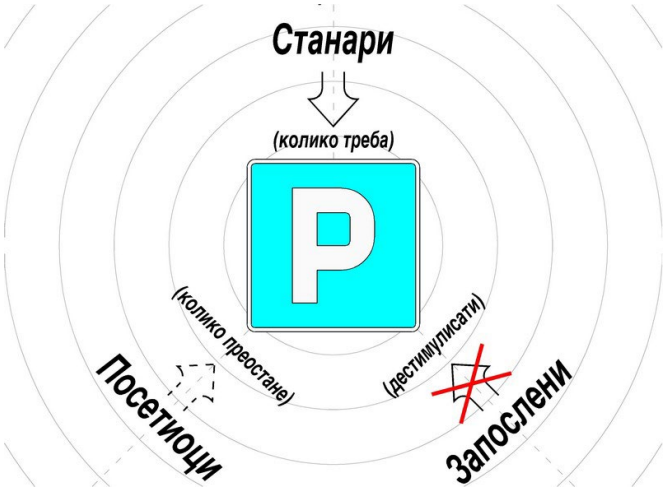
Терминал за туристичке, ванлинијске и ванредне аутобуске превозе (ТАС) се предвиђа на локалитету већ изграђене аутобуске станице АТП „Војводине". На овој локацији се уједно предвиђа и паркиралиште за аутобусе где ће поред паркирања бити омогућена и њихова дневна нега и сервисирање.

Такси

Основни концепт Генералног урбанистичког плана у овој области је да треба тежити смањењу броја паркиралишта за такси возила, јер је то такав вид јавног превоза који би уз примену савремених технолошких решења (GPS технологија) и другачију унутрашњу организацију, могао у знатној мери да смањи потребу за резервацијом потребног паркинг-простора у граду.

Паркирање

Основни концепт Генералног урбанистичког плана из области управљања паркирањем се заснива на различитим третманима појединих група корисника паркиралишта. Он се заснива на принципу да од расположивих ресурса паркинг-места, станарима треба обавезно дати онолико колико је потребно, посетиоцима онолико колико преостане, а запосленима што мање, односно, потребно их је дестимулисати у сваком погледу.

Слика број 3. **Принцип третмана појединих група корисника паркиралишта у саобраћајној политици града**

Поред овога, потребно је тежити ка испуњењу четири основна стратешка циља:

1. повећању расположивости инсталисаних капацитета за паркирање; као програмски циљ овде се утврђује да ће се прихватљивим сматрати ситуације у којима

попуњеност појединачног паркиралишта, у било ком временском тренутку, не прелази ниво од 85 % инсталисаних капацитета;

2. обезбеђењу регулативе и контроле поштовања норматива за задовољење потреба за паркирањем, у зависности од степена моторизације;

3. изградњи и уређењу нових вануличних паркиралишних капацитета (најчешће паркинг-гараже без издвојених боксова за аутомобиле) на које ће се постепено преусмеравати путничка возила како би са улица паркиране аутомобиле пребацили у гараже чиме ће више места остати за улично зеленило; идеално би било када би се на улицама могли видети само аутомобили који се крећу а не и они који су паркирани;

4. избегавати паркирање дуж примарне саобраћајне мреже,

5. могуће је попстављање једне етаже за паркирање возила изнад постојећих великих паркинг простора, тако да се не угрозе околни стамбени објекти.

Уређење мреже паркинг-гаража за јавно коришћење представља један од најзначајнијих дугорочних циљева управљања системом паркирања уопште. Мрежа је утврђена на основу претпоставки дефинисаних важећом просторно-планском документацијом, али и на основу амбијенталних параметара и саобраћајно-просторног значаја појединих локација, а приказана је на карти број 2 „План саобраћаја" у размери 1:20000.

Уређењем паркиралишта за теретна возила и аутобусе створиће се услови за усмеравање и каналисање захтева и избегавање потребе да се те врсте возила паркирају на местима која нису намењена за те сврхе.

Железнички саобраћај

Новосадски железнички чвор представља један од значајнијих у Србији, пошто се у њега улива шест железничких пруга. На подручју Генералног урбанистичког плана те пруге су следеће:

1. Магистрална железничка пруга 105 (Е85) „(Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица –државна граница – (Келебија)" (у даљем тексту: МЖП 105 (Е85));
2. Магистрална железничка пруга 122 „Нови Сад – Нови Сад Ранжирна – Распутница Сајлово" (у даљем тексту: МЖП 122);
3. Регионална железничка пруга 207 „Нови Сад – Оџаци – Богојево" (у даљем тексту: РЖП 207);
4. Регионална железничка пруга 208 „(Нови Сад) – Распутница Сајлово – Римски шанчеви – Орловат Стајалиште" (у даљем тексту: РЖП 208);
5. Регионална железничка пруга 209 „Нови Сад Ранжирна одвојна скретница број 7 – Нови Сад Локотеретна – Распутница Сајлово" (у даљем тексту: РЖП 209);

6. Локална железничка пруга 303 „Нови Сад (km 1+042) – Нови Сад Ложионица” (у даљем тексту: ЛЖП 303);
7. Локална железничка пруга 304
8. „Подбара – Распутница „3“ – Распутница „2“ – (Кађ)” (у даљем тексту: ЛЖП 304);
9. Локална железничка пруга 305 „(Римски шанчеви) – Распутница „1“ – Распутница „3“ - (Подбара)” (у даљем тексту: ЛЖП 305);
10. Локална железничка пруга 306 „Римски шанчеви – Жабаљ” (у даљем тексту: ЛЖП 306).

Међу њима најзначајнију улогу има међународна пруга МЖП 105 (Е85), која град повезује са земљама Европе и Азије, што на одређен начин представља осовину развоја новосадског региона и самог града. Генералним урбанистичким планом се предвиђа модернизација свих железничких пруга, станичних постројења и пратеће инфраструктуре, чиме ће се створити услови за интензивније коришћење овог вида превоза. Све постојеће пруге задржавају се у садашњим коридорима осим пруге Петроварадин–Беочин која је ван експлоатације и ЛЖП 303 која се укида због укидања ложионице. У том смислу у оквиру железничког саобраћаја потребно је да се железнички саобраћај постепено укључује у приградски превоз путника, са циљем да опслужи цело подручје Града Новог Сада. То подразумева увођење модерних шинских возила и већи број полазака. Ревитализацијом и електрификацијом пруга на подручју Града, створиће се услови за безбедније, брже, еколошки чистије и јефтиније одвијање овог вида превоза.

Водни саобраћај

Водни саобраћај представља најекономичнији вид транспорта, посебно за расути терет и робу чије време транспорта није значајно. Овај вид транспорта постаће атрактиван увођењем интермодалног транспорта, нарочито на подручјима у којима је развијена мрежа пловних путева, као што је то случај у Новом Саду. У ову мрежу пловних путева и пратеће инфраструктуре спадају:

- Међународни пловни пут, односно река Дунав (Коридор VII) категорије VIc;
- Канал Нови Сад – Савино Село (систем ДТД);
- Међународно лучко подручје „Нови Сад” на каналу Нови Сад – Савино Село;
- Сидриште Луке „Нови Сад”;
- Сидришта опште намене „Камењар” и „Мајур”;
- Међународни зимовник на каналу Нови Сад – Савино Село;
- Преводница „Нови Сад” на каналу Нови Сад – Савино Село”.

Део Канала ДТД Нови Сад – Савино Село у делу од ушћа канала у Дунав до преводнице „Нови Сад" има исти статус пловног пута као и река Дунав.

Ваздушни саобраћај

Развој овог вида саобраћаја треба да буде усмерен на изградњу савременог цивилног аеродрома (на месту садашњег аеродрома „Ченеј") који ће испуњавати све услове за одвијање путничког саобраћаја. Аеродром треба димензионисати тако да буде одговарајућег капацитета и намене.

На аеродрому „Ченеј", који се налази у непосредном окружењу обухвата Генералног урбанистичког плана, планира се едукативни центар као и одвијање редовног линијског саобраћаја, редован линијски саобраћај, чартер летови и авио-такси летови, као и хелиодром. Поред тога, задржаће и функције спортске и пољопривредне авијације. Регионални саобраћај планиран је да обезбеди повезивање АП Војводине са пословним центрима бивших југословенских република и другим околним земљама.

На подручју Генералног урбанистичког плана постоје два хелидрома и то један у зони Клисанског пута, а други на Институту „Сремска Каменица".

Логистички центар и интермодални транспорт

Према Просторном плану Републике Србије логистички центри међународног регионалног карактера развијаће се на мултимодалним коридорима X и VII, тј. у великим привредним регионалним чвориштима као што су Београд, Ниш и Нови Сад.

Оперативни циљеви развоја интермодалног транспорта су развој терминала интермодалног транспорта (контејнерски, Ro/Ro, Hucke-pack), њихова интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу и рационална употреба капацитета грана и чворова саобраћајних мрежа и возних средстава.

Пошто је трансформација робно-транспортних центара у логистичке центре већ одавно обављена у области горњег тока Дунава и Рајне, Нови Сад се мора у том смислу прилагодити. Нарочито је значајно увођење додатних логистичких услуга, које запошљавају капацитете.

Логистички центар мора да садржи најмање један интермодални терминал.

Од постојећих капацитета из ове области а који се налазе у оквирима Генералног урбанистичког плана треба споменути:

1. Међународну Луку „Нови Сад" – постојећа локација на каналу ДТД;
2. Ранжирну станицу „Нови Сад" – постојећи железнички терминал.

3.2. Водна инфраструктура

Систем за снабдевање водом

Снабдевање водом на подручју Града Новог Сада планира се преко регионалног водоводног система.

Новосадски регионални водоводни систем, како га дефинише Просторни план Републике Србије, настаће груписањем постојећих и планираних појединачних водоводних система (на подручју насеља: Нови Сад, Беочин, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Темерин, Жабаљ, Зрењанин), који се, у току функционисања и према потреби, могу раздвајати на делове или спајати у јединствен систем.

Планирани водоводни систем Града Новог Сада, са централним конзумним корисником Градом Новим Садом, ширће се до границе просторних и техничких услова, могућности и потреба, односно, обухватиће сва насељена места у оквиру Града Новог Сада.

Планирање снабдевања водом, на подручју Града Новог Сада, има за циљ реализацију савременог водоводног система за снабдевање водом за пиће и стварање предуслова за изградњу независног водоводног система за снабдевање технолошком водом.

Водоводни систем за снабдевање водом за пиће обезбедиће све потребе за водом становништва и дела привреде, али само за кориснике који захтевају висок квалитет воде.

Теренске прилике и просторни размештај корисника условиће реализацију више висинских зона снабдевања водом.

Систем снабдевања водом на подручју будућег водоводног система „Нови Сад” има две изражене целине (бачку и сремску страну), које су повезане магистралним и примарним везама.

Бачки део дистрибутивног система припада првој висинској зони снабдевања водом, који покрива уже градско подручје Новог Сада и насеља Ветерник, Футог, Бегеч, Руменка, Кисач, Степановићево, Ченеј, Кањ, Будисава и Ковиљ.

Бачки део водоводног система обухвата један постојећи локалитет за прераду сирове воде „Штранд” (ППВ), као и два постојећа изворишта „Штранд” (6 БХД бунара и пет вертикалних цевних бунара) и „Ратно острво” (9 БХД бунара и шест вертикалних цевних бунара).

У оквиру комплекса за прераду сирове воде „Штранд” планира се реализација постројења за третман вода и талога од прања филтера, као и изградња додатних објеката и уређаја за потребе прераде воде.

Планира се ревитализација постојећих бунара са хоризонталним дреном (БХД бунара) на изворишту „Штранд" и тиме ће се на изворишту обезбедити додатне количине сирове воде.

Планира се проширење постојећег изворишта „Ратно острво" новим цевним бунарима, као и ширење изворишта са простором за вештачко прихрањивање и прерадом сирове воде, у залеђини изворишта „Ратно острво", које треба трајно да реши потребе за сировом водом и прерадом воде у дужем планском периоду.

Сремски део дистрибутивног система припада првој и вишим висинским зонама снабдевања водом, који покрива уже градско подручје, односно, Петроварадин и Сремску Каменицу, као и насеља Нови и Стари Лединци и Буковац, као и насељена подручја Боцке, Поповица, Парагово, Чардак, Мишелук и гравитирајуће подручје Алибеговца. Општина Сремски Карловци и даље ће бити везана на водоводни систем Града Новог Сада.

Сремски део водоводног система обухвата једно постојеће изворište „Петроварадинска ада" (6 БХД бунара и 11 вертикалних цевних бунара) и више висинских резервоара.

Планира се проширење изворишта „Петроварадинска ада" са новим БХД и вертикалним бунарима, као и реализација новог локалитета за прераду сирове воде „Петроварадинска ада" (ППВ) уз постојеће изворište.

Заштита постојећих изворишта („Штранд", „Ратно острво" и „Петроварадинска ада") утврђена је Елаборатима о зонама санитарне заштите изворишта, који су донети за свако постојеће изворište. Елаборатом о зонама санитарне заштите изворишта „Ратно острво" обухваћен је и простор будућег изворишта за вештачко прихрањивање.

Функционисање водоводног система за снабдевање водом биће на следећи начин:

Сирова вода захваћена на изворштима прерађује се на постројењима за прераду воде „Штранд" (1500 l/s) и „Петроварадинска ада" (200 l/s).

Постројења за прераду воде обезбедиће стабилан и захтеван квалитет укупне количине воде која ће се испоручити потрошачима, а капацитет ова два постројења за прераду воде (1.700 l/s) би одговарао планираној потрошњи на крају планског периода.

Технолошки процес прераде воде, прилагођен је и условљен је квалитетом сирове воде и обухвата процесе: аерацију, филтрацију на пешчаним филтерима, третман озоном, филтрацију на филтерима са гранулисаним активним угљем и дезинфекцију.

Прерађена вода, на постројењима за прераду воде, потискује се у дистрибутивну мрежу.

Прерађена вода одводи се и у резервоар „Штранд" и резервоар „Нови Штранд" (са котом дна резервоара око 76.00 m нм и запремином 10.000+10.000 m^3), а који се налазе у кругу постројења за прераду воде „Штранд".

Резервоар „Институт” (са котом дна резервоара око 140.0 m нм и запремином 15.000 m^3) представља „базни резервоар” за снабдевање водом виших зона. Из резервоара „Институт” вода се потискује у резервоар друге висинске зоне, „Татарско брдо” (са котом дна резервоара око 180.00 m нм и запремином 3.000 m^3) и даље према резервоару, треће висинске зоне, „Чардак” (са котом дна резервоара око 235.5 m нм и запремином 400+1.000 m^3).

Постојећи резервоари „Штранд”, „Нови Штранд”, „Институт”, „Татарско брдо” и „Чардак”, задовољавају капацитетом а планира се, по потреби, доградња уређаја за дохлорисање, повећања притиска и сл.

Планира се проширење постојећег комплекса резервоара „Транџамент”, на којем се налази постојећи резервоар запремине 4.000 m^3, а обзиром на повољне висинске карактеристике, изградњом новог резервоара запремине 10.000 m^3.

Планирају се магистралне и примарне водоводне везе, које поред постојећих, треба да још више да повежу бачки и сремски део водоводног система и предвиђају се дуж планираног моста у продужетку Булевара Европе (2 × Ø1000 mm), дуж планираног моста у продужетку Фрушкогорског коридора (Ø200 mm) и дуж планираног моста на месту бившег моста Франц Јозеф на Дунаву (Ø800 mm).

Планира се и замена и реконструкција постојеће секундарне водоводне мреже, а у складу са планским потребама.

Водоводни систем за снабдевање технолошком водом представља планску могућност. Овај водоводни систем обухватиће све радне зоне у граду, а омогућава се да се исти прошири и према радним зонама у насељеним местима, уколико за тим постоји интерес.

Планира се јединствен технолошки водовод са локалитетом захвата и прераде површинске воде „Канал”, у оквиру радне зоне „Север II”, на десној обали Канала ДТД Савино Село – Нови Сад.

На локалитету прераде воде „Канал”, захваћена вода из Канала ДТД Савино Село – Нови Сад ће се прерађивати до нивоа квалитета воде за технолошке потребе а затим транспортовати до потрошача преко планираног технолошког водовода.

Квалитет и количину технолошке воде определиће потребе будућих корисника а реализација планираног водовода за снабдевање технолошком водом условљена је брзином развоја привреде, која има потребу за значајним количинама воде нижег квалитета, као и потребом да се ресурси подземних вода у будућности определе искључиво за потребе снабдевања водом за пиће.

Систем за одвођење отпадних и атмосферских вода

Постојећи канализациони систем на подручју Града Новог Сада представља основу будућег канализационог система.

Задржава се постојећи општи, матични, канализациони систем, реализован на највећем делу ужег градског подручја Новог Сада и на делу Петроварадина. На осталим деловима ужег градског подручја Новог Сада и у насељима на територији Града Новог Сада задржава се и планира сепарациони канализациони систем.

Планира се оптимална диспозиција будућег канализационог система на подручју Града Новог Сада, са централним, групним и локалним постројењима за пречишћавање отпадних вода.

Централно постројење за пречишћавање отпадних вода (ЦППОВ) планира се у Петроварадину („Роков поток").

На постројење за пречишћавање „Роков поток", планираног укупног капацитета 500.000 ЕС, оријентисаће се отпадне воде бачке стране Новог Сада и насеља: Футог, Ветерник, Кањ и Будисава, као и отпадне воде сремске стране: Петроварадина и Сремска Каменица као и насеља: Нови и Стари Лединци и Буковац, као и насељена подручја Боцке, Поповица, Парагово, Чардак, Мишелук и гравитирајуће подручје Алибеговца.

Планирани укупни капацитет пречистача отпадних вода „Роков поток" реализоваће се фазно, у складу са развојем канализационог система Града.

На простору радне зоне „Север IV" резервише се простор за изградњу постројења за прераду воде (ППОВ), уколико се укаже потреба за додатним капацитетима за пречишћавањем отпадне воде у будућности.

Условљава се стандардизација отпадних вода пре упуштања у канализациони систем, односно, доследна реализација предтретмана технолошких отпадних вода.

На локалитету постојеће главне црпне станице ГЦ 2, планира се реализација две нове главне црпне станице и то НГЦ 1 која ће преузети улогу постојеће главне црпне станице ГЦ 1 и нове главне црпне станице НГЦ 2, која ће преузети улогу постојеће ГЦ 2. На овом локалитету планира се реализација и ретензионог базена, за прихватање укупних вода из општег канализационог система.

Квалитет отпадних вода које се упуштају у канализациони систем и оријентишу на ЦППОВ морају бити у складу са важећим прописима (Одлука о санитарно-техничким условима за испуштање отпадних вода у јавну канализацију, Уредба о граничним вредностима емисије загађујух материја у воде и роковима за њихово достизање). Условно чисте атмосферске воде испуштаће се у реципијент без претходног пречишћавања.

Оставља се могућност да се у будућности општи канализациони систем, по сливним подручјима, реализује као сепарациони доградњом и реализацијом нове канализације.

Планира се секундарна канализациона мрежа са црпним станицама, на свим просторима где то предвиђени конзум захтева.

Атмосферске воде на ужем градском подручју Новог Сада, прихватиће општи и сепаратни канализациони системи и отворени канали, односно, мелиорациони системи („Телеп”, „Сајлово”, „Врбак”, „Калиште”, „Дунавац” и делимично „Ветерник”), на бачком делу града, а општи и сепаратни канализациони системи и фрушкогорски потоци (Каменарски, Каменички, Новоселски, Роков и Селиште), на сремском делу града.

Лимитира се директно упуштање атмосферских вода у канализационе системе, до максимално 30 l/sec/ha према условима Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација” Нови Сад, односно, условљава се њихово ретензионирање на парцели или комплексу корисника и контролисано испуштање у уличну канализациону мрежу.

Усвојена технологија пречишћавања отпадних вода на ЦППОВ, треба да гарантује да ефлуент неће нарушити квалитет реципијента, односно, да ће излазни квалитет ефлуента, бити у складу са исходованим условима од имаоца јавних овлашћења.

Реципијент пречишћених отпадних вода као и третираних и чистих атмосферских вода су река Дунав и Основна каналска мрежа (ОКМ канал Хидросистема ДТД Нови Сад – Савино Село).

Планира се да реализација система за одвођење отпадних и атмосферских вода, прати реализацију система за снабдевања водом и да се доследно спроводи сепарационо одвођење вода, на подручјима где је он предвиђен.

На подручјима где се планира реализација водовода и канализације, а где носивост и стабилност терена нису довољно истражени, обавезно је детаљније снимање терена и утврђивање мера санације пре приступања реализацији.

Хидросистем ДТД Нови Сад – Савино Село

Канал Нови Сад – Савино Село, од km 0+000 (ушће у Дунав) до km 6+759 (железнички мост) део је јединственог хидротехничког система Дунав–Тиса–Дунав са дефинисаним водостајима и протицајима воде.

На km 4+378 канала Нови Сад – Савино Село изграђен је хидрочвор Нови Сад који у свом саставу има уставу капацитета 60 m^3/s и бродску преводницу ширине 12 m и корисне дужине 85 m.

Низводно од хидрочвора Нови Сад влада Дунавски (природни) водни режим, а узводно је водни режим диригован. На низводној деоници канала где влада дунавски водни режим, обе обале канала су укључене у одбрамбену линију Дунава. Од ушћа у Дунав до уставе, косине канала Нови Сад – Савино Село обложене су бетонским плочама.

Карактеристични водостаји у профилу уставе Нови Сад:

- горња вода (узводно од уставе):

-максимални ниво 80,50 mnm

-минимални ниво 78,95 mnm

-радни ниво од 79,50 mnm до 79,70 mnm

- доња вода (низводно од уставе до Дунава):

-максимални ниво 79,55 mnm

-минимални ниво 71,05 mnm.

Табела број 6: **Преко канала Нови Сад – Савино Село, у обухвату овог плана, постоји пет мостова**

ред. број	стац. km	назив моста	тип моста	пловна ширина m	ДИК моста mnm
1	1+650	Нови Сад – Кађ	друмски	64,40	85,39
2	2+453	Нови Сад – Темерин	друмски	89,50	85,23
3	3+350	Нови Сад – Сириг	друмски	81,00	84,92
4	5+310	Руменачка – ауто-пут Е-75	друмски		
5	6+759	Нови Сад – Суботица	железнички	62,20	85,84

Мостови припадају путној привреди и нису у власништву водопривреде.

Канал Нови Сад – Савино Село је целом дужином плован за двотрачну пловидбу пловила носивости до 1000 тона. На ушћу канала Нови Сад – Савино Село у Дунав, на десној обали канала налази се пристаниште. Између хидрочвора и Сентандрејског моста, на левој обали канала, налази се окретница за бродове.

Пловни габарити канала Нови Сад – Савино Село:

- пловна ширина испод мостова 16,00 m
- пловни габарит канала изнад максималног водостаја 6,00 m
- минимална пловна ширина симетрично на осовину канала 27,70 m.

Непосредно узводно од хидрочвора Нови Сад, на левој и десној обали канала Нови Сад – Савино Село налазе се товариште песка и шљунка, а на левој обали постоји и један терминал за претовар течних нафтних деривата.

На левој обали канала налази се оптички кабел укопан на насипу на дубини од 0,8 m до 1,0 m од површине терена.

У појасу комплекса НИС АД, изграђена су три пристана за претовар течних терета и проглашено је лучко подручје.

Дуж леве и десне обале канала Хс ДТД Нови Сад – Савино Село, налазе се шуме са посебном наменом – заштитне шуме, чији је корисник Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" Нови Сад, обухваћене планским документом за дугорочно газдовање шумама, посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу ОКМ Нови Сад, одељење 49 и 50.

Генералним урбанистичким планом постојећи хидросистем Нови Сад – Савино село задржава се у потпуности, у складу са напред наведеним техничким карактеристикама.

Систем за одбрану од поплава

Постојећи систем за одбрану од високих вода је основа будућем одбрамбеном систему, кога представљају линијски системи за пасивну заштиту, односно, одбрамбени насипи и кејски зидови.

Насипи прве одбрамбене линије који се налазе дуж реке Дунав и канала Нови Сад – Савино Село (од ушћа до хидрочвора) димензионисани су за заштиту од високих водостаја са вероватноћом појаве једном у сто година (1 % велика вода Дунава). Кота круне насипа одређена је према критеријуму да заштитна висина изнад 1 % високе воде и износи за:

- земљани насип +1,20 m
- вертикални зид +0,80 m.

Меродавни хидролошки подаци за Дунав се дефинишу у односу на водомерну станицу Нови Сад која се налази на стационажи Дунава km 1255+080, са котом нулте тачке 71,73 mnm. Према подацима којима располаже водопривреда, водостаји Дунава на хидролошкој станици Нови Сад су:

- максимални осмотрени ниво (Z_{max}) 79,51 mnm
- рачунски ниво стогодишње воде ($Z_{1\%}$) 79,78 mnm
- рачунски ниво хиљадугодишње воде ($Z_{1‰}$) 80,78 mnm.

У зависности од геометријских елемената насипа и врсте уграђеног материјала, изграђени насипи на територији Новог Сада се сврставају у три типа:

- земљани насипи:
  ширина круне 6–12 m,
  нагиб небрањене косине 1:3,
  нагиб брањене косине 1:3–1:7,
- коси кејски зид – обалоутврда са надвишењем (АБ зид) за заштиту од стогодишње воде,
- обложена косина канала (Канал ДТД) до коте 80,00 mnm или до банкине на коти 76,60 mnm и АБ зид за заштиту од стогодишње воде.

Постојећи заштитни објекти – насип, на левој обали Дунава изграђен је од km 33+250 до km 48+500, на десној обали насип је делимично изграђен и то на најнижим деоницама, у КО Сремска Каменица и КО Петроварадин.

Према типу изграђеног насипа, одбрамбена линија се може поделити на следеће деонице:

1. лева обала реке Дунав
   - km 33+250-38+200;
   - km 0+000-4+490 (лева обала канала Нови Сад – Савино Село) – земљани насип;

- km 0+000-4+172 (десна обала канала Нови Сад – Савино Село) – обложена косина канала до коте 80,00 mnm или до банкине на коти 76,60 mnm и АБ зид за заштиту од стогодишње воде;
- km 38+400-40+750 – коси кејски зид –обалоутврда, са надвишењем АБ зид за заштиту од стогодишње воде;
- km 40+750-41+880 – земљани насип;
- km 41+880-48+500 – земљани насип;

2. десна обала реке Дунав
   - у КО Сремска Каменица, на нижим деловима терена, изграђене су три деонице насипа;
   - у КО Петроварадин:
   - km 0+000-1+000 – насип Петроварадински кеј – коси кејски зид – обалоутврда, са надвишењем АБ зид за заштиту од стогодишње воде;
   - насип железничка пруга, од железничког моста до насипа Победа, железничка пруга има функцију одбрамбене линије);
   - km 0+000+2+600 - насип Победа – земљани насип;
   - km 0+000-3+272 – насип Марија Снежна – комбиновано земљани насип или АБ зид.

   Насипи друге одбрамбене линије су Ветернички, Шумска улица и Каћки.

Генералним планом, задржава се постојећи систем одбране од поплава, уз могућност реконструкције и доградње постојећих објеката за одбрану од поплава.

Град Нови Сад брани се од високих вода Дунава, вероватноће појаве једном у хиљаду година (0,1 % в.в.).

Планирана одбрана ће се реализовати као стална за заштиту од стогодишње високе воде (1.0 % в.в.) и са сталним или мобилним надвишењем до коначне одбране од хиљадугодишње високе воде (0,1% в.в.).

Уколико дође до преиспитивања степена одбране од поплава кроз одговарајуће хидролошке анализе, које су предвиђене вишим планским документима, омогућава се усклађивање степена одбране предвиђене овим планом са будућом стратегијом одбране од поплава на нивоу Републике Србије, а кроз даљу разраду плановима нижег реда (планови генералне регулације и планови детаљне регулације), као и одговарајућом техничком документацијом.

Планирана кота одбране за хиљадугодишњу високу воду, уколико је реализована као стална одбрана, односно као насип, мора бити виша за 1,2 m од меродавног водостаја, односно за 0,8 m, уколико се спроводи кејским зидом.

Планира се доградња насипа прве одбрамбене линије на простору око Каменичке аде и бродоградилишта, ради успостављања одбране од хиљадугодишње велике воде реке Дунав.

Изградњом уз постојећи насип прве одбрамбене линије, на начин да објекат чини физичку, функционалну и техничку целину, планира се претварање дела насипа прве одбрамбене линије, северно од Шодроша, у насип друге одбрамбене линије, уз израду пројектно-техничке документације, а у складу са планским документом који предвиђа

изградњу насипа и обавезу израде одговарајућих студија, којима ће се проверити/доказати стабилност објекта.

За потребе планирања и касније реализације нове прве одбрамбене линије за заштиту од високих вода Дунава у зони Каменичке аде и бродоградилишта, урађене су две студије:

- Хидролошка студија водотока Дунава са хидрографским подацима за потребе израде плана генералне регулације на левој обали Дунава у Новом Саду, коју је израдио АД „Војводинапројект" и Факултет техничких наука у Новом Саду (2019. године);
- Студија хидротехничког уређења површинских и подземних вода приобаља на левој обали Дунава у Новом Саду у зони Каменичке аде и Рибарског острва коју је израдио Институт за водопривреду „Јарослав Черни" АД (2021. године).

Обе студије су показале да доградња прве одбрамбене линије неће имати негативних утицаја на водни режим Дунава, како на подручју Града Новог Сада, тако и на знатно ширем подручју. Доградњом постојеће одбрамбене линије и изградњом веслачке стазе, водни режим ће се побољшати, како на простору Каменичке аде тако и на Телепу, Адицама и Лиману.

У насељу Петроварадин, паралелно са постојећим насипом „Пруга" планира се изградња обилазнице око Петроварадина. С обзиром на то да ће траса ДП 21 бити изграђена са северне стране у односу на постојећи насип и да ће бити изложена директном утицају високих вода Дунава, ова деоница пута представљаће нову одбрамбену линију Петроварадина, а што је већ и потврђено кроз важећу планску и пројектно-техничку документацију, и одговарајуће водне услове и водну сагласност.

Насипи друге одбрамбене линије су Ветернички, Шумска улица и Кањки. Поменути насипи се Генералним урбанистичким планом задржавају у потпуности. Насип Новосадски је изгубио функцију друге одбрамбене линије након изградње ауто-пута Е-75, а што је потврђено кроз израду „Студије друге одбрамбене линије поред леве обале Дунава у функцији заштите од великих вода Новог Сад", коју је израдио Факултет техничких наука из Новог Сада, па се Генералним урбанистичким планом предвиђа његово укидање.

Одбрана од поплава спроводиће се преко основних територијалних целина, које формирају примарни и секундарни насипи, односно, преко касета.

Заштиту од спољних вода, у оквиру касете, која представља заокружену заштићену целину, треба комбиновати са системима за одводњавање.

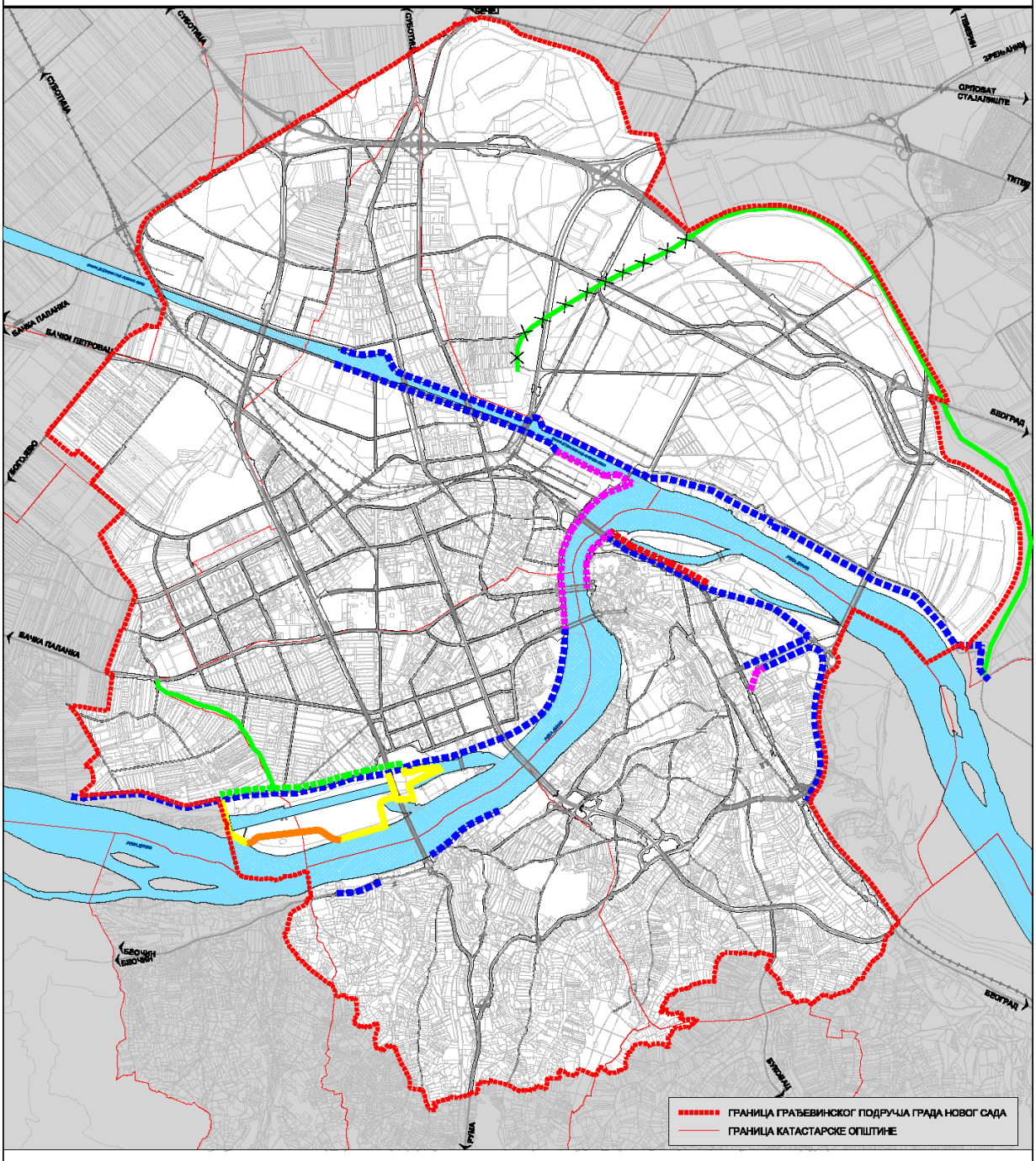
Услов за обезбеђење ефикасности система за одбрану од поплава, претпоставља њихово континуално и систематско одржавање, доградњу и реконструкцију у фази експлоатације.

За смањење директних и индиректних штета од поплава, примењиваће се неинвестиционе мере на просторима угроженим поплавама: спречавање и редуковање изградње у угроженим или неадекватно заштићеним зонама, а у складу са картама угрожености и ризика од поплава за поплавно подручје.

Позитиван ефекат система за одбрану од поплава представља и заштита од ерозије и бујичних токова.

Планира се да заштита и уређење и регулација вода II реда, односно, фрушкогорских потока, буде усаглашена са системом за одбрану од високих вода Дунава и да представља једну целину.

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ПРВА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - ПОСТОЈЕЋИ НАСИП

ПРВА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - ПОСТОЈЕЋИ КЕЈСКИ ЗИД

ПРВА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - ПЛАНИРАНИ НАСИП

ИЗГРАДЊА-ДОГРАДЊА ПРВЕ ОДБРАМБЕНЕ ЛИНИЈЕ - НАСИП

ИЗГРАДЊА-ДОГРАДЊА ПРВЕ ОДБРАМБЕНЕ ЛИНИЈЕ - КЕЈСКИ ЗИД

ДРУГА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - ПОСТОЈЕЋИ НАСИП

ПОСТОЈЕЋА ПРВА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА ПОСТАЈЕ ДРУГА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - НАКОН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ДОГРАДЊЕ ПРВЕ ОДБРАМБЕНЕ ЛИНИЈЕ

ДРУГА ОДБРАМБЕНА ЛИНИЈА - УКИДА СЕ

ОДБРАНА ОД ПОПЛАВА

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 24

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

3.2.1.Општи услови за изградњу

Услови за изградњу и извођење радова на водоводној и канализационој мрежи

Све системе водне инфраструктуре и објекте градити у складу са важећим законима, правилницима, техничким прописима и препорукама.

Приликом изградње потребно је придржавати се прописаних удаљености од постојећих објеката, као и удаљености при паралелном вођењу инсталација или укрштању са другим објектима инфраструктуре, за шта је потребно прибавити услове и сагласности од власника тих система и објеката, односно, од имаоца јавних овлашћења.

Водоводне и канализационе системе реализовати као подземну мрежу у оквиру регулација саобраћајница, а на за то одређеним местима у попречним профилима улица.

Приликом изградње водоводног и/или канализационог система, ван јавног земљишта, потребно је прибавити сагласност власника земљишта преко кога би исти прелазили.

Реализација простора, на којима се планира изградња уређаја за прераду воде и пречишћавање отпадних вода, захтева посебну разраду, с обзиром на релативно сложен технолошки процес у њима и специфично обликовање објеката, и одвија се на основу регулационих планова и/или урбанистичких пројеката.

Реализација примарне и секундарне водоводне и канализационе мреже одвија се на основу регулационих планова и њима утврђених правила уређења и грађења.

Реализација примарне и секундарне водоводне и канализационе мреже у оквиру зоне изворишта воде мора бити спроведена у складу са Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон) и чл. 27, 28, 29 и 30. Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС”, број 92/08).

Услови за изградњу, извођење радова у зони водних објеката

У зони заштитног објекта – насип прве одбрамбене линије од великих вода реке Дунав, важе следећи услови:

- у циљу очувања и одржавања стабилности и функционалности насипа као одбрамбеног објекта од високих вода, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, није дозвољена изградња објеката нити извођење радова којима би се задирало у тело насипа, постављање ограда, садња дрвећа, копање бунара, ровова и канала поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку и 50 m према брањеном подручју, као ни извођење било каквих других радњи које би штетно утицале на насип и умањиле његову сигурност као заштитног објекта.

Саставним делом насипа прве одбрамбене линије сматра се заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју, у ширини 50 m поред насипа, одводни канали паралелни насипу у брањеном подручју на удаљености од 10,0 m до 50,0 m од ножице насипа и сервисни путеви у брањеном подручју за спровођење одбране од поплава.

Уз небрањену и брањену ножицу насипа, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10,0 m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип и спроводи одбрана од поплаве.

У брањеном подручју, у зони од 10,0 m до 30,0 m удаљеној од ножице насипа, односно од 10,0 m до 25,0 m удаљеној од зида, дозвољено је партерно уређење терена. У зони од 30,0 m до 50,0 m удаљеној од ножице насипа, односно од 25,0 m до 50,0 m удаљеној од зида, планирати изградњу објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до 1,0 m.

Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа.

За планирање у зони заштитног објекта – насип друге одбрамбене линије од великих вода реке Дунав, важе следећи услови:

У појасу ширине 10,0 m од ножице насипа, са брањене и небрањене стране, мора се оставити слободан простор за радно инспекциону стазу за возила и механизацију службе за одбрану од поплаве и спровођења одбране од поплаве. У том појасу не планирати постављање подземних и надземних објеката, ограде, цевовода, каблова нити садњу жбуња, дрвећа и др.

За планирање у зони мелиорационог канала и потока, важе следећи услови:

Континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном појасу ширине од намање 5,0 m на обалама мелиорациног канала и потока у грађевинској зони, односно 10,0 m на обалама потока ван грађевинске зоне, сачувати за пролаз и рад механизације која одржава канал.

Подземне објекте поставити најмање 1,0 m испод коте терена и обезбедити их од утицаја механизације за одржавање канала. Кота терена је кота обале у зони радно-инспекционе стазе.

У овом појасу није дозвољена изградња објеката, садња дрвећа, орање и копање земље и предузимање других радњи којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационог канала и омета редовно одржавање канала.

Укрштање (линијског) објекта са каналом/потоком пројектовати као укрштање испод дна канала/потока тако да се горња ивица заштите (линијског) објекта постави најмање 1,0 m испод пројектоване коте дна канала/потока, у пуној ширини водотока у нивоу терена.

Укрштање са каналом пројектовати што ближе углу од 90°.

Постављање објекта на водном земљишту, паралелно са каналом/потоком, пројектовати тако да се траса инсталације води по линији границе парцеле водног земљишта (парцела канала), односно унутар парцеле водног земљишта, на одстојању највише до 1,0 m од границе парцеле и да је управно растојање између трасе инсталације и ивице обале мелиорационог /потока најмање 5,0 m у грађевинској зони, односно 10 m од обале потока ван грађевинске зоне.

Саобраћајне површине планирати изван водног земљишта (зона експропријације). Саобраћајно повезивање леве и десне обале водотока планирати изградњом пропуста/моста.

За планско уређење у зони канала Хидросистем ДТД Нови Сад – Савино Село, важе следећи услови:

- планским решењем се не сме реметити обала и утицати на водни режим канала Хидросистем ДТД Нови Сад – Савино Село;

- континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном појасу (заштитни појас канала) ширине од намање 10,0 m од канала Хидросистем ДТД Нови Сад – Савино Село, сачувати за пролаз и рад механизације која одржава канал;

- у овом заштитном појасу канала није дозвољена изградња никаквих објеката, постављање ограде, депоновање материјала, садња дрвећа, као и предузимање других радњи којима се ремети функција или угрожава стабилност канала и омета редовно одржавање канала.

На каналу Хидросистем ДТД Нови Сад – Савино Село мора бити обезбеђена ширина пловног пута према подацима датим у тачки 2.5. диспозитива водних услова".

Подземно укрштање инсталације са каналом, планирати према услову 7.1. диспозитива водних услова.

На месту укрштања планираних инсталација са каналом преко конструкције моста, планирати постављање инсталација изнад доње конструкције моста (ДИК), тако да се не смањи светли отвор моста и не угрози пловидба.

Трасу линијског објекта паралелно са каналом, планирати изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала) према услову 8.1. водних услова и изван површине заштитних шума и шумског земљишта обухваћених Посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу ОКМ Нови Сад, према услову 9. и 9.1. водних услова.

Саобраћајне површине планираће се изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала) и изван површине заштитних шума и шумског земљишта обухваћених Посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу ОКМ Нови Сад.

Појас земљишта уз канал Нови Сад – Савино Село који је у функцији одржавања истог, задржаће своју намену. Земљиште између канала Нови Сад – Савино Село и пута у Приморској треба да и даље остане водно земљиште. Уз канал Нови Сад – Савино

Село на водном земљишту могу се градити само објекти према Закону о водама, Закону о планирању и изградњи и на основу посебних одлука о коришћењу обале и воденог простора.

Други услови од занчаја за водопривреду:

- планским решењем поштоваће се површине заштитних шума и шумског земљишта обухваћених Посебном основом газдовања шумама за газдинску јединицу ОКМ Нови Сад; било какво ремећење или сеча шума представља трајну промену намене шума и шумског земљишта;

- промена намене шума и шумског земљишта је могућа само уколико се приступи промени намене у складу са чланом 10. Законом о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 – др. закон) и уз сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде односно Управе за шуме;

- систем за снабдевање водом за пиће планираће се из јавне водоводне мреже према условима надлежног јавног комуналног предузећа, снадбевање водом на подручју града Новог Сада планира се преко регионалног водоводног система.

Све садржаје у оквиру зоне изворишта воде планиране су у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

Воду потребну за технолошки процес, уколико се не може обезбедити из јавног водовода, могуће је обезбедити захватањем површинских или подземних вода према намени, условима и приоритету у коришћењу вода, одређеним чланом 71. Закона о водама.

Корисник је дужан да воду користи на начин којим се не ускраћује право коришћења вода другим лицима и не угрожавају циљеви животне средине.

Техничко решење базирати на рационалном и економичном коришћењу воде, уважавајући одредбе члана 72. Закона о водама: подземне воде са квалитетом погодним за пиће користе се само за: снабдевање становништва, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, за потребе индустрије која захтева висококвалитетну воду (прехрамбена, фармацеутска и др.) и потребе малих потрошача (испод 1,0 l/s) и не могу се користити за друге сврхе, изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде.

Систем за одвођење отпадних и атмосферских вода планираће се као сепарациони канализациони систем, уважавајући постојећи општи, матични канализациони систем, реализован на највећем делу ужег градског подручја Новог Сада и на делу Петроварадина.

Планско решење мора биће у складу општег концепта каналисања, пречишћавања и диспозиције отпадних вода на нивоу града Нови Сад.

Услови заштите вода

Планираће се оптимална диспозиција будућег канализационог система са централним, групним и локалним постројењима за пречишћавање отпадних вода.

Планираће се стандардизација отпадних вода пре упуштања у канализациони систем, односно доследну реализацију предтретмана технолошких отпадних вода.

За реципијент пречишћених отпадних вода, чистих атмосферских вода и третираних атмосферских вода, планирати реку Дунав и Основну каналску мрежу (канал ХС Нови Сад – Савино Село).

Планира се лимитирање директно упуштених атмосферских вода у канализационе системе, односно условити њихово ретензионирање на парцели или комплексу корисника.

Планом се забрањује уношење у површинске и подземне воде опасних и штетних материја које могу угрозити квалитет (еколошки статус) тј. узроковати физичку, хемијску, биолошку или бактериолошку промену вода у складу са чл. 97. и 133. (став 1. тачка 9.) Закона о водама.

Забрањује се у водотоке испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у водотоке, претходно се морају комплетно пречистити (предтретман, примарно, секундарно или терцијарно), тако да задовољавају прописане граничне вредности квалитета ефлуента према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16) и Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12).

Забрањено је у подземне воде уношење загађујућих материја, односно узроковање погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде, у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12)

Намена водног земљишта се не може мењати без сагласности надлежног органа аутономне покрајине, у чијој је надлежности одређивање граница водног земљишта на територији Аутономне Покрајине Војводине у складу са чланом 11. став 1. Закона о водама.

3.3. Енергетска инфраструктура

На подручју града развијено је неколико система за снабдевање енергијом. Нови Сад се снабдева електричном енергијом из јединственог електроенергетског система

Републике Србије, док се снабдевање топлотном енергијом обавља из два централизована система: топлификационог и гасификационог.

Развој свих енергетских система на подручју Новог Сада базираће се на побољшању рада и повећању капацитета у постојећим системима, као и на сукцесивној изградњи нових енергетских објеката. Уз развој постојећих система, истовремено је потребно подстицати што већу употребу обновљивих енергетских извора и изолационих материјала помоћу којих се могу остварити знатне енергетске уштеде. Сублимацијом свих активности у оквиру постојећих енергетских система и планским коришћењем обновљивих извора енергије постићи ће се два најважнија циља из области енергетске инфраструктуре – сигурност и поузданост у снабдевању потрошача енергијом и повећање енергетске ефикасности система и објеката, уз поштовање свих законских норми из области заштите животне средине.

Снабдевање града електричном енергијом

Електроенергетски систем на простору града функционише стабилно у постојећим условима. Основни правци развоја базираће се на изградњи нових и реконструкцији постојећих трансформаторских станица (у даљем тексту: ТС) преносног односа 110/(35)20 kV и прикључних далековода, смањењу губитака у преносној мрежи, потпуном преласку са тростепеног на двостепени систем трансформације напонског нивоа електричне енергије (са 110/35/10/0,4 kV на 110/20/0,4 kV) и проширењу средњенапонске и дистрибутивне електроенегетске мреже и објеката.

Основни објекат за снабдевање града електричном енергијом биће ТС 400/220/110 kV „Нови Сад 3” која се налази на простору Римских шанчева. Од ове ТС ће полазити далеководи 110 kV до ТС преносног односа 110/20 kV. Од ТС 110/20 kV и разводних постројења 20 kV полазиће углавном подземна мрежа 20 kV каблова до дистрибутивних и сопствених ТС 20/0,4 kV, а од ових ТС полазиће нисконапонска 0,4 kV мрежа до објеката, као и мрежа јавног осветљења.

У обухвату Генералног урбанистичког плана се налазе следећи далеководи 110 kV:

- далековод 110 kV број 104/6 ТС Нови Сад 6 – ТС Инђија,
- далековод 110 kV број 104/7 ТС Нови Сад 6 – ТС Нови Сад 1,
- далековод 110 kV број 124/1 ТС Нови Сад 1 – ТС Рума 1,
- далековод 110 kV број 127/1 ТС Нови Сад 1 – ТС Нови Сад 3,
- далековод 110 kV број 175 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 4,
- далековод 110 kV број 176/1 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 9,
- далековод 110 kV број 176/2 ТС Нови Сад 9 – ТЕ-ТО Нови Сад,
- далековод 110 kV број 176/3 ТЕ-ТО Нови Сад – ТС Нови Сад 4,
- далековод 110 kV број 190А/1 ТС Нови Сад 2 – ТС Римски шанчеви,

- далековод 110 kV број 190А/2 ТС Нови Сад 3 – ТС Римски шанчеви,
- далековод 110 kV број 190Б ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 2,
- далековод 110 kV број 195/1 ТС Нови Сад 1– ТС Беочин,
- далековод 110 kV број 1005 ТС Нови Сад 3 – ТЕ-ТО Нови Сад,
- далековод 110 kV број 1135 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 5,
- далековод 110 kV број 1136 ТС Нови Сад 3 – ТС Нови Сад 5,
- далековод 110 kV број 1217 ТС Нови Сад 1– ТС Нови Сад 7.

У саставу електроенергетског система се налази и Термоелектрана-топлана (ТЕ-ТО) „Нови Сад”, која је и најзначајнији енергетски објекат на подручју града. Снага ТЕ-ТО „Нови Сад” на прагу износи 235 MW и она је повезана директно на 110 kV далеководни систем града, те као аутономни извор може снабдевати град електричном енергијом. Планира се реконструкција и проширење капацитета у постојећем комплексу ТЕ-ТО, изградња акумулатора топлоте и још једног далековода 110 kV од ТЕ-ТО до ТС „Нови Сад 3”.

На подручју Новог Сада у погону је осам ТС преносног односа 110/35(20) kV укупне инсталисане снаге 512,5 MVA, које су надземним 110 kV водовима повезане са чворном ТС „Нови Сад 3” и са ТЕ-ТО „Нови Сад”. Прогнозе потрошње електричне енергије у наредном планском периоду указују на значајан пораст потрошње, посебно код индустријских потрошача. Како капацитет постојећих ТС није довољан да покрије планирану потрошњу, овим планом се утврђују локације за нове ТС 110/20 kV и прикључне 110 kV водове који ће покрити будућу потрошњу.

Табела број 7: **Преглед постојећих ТС 110/35(20) kV**

назив ТС	**преносни однос (кV/кV)**	**инстал. Снага (MVA)**	**Prmax (MW)**	**cos ф**	**Макс. Једновр. Снага (MW)**	**проток активне енергије (MWh)**
Нови Сад 1 – Лединци	110/35 110/20	31.5 31.5	16.46 11.09	0.96 0.96	16.46 6.78	82206 29948
Нови Сад 2	110/35	20+31.5	32.26	0.99	31.08	140110
Нови Сад 4	110/35	2×63	63.67	0.98	54.68	296327
Нови Сад 5 – Детелинара	110/20	2×31.5	55.70	0.97	50.69	192908
Нови Сад 6 – Мишелук	110/20/10	2×31.5	23.41	0.98	22.68	108181
Нови Сад 7 – Ј. Телеп	110/35 110/20	20 2×31.5	0.00 59.49	0.95 0.98	0.00 47.65	3844 246263

Нови Сад 9 – Рафинерија	110/20/10	2×31.5	26.22	0.99	21.12	112333
Римски шанчеви	110/35	31.5	16.46	0.96	16.46	82206
УКУПНО		**544**	**304.76**		**251.14**	**1.294.326**

У наредном периоду планира се изградња следећих већих електроенергетских објеката:

Трансформаторске станице 110/20 kV	**Локација**
ТС „Центар” у Улици Пап Павла	Постојећа ТС 35/20 kV у Улици Пап Павла
ТС „Петроварадин” на простору Садова	На подручју „Садови” у Петроварадину
ТС „Нови Сад 8”	На подручју радне зоне „Север I”
Проширење ТС „Нови Сад 9” због уградње додатног трансформатора 31,5 MVA	На подручју радне зоне „Север IV”
ТС „Лиман” у комплексу Електровојводине на Булевару ослобођења	Постојећа ТС 35/20 kV у комплексу Електровојводине (Булевар ослобођења 100)

Далеководи (ДВ) 110 kV и кабловски (КВ) 110 kV водови
КВ 110 kV ТС „Нови Сад 5” – ТС „Нови Сад 7”.
Преусмеравање ДВ број 127/1 ТС Нови Сад 1 – ТС Нови Сад 3 (при чему, у зависности од одабраног решења, реализација може изискивати радове у близини далековода).
КВ 110 kV за ТС „Центар“ од ТС „Нови Сад 4“, ТС „Нови Сад 5” и ТС „Нови Сад 7”.
Прикључење нове ТС „Нови Сад 8“ изградњом два кратка једносистемска ДВ по принципу „улаз-излаз” на ДВ 110 kV број 190А/1 и изградњом двосистемског вода од ДВ 110 kV број 1136 до нове ТС Нови Сад 8.
Прикључење нове ТС 110/20 kV „Кађ” по принципу „улаз-излаз” на ДВ 110 kV број 1005 ТС Нови Сад 3-ТЕ-ТО Нови Сад и измештање ДВ 110 kV бр. 175, 176/1 и 1 005 због реализације регионалне депоније.
Преусмеравање ДВ 110 kV бр. 1272 (бивши ДВ 220 kV број 209/2) ТС Србобран – ТС Сремска Митровица 2 (при чему, у зависности од одабраног решења, реализација може изискивати радове у близини далековода).
Прикључење ТС 110/20 kV „Беочин 2” изградњом два кратка једносистемска ДВ до далековода број 195/1 ТС „Беочин – ТС Нови Сад 1”.
Адаптација ДВ број 124/1 ТС Нови Сад 1 – ТС Рума 1.

Тачне локације планираних ТС 110/20 kV ће се тачно одредити приликом израде планова нижег реда, у зависности од просторно-техничких услова и услова надлежних имаоца јавних овлашћења. За изградњу далековода 110 kV обавезна је израда плана детаљне регулације. Осим наведених далековода чија је изградња захтевана у условима Електромрежа Србије а.д., могућа је и изградња далековода за нове ТС 110/20 kV које су

наведене у условима „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, Огранак „Електродистрибуција Нови Сад”:

- далековод 110 kV за ТС „Петроварадин” од ТС „Нови Сад 3”;
- далековод 110 kV од ТС „Петроварадин” до будуће ТС 110/20kV „Сремски Карловци” и
- далековод 110 kV од ТС „Нови Сад 6” до будуће ТС „Сремски Карловци”.

Све трасе планираних далековода дате у графичком приказу *4.1. Плен енергетске инфраструктуре-снабдевање електричном енергијом и телекомуникације* су оријентационе, а тачне трасе ће се одредити кроз израду одговарајућих студија, идејних решења и планских документата.

Сви далеководи у грађевинском подручју Новог Сада се, у случају потребе и ако постоје просторно-техничке могућности, као и уз сагласност Електромрежа Србије а.д., могу демонтирати и изградити подземно

У постојећим ТС 110/20 kV које раде на граници капацитета потребна је уградња нових трансформатора, као и реконструкција, санација или адаптација постојећих објеката и мреже. Ако се укаже потреба, на подручју града је могућа изградити и друге подземне 110 kV водове у регулацијама постојећих и планираних улица, где технички услови то дозвољавају. Коридори за изградњу подземних 110 kV водова не могу бити у траси постојећих нисконапонских и средњенапонских водова.

На подручју града налази се и седам ТС 35/10(20) kV укупне инсталисане снаге 168 MVA. Све ТС 35/10 kV реконструисаће се и постаће 20 kV разводна постројења (РП). Такође, сви 35 kV далеководи прећи ће на рад под 20 kV напон, уз могућност демонтаже и изградње подземно у постојећим и планираним регулацијама саобраћајница.

Сви електроенергетски водови напонског нивоа 1 kV до 400 kV имају свој заштитни појас дефинисан Законом о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/2014, 95/2018 – др. закон и 40/21) у коме је изградња објеката, извођење радова и сађење дрвећа и другог растиња условљена законским и подзаконским актима и посебним условима надлежних имаоца јавних овлашћења (израда одговарајућег Елабората који дефинише тачан однос електроенергетских водова и других објеката у заштитном појасу и шире, а на који је потребно добити сагласност од стране имаоца јавних овлашћења).

<u>Средњенапонска мрежа</u>

Средњенапонска 20 kV мрежа градиће се углавном подземно, а надземне водове потребно је (где је то технички изводљиво) демонтирати и изградити подземно у постојећим и планираним регулацијама саобраћајница. Надземна 20 kV и 0,4 kV мрежа

ће се градити у удаљенијим зонама породичног становања (Сремска Каменица, Алибеговац, Сајлово, делови Клисе, делови Петроварадина). Планирани су следећи надземни и подземни 20 kV водови:

Далеководи (ДВ) и кабловски (КВ) 20 kV водови	
ДВ насеље Камењар – Футог	ДВ насеље Бангладеш – Ветерник
ДВ Ветерник – Горње Сајлово	ДВ Ветерник – Доње Сајлово
ДВ Брестови (Лединци) – Сремска Каменица	ДВ на потесу Карагача – Алибеговац
ДВ у Сремској Каменици од Бадемове улице до Улице јасмина	КВ дуж пута М-21 у Сремској Каменици
КВ уз пут Р-107 од ТС Нови Сад 1 код Лединаца	КВ од ТС Нови Сад 6 на Мишелуку до уласка у Буковац
КВ од ТС Нови Сад 9 преко ауто-пута Е-75 ка Кању – нова траса због планираног термоенергетског коридора	

Све постојеће ТС 10 kV водове потребно је реконструисати и прилагодити за рад на 20 kV напонском нивоу.

Трансформаторске станице 20/0.4 kV

Трансформаторске станице (ТС) 20/0.4 kV представљају веома битан елемент градског електроенергетског система. У урбаним и веома насељеним деловима града често се јавља проблем локације будуће ТС, која треба да задовољи неколико услова:

- смештај у центар потрошње напајаних објеката због што мањег пада напона;
- удаљеност минимум 5 m од стамбених објеката;
- обезбеђење службености пролаза за напојне каблове до ТС;
- обезбеђење приступног пута за редовне и хаваријске интервенције;
- услове заштите животне средине (ограничење буке и нејонизујућег зрачења);
- неупадљивост у простору итд.

У складу са горе наведеним условима планира се следеће:

- изградња ТС на локацијама које су најповољније са урбанистичко-техничког аспекта; до ТС обезбедити приступни пут ширине минимално 3 m и висине пасажа (ако постоји) минимално 3,8 m , као и службеност пролаза каблова до ТС кроз пасаже и блоковске површине;
- изградња ТС у оквиру објеката уз задовољење свих противпожарних услова; када је уградња ТС планирана у оквиру стамбене зграде, просторију за смештај ТС потребно је на одговарајући начин изоловати од буке и јонизујућих

зрачења, у складу са прописима; стамбене просторије стана не могу се граничити са просторијом у којој је смештена ТС;
- на подручјима са надземном средњенапонском мрежом оставља се могућност постављања стубних ТС на челично-решеткастим стубовима;
- изградња полуукопаних и подземних ТС на свим локацијама неповољним у смислу недостатка простора и задовољења услова изградње надземних ТС;
- не планира се изградња нових ТС на угловима парцела које се налазе уз раскрснице саобраћајница, осим у изузетним случајевима (ако је парцела за ТС већ формирана или ако не постоје друге просторно-техничке могућности).

Све постојеће ТС 10/0.4 kV потребно је реконструисати и прилагодити сву опрему за рад на 20 kV напонском нивоу.

Нисконапонска 0,4 kV мрежа и мрежа јавног осветљења

Нисконапонска мрежа на подручју града представља расплет кабловских и надземних водова од трафостаница 20/0.4 kV до објеката. Ова мрежа се планира као подземна у свим деловима града, осим на подручјима која карактеришу уске регулације, где је могућа изградња и надземне нисконапонске мреже. Такође је потребно у свим планским документима нижег реда планирати изградњу, односно реконструкцију мреже јавног осветљења у свим постојећим и планираним саобраћајницама. Мрежа јавног осветљења мора да задовољава све критеријуме енергетске ефикасности, односно:

- да има даљински надзор и управљање; то подразумева и аутоматско укључивање и искључивање светла у зависности од дневног осветљаја у свим примарним и секундарним саобраћајницама у ужем градском подручју;
- у слабо пролазним улицама у ободним деловима Града и насељима потребно је уградити сензоре покрета који ће укључивати инсталацију осветљења по потреби, односно само при пролазу пешака или возила;
- сва расветна тела морају бити са ниском енергетском потрошњом (ЛЕД и сл.);
- потребно је планирати такву конфигурацију стубова и положај светиљки на њима који ће омогућити равномеран осветљај како коловоза, тако и тротоара и бициклистичких стаза.

У попречним профилима свих улица резервише се коридор за изградњу средњенапонске и нисконапонске мреже на удаљености 0,5 m од регулационе линије, док се мрежа јавног осветљења планира на 0,5–1 m од ивице коловоза.

Системи снабдевања топлотном енергијом

Нови Сад се снабдева топлотном енергијом из два централизована система, топлификационог и гасификационог. Објекти који нису прикључени на вреловодну или гасификациону мрежу снабдевају се из индивидуалних ложишта (локално), док веома мали број објеката користи обновљиве изворе енергије. Основни правци развоја термоенергетских система базираће се на изградњи нових топлотних извора и мерно-регулационих станица, реконструкцији и повећању капацитета постојећих, као и сукцесивној градњи повезне, магистралне и дистрибутивне термоенергетске мреже.
Делови града са мањом густином становања и већи део индустријских објеката снабдеваће се топлотном енергијом из гасификационог система, а делови града са већом густином становања и пословања снабдеваће се из топлификационог система. Објекти који немају могућност системског снабдевања ће користити индивидуалне топлотне изворе, уз што већу употребу обновљивих извора енергије.

Топлификациони систем

Топлификациони систем града чине системи за производњу, дистрибуцију и снабдевање топлотном енергијом. Систем за производњу топлотне енергије чини шест топлотних извора – топлана (ТО): ТО „Исток”, ТО „Запад”, ТО „Север”, ТО „Југ”, ТО „Петроварадин” и ТО „Дудара” у Сремским Карловцима. Три од укупно четири постројења за производњу топлотне енергије (Север, Исток и Југ), повезана су преко Главне разделне станице (ГРС), преко које се транзитним водом DN900 допрема топлотна енергија из базног извора термоелектране-топлане ТЕ-ТО „Нови Сад” (ТЕ-ТО) са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије (ТЕ-ТО). Топлификациони систем је развијен на подручју града у коме преовлађују пословни садржаји и вишепородични стамбени објекти већих густина. Овај систем снабдева топлотном енергијом око 70 % од укупног броја станова у граду. Поред система за грејање, део конзумног подручја (Лимани III и IV, Ново насеље, Нова Детелинара) се снабдева из система са топлом потрошном водом. Укупна инсталисана снага конзума износи око 900 MW (око 700 MW топлане и 200 MW ТЕ-ТО). Основни примарни енергент је природни гас.

У наредном периоду (до 2032. године) треба рачунати с умереним порастом топлотног конзума. Све спроведене анализе указују да ће наредних година доћи до тренда умереног пораста или стагнације потрошње топлотне енергије тј. инсталисане снаге топлотног конзума Града Новог Сада, без обзира на повећање броја становника и изградњу нових објеката, због повећања енергетске ефикасности на постојећим објектима, преласка на систем наплате по утрошку и примене мера аутоматске регулације у топлотним подстаницама. Након усвајања Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, бр. 25/13 и 40/21 – др. закон), сви нови објекти

прикључени на систем даљинског грејања Новосадске топлане изграђени су у енергетском разреду „Ц” или боље и имају сопствена мерила топлоте за сваки стамбени и/или пословни део објекта.

Све топлане ће као основни енергент користити природни гас, уз могућност коришћења мазута као алтернативног решења у случају несташице основног енергента. Од свих топлана полазиће магистрална мрежа са које ће се одвајати разделна вреловодна мрежа и прикључци до топлотних подстаница у објектима. Од подстаница ће полазити разводна мрежа до свих просторија у објекту. Тиме ће се обезбедити квалитетно и поуздано снабдевање потрошача топлотном енергијом у наредном планском периоду.

Подручја где су планирани општи градски центри линијског типа (дуж Булевара патријарха Павла, Булевара Европе, Хаџи Рувимове), опште стамбене зоне (Нова Детелинара, део Подбаре, део Телепа уз Булеваре) претворене у вишепородична насеља, зона секундарних и терцијарних делатности или пословања на улазним правцима Града, подручје северно од Булевара војводе Степе, као зоне предвиђене са високим густинама становања, снабдеваће се топлотном енергијом из топлификационог система града. Услед планиране изградње на подручју северно од Булевара војводе Степе, планира се изградња новог топлотног извора – топлане „Мајевица” у овом делу града у близини Булевара Европе. Планирана је и топлификација подручја Салајке. Од ТО Север, на Булевару Јаше Томића је планиран огранак магистралног вреловода за снабдевање овог подручја топлотном енергијом за грејање. На подручју Мишелука су планиране две локације за нове топлотне изворе који ће радити као аутономни извори снабдевања са коришћењем биомасе као помоћног енергента. Планира се и реконструкција ТО „Петроварадин” у оквиру које ће бити инсталисана два нова котла (котао на биомасу и котао на гас).

Поједине зоне имају практично завршен систем за снабдевање топлотном енергијом и то са квалитетним снабдевањем постојећих садржаја и могућношћу прикључења на њега свих планираних садржаја. У појединим зонама ће се доградити топлотни извори, затим изградити примарни магистрални водови и разделне блоковске мреже.

За зоне снабдевања топлотном енергијом које се приказане на графичком приказу број 4.2. „План енергетске инфраструктуре – снабедање топлотном енергијом“ у размери 1:20000, прецизиран је критеријум прикључења на термоенергетски систем:

- зоне снабдевања из гасификационог система – зоне породичног становања, опште стамбене зоне, зоне пословања мање спратности (до четири корисне етаже и инсталисаног номиналног капацитета до 50 kW) и радне зоне; на гасификациони систем се могу прикључити и објекти веће спратности и површине уколико не постоји могућност прикључења у топлификациони систем (Петроварадин изван зоне снабдевања ТО „Петроварадин”, Сремска Каменица, подручје северно од Канала ДТД и сл.);

- зоне снабдевања из топлификационог система – зоне вишепородичног становања, пословања, општеградског центра и опште стамбене зоне са већом спратношћу (више од четири корисне етаже и инсталисаног номиналног капацитета већег од 50 kW); на топлификациони систем се могу прикључити и објекти мање спратности и површине уколико на подручју постоји изграђена топлификациона мрежа; ако (у складу са условима надлежног имаоца јавног овлашћења) нема техничких могућности за прикључење на топлификациони систем, објекти се могу прикључити и на гасификациони систем, уколико постоји изграђена гасоводна мрежа;

- зоне мешовитог снабдевања – све објекте вишепородичног становања, објекте јавне намене, стамбено-пословне и пословне објекте спратности више од четири корисне етаже и инсталисаног номиналног капацитета већег од 50 kW прикључити на топлификациони систем града, а остали објекти на гасификациони систем; ако (у складу са условима надлежног имаоца јавног овлашћења) нема техничких могућности за прикључење на топлификациони систем, објекти се могу прикључити и на гасификациони систем, уколико постоји изграђена гасоводна мрежа.

Стратегија развоја Јавног комуналног предузећа „Новосадска топлана" Нови Сад предвиђа да ТЕ-ТО „Нови Сад" остане базни извор топлотне енергије за део топлификационог система града Југ–Исток–Север повезан на ТЕ-ТО. Термоелектрану-топлану је потребно реконструисати тако да је за базни извор топлоте довољан блок капацитета приближно 100 MWт. Планира се проширење комплекса ТЕ-ТО због неопходности изградње система за складиштење – акумулатора топлоте, како би се користио слободни капацитет блока у ноћним периодима за пуњење акумулатора топлоте, оптимизацију производње електричне енергије и коришћење капацитета акумулатора у периодима високог топлотног оптерећења. Уколико се град определи за имплементацију неке од технологија обновљивих извора енергије за покривање базних потреба за топлотном енергијом, као што је термал-солар, постоји могућност да се зона за хидротехничке захвате источно од ТЕ-ТО, искористи за постављања соларних колекторских поља, уз услов да пројекат нема никаквог негативног утицаја на животну средину, а нарочито на ову заштићену зону.

Од линијске инфраструктуре потребно је повезним вреловодом дуж Булевара Европе спојити ТО „Југ" и ТО „Запад". Такође је потребно изградити магистралну мрежу у зонама нове вишепородичне изградње. Тиме ће се отворити могућност за топлификацију Подбаре, Ротквариje, Мишелука, дела Салајке и зоне око улица Цара Душана, Војводе Бојовића и Новосадског сајма.

Поред изградње инфраструктуре, потребно је извршити даљу модернизацију система увођењем мерења на местима испоруке, односно за сваку конзумну јединицу, као и потпуну аутоматизацију процеса даљинске контроле и управљања системом.

Гасификациони систем

Снабдевање директно из гасификационог система преовлађује у деловима града са породичним становањем и у радним зонама, а заступљено је и у деловима града који су доживели урбану трансформацију, а при том задржали постојећу гасну инфраструктуру: Грбавица, Нова Детелинара, Подбара и сл. Највише гаса се испоручује топланама (око 60 %), затим објектима породичног и вишепородичног становања и пратећим садржајима (око 25 %) и на крају већим пословним потрошачима (око 15 %).
Основни објекат за снабдевање гасом и у наредном периоду биће регионални гасовод РГ-04-04 који долази из правца Госпођинаца. Овај гасовод ће преко својих огранака снабдевати Главне мерно-регулационе станице (ГМРС), од којих је најважнија ГМРС „Нови Сад" која се налази у северном делу града код радне зоне Север IV. Од свих ГМРС ће полазити гасоводи средњег притиска до мерно-регулационих станица (МРС) које ће бити дистрибутивне (за снабдевање становништва) или сопствене (за пословне и производне комплексе који захтевају веће количине топлотне енергије). Од МРС ће полазити гасовод ниског притиска до мерно-регулационих сетова и котларница у објектима.

Према прогнозама, до 2030. године очекује се знатан пораст потрошње гаса као основног енергента за снабдевање топлотном енергијом. Раст потрошачког конзума се мора пратити изградњом нових капацитета и модернизациојом постојећих.

Планирају се трасе за следеће гасоводе средњег притиска (до 16 bar):

- веза планиране ГМРС између Новог Сада и Руменке са постојећом мрежом средњег притиска у Новом Саду;
- веза постојеће и планиране ГМРС „Родић" и укрштање са ауто-путем и сервисним саобраћајницама;
- улазни правац од Темеринске петље – сервисна саобраћајница – Булевар Европе – планиранаи гасовод из правца Руменке;
- веза од ГМРС „Нови Сад" до Кађке Петље и даље до Темеринске петље;
- веза постојећег гасовода у Приморској улици са прелазом канала ДТД;
- завршетак прстена на градској мрежи средњег притиска од раскрнице Булевара Европе и Футошке улице до Топлане „Југ" и
- проширење постојеће градске мреже средњег притиска у Новом Саду на новопланиране зоне становања и радне зоне.

Главни правци проширења гасоводне мреже средњег притиска планирају се на подручјима Клисе, Авијатичарског насеља, Сајлова, Адица и Мишелука. Мали Београд

и Велики Рит су планирани за прикључење у градски гасификациони систем, па је за потребе напајања будућих потрошача на овом подручју изграђен гасовод средњег притиска до самог локалитета, где ће се изградити и дистрибутивна гасна мрежа. Изградња гасне мреже планира се на подручју Адица, као и на простору западно од Клисе, деловима Мишелука, Петроварадина и осталим подручјима града где су дефинисане зоне снабдевања из гасификационог система и зоне мешовитог снабдевања. У склопу гасификационе мреже Петроварадина решиће се и снабдевање топлотном енергијом Петроварадинске тврђаве.

Посебан акценат је потребно ставити на безбедност људи и материјалних добара приликом постављања, рада и одржавања гасних котларница у оквиру парцела и објеката вишепородичног становања.

Регионални и магистрални гасоводи и нафтоводи и продуктовод

На подручју града се налазе следећи гасоводи високог притиска (већег од 16 bar):

- MG-02 Госпођинци–Беочин;
- RG-04-04 Госпођинци – Нови Сад;
- RG-04-11 Госпођинци – Бачка Паланка и
- RG-04-11/II ГРЧ Госпођинци – ГРЧ Футог – ГРЧ Немановци.

Ови гасоводи снабдевају гасом Главне мерно-регулационе станице (ГМРС): ГМРС Нови Сад, ГМРС Римски шанчеви, ГМРС ТЕ-ТО Нови Сад.

Измештањем дела регионалног гасовода Госпођинци–Футог (два гасовода) у нови енергетски коридор биће потребно изместити ГМРС „Родић" која је тренутно ван функције на локацију у близини новог коридора и изградити гасовод средњег притиска до конзумног подручја ове ГМРС. Осим ове ГМРС, планира се изградња нове ГМРС (изван обухвата Генералног урбанистичког плана) и прикључног гасовода на подручју радне зоне између Новог Сада и Руменке. Из ове ГМРС ће се снабдевати радне зоне и породично становање у западном делу града.

Преласком гасовода MG-02 Госпођинци–Беочин у деоници од ГМРС „Нови Сад" до ГМРС „Беочин" на нижи радни притисак се смањио заштитни коридор и створени услови за изградњу великих инфраструктурних објеката (железничка пруга Београд–Суботица и ДП 21) и легализацију великог броја објеката изграђених у коридору.

Преко подручја обухвата прелазе и нафтоводи и објекти у функцији нафтовода у власништву НИС Гаспром њефт и „Транснафта" а.д. :

- рафинерија нафте Нови Сад;
- пријемно-отпремни терминал за транспорт и складиштење сирове нафте „Транснафта-Нови Сад"
- нафтовод Надрљан – Рафинерија нафте Нови Сад;
- нафтовод Елемир – Рафинерија нафте Нови Сад;

- нафтовод ДН1 Бачко ново село – Нови Сад и
- нафтовод ДН2 Нови Сад – Панчево.

На простору Рафинерије нафте, односно будућег комплекса Нафтне индустрије Србије осим складиштења нафте и деривата планира се развој пројеката смањења губитака и подизања нивоа енергетске ефикасности и пројеката из области производње електричне енергије. Концепција развоја рафинерије подразумева изградњу нових енергетских објеката – соларних електрана већих снага, когенерационих електрана, производњу компримованог природног гаса и утечњеног природног гаса и сл.

Планира се и изградња пријемно-отпремног складишног терминала за транспорт моторних горива. Због промене трасе на ДП А1 (Е75) која пролази преко градског подручја Новог Сада, као и због планиране изградње система продуктовода кроз Републику Србију, дефинисан је нови енергетски коридор на подручју северно од аутопута ДП А1 (Е75). У нови коридор ће бити смештени нафтоводи и гасоводи које је потребно изместити због неадекватног укрштања са новом трасом аутопута, као и два продуктовода (Сомбор – Нови Сад и Нови Сад – Панчево) са надзорно-управљачким оптичким каблом који ће снабдевати планирани терминал. Продуктоводи ће се градити на основу Просторног плана подручја посебне намене система продуктовода кроз Републику Србију (Сомбор – Нови Сад – Панчево – Београд – Смедерево – Јагодина – Ниш).

Постојећи нафтоводи ДН1 и ДН2 задржавају своју трасу, односно остају конзервирани као алтернатива за снабдевање у случају хаварије на планираним траса ДН1 и ДН2.

На подручју Новог Сада је до сада процентуални удео учешћа обновљивих извора енергије (ОИЕ) у енергетском билансу града био практично занемарљив. Тек у последње време почиње већа употреба ОИЕ. Првенствено се користи соларна енергија за припрему топле потрошне воде и призводњу електричне енергије, као и (хидро)геотермална енергија и енергија из ваздуха употребом топлотних пумпи. Енергија биомасе, осим стандардног коришћења дрвне биомасе за грејање претежно објеката породичног становања, нема широку примену на подручју града.
Према анализама[7], на подручју града је, у мањој или већој мери, могуће користити скоро све врсте обновљивих извора енергије.

Стратешки циљеви за примену ОИЕ

Соларна енергија:

- утврдити обавезу постављања соларних колектора за загревање топле потрошне воде на делу кровних и(ли) фасадним површинама при реконструкцији,

[7] Студија о обновљивим изворима енергије на подручју Града Новог Сада Завод за урбанизам Нови Сад, 2014. године

односно енергетској санацији свих јавних и изградњи свих нових (осим објеката породичног становања) објеката одређене квадратуре и спратности;

- дати могућност постављања соларних електрана за сопствене и комерцијалне потребе на кровне површине свих објеката;

- код објеката породичног становања стимулисати употребу активних и посебно пасивних соларних система (стаклености);

- у оквиру површина јавне намене постављати соларне фотонапонске панеле у склопу правила утврђених урбанистичким планом: за потребе сигнализације, видео-надзора, осветљења саобраћајница, паркова, тргова, дечијих игралишта, напајања реламних паноа и билборда, на јавним гаражама, надстрешницама за паркирање (тако да не пређе 50 % укупне паркинг-површине, док преостали паркинг-простор треба да има природну заштиту високим зеленилом), аутобуским стајалиштима, за пуњаче за електрична возила и мобилне уређаје итд.;

- соларне електране на земљи постављати само на простору радних зона; заузетост парцеле соларним панелима улази у укупни дозвољени индекс заузетости.

Енергија биомасе и биогаса:

- постројења за производњу електричне и топлотне енергије из биомасе или у комбинацији са другим ОИЕ могу се градити у грађевинском рејону у оквиру реконструкције постојећих топлана, у радним зонама у граду северно од Канала ДТД (радна зона Север I, Север IV и радна зона на Римским шанчевима), на регионалној депонији и у радној зони „Исток“ у Петроварадину; за изградњу оваквих објеката обавезна је израда плана детаљне регулације уколико не постоји приступни пут и остали капацитети инфраструктуре или израда урбанистичког пројекта ако је дефинисан приступни пут и ако постоји изграђена одговарајућа инфраструктура; такође је обавезна израда стратешке процене утицаја на животну средину;

- у склопу депоније комуналног отпада и будућег пречистача отпадних вода изградити постројења на био-гас;

- финансијским мерама стимулисати употребу дрвне биомасе (пелети, брикети) у објектима породичног становања и мањим пословним објектима.

(Хидро) геотермална енергија и енергија из ваздуха:

- употреба топлотних пумпи за загревање и хлађење објеката и површина јавних и осталих намена (загревање/хлађење саобраћајних површина – рампи, бициклистичких и пешачких стаза у зимском/летњем периоду), као и припрему топле потрошне воде у објектима тренутно је једини оптимални начин коришћења овог типа енергије на подручју Града; како је за употребу топлотне пумпе потребно утрошити одређену количину електричне енергије, овај вид експлоатације се не може сматрати потпуно „обновљивим”; међутим, с обзиром на то да је однос утрошене електричне и добијене

топлотне енергије 1:(3–6), коришћење хидрогеотермалне енергије и енергије из околног ваздуха на овај начин је веома ефикасно и исплативо; топлотне пумпе постављати уз следеће услове:

- системи са топлотним пумпама могу се постављати на парцелама свих намена које се односе на могућу изградњу објеката;
- смештај топлотне пумпе и пратеће опреме обезбедити у посебној просторији у оквиру објекта или изван објекта ако задовољава све безбедоносне услове и дозвољени нови буке;
- за постављање вертикалних сонди, бушење бунара и експлоатацију подземне воде потребно је одобрење надлежног органа (осим за објекте породичног становања).

Хидроенергија:

- на преводници на Каналу ДТД планирати изградњу мале хидроелектране снаге до 3 MW.

Енергија ветра:

- појединачни стубови са ветрогенераторима мањих снага (до 10 kW) могу се постављати на парцелама породичног становања за сопствене потребе; висина стуба ветрогенератора не сме бити већа од удаљености стуба од објекта на самој парцели или од границе суседне парцеле;
- појединачни стубови са ветрогенераторима мањих снага (до 10 kW) могу се постављати на кровним површинама објеката за соптвене потребе објекта.

Енергија из водоника:

- кроз Одрживи енергетски акциони план (SEAP) за Нови Сад предвидети и стратегију за употребу водоника, првенствено у јавном градском превозу, а затим и у осталим областима енергетског снабдевања града.
- планирати подземна складишта водоника на постојећим празним складиштима нафте, продуката нафте и гаса или нове локације које ће задовољавати све безбедоносне услове. Користити тзв. "зелени" водоник, добијен из обновљивих извора енергије.

Мере енергетске ефикасности изградње

Ради смањења енергетске потрошње, односно повећавања енергетске ефикасности на подручју града Новог Сада је потребно стратешки деловати у више праваца.

Јавни и регулаторни сектор

- израдити Одрживи енергетски акциони план (SEAP – Sustainable Energy Action Plan) града; у Акционом плану се поставља коначни циљ – проценат смањења емисије CO2 на основу анализа енергетске потрошње у зградарству, индустрији, саобраћају итд.; такође се дефинише стратегија смањења емисије CO2, приоритети, главни изазови, мере за смањење емисије CO2, механизми финансирања и спровођења Акционог плана;

- направити посебан градски буџетски фонд енергетске ефикасности; из којег ће се финансирати пројекти и делом реализација пројеката;

- извршити енергетске прегледе и енергетску санацију свих постојећих објеката јавне намене на подручју града;

- у свим улицама заменити систем јавног осветљења енергетским ефикасним светиљкама и уређајима са могућношћу регулације укључења/искључења;

- информисати/образовати локално становништво (посебно децу) о свим предностима и мерама уштеде енергије и коришћења обновљивих извора енергије.

Зградарство

Енергетска ефикасност зграде је остварена ако енергија потрошена за грејање, хлађење, припрему топле потрошне воде, вентилацију и осветљење не прелази максималне дозвољене вредности. То подразумева да је приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације нових објеката, као и реконструкције, доградње, обнове, адаптације, санације и енергетске санације постојећих објеката, потребно применити одређене мере које ће допринети већим енергетским уштедама.

Применом Правилника о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС”, број 61/11), задовољење критеријума енергетске ефикасности нових објеката је условљено постављањем одговарајуће термоизолације омотача и уградњом квалитетних транспарентних елемената (прозора и врата). Остаје проблем велике енергетске потрошње старијих објеката свих намена за чију санацију су потребна значајна финансијска средства. Како би се повећала енергетска ефикасност постојећих и планираних објеката потребно је применити следеће мере:

- приликом планирања и пројектовања водити рачуна о облику, положају и повољној оријентацији објеката, као и о утицају ветра на локацији;

- планирати „Zero Emission distriht” (подручје нулте енергетске потрошње); ово подручје је планирано у западном делу града јужно од новог гробља, али се може планиранти и у било ком неизграђеном или изграђеном (уз реконструкцију и енергетску санацију) урбанистичком блоку, делу града, стамбеној или пословној зони у којој ће укупна енергетска производња бити једнака или већа од потрошње;

- смањити број индивидуалних ложишта, побољшањем постојећег и даљим развојем система даљинског грејања;

- користити класичне и савремене термоизолационе материјале (противпожарно сертификоване) приликом изградње објеката;

- у инсталацијама осветљења у објектима употребљавати енергетски ефикасна расветна тела;

- користити пасивне соларне системе (стаклености, масивни зидови, Тромб-Мишелов зид, термосифонски колектор итд.);

- постављати соларне панеле (фотонапонске модуле и топлотне колекторе) као фасадне и кровне елементе или на кровне површине објеката где техничке могућности то дозвољавају; посебно код нових објеката увести обавезу примене соларних колектора у систему топле потрошне воде уколико се не користи ниједан други обновљиви извор;

- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровних вртова и зелених фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;

- код постојећих и нових објеката уграђивати аутоматске системе за регулисање потрошње свих енергетских уређаја у објекту;

- преко скупштина стамбених заједница омогућити повољне финансијске услове за енергетску санацију објеката тако да свака зграда буде у категорији Ц или за две категорије више од постојеће;

- у свим стамбеним објектима на видном месту истакнути мере домаћинског управљања енергијом (ефикасне мере које не захтевају већа улагања).

Транспорт:

- планирати места за постављање пуњача за електрична возила;

- планирати замену постојећег возног парка јавних установа возилима на електрични погон;

- планирати набавку возила јавног превоза на електрични погон или на компримовани гас;

- стимулисати бициклистички саобраћај кроз развој бициклистичке инфраструктуре.

3.4. Електронске комуникације

Системи линијског преноса

Системи електронских комуникација на подручју града Новог Сада ће у наредном периоду доживети веома динамичан развој који ће омогућити да корисницима буду доступни комуникациони сервиси и услуге у складу са европским стандардима. Због тога је потребно да развој електронско-комуникационих система прати најсавременија технолошка достигнућа. Системи електронских комуникација ће играти велику улогу као неопходан фактор у остваривању пројекта Нови Сад – Smart city (интелигентан град).

Електронске комуникације и пратеће услуге развијаће се у неколико основних праваца – проширење подземне мреже оптичке комуникационе инфраструктуре у оквиру кога се планира и даље проширење кабловског дистрибутивног система (КДС-а) града, изградња заједничких антенских система (ЗАС) у објектима високоградње, усавршавање система мобилне телефоније, даљи развој поштанских услуга итд. Поред ових система и услуга, део електронско-комуникационих система биће и систем јавних и комерцијалних радио и телевизијских мрежа, интернет провајдери и остали интерни системи (телекомуникациони системи у војсци, МУП-у, ЕПС-у, банкама, комуналним предузећима итд.).

На подручју града тренутно постоји око 60 приступних мрежа, а у погледу комутације извршена је потпуна дигитализација система.

Постојећи телекомуникациони систем, заједнички антенски системи и кабловски дистрибутивни систем на подручју града Новог Сада представљају основу свих будућих система који ће омогућити пренос, обраду и дистрибуцију сигнала и коришћење мултимедијалних сервиса.

Планирање развоја фиксне приступне мреже базира се на изградњи оптичких мрежа, осавремењавању телекомуникационих чворишта и постављању мултисервисних платформи. У наредном периоду очекује се завршетак *All IP* трансформација мреже електронских комуникација у интегрисану *IP* мрежу која нуди корисницима висок ниво позитивног корисничког искуства, широк спектар различитих сервиса и иновативних пословних решења.

У наредном периоду планира се проширење свих постојећих мрежа изградњом и постављањем каблова и цеви за пролаз каблова у попречним профилима свих саобраћајница.

Технолошки развој кабловског дистрибутивног система (КДС), односно оптичке комуникационе инфраструктуре града, предвиђа даљу изградњу примарне оптичке мреже која би повезивала главне градске правце и околна насеља, као и дистрибутивне кабловске мреже од оптичких чворишта до прикључних ормара у објектима и даље, преко разводне мреже у објекту, до корисника. Главни корисници градске мреже ће бити оператери и пружаоци услуга, пословни корисници, институције јавног сектора и резиденцијални корисници. Процена је да је све постојеће сервисе као и сервисе који ће се појавити у будућности могуће остварити једино изградњом потпуно оптичких мрежа до крајњих корисника – FFTC (Fiber To The Curb), FTTB (Fiber To The Building) и доминантно FTTH (Fiber To The Home) мреже.

Планирање и изградња оптичких каблова транспортне мреже условљена је развојем и трансформацијом приступне мреже, захтевима за повезивањем базних станица, WiFi access point-а, пословних корисника, потребом за повезивањем постојећих

и нових агрегационих тачака, ако и изградњом редундантне и поуздане агрегационе мреже. Транспотна мрежа ће подржати имплементацију 5G технологије и њених мрежних cloud и дистрибуираних архитектура. Развој 5G система тешко да би се могао замислити без подршке транпортних мрежа великих протока (оптичких система). Планира се увођење 5G технологије и њених мрежних cloud и дистрибуираних архитектура. Капацитет 5G бежичног приступа даје могућност повезивања широког спектра апликација, остваривање велике брзине преноса података уз веома мало кашњење и ултра високу поузданост и разне примене бежичних технологија: проширење broadband могућности мобилних мрежа, специфичне захтеве различитих индустрија као и друштва генерално, дигиталну трансформацију у скоро свим индустријама и као подршка за *Инернет ствари (Internet of Things-IoT).* За имплементацију 5G технологије и сервиса транспортна мрежа ће омогућити постављање micro data центара, пренос података (IoT, Virtual Realitz, Cloud Storage…), мало кашњење (1 ms), густину инсталације приступних тачака (40–50 RRH/km^2), QoS (end to end, network slicing), динамичку интероперабилност, програмабилност мрежа на свим нивоима итд.

Незаобилазна компонента КДС-а града и концепта паметних градова је видео-надзор који ће покривати све јавне површине, саобраћајнице, објекте и површине око објеката од значаја за град (школе, вртићи, културне и друге установе).

У оквиру објеката планира се изградња мрежа заједничких антенских система који обезбеђују пријем и дистрибуцију радио и телевизијских програма и коришћење других сервиса на месту постављања заједничког антенског уређаја.

Бежичну транпортну мрежу доминантно чине РР линкови за потребе мобилне и фиксне мреже. Радио-релејни линкови се користе за широк спектар преноса података, услуга и сервиса, посебно у условима елементарних непогода и ванредног стања. Постојећи радио-релејни коридори фиксне телефоније на подручју Града (од ТКЦ Нови Сад и ТК Центар према Иришком венцу и Бранковцу) се задржавају.

Усвајање нових фреквенцијских опсега, примена нових функционалности (MIMO, Multiband), реализација капацитета већих и од 10 Gb/s и усвајање најсавременијих синхронизационих протокола, као и минимизација кашњења на преносном путу, омогућиће даљи развој постојећих и свих будућих приступних технологија.

У поштанском саобраћају је до сада утврђена универзална поштанска услуга и уведен знатан број нових услуга. У наредном периоду планира се успостављање ефикасне поштанске мреже, даљи развој курирских сервиса, обезбеђивање поштанске услуге за све кориснике по приступачним ценама, односно достизање стандарда квалитета поштанских услуга прописаних у ЕУ.

Системи мобилне телефоније и бежичног преноса

Системи мобилне телефоније су изграђени у виду центара мобилне телефоније, антенских система (са или без антенских стубова) са базним станицама и приводних оптичких каблова. На целокупном подручју града је доступан сигнал мобилне телефоније свих постојећих оператера. Такође, на подручју града постоје и антенски системи за бежичан (wireless) пренос података путем интернета, као и системи фиксне телефоније који користе антенске системе за пренос сигнала.

Системи мобилне телефоније развијаће се у складу са плановима развоја мобилних оператера који поседују изграђену инфраструктуру на подручју града. Планира се проширење капацитета ГСМ станица, постављање гушће мреже базних станица и изградња нових антенских система и WiFi приступних тачака. Антенски и „wireless" системи са базним станицама ће се постављати уз поштовање свих правилника и препорука из ове области, уз следеће услове:

- антенске системе са микро-базним станицама мобилне телефоније постављати у оквиру регулације саобраћајница (на стубове јавне расвете, семафорске стубове и сл.), уз сагласност управљача јавним земљиштем и власника објекта на који се поставља (стуба);
- антенске системе мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација, постављати на антенске стубове на парцелама са претежним наменама пословање, туристичко-спортско-рекреативне површине, зеленило, специјализовани центри, комуналне површине уз обавезну сагласност власника и уз услов да су удаљени од стамбених објеката минимално за висину стуба и да сноп вертикалног зрачења антена не обухвата стамбене објекте; базне станице постављати у подножју стуба, уз изградњу оптичког приводног кабла до базне станице;
- антенске системе мобилне телефоније, као и осталих електронских комуникација постављати на кровне површине објеката уз обавезну сагласност власника тих објеката, односно скупштине стамбене заједнице;
- обавезно је извршити периодична мерења јачине електромагнетног зрачења у близини антенског система за све изворе за које законска регулатива то налаже или уколико постоји налог инспекцијског органа; мерења треба посебно да обухвате оближње објекте становања који се налазе на истој или сличној висини као и антенски систем;
- за постављање антенских система и базних станице мобилне телефоније и осталих електронских система обавезно је претходно позитивно мишљење надлежне управе.

4. Општи услови и мере заштите и унапређења простора

4.1. Заштита природе

У обухвату Генералног урбанистичког плана града Новог Сада налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

Заштићена природна добра[8]

Заштићена подручја

- Национални парк „Фрушка гора", заштићен Законом о националним парковима („Службени гласник РС", бр. 84/15 и 95/18 – др. закон);

- Споменик природе „Парк Института у Сремској Каменици" („Службени лист Града Новог Сада", број 71/16);

- Споменик природе „Дунавски парк" („Службени гласник РС", бр. 17/98);

- Споменик природе .„Футошки парк" („Службени лист Града Новог Сада", бр. 2018/06);

- Споменик природе „Каменички парк" („Службени лист Града Новог Сада", број 54/08); Ревизија заштите урађена је и упућена надлежном органу; студија је предата на даљу процедуру Градској управи за заштиту животне средине Града Новог Сада, дана 24. децембра 2014. године.

Појединачна стабла:

1. Споменик природе „Копривић у центру Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада", број 2/95);
2. Споменик природе „Јаворолисни платан у Новом Саду" („Службени лист Града Новог Сада", број 2/95);
3. Споменик природе „Амерички платан на Сајлову" („Службени лист Града Новог Сада", број 2/95);
4. Споменик природе „Платан у дворишту школе Милош Црњански" („Службени лист Града Новог Сада", број 20/02);
5. Споменик природе „Стабло гинка *(Gingko biloba L.*) код хотела „Парк" у Новом Саду" („Службени лист Града Новог Сада", број 59/19);
6. Споменик природе „Храст лужњак *(Quercus robur L.*) на Петроварадинској тврђави" („Службени лист Града Новог Сада", број 59/19);
7. Споменик природе „Стабло копривића у Улици Мирослава Антића у Новом Саду" („Службени лист Града Новог Сада", број 59/19);

[8] Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад

8. Споменик природе „Стабло тисе у Улици Мирослава Антића у Новом Саду” („Службени лист Града Новог Сада”, број 59/19).

Природна добра у поступку заштите:

1. СП „Дрворед копривића у Радничкој улици”;
2. СП „Стабло атласког кедра у Новом Саду” (на бившој површини расадника Јавног комуналног предузећа „Градско зеленило” Нови Сад);
3. СП „Стабло копривића у Улици војводе Бојовића у Новом Саду”.

Природна добра планирана за заштиту:

1. Стабло храста лужњака у Улици Филипа Вишњића број 17 у Новом Саду – евидентирано природно добро;
2. Група стабала липе на Петроварадинској тврђави (код Академије);
3. Стабло гинка на Петроварадинској тврђави (код Академије);
4. Стабло липе *(Tilia cordata Mill*) на гробљу у Петроварадину – евидентирано природно добро;
5. Стабло платана на Подбари (угао Марка Миљанова и Ђорђа Рајковића);
6. Стабло јасена код Лиманске пијаце;
7. Група платана иза Лиманске пијаце;
8. Стабло дуглазије на градском гробљу;
9. Два стабла тисе у Улици Петра Кочића број 1.

Еколошки значајна подручја еколошке мреже Србије

Еколошки значајно подручје број 14. Фрушка Гора и Ковиљски рит, утврђено Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10), која обухвата претходно набројана природна добра и подручја од међународног значаја.

Подручја од међународног значаја

Подручје предложено за Емералд мрежу због присуства врста и станишта наведених на списковима Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 102/07), Фрушка гора са класификационим кодом RS0000007 и Ковиљско – петроварадински рит RS0000021.

Део Рамсарског подручја, издвојеног на основу Уредбе о ратификацији Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица

мочварица („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 9/77), назива Ковиљско – петроварадински рит.

Међународно значајна подручја за птице (IBA-Important Bird Area) Фрушка Гора са класификационим кодом RSO191BA и Ковиљски рит са класификационим кодом RSOO7IBA, која су издвојена по строгим критеријумима IBA пројекта чији је носилац међународна организација „Bird Life International” (потенцијална подручја Natura 20000 мреже ЕУ).

Међународно значајно подручје за биљке (IPA /Important Plant Area) под називом „Фрушка гора и Ковиљско – петроварадински рит”, издвојена међународним пројектом „Plantlife”.

Еколошки коридори

Међународни еколошки коридор: Дунав, утврђен Уредбом о еколошкој мрежи;

Регионални еколошки коридори: Канал ДТД утврђен Регионалним просторним планом АП Војводине;

Локални еколошки коридори, означени на графичком прилогу: Мали каменарски поток, Новоселски поток, Роков поток, Буковачки поток и поток Селиште, утврђени Просторним планом Града Новог Сада, Дунавац између Ковиљског рита и НСА14д (остатак станишта НСА14ц утврђеног Просторним планом Града Новог Сада.

Станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја

- ознака: НСА05, назив: „Бара код Авијатичарског насеља”, категорије станишта: ободна вегетација водених система,

-ознака: НСА10, назив: „Месарска ада“ (некадашњи Коп код тржног центра Родић), водено-мочварно подручје елипсастог облика, типа језера, без директног површинског контакта са водотоцима, највеће дужине око 700 m и највеће ширине око 650 m. На наведеном станишту бележи се 104 врсте птица (од којих 89 строго заштићених врста), од тога укупан број гнездарица: 35,

- ознака НСА14д,е, назив: „Новосадски Велики рит и Ратно острво” категорије станишта: мочваре и ритови, плантаже,

- ознака : НСА 17, назив: „Новосадско Ново гробље”, категорија станишта: Урбани паркови и велике баште,

- ознака : НСА18 „Тршћаци и утрине код Немановаца и Пејићевих салаша”, категорија станишта: мочваре и ритови, ободна вегетација водених система, ровови и мали канали,

- ознака : НСА22а, назив : „Камењарска ада”, категорија станишта: хигрофилне шуме и жбуње, мочваре и ритови,

- ознака: НСА22б, назив : „Рибарско острво”, категорија станишта: хигрофилне шуме и жбуње,

- ознака: НСА23, „Галерија Хорнверк”, категорија станишта: подземни ходници – антропогено станиште.

Станишта су регистрована у бази података Покрајинског завода за заштиту природе у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, број: 110-00-18/2009-03 од 20. јануара 2010. („Службени гласник РС”, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16).

Сва заштићена природна добра, еколошки коридори и станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја дефинисана су на карти број 5 „Заштићена природна и културна добра” у размери 1:20000.

Мере заштите природних добара

Све активности у заштићеним подручјима, као и у њиховој непосредној близини, морају се спроводити у складу са Законом и подзаконским документима, као и у складу са актима о проглашењу заштићених подручја, у којима су дефинисани услови и мере забрана и ограничења радова и активности;

Све активности у подручјима у поступку заштите, ускладити са мерама заштите из студија заштите за наведена подручја;

Резервисати за заштиту подручја планирана за заштиту.

Мере заштите за станишта строго заштићеннх и заштићених дивљих врста од националног значаја:

Природна станишта строго заштићених и заштићених врста НСА 10, НСА14д,е, НСА18, НСА22а,б:

- забрањено је: мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња;

- ограничава се: промена састава и структуре вегетације на рубне делове станишта на којима је могуће подизање зелених појасева и формирање пешачких/рекреативних стаза, уколико је то у складу са потребама заштите врста на датом станишту; намена просторних целина, на заштитно зеленило (или парк-шуму код шумских станишта); планирање активности везаних за еколошку едукацију, одржавање станишта, као и просторно и временски ограничену рекреацију у складу са карактеристикама и капацитетом простора;

- на североисточном делу станишта НСА05 применити мере заштите наведене у претходна два става, а јужни део уредити уз очување што већег процента зелених површина, у складу са потребом очувања/побољшања хидролошког режима влажног станишта и повезаности станишта са суседним елементима еколошке мреже;

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

- ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА НАЦИОНАЛНИ ПАРК "ФРУШКА ГОРА" СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ "КОВИЉСКО-ПЕТРОВАРАДИНСКИ РИТ"
- ЗАШТИТНА ЗОНА НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА "ФРУШКА ГОРА"
- СПОМЕНИК ПРИРОДЕ
- 1 ПАРК ИНСТИТУТА У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
- 2 ДУНАВСКИ ПАРК
- 3 ФУТОШКИ ПАРК
- 4 КАМЕНИЧКИ ПАРК
- ПОЈЕДИНАЧНА СТАБЛА ОД 1 ДО 8

ПРИРОДНА ДОБРА У ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ

- ПОЈЕДИНАЧНА ИЛИ СТАБЛА У ГРУПИ ОД 1 ДО 3
- ПРИРОДНА ДОБРА ПЛАНИРАНА ЗА ЗАШТИТУ
- МРЕЖА ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗЕЛЕНИХ КОРИДОРА

СТАНИШТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

- ЗАШТИТНИ ПОЈАС ЗЕЛЕНИЛА ОД НСА 05 КА ЗЕЛЕНОМ КОРИДОРУ
- ЗАШТИТНИ ПОЈАС ЗЕЛЕНИЛА 20М ОД НСА 05

ЕКОЛОШКИ КОРИДОРИ

- ЕКОЛОШКИ КОРИДОР ОД МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА
- РЕГИОНАЛНИ ЕКОЛОШКИ КОРИДОР
- ЛОКАЛНИ ЕКОЛОШКИ КОРИДОР

ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ БРОЈ 25

0 500 1000 1500 2000 2500m

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/II

- прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

Антропогена станишта строго заштићених и заштићених врста HCA17 и HCA23:

- забрањене су активности које могу да доведу до уништавања јединки заштићених и строго заштићених врста (јединке у свим фазама развоја, нпр. јаја);
- прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима којима се мењају карактеристике станишта.

Применити мере очувања и унапређења природних и полупрнродних елемената еколошкнх коридора:

Опште мере:

- није дозвољена промена намене површина под вегетацијом у природном и блиско природном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање станишта заштићених врста:
  - шумских станишта (укључујући и врсте парковских површина) подизањем/обнављањем појасева високог зеленила повезаних у зелену мрежу;
  - шумостепских станишта подизањем пољозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
  - мочварна станишта очувањем отворених мелиоративних канала и њихових обалних појасева;
  - повезати остатке природних станишта по рубу града у јединствену зелену инфраструктуру мултифункционалног карактера (паркови,
  - улично и заштитно зеленило, заштита станишта, рекреација итд.);
- унапређењем стања постојећег зеленила и формирањем вишеспратног зеленила уз мање прометне саобраћајнице, повезати издвојена станишта и зелене површине града (паркови, гробља, рекреационе површине и сл.) зеленим коридорима;
- поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора:
  - свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења;
  - поплочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45° а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја;

- обезбедити отвореност канала/водотока са улогом еколошких коридора на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница), обезбедити проходност у зони црпних станица и других хидротехничких објеката уређењем зеленила и применом планских и техничких решења у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/20 – исправка, 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21);
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
  - регулације водотока (пресецање меандара, изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), поплочавања и изградње обала;
  - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима;
  - изградње нових и обнављања старих мостова.

Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.). Изабрати моделе расвете за директно осветљење са заштитом од расипања светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже.

Наменити што већи део приобаља деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности:

- очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока/канала;
- побољшати проходност водотокова/канала за дивље врсте очувањем постојећих и планирањем нових зелених површина (заштитно зеленило, јавне зелене површине) уз водно земљиште.

Проценат високог зеленила на просторима за спорт и рекреацију унутар еколошког коридора Дунава треба да буде најмање 50 %, а на другим површинама 30–40 %.

Неопходно је обезбедити континуирани зелени коридор ширине 20–50 m унутар

плавног подручја Дунава. Континуитет коридора травне и шумске вегетације обезбедити формирањем дрвореда и уређених зелених површина са жбунастим врстама уз отворене и/или изграђене делове простора (манифестациони простори, купалишта, спортски терени), уградњом обавезе формирања и одржавања зелених површина у правила уређења парцела за све кориснике, као и унапређењем стања вегетације насипа.

На деоницама Дунава, где се грађевинско земљиште пружа у већој дужини од 500 m, поред предвиђеног континуалног зеленог појаса 20–50 m ширине, планским документима обезбедити н блокове заштитног зеленила на сваких 200–500 m дужине обале. Минимална површина ових блокова заштитног зеленила је 0,1 ha, а минимална ширина блока је 20 m.

Приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, а код регионалних коридора у ширини од најмање 10 m, а оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.

Проходност еколошких коридора у радним зонама обезбедити обавезом формирања заштитног зеленила, а по потреби и применом посебних техничких решења, у складу са наменом појединачних просторних целина.

Посебне мере **очувања функионалности и проходности коридора**:

- током изградње и функционисања објеката чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року; за заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће хемијско-физичке мере (нпр. употреба средства BioVersal за поспешивање разградње нафтних деривата) и биолошке мере санације (према посебним условима Покрајинског завода за заштиту природе);

- није дозвољено складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) у оним деловима плавних подручја водотокова/канала који су под утицајем подземних или поплавних вода; на простору еколошког коридора управљање отпадом вршиће се у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон) и другим важећим прописима;

- у зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње;

- далеководне објекте и електроенергетску инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама: носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;

- планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице I и II реда у обухвату Генералног урбанистичког плана треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја:

  - није дозвољено стварање шумског појаса уз трасу саобраћајница који би привлачио животињске врсте и довео до повећања морталитета њихових популација;
  - на травним стаништима заштићених и строго заштићених врста није дозвољено подизање високог зеленила;
  - због еколошког значаја простора, план озелењавања треба да буде саставни део планске и пројектне документације; озелењавање треба да се остварује паралелно са изградњом објеката:
    - забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста;
    - обезбедити што већи проценат (најмање 50 %) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак итд.) који је неопходно обогатити жбунастим врстама плавног подручја;

- приликом парцелисања обезбедити континуитет обале са вегетацијом у природном или блиско-природном стању, у ширини од 20–50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала; овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу;

- очувањем ниског степена изграђености и прописивањем правила озелењавања сачувати повезаност Националног парка „Фрушка гора” са коридором Дунава на просторима зоне кућа за одмор код Лединаца, као и између зоне куће за одмор и коридора Малог каменичког потока (зелени коридор на графичком прилогу), са посебним освртом на врсте шумских станишта;

- планирање мера прилагођавања климатским променама (очување зелених површина на падинама Фрушке горе ради заштите од ерозије, резервисање простора за кретање бујичних вода; решавање проблема повећане учесталости и степена плављења на плавним подручјима) вршити у складу са потребама унапређења стања станишта, зелених и еколошких коридора;

- уређењем окућница и простора око нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу (забрана изградње ограда непроходних за ситне животиње, уз примену еколошки прихватљивих елемената са отворима већим од 10 cm) обезбедити проходност обале канала и водотокова за ситне животиње; приликом легализације захтевати прилагођавање постојећих ограда функцији еколошког коридора (померање ограда или измене делова ограда код међних тачака суседних парцела према речној обали).

Урбане садржаје потребно је распоредити по принцнпу зонације којом се одређује мннимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне дирекног утнцаја на коридор:

- зонацијом садржаја уз водотокове и канале који представљају еколошке коридоре обезбедити највеће могуће растојање планираних објеката од водног земљишта;

- на простору изван зона становања, на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора;

- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале еколошких коридора;

- уз део обале који је планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажно-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина).

Мере за заштитну зону еколошкнх коридора и станишта строго заштићених и заштићеннх врста од националног значаја (нзузев станишта НСА23)

У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта:

- забрањују се планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.

У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:

- услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;

планским решењима мора се обезбедити:

- примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
- дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста;
- дефинисањем правила парцелације и изградње, као и издвајањем/унапређењем зелених површина ублажити негативне утицаје повећања густине насељености блокова који се налазе унутар зоне непосредног утицаја (50–200 m од водног земљишта) на водотокове/канале који функционишу као еколошки коридори.

У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта забрањује се:

- примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту.

Примењују се следеће мере:

- очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова ограде које омогућују кретање ситних животиња;
- обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта; овај појас графички приказати у планској и пројектној документацији;
- објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на минимум 20 m удаљености од границе коридора/станишта.

Услов за изградњу:

- вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта;

- саобраћајница са тврдим застором за моторна возила је примена техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

Уређење простора ускладити са оперативним циљевнма заштите природнх вредности Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е 80-Дунав (Паневропски коридор VII)

Вегетацију приобалног појаса као и у форланду дуж одбрамбених насипа је неопходно одржавати у природном или полуприродном стању, у функцији заштите од поплавних таласа.

Развој отворених спортских и рекреационих површина, марина, пристаништа и постављање пловећих постројења привременог карактера на водном земљишту у функцији туризма (без објеката који ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране) мора бити усаглашен са заштитом биодиверзитета и животне средине.

Експлоатација речних наноса може да се обавља на локалитетима у обиму који неће нарушити водни режим, стабилност обала и природну равнотежу акватичних и приобалних екосистема. Експлоатација речних наноса се забрањује на:

- деоницама водног пута Дунава на којима може бити изазван поремећај водног режима;
- којима је дошло до поремећаја стабилности речног корита или водног земљишта;
- где је нарушен добар еколошки статус.

- Неопходно је обезбедити еколошку заштиту воде и приобаља.
- Границе и намена водног земљишта не могу се мењати без посебне сагласности надлежног министарства, водопривредног предузећа и надлежног завода за заштиту природе;

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представлати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

4.2. Заштита непокретних културних добара и амбијенталних целина

На целокупној територији Града Новог Сада налазе се непокретна културна добра изражене хронолошке слојевитости и тематске разноврсности, као материјална сведочанства историје и стваралаштва на нашем простору, од археолошких налазишта, појединачних сакралних и профаних споменика културе, до просторних културно-историјских целина, знаменитих места и посебних амбијенталних целина вредног градитељског наслеђа.

Основна планска смерница је да се очувањем градитељског наслеђа чува значајан стратешки ресурс за развој Новог Сада. У планском периоду очекује се наставак тенденције специфичних социо-економских изазова које треба избалансирати са потребом препознавања и уважавања јавног интереса над свим елементима градитељског наслеђа у целини.

Процес заштите је континуалан процес, али се фокуси временом мењају. У периоду након Другог светског рата, основни задатак је био заштита највреднијих објеката, чију су главнину чинили појединачни објекте сакралне архитектуре, односно градски храмови, а након тога и профане, односно појединачни објекти из периода 18. и 19. века. Поред наставка процеса заштите ове категорије објеката, данашњи фокус службе заштите су вредни објекти 20. века, индустријско наслеђе и просторне културно-историјске целине, односно заштита просторног контекста. Због тога, је у процесу планирања потребно вредновати оне објекте и просторне целине који имају својства културног наслеђа, посебно оне који јесу или су били у процесу претходне заштите.

За сваки формално проглашен споменик културе утврђене су мере заштите. Ове мере утичу на дефиницију планског статуса и третман објекта односно простора. Планске смернице треба да их допуне како би се омогућила рационална и одржива употреба објекта и простора, пре свега, са урбанистичког односно развојног аспекта.

Поред формално заштићених споменика културе, важно је плански препознати просторни значај и социо-економску вредност релативно малог преосталог фундуса објеката и просторних зона градитељског наслеђа. У том смислу, дефинисањем параметара општих и појединачних правила уређења и грађења може се створити повољни контекст за задржавање (физичко очување) и функционалну ревитализацију (примерни избор намена) пре свега просторних потеса и целина градитељског наслеђа.

У Регистру непокретних културних добара са подручја Града Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице уписано је 164 споменика културе, од чега је осам просторних културно-историјских целина и два знаменита места.

I Просторне културно-историјске целине

Бачка страна града

1. СТАРО ЈЕЗГРО НОВОГ САДА.

Одлука 05 бр. 633-151/2008 од 17. јануара 2008, „Службени гласник Републике Србије”, број 07/08.

2. АЛМАШКИ КРАЈ У НОВОМ САДУ.

Одлука 05 број 633-6504/2019 од 27. јуна 2019. „Службени гласник Републике Србије”, број 47/19.

3. КОМПЛЕКС СИНАГОГЕ, ШКОЛЕ И ОПШТИНСКЕ ЗГРАДЕ ЈЕВРЕЈСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У НОВОМ САДУ, непокретно културно добро од великог значаја.

Улица Јеврејска бр. 7–11.

Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе 02-163/4-83 од 16. маја 1983.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 25/91.

4. КОМПЛЕКС ОБЈЕКАТА „ЈОДНА БАЊА” – ПРИРОДНО ЛЕЧИЛИШТЕ У НОВОМ САДУ, непокретно културно добро од великог значаја.

Футошка улица број 68.

Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе бр. 01-262/6-86 од 30. јула 1986.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 25/91.

5. ГРОБЉА ВАН УПОТРЕБЕ (РИМОКАТОЛИЧКО, АЛМАШКО, УСПЕНСКО, АВИЈАТИЧАРСКИМ ВОЈНО ГРОБЉЕ, РУСИНСКО, НАЗАРЕНСКО ЈЕВРЕЈСКО И РЕФОРМАТОРСКО – ЕВАНГЕЛИСТИЧКО) У НОВОМ САДУ, непокретно културно добро од великог значаја.

Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе број 01-297/2-84 „Службени лист Града Новог Сада”, број 21/84.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 25/91.

6. СПОМЕН-ГРОБЉЕ БОРАЦА НОР-А У НОВОМ САДУ, непокретно културно добро од великог значаја.

Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе бр. 01-1/5-85 од 28. јануара 1985.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 25/91.

Сремска страна града

1. ГОРЊА И ДОЊА ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА СА ПОДГРАЂЕМ, културно добро од великог значаја.

Решење број 227/49 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ", број 25/91.

2. ДВОРАЦ У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ, културно добро од великог значаја. Улица Двор бб.

Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-297/2-72 од 22. феб. 1982.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист Аутономне Покрајине Војводине" број 25/91.

Знаменита места

1. СПОМЕНИК НА КЕЈУ У НОВОМ САДУ, непокретно културно добро од великог значаја, Кеј жртава рације.

Решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе број 01-151/1-88 од 5. маја 1988.

Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ", број 28/91.

2. СПОМЕНИК НА БРДУ „ВЕЗИРАЦ" ИЗМЕЂУ ПЕТРОВАРАДИНА И БУКОВЦА, непокретно културно добро од изузетног значаја

Решење број 116/68 Покрајинског завода за заштиту споменика културе од 2. априла 1968.

Решење о утврђивању за непокретно културно добро од изузетног значаја „Службени гласник РС", број 16/90".

Појединачна културна добра – споменици културе

Нови Сад

1. АЛМАШКА ЦРКВА, *културно добро од изузетног значаја.*
   Алмашка улица број 15.
   Решење о заштити иконостаса број1280/48 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
   Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од изузетног значаја „Службени гласник РС", број 16/90.

2. УСПЕНСКА ЦРКВА, *културно добро од изузетног значаја.*
   Успенска улица број 12.
   Решење о заштити иконостаса број 1281/48 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
   Одлука о утврђивању за непокретно за културно добро од изузетног значаја „Службени гласник РС”, број 16/90.

3. САБОРНА ЦРКВА, Св. Георгија, *културно добро од великог значаја*.
   Улица Николе Пашића број 2.
   Решење број 1279/48 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
   Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 28/91.

4. НИКОЛАЈЕВСКА ЦРКВА, *културно добро од великог значаја*.
   Николајевска порта бб.
   Решење о заштити иконостаса број 1282/48 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
   Решење о заштити цркве број 118/59 од 18. маја 1959. Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Аутономне Покрајине Војводине.
   Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 28/91.

5. ПЛЕБАНИЈА – РИМОКАТОЛИЧКИ ЖУПНИ УРЕД.
   Католичка порта број 3.
   Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 761/61 од 10. јула 1973.
   Одлука о утврђењу за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 28/91.

6. ВЛАДИЧАНСКИ ДВОР ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ.
   Улица Николе Пашића број 2.
   Одлука о утврђивању за споменик културе 05 број 633-1551/2017 од 22. марта 2007 године
   „Службени гласник РС”, број 52/07.

7. ЗГРАДА ГИМНАЗИЈЕ „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ”.
   Улица Златне греде број 4.
   Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 02-697/5-81 од 3. марта 1973.
   Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја, „Службени лист АПВ”, број 28/91.

8. ЗГРАДА МАТИЦЕ СРПСКЕ.
   Улица Матице српске број 1.
   Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-130/2-73 од 12. фебруара 1973.
   Одлука о утврђивању за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 28/91.

9. ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ.
   Трг галерија број 1.
   Одлука о проглашењу за непокретно културно добро број 6-69/92-I-9 од 24. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 17/92.
   Одлука о исправци Одлуке о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 16. новембра 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 19/92.
   Решење о утврђивању мере заштите зграде и околине број 6-67/94-I-9 од 19. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 9/94.

10. ГАЛЕРИЈА СПОМЕН ЗБИРКЕ „ПАВЛЕ БЕЉАНСКИ”.
    Трг галерија број 2.
    Одлука о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 24. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 17/92.
    Одлука о исправци Одлуке о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 16. новембра 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 19/92.
    Решење о утврђивању мере заштите зграде и околине број 6-67/94-I-9 од 19. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 9/94.

11. ЗГРАДА ГАЛЕРИЈА ПОКЛОН ЗБИРКЕ „РАЈКО МАМУЗИЋ”.
    Улица Васе Стајића број 1.
    Одлука о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 24. маја 1992, „Службени лист Града Новог Сада”, број 17/92.
    Одлука о исправци Одлуке о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 16. новембра 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 19/92.
    Решење о утврђивању мере заштите зграде и околине број 6-67/94-I-9 од 19. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 9/94.

12. КОМПЛЕКС МУЗЕЈА И АРХИВА ВОЈВОДИНЕ.
    Дунавска улица број 35.
    „Службени гласник РС”, број 30/07.

13. „ПЛАТОНЕУМ”.
    Улица Николе Пашића број 6.

Одлука о проглашењу број 6-84/92-I-9 од 24. новембра 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 17/92.
Одлука о исправци Одлуке о проглашењу број 6-69/92-I-9 од 16. новембра 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 19/92.
Решење о утврђивању мере заштите зграде и околине број 6-66/94-I-9 од 19. маја 1992. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 9/94.

14. ГРАДСКА КУЋА.
Трг слободе број 1.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

15. КОМПЛЕКС БАНОВИНЕ.
Булевар Михајла Пупина број16.
„Службени гласник РС”, број 30/2007.

16. ЗГРАДА ДОМА ЈНА.
Трг слободе број 5.
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-245/3-83 од 22 јуна 1973. године.
Одлука о проглашењу за *непокретно културно добро од великог значаја*
„Службени лист АПВ”, број 28/91.

17. ЗГРАДА МАТИЧАРСКОГ ЗДАЊА.
Трг младенаца број 7.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

18. ЗГРАДА „СОКОЛСКОГ ДОМА”.
Улица Игњата Павласа број 4,
Одлука 05 број 633-15048/2002 од 31. октобра 2002. године, „Службени гласник РС”, број 73/02.

19. КОМПЛЕКС ЕЛЕКТОРТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ „МИХАЈЛО ПУПИН”.
Футошка улица број 17.
Одлука о утврђивању за споменик културе 05 број 633-251/2015.
„Службени гласник РС”, број 9, од 28. јануара 2015. године.

20. КОМПЛЕКС ПАСТЕРОВОГ ЗАВОДА.
Хајдук Вељкова улица број 1,
Одлука 05 број 633-7457/2001-1 од 24. јула 2001. године, „Службени гласник РС”, број 48/01.

21. ЗГРАДА ЛЕКАРСКЕ КОМОРЕ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ.
Трг Ференца Фехера број 7.
Одлука о утврђивању за споменик културе 05 број 633-1079/2019 од 7. фебруара 2019. године, „Службени гласник РС”, број 9, од 28. јануара 2015. године.

22. КОМПЛЕКС СТАРОГ БИОСКОПА.
Змај Јовина улица број 4 / Улица Илије Огњановића број 22.
Одлука 05 број 633-2231/97-010 од 18. јуна 1997. године, „Службени гласник РС”, број 27/97.

23. „ЧЕШКИ МАГАЦИН”.
Булевар деспота Стефана број 7.
Одлука 05 број 633-7457/2001-2 од 24. јула 2001. године, „Службени гласник РС”, број 48/01.

24. КУЋА У ГРЧКОШКОЛСКОЈ УЛИЦИ број 2.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

25. КУЋА У УЛ. ГРЧКОШКОЛСКОЈ УЛИЦИ број 3.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

26. КУЋА У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ број 1.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

27. КУЋА У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ број 6.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

28. КУЋА У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ број 7.
Одлука 05 број 633-1167/97-8 од 9. априла 1997. године, „Службени гласник РС”, број 17/97.

29. КУЋА У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ број 18.
Одлука 05 број 633-2231/97-025 од 18. јуна 1997. године, „Службени гласник РС”, број 27/97.

30. КУЋА У ДУНАВСКОЈ УЛИЦИ број 20.

Одлука 05 број 633-2231/97-025 од 18. јуна 1997. године, „Службени гласник РС”, број 27/97.

31. КУЋА У ЗМАЈ ЈОВИНОЈ УЛИЦИ број 23.
Одлука 05 број 633-2655/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

32. КУЋА У УЛ. КРАЉА АЛЕКСАНДРА број 14
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

33. КУЋА НА ПОЗОРИШНОМ ТРГУ број 2.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

34. КУЋА НА ТРИФКОВИЋЕВОМ ТРГУ број 2.
Одлука 05 број 633-2655/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

35. КУЋА НА ТРГУ МАРИЈЕ ТРАНДАФИЛ број 5.
Одлука 05 број 633-2659/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

36. КУЋА У УЛ. ВОЈИСЛАВА ИЛИЋА број 15.
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 664/64 од 26. новембра 1973. године.
Одлука о проглашењу за непокретно културно добро од великог значаја „Службени лист АПВ”, број 28/91.

37. КУЋА СА ОКУЋНИЦОМ У УЛ. КРАЉЕВИЋА МАРКА број 37.
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-603/4-77 од 20. децембра 1968. године.
Решење о утврђивању граница заштићене околине број 6-57/93-И-9 од 22. априла 1993, „Службени лист Града Новог Сада”, број 5/93.

38. КУЋА У УЛ. ПАТРИЈАРХА ЧАРНОЈЕВИЋА број 7
Одлука 05 број 633-609/97-18 од 20. фебруара 1998. године, „Службени гласник РС”, број 8/98.

39. СТАМБЕНА ЗГРАДА УЛИЦИ ПЕТРА ДРАПШИНА број 48.
Привремено решење Градског завода за обнову градитељског наслеђа и заштиту споменика културе Нови Сад, у оснивању о утврђивању

споменичког својства број 01-270/3-85 од 16. октобра 1986. године. Решење Општинског суда у Новом Саду Посл. број Дн. 7204/86 од 12. децембра 1986.

40. ПОРОДИЧНА КУЋА МИЛЕВЕ МАРИЋ - АЈНШТАЈН.
Кисачка улица број 20.
Одлука 05 број 633-6939/2005 од 3. новембра 2005. године., „Службени гласник РС”, број 48/05.

41. ЗГРАДА У УЛИЦИ АНТОНА ЧЕХОВА број 4.
„Службени гласник РС”, број 30/07.

42. КУЋА У ДОСИТЕЈЕВОЈ УЛИЦИ број 10.
„Службени гласник РС”, број 73/07. године.

43. ЗГРАДА У ТЕМЕРИНСКОЈ УЛИЦИ број 1.
Одлука о утврђивању за споменик културе – 05 број 633-2825/2013 од 5. априла 2013. године,
„Службени гласник РС”, број 33/13.

44. СПОМЕНИК СВЕТОЗАРУ МИЛЕТИЋУ НА ТРГУ СЛОБОДЕ.
Трг слободе.
Решење број 879/49 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
Одлука о проглашењу за *непокретно културно добро од великог значаја*
„Службени лист АПВ”, број 28/91.

45. НАДГРОБНИ СПОМЕНИК АРМЕНСКЕ ПОРОДИЦЕ ЧЕНАЗИ.
Булевар Михајла Пупина.
Одлука 05 број 633-2655/97-10 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.
Одлука о изменама бр. 633-2659/97-27 од 20. фебруара 1998. године,
„Службени гласник РС”, број 8/98.

46. НАДГРОБНИ СПОМЕНИК СТЕВАНА МИЛОВАНОВА НА АЛМАШКОМ ГРОБЉУ
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-236/4-72 од 4. маја 1972. године – у склопу Просторно културно-историјске целине „Гробља ван употребе”.

47. 30 НАДГРОБНИХ СПОМЕНИКА ИСТАКНУТИХ ПОЛИТИЧКИХ, КУЛТУРНИХ И ЈАВНИХ РАДНИКА НА АЛМАШКОМ ГРОБЉУ

Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 115/68 од 10. априла 1968. године – у склопу Просторно културно-историјске целине „Гробља ван употребе”.
У склопу ПКИЦ „Гробља ван употребе”.

48. 24 НАДГРОБНА СПОМЕНИКА ИСТАКНУТИХ ПОЛИТИЧКИХ, КУЛТУРНИХ И ЈАВНИХ РАДНИКА НА УСПЕНСКОМ ГРОБЉУ
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 114/68 од 10. априла 1968. године – у склопу Просторно културно-историјске целине „Гробља ван употребе”.
У склопу ПКИЦ „Гробља ван употребе”.

49. ГРОБНО МЕСТО СА НАДГРОБНИМ СПОМЕНИКОМ ЈОВАНА ХРАНИЛОВИЋА НА РУСИНСКОМ (ГРКОКАТОЛИЧКОМ) ГРОБЉУ
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 117/68 од 2. априла 1968 . године – у склопу Просторно културно-историјске целине „Гробља ван употребе”.
У склопу ПКИЦ „Гробља ван употребе”.

50. ГРОБНА МЕСТА СА НАДГРОБНИМ СПОМЕНИЦИМА ЗНАЧАЈНИХ ЛИЧНОСТИ ИЗ ИСТОРИЈЕ НОВОГ САДА, ПЕТРОВАРАДИНА, СРЕМСКИХ КАРЛОВАЦА И СРЕМСКЕ КАМЕНИЦЕ САХРАЊЕНИХ НА ГРОБЉИМА У ПЕТРОВАРАДИНУ, СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА И СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-77/7-73 од 7. новембра 1968. године – у склопу Просторно културно-историјске целине „Гробља ван употребе”.

Сремска страна града

Петроварадин и Сремска Каменица

I. Споменици културе

1. ЖУПНА ЦРКВА СВ. ЈУРЈА И ЖУПНИ ДОМ, ПЕТРОВАРАДИН.
Штросмајерова улица број 20, ПЕТРОВАРАДИН.
Решење број 915 од 4. децембра 1954. године. Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Аутономне Покрајине Војводине; истовремено у склопу Просторно културно-историјске целине Горње и Доње Петроварадинске тврђаве са подграђем.
У склопу ПКИЦ „Горња и доња Тврђаве са подграђем”.

2. РИМОКАТОЛИЧКА ЦРКВА МАРИЈЕ СНЕЖНЕ НА ТЕКИЈАМА, ПЕТРОВАРАДИН.
   Одлука број 633-2854/2010 од 2. маја 2010. године, „Службени гласник РС”, број 29/10.

3. КУЋА СА ОКУЋНИЦОМ У УЛ. ПАТРИЈАРХА РАЈАЧИЋА број 14, ПЕТРОВАРАДИН.
   Одлука број 6-55/93-И-9 од 22. априла 1993. године, „Службени лист Града Новог Сада”, број 5/93 (проглашење).

4. „ШПИЛЕРОВА КУЋА” У УЛИЦИ ВЛАДИМИРА ГОРТАНА БРОЈ 8, ПЕТРОВАРАДИН.
   Одлука о утврђивању ЗА СПОМЕНИК КУЛТУРЕ – 05 БРОЈ 633-2829/2013 од 13. априла 2013. године,
   „Службени гласник РС”, број 33/13.

5. СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА, СРЕМСКА КАМЕНИЦА.
   Карађорђева улица број 19.
   Решење број 1029/49 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије.
   Одлука о проглашењу за н*епокретно културно добро од великог значаја*
   „Службени лист АПВ”, број 28/91.

6. КУЋА У КОЈОЈ ЈЕ ЖИВЕО И УМРО ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ – ЗМАЈЕВ МУЗЕЈ, СРЕМСКА КАМЕНИЦА
   Змај Јовина улица број 1.
   Решење број 771/48 Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе Народне Републике Србије .
   Одлука о проглашењу за *непокретно културно добро од великог значаја*
   „Службени лист АПВ”, број 28/91.

7. КУЋА ИЗ 18. ВЕКА, СРЕМСКА КАМЕНИЦА,
   Карађорђева улица број 21
   Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 02-317/8-82 од 8. новембра 1982. године.
   Одлука о проглашењу за *непокретно културно добро од великог значаја*,
   „Службени лист АПВ”, број 28/91.

8. ЗГРАДА ИЗ СРЕДИНЕ 18. ВЕКА, СРЕМСКА КАМЕНИЦА
   Дунавска улица број 5.
   Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 01-378/1-75 од 28. маја 1982. године.

9. КОМПЛЕКС „ЕНГЛЕСКО – ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ДЕЧИЈЕ БОЛНИЦЕ” У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ.
   Улица др. Кетрин Макфејл број 39.
   Одлука о утврђивању за споменик културе 05 број 633-2825/2013 од 5. априла 2013. године, „Службени гласник РС”, број 9, од 28. јануара 2015. године.

10. СПОМЕНИК ЈОВАНУ ЈОВАНОВИЋУ ЗМАЈУ У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
    Змајев трг.
    Одлука 05 број 633-2659/97-8 од 22. јула 1997. године, „Службени гласник РС”, број 37/97.

11. ДВА НАДГРОБНА СПОМЕНИКА НА СРПСКОМ ПРАВОСЛАВНОМ ГРОБЉУ У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ (СПОМЕНИЦИ ЈОВАНУ ЈОВАНОВИЋУ ЗМАЈУ И НОВАКУ РАДОНИЋУ).
    Решење Покрајинског завода за заштиту споменика културе број 118/68 од 2. априла 1965. године.

Археолошки локалитети

Бачка страна града

1. Потес Слана Бара, праисторија и средњи век, ископавање.
2. Потес Клиса, место звано „Барутни магацин” – Темеринска петља ауто-пута Е-75, праисторија и средњи век, ископавање.
3. Улица Матице српске број 3 (кат. парц. број 9655 КО Нови Сад I), градилиште нове зграде Библиотеке Матице српске, праисторија и средњи век, ископавање.
4. Потес Сајлово – Југовићево, (кат. парц. бр. 516/2, 517/2, 518, 520, 520/2, 521/2, 524/1, 524/2, 525, 527, 487, 488/1, 488/2, 488/3, 530/4, 531, 532/1, 532/2, 532/3, 533, 534, 3379/1, 3379/2, 3383/1 и део 3380, 10594/1 КО Нови Сад IV) аеродром у кругу касарне, праисторија и средњи век, случајни налаз и ископавање.
5. Бистрица (Ново насеље), Улица Милеве Марић (кат. парц. број 726/3 КО Нови Сад IV), средњи век, ископавање.
6. Телеп, место звано „Велеђијев брег”, Улица. Ватрослава Јагића број 21 (кат. парц. Број 6850 КО Нови Сад II), средњи век, случајни налаз и интервентно ископавање
7. Улица Јанка Чмелика број 36, антика, случајни налаз.
8. Позоришни трг број 8 (кат. парц. број 237 КО Нови Сад II), средњи век, ископавање.
9. Улица Лазе Телечког број 6/8 (кат. парц. број 10062/1 КО Нови Сад I), средњи век, интервентно ископавање.

10. Улица Николе Пашића број 19 (кат. парц. број 9723/2 КО Нови Сад I), средњи век, ископавање.
11. Улица Николе Пашића бр. 16-18 (кат. парц. број 9572- 9574 КО Нови Сад I), средњи век и нови век, ископавање.
12. Трг слободе број 5 (кат. парц. број 10103/1 КО Нови Сад II), средњи век, ископавање.
13. Улица Његошева број 10, (кат. парц. број 10083 КО Нови Сад I) средњи век, ископавање.
14. Лева обала Дунава код некадашњег Жежељевог моста, праисторија и антика, случајни налаз.
15. Улица цара Душана, сеоба народа, случајни налаз.
16. Индустријска зона, средњи век, случајни налаз.
17. Железничка станица Римски шанчеви, праисторија, случајни налаз.
18. Огледно добро „Римски шанчеви" касна антика и средњи век, рекогносцирање.
19. Адице, (кат. парц. број 2586 КО Ветерник) и суседне, праисторија, рекогносцирање.
20. Трг Марије Трандафил број 5 (кат. парц. број 9694 КО Нови Сад II), средњи век, ископавање.
21. Улица Лазе Телечког број 28 (кат. парц. број 10022 КО Нови Сад I), нови век, ископавање;
22. Улица Светозара Милетића број 43 (кат. парц. број 10019 КО Нови Сад), средњи век, ископавање.
23. Улица Матице српске број 8 (кат. парц. број 9594 КО Нови Сад I), нови век, ископавање.
24. Улица Матице српске број 14 (кат. парц. број 9603 КО Нови Сад I), нови век, ископавање.
25. Католичка порта (кат. парц, број 10077 КО Нови Сад I), средњи нови век, ископавање.
26. Академија уметности, Ђуре Јакшића број 7 (кат. парц, број 9692 КО Нови Сад I), средњи и нови век, ископавање.
27. Улица Светозара Милетића (кат. парц, број 10571 КО Нови Сад I), средњи и нови век.
28. Порта Саборне цркве (кат. парц, број 9559 КО Нови Сад I), средњи и нови век, ископавање.
29. Улица краља Александра (кат. парц број 224/1, КО Нови Сад I), средњи век, археолошки надзор.
30. Улица Данила Киша број 19 (кат. парц, бр. 1168/1, 1168/2, 1168/3, 1168/4 КО Нови Сад II), нови век, случајни налаз.

31. Католичка порта број 5 (кат. парц, број 10068 КО Нови Сад I), (Културни центар Града Новог Сада), средњи век, случајни налаз.
32. Порта Успенске цркве (кат. парц, број 10125/1 КО Нови Сад I), нови век, ископавање,
33. Улица народних хероја бр. 1–3 (кат. парц, бр. 460, 461, 463, 465/1 и 465/2 КО Нови Сад II), праисторија, средњи и нови век, ископавање.
34. Трг Марије Трандафил број 1 (двориште средње економске школе „Светозар Милетић" – део Николајевске порте, кат. парц. број 9696 Нови СадI), ров за топловод, нови век, археолошки надзор.
35. Биоскоп Арена, Бул. Михајла Пупина број 3 (кат. парц, број 221/3 КО Нови Сад II), нови век, случајни налаз.
36. Улица Васе Пелагића број 14 (кат. парц, број 292 КО Нови Сад II), нови век, случајни налаз.
37. Потес Ченеј (кат. парц. број 3859 КО Ченеј).

Сремска страна града

1. ГОРЊА И ДОЊА ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА СА ПОДГРАЂЕМ, културно добро од великог значаја
2. Улица Прерадовићева број 146, средњи век, случајни налаз.
3. Улица Прерадовићева број 160, праисторија, случајни налаз.
4. Молинаријев парк, антика и нови век, случајни налаз.
5. Рибњак, Средњи пут број 15 (кат. парц. број 1997 КО Петроварадин), нови век, случајни налаз.
6. Улица Динка Шимуновића број 101, случајни налаз скелетних гробова.
7. Потес Кип, уништена касноантичка гробница, случајни налаз.
8. Улица Светозара Марковића број 14, Сремска Каменица, средњи век, случајни налаз.
9. Каменички парк, праисторија и средњи век, случајни налаз.
10. Мишелук/ Рибњак, нови век, ископавање.
11. Потеси Дубока провалија и Сочивиште, Лединци (кат. парц. бр. 108, 109, 160, 162,163, 164, 145-157, 1078, 1080, 10852, 1083, 1084, 1089, 1115/1, 1115/2, 1116, 1117 КО Лединци).

IV Зоне урбанистичке заштите амбијената и објеката

Зоне урбанистичке заштите амбијената и објеката, поред заштићених културних добара, обухватају објекте и просторе од значаја за заштиту градитељске баштине

наслеђа (сакрални објекти, народно градитељство, значајна архитектонска остварења, просторе посебних амбијенталних вредности и друго).

Бачка страна града

1. Јеврејска – Футошка улица,
2. Улица Васе Стајића,
3. Мали Лиман,
4. Алмашки крај,

Сремска страна града

5. Стари Мајур и
6. Центар Сремске Каменице.

4.3. Општи услови и мере заштите од елементарних непогода и ратних дејстава

4.3.1.Општи услови и мере заштите животне средине, живота и здравља људи

Заштита живота и здравља људи

Уважавањем еколошких и развојних посебности појединих простора Новог Сада или ширих просторних целина, као и управљањем природним ресурсима, остваривање квалитетне животне средине обезбедиће се механизмима система заштите, идентификацијом узрока поремећаја у животној средини, проценом ризика, оценом могућег капацитета животне средине за развојне делатности, укључујући неизбежан степен загађења и санирањем извора прекомерног загађивања и деградираних подручја.

Анализом бројних индикатора размештаја активности по привредним зонама, проблема у просторном распореду загађивача (постојеће локације), утврђивањем критеријума за лоцирање регистрованих загађивача ваздуха, вода и земљишта и категоризацијом простора града, генералним урбанистичким планом се предвиђа следеће:

- стимулисање одређених делатности;
- рестриктиван однос према избору делатности које су загађивачи животне средине;
- селективан избор рада интегрисаног у становање.

У складу са друштвено-економским развојем привреде предузимаће се мере заштите животне средине побољшањем технологије, изградњом нових објеката,

елиминисањем негативних ефеката загађења животне средине на постојећим изворима загађивања, постепеном заменом технолошки застарелих погона и обезбеђивањем да сви нови планирани инвестициони објекти морају задовољити ниво квалитета средине према одговарајућим стандардима и прописаним нормама.

Активности у области унапређивања рада и заштите животне средине, сврстане по редоследу важности и могућности спровођења, подразумевају:

- спречавање и ограничавање нових загађења;
- одобравање реконструкција само уз отклањање свих недостатака технологије која штетно делује на средину;
- економске и друге мере које обезбеђују услове да сви загађивачи измене технологију;
- обнову и ревитализацију онога што је до сада девастирано.

Изван ових области правила и услови заштите средине посебно се утврђују за:

- рационалну употребу ресурса земљишта, а посебно пољопривредног, шумског и грађевинског, обезбеђивањем оптималног начина коришћења сагласно карактеристикама простора, применом критеријума рационалног коришћења у складу са критеријумима квалитетног коришћења у одређеним наменама;
- очување квалитета воде у водоносним слојевима, површинским токовима и стајаћим водама усаглашавањем избора локација, врсте и обима производње и технологије индустријских погона са водопријемницима, отклањањем негативних последица на квалитет воде из изграђених привредних објеката и увођењем технолошких процеса производње који ће омогућити рециркулацију употребљених вода.

Изузетан значај који се придаје заштити Дунава у европским размерама обавезује да се посебна пажња посвети заштити природних вредности приобаља и начину уређења и коришћења обала које су непосредно повезане са изграђеним површинама.

Услови за заштиту и коришћење земљишта

Земљиште као природни ресурс подразумева коришћење у складу са природним својствима. Са становишта очувања еколошке равнотеже, контролом коришћења обухватају се шумске површине, подручја угрожена ерозијом и подручја која су изложена деградацији.

Земљиште на подручју Генералног урбанистичког плана захтева да се правилима грађења објеката и уређења простора, намена површина утврђује сагласно његовим природним својствима.

На основу инжењерско-геолошких погодности терена, педолошких и хидролошких одлика обухваћеног подручја на левој обали Дунава, утврђени су ограничавајући и усмеравајући фактори за изградњу. Истраживања геотехничких услова омогућила су реално сагледавање за реализацију планираних садржаја на теренима који имају природна ограничења или услове, а односе се на фундирање објеката, замену тла, обезбеђивање флексибилних веза при изградњи подземне инфраструктуре и обезбеђивање правилног избора конструктивних система који се односе на услове сеизмике подручја.

На површинама са изразитим нагибима терена, у долинама потока, спречавање ерозије и бујица остариће се забраном скидања биљног покрова, сече шума, изградњом противерозивних и хидромелиорационих система. Полазећи од физичко-географских услова, у зависности од нагиба терена на десној обали Дунава и еродибилности подлога на нагибима до 5 % нема ограничења у погледу коришћења земљишта; на нагибима од 5 до 10 % обавезна је обрада земљишта попречно на нагиб, терасирање површина под воћњацима и виноградима; на нагибима од 10 до 20 % треба ограничити ратарску производњу или је примењивати у комбинацији са травним међупојасевима.

Ако се изградњом објеката и извођењем других радова на земљишту изазове ерозија и наруши режим вода и геомеханичка стабилност земљишта, потребно је да се обезбеди спровођење одговарајућих мера, односно да се поред биолошке рекултивације обаве технички радови којима ће се успоставити првобитни водни режим и обезбедити геомеханичка стабилност земљишта.

Потребно је безбедити стабилизацију речног корита и обезбедити позитивну стагнацију клизних и урвинских процеса у Рибњаку.

Остале мере заштите земљишта обухватају:

- забрану и ограничавање или прописивање услова за рад делатностима које својом активношћу загађују земљиште,
- уређење обала Дунава и канала ДТД, као и пошумљавање неплодног земљишта,
- заштиту свих зелених површина на подручју града (јавног градског и осталих шумских површина).

Деградирано земљиште на простору градске депоније отпадака користиће се под условом санитарног депоновања према утврђеним техничким и просторним захтевима – касетирањем делова депоније, изградњом ободних насипа, обезбеђењем непропусне подлоге целе депоније, дренажног система са базенима за механичко таложење и биолошко самопречишћавање ободних канала.

Земљиште треба контролисати у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС”, број 23/94), Уредбом о

граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19), односно у складу са важећим прописима који регулишу ову област.

Заштита ваздуха

Главне изворе загађивања ваздуха у развијеним градским срединама, чине продукти сагоревања горива у домаћинствима, индустрији, топланама, индивидуалним котларницама и ложиштима, затим саобраћај, грађевинска делатност, неодговарајуће складиштење сировина, неадекватне депоније смећа и недовољан ниво хигијене јавних простора у граду.

Смањење прекомерне загађености ваздуха у наредном периоду базираће на функционалној намени простора.

При реконструкцији и изградњи градских структура апсолутни приоритет даће се смањењу густина насељености, побољшањем односа између слободних и изграђених површина, уз максимално повећање фонда зелених површина.

Ради сагледавања утицаја појединих загађивача на подручју Генералног урбанистичког плана потребно је успоставити катастар загађивача ваздуха.

За све инвестиционе објекте – потенцијалне загађиваче, морају се обезбедити потребне сагласности и процене утицаја на животну средину.

Негативан утицај моторних возила на околину, испољен аерозагађивањем издувним гасовима, заузетошћу простора у динамичком и стационарном саобраћају, елиминисаће се избором оптималне саобраћајне мреже и концентрацијом паркиралишта на мањим површинама и уз саобраћајнице. Контактним тракама путне мреже и кружне саобраћајнице око града транзитни саобраћај ће се усмеравати у жељене правце ван градског подручја. Циљни саобраћај преко градских магистрала одвијаће се на главним саобраћајницама, а унутаргрдски саобраћај прихватаће саобраћајнице ван стамбених блокова, чиме ће се елиминисати непотребан саобраћај из стамбених и других подручја.

Ширина попречних профила улица износиће до 100 m, у зависности од категорије саобраћајнице, што у највећој мери обезбеђује континуални ток кретања возила, смањује утицај буке и смањује загађеност ваздуха природним проветравањем. Истовремено се омогућава уравнотежење функција – пешачких, бициклистичких стаза и зелених површина.

Када је у питању област енергетике, на првом месту је важно радити на проширењу мреже система даљинског грејања тј. повећању броја индивидуалних ложишта на даљински систем грејања, како би се норматив потрошње енергената додатно смањио. Неопходно је спровођење гасификације у што је могуће већој мери.

Редовно праћење нивоа емисије загађујућих материја свих субјеката обавезаних законском регулативом, мора бити приоритет и обавеза чије спровођење мора бити контролисано а непоштовање адекватно санкционисано.

Неопходно је промовисање енергетске ефикасности објеката, како старих тако оних чија је изградња тек у току, као и обезбеђивање бројних олакшица за становништво.

Неопходно је промовисање употребе система са обновљивим изворима енергије и, такође, обезбеђивање олакшица за становништво.

Потребно је синергијским дејством неколико синхронизованих активности трајно решити проблем дивљих депонија које значајно утичу на квалитет ваздуха, прашином и загађујућим материјама које се разносе али и ресуспендују.

Додатна инспекцијска контрола привредних субјеката може да допринесе убрзавању процеса имплементације свих мера, али и других видова унапређења животне средине и квалитета ваздуха.

Активности усмерити на интензивније озелењавање слободних површина, постављање зелених зидова, где за то постоје услови и обнављати зелену инфраструктуру града.

Потребно је радити на сталној едукацији становништва у циљу развијања свести о смањењу загађења ваздуха уз акције на терену у оквиру којих би били укључени грађани.

Контрола емисије загађујућих материја у ваздух мора се вршити како код свих стационарних, тако и код дифузних извора код којих долази до емисије загађујућих материја (ЦППОВ, депонија отпада,...). Случајни или намерно изазвани пожари на депонијама, као и горење отпада у контејнерима, велики су извор загађења ваздуха. Сагоревањем отпада настају једињења диоксини и фурани, који су међу најтоксичнијим једињењима, и припадају тзв. групи ненамерно емитованих дуготрајних органских загађујућих супстанци *(*persistent organic pollutants – POPs).

У циљу заштите ваздуха, неопходно је изабрати само оно технолошко решење за ЦППОВ којим ће се емисија загађујућих материја и непријатних мириса у ваздух смањити на минимум, и које не угрожава здравље и квалитет живота људи који живе у околини.

Праћење квалитета, односно степена загађености ваздуха указаће на поступке и мере у складу са законским прописима, који ће омогућити да се степен загађености сведе у границе предвиђене прописима о загађености ваздуха.

У наредном периоду потребно је обезбедити праћење квалитета ваздуха у складу са Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09, 10/13 и 26/21 – др.

закон) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Заштита, унапређење и управљање водама

Све активности на простору Генералног урбанистичког плана које утичу на промене квалитета воде у водоносним слојевима, површинским токовима и стајаћим водама усмеравају се ка спречавању штетног утицаја и обезбеђивању захтеваног квалитета воде. Остваривање овог услова захтева усаглашавање избора локација, врсте и обима производње и технологије индустријских погона са водопријемницима, отклањање негативних последица на квалитет воде из изграђених привредних објеката и увођење технолошких процеса производње који ће омогућити рециркулацију употребљених вода.

Воде које обухватају површинске, подземне, воду за пиће, термалне и минералне, представљају добра од општег интереса и могу се користити само на начин којим се не угрожавају њихова природна својства, не доводи у опасност здравље људи, не угрожавају природне вредности.

Због значаја овог ресурса, утврђена је обавеза заштите вода перманентним испитивањем њеног квалитета и забраном испуштања отпадне воде у подземне воде, које садрже опасне и штетне материје у количинама, односно концентрацијама изнад прописаних граничних вредности, као и обављања других активности које могу погоршати прописани квалитет воде у реципијенту, и предузимања мера да до угрожавања квалитета не дође или уколико и дође, да се такви ексцеси отклоне.

Заштита вода на подручју града Новог Сада обухвата све активности у простору које утичу на очување квалитета воде у водоносном слоју, површинским токовима и стајаћим водама, а односи се на заштиту: изворишта, воде за пиће, подземне воде Дунава, каналску мрежу хидросистема ДТД, мрежу мелиорационих канала и фрушкогорских потока и рибњака.

За спречавање и смањивање загађења подземних и површинских вода планира се изградња канализације отпадних и атмосферских вода где она не постоји или лоше функционише, као и изградња централног постројења за пречишћавање отпадних вода „Роков поток” на десној обали Дунава.

Ради заштите вода од загађивања у периоду до изградње система за пречишћавање, у индустријским погонима, технолошким процесима и опремом треба смањити продукцију отпадних вода и степен њихове загађености. Одвођењу атмосферских вода отвореним каналима до реципијента треба да претходи детаљна анализа квалитета воде која се испушта у реципијент.

На подручју града планира се систематско праћење квалитета отворених токова и подземних вода ради потпуног увида у квалитет воде и утврђивање потребе за

предузимањем мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Планирање и остваривање функционисања заштите квалитета вода заснивање се на познавању узрочника њиховог угрожавања и нарушавања, што ће се обезбедити: израдом и вођењем јединственог катастра загађивача (са подацима о количини, квалитету и начину испуштања отпадних вода, технолошком процесу, обиму производње), систематском контролом вода и водотока и отпадних вода ради праћења утицаја отпадних вода и оцена ефеката предузетих мера, као и ради предузимања мера на подручјима изворишта водоснабдевања; допуном прописа који регулишу испуштање отпадних вода и ближе дефинишу услове испуштања отпадних вода и највеће дозвољене количине опасних и штетних материја у отпадним водама које се испуштају, као и доношењем прописа за регулисање термичког оптерећења водотока и прецизирање услова испуштања ових вода у водотоке. У односу на степен опасности појединих извора загађења на деградацију квалитета вода, спроводиће се неопходне мере заштите.

Мере заштите од вода обухватају:

- повећање мреже мелиорационих канала, што ће омогућити одвођење сувишних вода и спречавати загађивање подземних вода,
- уређење водотока, заштиту долина од плављења и неконтролисаног развоја речног корита,
- регулисање фрушкогорских потока и спречавање ерозије, неконтролисано изливање и плављење за време великих вода.

Ради спречавања директних и индиректних штета од поплава, проширице се и надвисити одбрамбени насип поред Дунава.

Систематским праћењем квалитета водних ресурса (Дунава, канала ДТД и подземних вода) омогућиће се потпун увид у стање квалитета вода и потреба за предузимањем мера у зависности од стања угрожености и врсте загађивања.

Мере у случају ванредних околности односе се на хаваријска загађења, неповољне хидролошке прилике, заштиту појединих деоница природних и вештачких водотока у заштићеним деловима природе.

Услови заштите изворишта за снабдевање водом обезбедиће се: формирањем уже зоне заштите око изворишта коју чини површина земљишта под санитарним надзором на којој није дозвољена изградња објеката, постављањем уређаја и вршењем радњи које могу на било који начин загадити воду, употреба опасних материја (нафте, мазута, киселина и др.) ископ земље и вршење других радњи које за последицу имају смањење заштитног повлатног слоја. У овој зони постављени су осматрачки објекти (пијезометри) за систематско праћење квалитета подземних вода. Шира зона заштите изворишта представља зону у којој се врше редовна систематска осматрања по одабраним – критичним параметрима и у којој је неопходно приоритетно спровођење потребних мера заштите вода у целини.

У овој зони је неопходно систематским мерама уклонити све директне загађиваче подземних вода (разни упојни бунари) и спроводити контролу и унапређење квалитета подземних вода.

Пре упуштања у јавни канализациони систем, отпадна употребљена вода ће бити контролисана и спроводиће се редовна испитивања у складу са Законом о водама, Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање, Уредбом о граничним вредностима емисије приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14), Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

Заштита од буке

Присутност буке у урбаној средини Новог Сада захтева континуирана мерења нивоа буке, праћење свих особености саобраћаја, изучавање других извора буке који утичу на повећање нивоа буке у комуналној средини, предузимање потребних мера са циљем очувања и унапређења здравља становништва.

Табела број 8: **Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору**

зона	Намена простора	ниво буке у dB(A)	
		за дан и вече	за ноћ
1.	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
2.	Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
3.	Чисто стамбена подручја	55	45
4.	Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечја игралишта	60	50
5.	Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж ауто-путева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6.	Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

На основу постојећих и планираних намена у Генералном урбанистичком плану Новог Сада и граничних вредности буке на отвореном простору, утврђују се акустичке зоне на подручју града:

Табела број 9: **Акустичне зоне на подручју града**

зона	Намена простора	ниво буке у dB(A)	
		за дан и вече	за ноћ
1.	Спортски центри и спортско-рекреативне површине, Клинички центри, Паркови и друге зелене површине, Старо градско језгро, Петроварадинска тврђава	50	40
2.	Туристичко-спортско-рекреативне површине, Комплекси у функцији образовања	50	45
3.	Подручја намењена становању	55	45
4.	Становање са пословањем на улазним правцима	60	50
5.	Општеградски центри Пословање на улазним правцима уз ауто-пут	65	55
6.	Пословање у радним зонама Транспортни терминали	На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

Осим планским параметрима, којима се обезбеђује поштовање максимално дозвољених нивоа буке по акустичким зонама, поштовање истих обезбеђује се и:

- организацијом стамбених зона оптималне густине насељености и изграђености; унутрашњом организацијом простора у згради и стану; обезбеђивањем акустичне изолованости објеката; озелењавањем слободних простора између зграда и у блоковима; озелењавањем паркинг-простора;
- приликом реконструкционих захвата каналисањем саобраћаја према капацитету саобраћајница; раздвајањем магистралног и локалног саобраћаја; при изградњи саобраћајница на десној обали Дунава коришћењем топографске карактеристике терена; одговарајућим ширинама саобраћајница уз избегавање изградње значајних саобраћајница под великим нагибима;
- регулисањем постојећег режима саобраћаја (забрана пролаза теретним возилима кроз централну зону и друге осетљиве делове града, забраном пролаза возилима у поједине улице у одређене сате), искључењем моторних возила из уских улица (стари градски центар), увођењем већег броја једносмерних саобраћајних праваца, координацијом одвајања моторизованог саобраћаја увођењем „зеленог таласа", корекцијом појединих саобраћајних токова, стварањем пешачких зона и планским решавањем стационарног саобраћаја; употребом саобраћајних средстава са електричним погоном.

Сви потенцијални извори буке морају се користити тако да бука не прелази дозвољени ниво. Техничка документација за изградњу магистралних путева,

железничких пруга и других извора буке обавезно треба да садржи и техничко решење заштите од буке и вибрације.

Праћење нивоа буке потребно је обезбедити у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21), Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС”, број 72/10) и Правилником о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС”, број 72/10).

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Главни извори радијационог ризика на подручју Генералног урбанистичког плана су технолошки повећани нивои природне радиоактиности. Рационалним планирањем развоја града, правилним избором локалитета и прихватањем савремених грађевинских материјала овај ризик се може знатно смањити. Радијациона безбедност становника као и одговарајућа заштита у акцидентним ситуацијама подразумева да се у складу са Европским стандардима обезбеди адекватна заштита становника од дејства јонизујућих зрачења у животној средини.

Ради заштите становништва од јонизујућег зрачења потребно је обезбедити услове за ефикасну контролу извора јонизујућег зрачења у радним процесима и успоставити систематску контролу радиоактивне контаминације животне средине.

Ради откривања присуства, утврђивања опасности, обавештавања и предузимања мера заштите од нејонизујућих зрачења потребно је вршити систематско испитивање нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини.

Неопходно је планирати изворе нејонизујућих зрачења од посебног интереса у складу са одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, број 36/09) и извршити стручну оцену оптерећења животне средине за поједине изворе и могућност постављања нових.

За постојеће и планиране стационарне изворе електромагнетног поља, прописане Правилником о границама излагања нејонизујућим зрачењима („Службени гласник РС”, број 104/09) потребно је извршити стручну оцену оптерећања животне средине за поједине изворе и могућност постављања истих.

Погодним избором локације уређаја и антенских система, могуће је потпуно контролисати нежељена електромагнетска зрачења и свести их на најмању могућу меру, која је далеко испод прописаних граница.

Заштита од акцидената

Са аспекта вулнерабилности за све објекте и постројења који могу бити узрок удеса III/IV и II/III нивоа потребно је урадити процену ризика и сачинити планове заштите. Проценом је потребно обухватити и објекте и постројења у којима је могући

ниво удеса I и II, при чему треба обухватити и хазардна својства материја у процесу, као и концентрације од значаја. Проценом ризика треба да се идентификује и квантификује подручје где потенцијално може доћи до настанка хемијског удеса што је значајан предуслов за адекватно планирање превенције, припреме, реаговања на удес и санације последица (управљање ризиком).

Ради предузимања мера за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса, потребно је поштовати одредбе Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 87/18), где је наведено да је привредно друштво и друго правно лице дужно да прибави сагласност надлежног министарства на израђен и достављен План заштите од удеса у складу са Правилником о врсти и количини опасних супстанци на основу којих се сачињава план заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 34/19) и Правилнику о начину израде и садржају плана заштите од удеса („Службени гласник РС”, број 41/19).

Заштита од отпадних и опасних материја

На простору постојеће депоније неопходне су санационе мере и начин даљег депоновања отпадака који обухватају нивелацију површина по сегментима, рекултивацију појединих сегмената прекривањем површина слојем инертног и хумусног материјала, несметан приступ свим деловима депоније, приступне сервисне путеве, одвођење атмосферских вода са тела, пречишћавање дотеклих вода, пре њиховог испуштања у реципијент, ограђивање комплекса депоније у циљу потпуне контроле комплекса депоније и спречавања приступа и растурања депонованог отпада ван граница комплекса, и рекултивацију садњом заштитног вегетационог појаса са јужне и западне стране комплекса и озелењавање затрављивањем.

Санација, затварање и рекултивација постојеће депоније и изградња регионалне депоније треба да обезбеди спровођење мера које обезбеђују заштиту животне средине и здравља становништва, уз рационално коришћење расположивог простора.
Успостављањем регионалне депоније и изградњом центра за управљање отпадом, дефинисаће се управљање отпадом у складу са Локалним планом управљања отпадом за град Нови Сад.

У складу са регионалним карактером депоније процењује се да ће на депонију до 2063. године бити одложено око 7.500.000 m³ отпада. Отпад пристигао на депонију обрађује се механичко-биолошким третманом што условљава одређено смањење његове запремине. У складу са наведеним капацитетима планиран је комплекс Регионалног центра за управљање отпадом укупне површине око 214 ha, са планираним депонијским пољима укупне површине око 62 ha.

Сакупљање и одлагање чврстог отпада са простора Генералног урбанистичког плана вршиће се у свему према Закону о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон) од стране овлашћене организације.

На основу Правилника о условима за постављање посуда за сакупљање отпада („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 19/11 и 7/14) утврђују се број, места и технички услови за постављање посуда на јавним површинама на територији Града Новог Сада. Одржавање чистоће на територији Града Новог Сада уређује се Одлуком о одржавању чистоће („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 25/10, 37/10 – исправка, 3/11– исправка, 21/11, 13/14, 34/17, 16/18, 31/19 и 59/19) и Одлуком о уређивању и одржавању депоније („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 6/03, 47/06 – др. одлука и 13/14).

На подручју града потребно је решити нешкодљиво уклањање и искоришћавање анималних отпадака у складу са хигијенским прописима, обезбедити просторно уређење пунктова за сакупљање угинулих животиња и нејестивих споредних производа закланих животиња у складу са условима које треба да испуне објекти за нешкодљиво уклањање животињског отпада са аспекта ветеринарске хигијене и заштите животне средине.

За реализацију технолошког поступка нешкодљивог уклањања угинулих животиња и кланичних отпадака потребно је обезбедити неопходне предуслове који подразумевају централни објекат са одговарајућим погонима за нешкодљиво уклањање анималног отпада, сабирне пунктове и транспортна средства.

Опасан отпад не сме се депоновати на месту одлагања комуналног отпада.

Предузеће које производи, прерађује, обавља превоз, промет, складиштење, одлагање и чување опасних материја, дужно је да обезбеђује мере заштите (у зависности од: локације објеката у којима се производе или складиште опасне материје, врсте, величине и конструкције објеката; техничко-технолошких карактеристика опасних материја, односно њихових физичких и хемијских особина; врсте угрожених електричних и других инсталација у објектима; начина складиштења; места за утовар и истовар; врсте и количине средстава за гашење пожара; процене степена угрожености објеката и шире околине од опасних материја) и спроводи превентивне и друге мере заштите животне средине од опасних материја, као и да у складу са проценом могуће угрожености обезбеди организацију поступака и ангажовање људи и средстава у случају удеса.

Информациони систем животне средине

За формирање информационог система за заштиту животне средине, потребно је успоставити мониторинг и формирати базе података за све загађиваче и активности које се дешавају у животној средини, а које обухватају контролу свих загађивача, контролу ресурса: пољопривредног и грађевинског земљишта, површинских вода Дунава и Канала ДТД, седимента у близини садашњих изворишта.

Праћење стања животне средине треба остварити успостављањем мониторинга према посебним методама за праћење прекограничног загађивања и то степена загађености ваздуха, земљишта, биодиверзитета, шума, воде, међународних вода, климатских промена, озонског омотача, јонизујућег зрачења, као и преузимањем обавеза из међународних уговора.

4.3.2. Заштита и организација простора у случају ратних дејстава

Организација простора у условима непосредне опасности од рата и у рату, као и у случају елементарних непогода подразумева трансформацију простора и друштвених фактора из мирнодопских услова, односно редовних услова за потребе ратних услова. Основа успешне трансформације свих природних, друштвених и економских потенцијала за извршење задатака у рату јесте њихова припрема у миру, односно у време редовних прилика.

Саобраћај

Нови Сад представља значајну раскрсницу друмског, железничког и водног саобраћаја, па је веома битно успоставити функционалне везе између поменутих видова саобраћаја и остварити организованост на квалитативно високом нивоу. То треба да омогући да у датим условима буду обезбеђени алтернативни видови и правци превоза људи и добара.

За функционисање саобраћаја у ванредним условима неопходно је остварити ефикасну везу са ванградском путном мрежом, а истовремено на подручју града обезбедити проходност градских саобраћајница.

Водовод и канализација

У ванредним условима постоје различите ситуације које су резултат ратних разарања, а то су, пре свега, када систем није угрожен, када систем функционише са смањеном количином воде, што је прихватљиво у ванредној ситуацији, а у случају угрожавања електроенергетског система, укључују се алтернативни мотори са резервним погоном. Када је систем делимично угрожен, угрожени делови се искључују, а потрошачи на угроженом подручју оријентишу на неоштећене правце система. Када су основни објекти система уништени (изворишта и прерада, главне пумпне станице и др.), мрежа се повезује са изворштима из околних насеља и обавља се транспорт воде у обрнутом смеру, а потребно је и успоставити провизорне пумпне станице које треба да буду припремљене као резерва и са резервним погоном. Када је цео систем паралисан, прелази се на коришћење субартерских малих бунара, капацитета око 0,3–0,5 l/s, и успостављају се провизорне пумпне станице за пребацивање отпадних и површинских вода из канализационог система у Дунав.

Посебна је опасност од поплава у случајевима непосредне опасности од рата и у рату, јер се ово подручје брани насипима који, заједно са регулационим грађевинама и мелиорационим и канализационим системом, чине систем одбране од поплава који је осетљив и чије угрожавање може довести до потпуног паралисања живота у граду. Томе иде у прилог и чињеница да је могућност касетирања појединих делова подручја, у случају продора воде, веома мала.

Снабдевање електричном енергијом

Територија коју обухвата Генерални урбанистички план снабдеваће се електричном енергијом из јединственог електричног система путем трафостаница повезаних високонапонским деловима са могућношћу напајања са две стране. Уколико дође до прекида рада на било ком делу високонапонске 110 kV мреже, постоји могућност напајања са друге стране.

Снабдевање топлотном енергијом

Топлотна енергија чини већи део у енергетској потрошњи. Нови Сад на својој територији нема значајнијих извора примарне енергије, те у потпуности зависи од производње примарне енергије ван региона.

Тамо где је индивидуално ложиште извор снабдевања топлотном енергијом, то ће остати и у ванредним приликама, а свуда где је могуће, прећи ће се на тај вид снабдевања као алтернативни. У објектима вишепородичног становања, у случају испадања појединих топлотних извора из система, захваљујући изграђеним везама, снабдевање ће преузети остали извори. Јасно је да ће у неким ванредним условима снабдевање топлотном енергијом за вишепородично становање бити из топлификационог система, или га неће бити.

Јавне службе

Здравствене службе

Основну здравствену заштиту на територији Новог Сада, у случају рата, организује Дом здравља „Нови Сад” у сарадњи са Домом здравља студената и Заводом за саобраћајну медицину „Сигнал”. Основна здравствена заштита организована је у мрежи здравствених станица.

Евакуација и транспорт повређених и оболелих у Граду до ратних болница могуће је спровести транспортом друмским, железничким и воденим саобраћајем.

Социјална заштита

У случају непосредне ратне опасности и рата, знатно се повећавају потребе за збрињавањем одређених категорија становника, као што су: деца без родитељског надзора и родитељског старања, деца изгубљена у току рата и чији су родитељи погинули, затим стара, изнемогла и инвалидна лица без храниоца, као и породице које су услед ратних разарања остале без стана или куће и животних намирница. Бригу о смештају одраслих и старих лица водиће Геронтолошки центар „Нови Сад".

Образовање

Предшколске установе, с обзиром на то да се планом евакуације становништва планира евакуација деце од 0 до 14 година, неће радити у ратним условима.

Основно и средње образовање, као и високо и више образовање, у случају непосредне ратне опасности и рата, наставиће са радом према одлуци надлежних органа, зависно од интензитета и обима ратних дејстава.

Организације у области културе

Заштита културних добара је од прворазредног значаја и морају се предузети мере за њихову заштиту. Завод за заштиту споменика културе, заједно са Градом, обезбедиће документацију и мере заштите за све непокретне споменике културе.

Привреда и комунални објекти и делатности

Садржаји у појединим зонама су доста различитог карактера, што је позитиван елеменат код поставке урбанистичких мера заштите, јер је постигнута дисперзија радних активности и стварна могућност очувања одређених капацитета у ратним условима. У случају ратне опасности, привредни субјекти ће радити и даље на постојећим локацијама, али уз појачане мере обезбеђења.

Енергетика

За потребе извршења производних и услужних задатака у прва три месеца рата било би неопходно обезбедити око 78 милиона KWh електричне енергије.

Индустрија

Претпоставља се да би услед бомбардовања дошло до знатног оштећења индустријских објеката, па би производњу требало усмерити на приоритетне производе неопходне оружаним снагама и на задовољење основних потреба становника.

Грађевинарство

Активност грађевинарства у случају непосредне ратне опасности усмерила би се на завршавање објеката од значаја за одбрану, поправку објеката, израду склоништа и смештајних капацитета, одржавање саобраћајница итд.

Занатство

Производни капацитети из области занатства су покретљиви и из тих разлога се могу лако прилагодити условима рата.

Пољопривредна производња

У ратним условима пољопривредна производња би се осетно смањила и то због смањене могућности коришћења механизације, недостатка репроматеријала и заштитних средстава, смањења сточног фонда.

Прехрамбена индустрија

Основни проблеми који утичу на рад прехрамбене индустрије у рату испољавају се у: тешкоћама у снабдевању погонском енергијом и репроматеријалом, недостатку радне снаге, заштити објеката, људства и готових производа од ратних дејстава. Због могуће примене НХБ борбених средстава, разорних и запаљивих средстава, могући губици сточног фонда износили би око 30 %. Код перади ови губици би се кретали и до 50 %. Предвиђа се и измештање сточног фонда са свих оних подручја која су више угрожена на резервна подручја мање угрожености, углавном у околна приградска насеља.

Шумарство

У ратним условима посебно је значајно да се обезбеди заштита шума како од болести тако и од пожара, с обзиром на њихову осетљивост.

Водопривреда

Заштита водопривредних објеката у рату своди се на појачану заштиту од напада на осетљива места.

Депоновање чврстих, течних и радиоактивних отпадних материја

Отпадне материје обухватају комунални чврсти и течни отпад и радиоактивне материје. У условима ратних разарања и елементарних непогода, и непосредно после њих, посебна пажња мора се посветити обезбеђењу диспозиције отпадних материја. У наведеним ванредним приликама, када су поремећени системи за снабдевање и транспорт, стварају се огромне количине отпадних материја које треба одмах уклањати и правилно диспонирати.

Гробља

За потребе процењеног максималног неповратног губитка људства, површине постојећих гробаља задовољавају својим капацитетима. Како у редовним, тако и у ванредним условима користило би се Градско гробље, Католичко, Успенско, Алмашко, Русинско и два гробља у Петроварадину и Сремској Каменици, као и сва гробља у насељима око Новог Сада. На левој обали користила би се гробља у Футогу, Ветернику, Кању и Будисави, а на десној обали могу се користити гробља у Лединцима и Буковцу, као и планирани простор јужно од Алибеговца.

Склањање људи, материјалних и културних добара

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни објекти.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање.

Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Изградња и одржавање јавних склоништа је у надлежности јавног предузећа за склоништа. Ова склоништа се у мирнодопским условима могу издавати у закуп.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске или техничке услове.

У случају проглашења ванредне ситуације, склоништа која се користе у мирнодопске сврхе могу се испразнити, а у случају проглашења ванредног или ратног стања морају се испразнити и оспособити за заштиту најкасније у року од 24 часа.

Власници кућних склоништа, склоништа привредних друштава и других правних лица обезбеђују одржавање својих склоништа.

Збрињавање угрожених и пострадалих

Збрињавањем угрожених, пострадалих, избеглих и ефакуисаних лица у ванредним ситуацијама непосредно руководе штабови за ванредне ситуације и повереници цивилне заштите, док се не створе услови у којима ће даљу бригу преузети надлежни органи.

Власници и корисници објеката и просторија у јавној употреби (туристичко-угоститељски објекти, рекреациони центри, здравствене установе које обављају делатност рехабилитације, студентски и ученички домови, школе и др.), као и приватни објекти погодни за смештај, дужни су да приме на привремени смештај грађане са угрожених подручја, када то наложи надлежни штаб за ванредне ситуације.

Сточна гробља

Сточна гробља омогућавају безопасно уклањање животињских лешева на најпримитивнији начин. Животињски лешеви би се закопавали на простору сточног гробља само у условима када не функционише кафилерија. За превоз животињских лешева требало би обезбедити специјална возила која на безбедан начин по руковаоца подижу и спуштају животињски леш.

Телекомуникације

Примарна мрежа изграђена је највише на главним градским саобраћајницама, што омогућава приступачност, контролу и интервенције у свим условима. Планира се и функционисање система телекомуникација у ратним условима, тако што се у приобалном појасу Дунава резервишу коридори и локације за хитне интервенције на мрежи.

Систем веза, обавештавање и узбуњивање

У условима непосредне ратне опасности и рата функционисаће следећи системи веза: систем веза и руковођења (радио-везе, жичане везе и курирске везе), систем веза одбране и систем МУП-а. Сви наведени системи се ослањају на општи систем веза ПТТ (жичане везе) и делом су интегрисани у јединствену целину. Предвиђа се и функционисање система радио-аматера који је развијен на овој територији.

Површине и објекти специјалне намене

Објекти специјалне намене су склоништа. Склоништа су објекти који треба да обезбеде прописану заштиту од следећих ратних дејстава: механичког дејства, радиоактивног дејства, топлотног дејства и од хемијског дејства.

Угроженост је степенована у четири категорије према Одлуци о утврђивању степена угрожености насељених места у Општини Нови Сад са рејонима угрожености и одређеном врстом и обимом заштите у тим рејонима, од 27. маја 1992. године, према којој је подручје града сврстано у I степен угрожености, околна насељена места у II и III степен угрожености, а све остало подручје у IV степен угрожености.

Као слободне површине за хитан смештај и збрињавање становника у ратним условима, обично се користе зелене површине.

Замрачивање и маскирање

У фази спровођења делимичног замрачивања потребно је обезбедити искључење комплетне јавне расвете и светлећих реклама са једног места, с тим да се само на појединим важнијим раскрсницама остави упаљено светло, као и да се не искључују светлосни саобраћајни знаци (семафори).

Заштита од радиоактивног зрачења

Заштита од почетног зрачења нуклеарне експлозије обезбедиће се у одговарајућим склоништима и другим објектима, под условом да се становништво тамо склони пре нуклеарне експлозије. Заштита људи, животиња и материјалних добара од накнадног (радиоактивне падавине) зрачења спроводиће се пре наиласка радиоактивног облака и за време трајања радиоактивних падавина, у објектима за заштиту и помоћу личних заштитних средстава.

Деконтаминација

У циљу постизања што бољег успеха деконтаминације, потребно је користити комбиновање физичких и физичко-хемијских поступака и средстава. У рејонима дејства атомске експлозије највећу примену имају физичке методе пошто су најприступачније и јефтине. Хемијску деконтаминацију треба изводити поступцима хлорисања, оксидације и хидролизе.

Противбиолошка заштита

Мере противбиолошке заштите, које се изводе у доба ратних дејстава подразумевају опште биолошко осматрање и извиђање ради благовременог откривања почетка, вида и ширења биолошког напада, као и његових последица. Мере обухватају детекцију и идентификацију биолошких агенса, физичку заштиту људства и материјалних средстава од инфекције, односно биолошке контаминације.

Противепидемијским мерама на подручју изложеном биолошком удару треба да се спречи ширење епидемије унутар и ван територије. Ове мере обухватају пооштравање свих хигијенских мера, стварање карантина у случају појаве опасних зараза, евакуацију и збрињавање оболелих. По потреби ће се приступити дезинфекцији и дератизацији.

У доба мира, при изградњи општих болница, предвиђена је градња одељења за заразне болести, по систему изолационих боксова.

У отклањању катастрофа користиће се покретне здравствене установе са екипама за пружање помоћи на угроженом терену, привремене здравствене установе формиране

ad hoc за подручје где не постоји здравствена база или санитетска служба оружаних снага која је ван решавања задатака оперативне армије.

Заштита биља

Значај производње и заштите биља и биљних производа је изузетно велик у условима рата. Такође је значајна савремена заштита биља која се мора ослањати на програмско-извештајну службу за сузбијање многобројних штеточина и болести биљних култура. Поред ових мера, неопходно је предузети и извесне превентивне мере заштите усева од хемијских дејстава агресора, као што је гајење више врста биљака које се међусобно разликују по времену и сазревању (здружена сетва) и по отпорности на хемијске агенсе.

Зеленило као мера заштите

Територија Града Новог Сада представља просторно и ортографски разуђену целину. Значајни зелени потеси састоје се од вегетације која прати обе обале Дунава и глобалне целине шума Фрушке горе. Уравнотежена просторна подела на целој територији како по обиму, тако и по категоризацији зелених површина чини једну од битних компоненти поставке вегетације и њене функције.

Зелене површине треба да обезбеде слободан простор за хитан смештај и збрињавање становника у ратним и условима природних катастрофа. Сваки парк и зелена површина треба да су опремљени бушеним бунарима или изворском водом. Заштитно зеленило треба да има, осим заштите, и улогу маскирања.

Површине за привремени смештај становништва

Површине за привремени смештај становништва су обично зелене површине опремљене бушеним бунарима или изворском водом. Размештај бунара за снабдевање становника водом је такав да, у случају ратних дејстава и разарања једне групације бунара, друга може несметано да снабдева систем водом. Објекти за пречишћавање су централни и њиховим разарањем долази до потпуног прекида у снабдевању водом. У оваквим условима прешло би се на снабдевање водом из артеских и бушених бунара. Задаци у циљу снабдевања становништва водом у рату били би следећи: бушење нових бунара у граду и насељима, набавка цистерни за транспорт пијаће воде и набавка агрегата за рад бунарских пумпи.

Центри за исхрану становништва се планирају уз површине за привремени прихват становништва. Припремање хране одвијало би се на друштвено организован начин на појединим пунктовима (хотели, ресторани), са којих би се храна разносила по целом Граду.

4.3.3. Заштита и организација простора у случају елементарних непогода и техничко технолошких несрећа

У случају елементарних непогода и техничко технолошких несрећа на територији Града Новог Сада, организација простора је идентична са организацијом територије Града у случају непосредне ратне опасности и рата. То подразумева трансформацију простора и друштвених фактора из редовних услова за потребе ванредних услова. Као и у условима непосредне опасности од рата и у рату, тако и у случају елементарних непогода и техничко технолошких несрећа, основа успешне трансформације свих природних, друштвених и економских потенцијала за извршење задатака у ванредним приликама јесте њихова припрема у миру, односно у време редовних прилика.

Земљотреси

Генералним урбанистичким планом се утврђују само оквирни услови организације простора (детаљније ће се разрадити плановима детаљније разраде), с тим да су наглашени фактори од утицаја на смањење повредивости простора. Задржавање индекса заузетости парцела до 50 %, ограничавање густина насељености, утврђивање максималне спратности, побољшање квалитета грађевинског фонда, правилан избор локација за изградњу објеката, као и обавезно планирање слободних површина за евентуалне потребе привременог смештања угроженог становништва, неке су од мера које се морају предузимати.

Планирани пунктови и површине за привремени прихват становништва треба да задовоље потребе у случају могућих земљотреса јачине 8° MCS скале, који могу да изазову рушење стамбених објеката, зарушавање улица, пуцање инсталација, пожаре и сл. За 25–30 % становника потребно је спровести мере збрињавања. За територију Града Новог Сада потребно је израдити карту сеизмичке микрорејонизације.

Поплаве

Простор Новог Сада и околине спада у најугроженија подручја од поплава подземним, површинским, процедним, провирним и дунавским водама.

Подземним и површинским водама угрожене су депресије и терени у приобаљу Дунава и на инундационој равни.

Одбрана се обавља одбрамбеним насипима, канализационим и мелиорационим системима. У лошим хидролошким приликама (дуг кишни период, високе подземне воде, висок водостај Дунава) безбедни терени били би само на лесној тераси и на сремској страни на вишим теренима, док би на осталим теренима дошло до реалне опасности од плављења, пошто мелиорациони системи не би били у стању да савладају све дотоке воде, те би се у том случају одбрана обављала додатним пумпама и провизорним пумпним станицама.

Пожари

Када је реч о угрожености и повредивости од пожара, урбане структуре умногоме зависе од: количине запаљивог материјала, врсте објекта и његове конструкције, искоришћености и изграђености простора, узајамног положаја неизграђених површина и атмосферско-климатских услова, док су пољопривредно и шумско земљиште углавном угрожени у летњем периоду.

Ради заштите урбаних структура, поред урбанистичких, потребно је примењивати и грађевинско-техничке мере заштите од пожара у складу са прописима о изградњи објеката, електроенергетских и гасних инсталација и постројења.

На више места на Дунаву и Каналу ДТД обезбедити прилазе реци и каналу за снабдевање водом ватрогасних возила или ватрогасних пумпи.

Олујни ветрови, снежни наноси, лед, град и суша

Како климатски услови на овом подручју имају све карактеристике умереноконтиненталне климе, у просторним решењима намене површина вођено је рачуна о планирању заштитних зелених појасева уз главне саобраћајне правце, на обалама Дунава, на правцима дувања ветрова, око депонија и радних комплекса, као и формирање зелених површина свих категорија у грађевинском подручју града и околних насеља.

Уз подизање квалитета грађевинског фонда, постиже се солидна заштита од олујних ветрова, снежних наноса, смањује се појава поледица, а када је у питању опасност од града и мере заштите, онда је то опште питање везано за читаво подручје Војводине и решава се интегралним системом противградне одбране.

Клизишта и одрони

Клизишта, евидентирана на сремској страни, као што су Рибњак, Боцке и долине потока, морају се посебно озелењавати и на овим теренима треба спречавати изградњу.

Изградњом система напера на Дунаву код Моста слободе спречиће се даље негативно дејство воде Дунава на обалу код Сремске Каменице. Потребно је фрушкогорске потоке на сремској страни регулисати и путем регулација озелењавати и пошумљавати.

4.3.4. Општи услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом

Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС”, број 22/15) прописују се ближе технички стандарди приступачности којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом разрађују урбанистичко-технички услови за планирање простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), као и посебних уређаја у њима.

5. ПОДЕЛА НА ЦЕЛИНЕ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ ПЛАНОВИМА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

5.1. Просторне целине

Територија града природним условима, током реке и каналом подељена је на три просторне целине:

- бачки део града, подручје између канала и Дунава,
- сремски део града,
- бачки део града, подручје северно од канала ДТД.

Ова подела, с обзиром на начин на који је дефинисана, представља основну матрицу поделе унутар грађевинског подручја.

Унутар ових просторних целина у употреби су традиционални називи подручја за која су, у складу са просторним одликама дефинисане и планиране намене.

ЦЕЛИНА 1: БАЧКИ ДЕО ГРАДА, ПОДРУЧЈЕ ИЗМЕЂУ КАНАЛА И ДУНАВА

I Радна зона „Север II”

Планирана намена:

- радна зона,
- пословање на улазним правцима,
- површина за хидротехничке захвате,
- заштитно зеленило,
- железнички чвор,
- гробље,
- спортски центар,

- комуналне површине,
- општеградски центар.

II Салајка

Планирана намена:

- општестамбене зоне,
- породично становање,
- општеградски центри,
- парк,
- становање са пословањем,
- средња школа,
- спортски центар,
- пословање на улазним правцима.

III Радна зона „Север III”

Планирана намена:

- транспортни центар
- пословање на улазним правцима,
- општеградски центри,
- комуналне површине.

IV Југовићево

Планирана намена:

- гробље,
- породично становање,
- пословање на улазним правцима,
- становање са пословањем,
- вишепородично становање,
- еко становање,
- заштитно зеленило,
- општеградски центар,
- спортски центар/спортско – рекреативне површине,
- парк-шума,
- археолошки парк,
- комуналне површине.

V Детелинара – Авијатичарско насеље

Планирана намена:

- вишепородично становање,

- породично становање,
- Епархија Сајлово,
- парк,
- општеградски центар.

VI Детелинара – Сајам – Клинички центар

Планирана намена:

- сајам,
- клинички центар, хелиодром,
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- средња школа,
- гробље.

VII Банатић – Футошки парк

Планирана намена:

- парк,
- опште стамбене зоне,
- породично становање,
- вишепородично становање,
- средња школа,
- гробље,
- спортски центар/спортско – рекреативне површине,
- општеградски центар,
- железничка и међумесна и приградска аутобуска станица,
- клинички центар.

VIII Житни трг

Планирана намена:

- општестамбене зоне,
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- парк,
- комуналне површине.

IX Подбара и Алмашки крај

Планирана намена:

- општестамбене зоне,
- вишепородично становање,

- пословање на улазним правцима,
- општеградски центар,
- површина за хидротехничке захвате,
- средња школа,
- спортско – рекреативне површине,
- комуналне површине.

X Стари центар

Планирана намена:
- општеградски центар (старо језгро),
- парк,
- вишепородично становање,
- општестамбене зоне
- средње школе.

XI Ново насеље

Планирана намена:
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- пословање на улазним правцима,
- породично становање,
- спортски центар/спортско – рекреативне површине
- парк,
- средња школа,
- специјална намена (хелиодром).

XII Радна зона „Запад”

Планирана намена:
- пословање на улазним правцима,
- вишепородично становање,
- спортско – рекреативне површине
- општеградски центар,
- парк,
- комуналне површине.

XIII Адице

Планирана намена:
- породично становање,
- општеградски центар,

- спортски центар/спортско – рекреативне површине
- парк,
- пословање на улазним правцима,
- комуналне површине.

XIV Телеп

Планирана намена:
- породично становање,
- општестамбене зоне,
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- спортски центар/спортско-рекреативне површине
- средња школа,
- заштитно зеленило,
- парк,
- комуналне површине.

XV Футошка – Булевар цара Лазара

Планирана намена:
- општестамбене зоне,
- општеградски центар,
- гробље,
- средња школа,
- вишепородично становање,
- парк,
- комуналне површине.

XVI Центар

Планирана намена:
- општеградски центар,
- спортски центар,
- ишепородично становање,
- општестамбене зоне,
- средња школа,
- Универзитет,
- парк.

XVII Лиман III и IV

Планирана намена:

- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- парк,
- средња школа,
- спортско-рекреативне површине.

XVIII Лиман I и II

Планирана намена:
- вишепородично становање,
- Универзитет,
- општеградски центар,
- хидротехнички захват,
- спортско – рекреативне површине,
- парк,
- заштитно зеленило.

XIX Приобаље

Планирана намена:
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- општеградски центар,
- купалиште,
- заштитно зеленило,
- парк-шума,
- парк,
- водена површина,
- међународна марина.

ЦЕЛИНА 2: СРЕМСКИ ДЕО ГРАДА

XX Петроварадинска тврђава

Планирана намена:
- општеградски центар
(културно добро, стари центар и Петроварадинска Тврђава),
- парк,
- општестамбена зона,
- заштитно зеленило,
- спортски центар.

XXI Петроварадинска ада

Планирана намена:

- заштитно зеленило,
- хидротехнички захват,
- водена површина и сидриште.

XXII Петроварадин

Планирана намена:

- општестамбене зоне,
- породично становање,
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- средња школа,
- гробље,
- заштитно зеленило,
- парк,
- комуналне површине
- спортски центар.

XXIII Радна зона „Исток”

Планирана намена:

- прерада отпадних вода,
- пословање у радној зони,
- заштитно зеленило.

XXIV Рибњак

Планирана намена:

- парк.

XXV Сремска Каменица

Планирана намена:

- породично становање,
- вишепородично стсновање,
- парк, - општеградски центар,
- клинички центар, хелиодром
- средња школа,
- гробље,
- површина за хидротехничке захвате,
- заштитно зеленило,

- спортско – рекреативне површине,
- туристичко-спортско рекреативне површине.

XXVI Мишелук

Планирана намена:
- општестамбена зона,
- породично становање,
- становање са пословањем,
- општеградски центар, хелиодром
- клинички центар,
- површина за хидротехничке захвате,
- парк,
- спортско – рекреативне површине,
- заштитно зеленило,
- средња школа,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- гробље,
- комуналне површине.

XXVII Садови

Планирана намена:
- породично становање,
- вишепородично становање,
- општеградски центар,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- пословање на улазним правцима,
- заштитно зеленило,
- спортски парк,
- парк,
- комуналне површине.

XXVIII Боцке – Староиришки пут – Чардак

Планирана намена:
- породично становање,
- заштитно зеленило,
- гробље,
- постојеће викенд насеље,
- општеградски центар,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,

- комунална површина,
- спортски центар,
- спортски парк,
- парк – шума,
- специјална намена,
- површина за хидротехничке захвате.

XXIX Алибеговац

Планирана намена:
- породично становање,
- општеградски центар,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- заштитно зеленило,
- грпбље,
- површина за хидротехничке захвате.

XXX Буковачки плато – Ширине – Карагача

Планирана намена:
- породично становање,
- општеградски центар,
- пословање на улазним правцима,
- парк,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- заштитно зеленило,
- спортски парк.

ЦЕЛИНА 3: БАЧКИ ДЕО ГРАДА, ПОДРУЧЈЕ СЕВЕРНО ОД КАНАЛА ДТД

XXXI Римски шанчеви – Шумице

Планирана намена:
- породично становање,
- становање са пословањем,
- пословање у радној зони,
- пословање на улазним правцима,
- заштитно зеленило,
- специјална намена,
- комуналне површине.

XXXII Градска депонија

Планирана намена:

- депонија комуналног отпада
- заштитно зеленило,
- пословање у радној зони.

XXXIII Клиса

Планирана намена:

- породично становање,
- становање са пословањем,
- општеградски центар,
- спортски центар/спортско – рекреативне површине,
- спортски парк,
- парк
- комуналне површине,
- пословање на улазним правцима,
- специјална намена,
- заштитно зеленило.

XXXIV Мали Београд – Велики рит

Планирана намена:

- породично становање,
- становање са пословањем,
- пословање на улазним правцима,
- спортски центар/спортско – рекреативне површине,
- општеградски центар,
- средња школа,
- клинички центар,
- парк,
- заштитно зеленило.

XXXV Радна зона „Север I”

Планирана намена:

- пословање у радној зони, хелиодром
- заштитно зеленило,
- комунална површина.

XXXVI Радна зона „Север IV”

Планирана намена:

- пословање у радној зони, интермодални терминал
- пословање на улазним правцима,
- површине за хидротехничке захвате,
- комуналне површине,
- прерада отпадних вода,
- спортско – рекреативне површине,
- заштитно зеленило,
- туристичко-спортско-рекреативне површине,
- подручје постојећег стамбеног насеља Шангај.

XXXVII Шангај

Планирана намена:

- подручје постојећег стамбеног насеља Шангај.

XXXVIII Мајурска ада

Планирана намена:

- специјална намена,
- теретно пристаниште,
- површине за хидротехничке захвате,
- заштитно зеленило.

5.2. Оквирне границе простора за даљу планску разраду

Даља планска разраде Генералног урбанистичког плана реализоваће се кроз планове генералне регулације, односно њима ће се утврђивати обавеза израде планова детаљне регулације, уколико је потребна детаљнија разрада.

Оријентациона подела простора којом се предлажу границе планова генералне регулације поклапа се са поделом на три основне целине, унутар којих ће се, у складу са карактеристикама простора, за подручја условно хомогених целина, дефинисати тачне границе за даљу планску разраду.

У поступку спровођења Генералног урбанистичког плана, тачне границе планова генералне регулације утврдиће се у складу са општим интересом, просторним или функционалним разлозима. Генералним урбанистичким планом не могу се поуздано дефинисати границе планова генералне регулације из разлога што се план генералне регулације сматра основним планским документом за спровођење, те је границе целисходно дефинисати у складу са потребама везаним за спровођење плана, и у вези са кључним параметрима који одређују сврху израде плана. Само на овакав начин,

Генерални урбанистички план, који је дугорочни стратешки документат, неће представљати ограничење у поступку даље планске разраде на целом грађевинском подручју, које је предмет израде овог плана.

6. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

6.1. Становање

Становање које је Генералним урбанистичким планом планирано у два основна облика – породично и вишепородично и, у различитим комбинацијама, у општестамбеним зонама, по правилу се развија према условима и критеријумима који су усаглашени са Правилником о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС”, број 22/15). До одступања од појединих услова из правилника (величина парцеле, степен заузетости) долази због карактеристика изграђених целина, специфичних захтева за обликовањем, режима утврђених Генералним урбанистичким планом.

Елементи за даљу планску разраду, општа правила и одређени урбанистички критеријуми, Генералним урбанистичким планом дефинишу се уопштено, по облицима и типовима становања. Ова општа правила представљају оквир за дефинисање услова за уређење и изградњу који ће се дефинисати плановима детаљније разраде, у складу са карактеристикама подручја.

Општи услови за реализацију у намени становања

Изградња у зонама становања се одвијала по правилу на основу планова детаљне регулације, или, у зонама формираног породичног и вишепородичног становања (завршене целине), на основу планова генералне регулације.

Режим санације бесправно саграђених насеља (зона) утврђиваће се плановима детаљне регулације, при чему ће се правила регулације и парцелације прилагођавати затеченом стању, уз настојање да се правила Генералног урбанистичког плана у највећој мери задовоље.

Основни урбанистички параметри за планирање стамбених објеката

Генералним урбанистичким планом се, за намену становања, утврђују одређени урбанистички параметри и правила и услови за планирање стамбених објеката, који служе као полазна основа за планове детаљније разраде.

Утврђује се најмања површина стана (гарсоњере) од 26 m^2 корисне (нето) површине, и просечна величина, као обрачунска (нормативна вредност) од 60 m^2 нето површине, на нивоу блока.

На парцели породичног стамбеног објекта обавезно је обезбедити површину за паркирање у складу са бројем планираних јединица, у зависности од услова на терену односно карактеристика стамбене зоне, што ће се дефинисати планом разраде.

На подручјима која су планирана за нову стамбену изградњу, на парцели у намени вишепородичног становања планира се од 1,3 до 1,5 паркинг-место на један стан. Могућа су одступања услед просторних ограничења (изграђени објекти у окружењу, облик и величина парцеле и сл.) на појединим деловима града и локалитетима, тако што ће се планирати мањи однос броја стамбених јединица и паркинг-места, али не мањи од 1 стан/ 1,1 паркинг-место.

На парцели вишепородичног објекта обавезно се планира просторија за бицикле (бициклана) одговарајуће површине. Оквирни капацитет ове просторије се одређује према нормативу да за један стан треба обезбедити простор за чување једног бицикла.

Услови за угрожена подручја на којима су изграђени стамбени објекти

На подручју постојећег легално изграђеног стамбеног насеља Шангај, су дозвољене интервенције на постојећим објектима у складу са следећим условима за изградњу породичних објеката: задржава се постојећи индекс заузетости, као и постојећа спратност објеката (П до П+1 или П+Пк), приликом замене објеката могућа је изградња свих типова породичних стамбених објеката и максимални број стамбених јединица је три.

На подручју Рибњака на постојећим легалним објектима омогућава се само текуће одржавање, односно реконструкција легално изграђених објеката који су склони паду.

6.1.1. Породично становање

За породично становање дефинишу се општа правила и критеријуми усклађени са карактеристикама и структуром стамбених подручја града, потребама становника и стандарда становања који се жели остварити, а у оквирима правила утврђених законским актима.

Табела број 10: **Општа правила за формирање парцела и планирање објеката породичног становања (урбанистички показатељи се дефинишу за грађевинску парцелу)**

ОБЛИК СТАНОВАЊА	ПРАВИЛА			ПОКАЗАТЕЉИ	
Породично становање	Величина парцеле m^2	Ширина уличног фронта	Спратност	СЗ (%)	ИИ

	мин.	макс.	мин.	макс.			
Зоне и парцеле са: **- слободностојећим објектима**	300	не услов-љава се	12	не условљава се	П до П + 1 + Пк	до 40	0,4–1,2 (1,5)
- објектима у прекинутом низу [1)]	200		10			до 50	
- двојни објекти	200		8			до 40	

1) Традиционална панонска кућа, породична кућа на граници према суседу.

Остали варијетети, ограничења површине и степен толеранције планираће се плановима генералне регулације. У оквиру једне урбане целине могу бити заступљена највише два типа породичног становања.

Максимална развијена корисна површина на парцели породичне куће износи 600 m^2 бруто. Изузетно у зонама планираним за комфорнији вид породичног становања нето површина стамбеног објекта се не ограничава, али се оптимално усклађује са површином парцеле. Подручја на којима се примењује ово правило планираће се по правилу на сремској страни града, а тачно ће се дефинисати плановима генералне регулације.

Максимални број стамбених јединица у породичном становању је три (3), а у луксузним деловима породичног становања један (1). Приликом израде планова детаљније разраде у складу са конкретним условима простора, дефинисаће се мањи број станова у односу на површину парцеле. На парцелама површине до 300 m^2 број стамбених јединица се ограничава на два (2).

Утврђује се минимално учешће зелених површина на парцели у намени породичног становања које износи 30%.

У **новим деловима породичног становања** (нарочито на сремској страни града) могућа је реализација стамбених комплекса, где за то постоје услови, као и објеката другачијих специфичних типологија (куће у низу, терасасто постављени објекти...).

Појам **„стамбени комплекс"** подразумева изградњу више стамбених објеката на јединственим комплексу на јединственој парцели. Прецизнији услови за формирање оваквих комплекса дефинисаће се плановима генералне и детаљне регулације, према следећим параметрима:

- минимално је четири објекта (када се објекти постављају са обе стране интерног приступног пута), или три (када се објекти постављају са једне стране приступног пута – једноструки низ);
- минимална површина је 1.600 m^2 (1.200 m^2 – једноструки низ);
- степен заузетости је до 30 %;
- спратност је П–П+1+Пк;
- сваки објекат може имати до три стамбене јединице.

6.1.2. Вишепородично становање

У оквиру вишепородичног становања, у складу са урбанистичким показатељима, могу се издвојити три категорије: становање малих, средњих и високих густина. За овако утврђене категорије становања дефинишу се следеће густина становања (на нивоу урбанистичког блока):

- становање малих густина – густина становања до 100 ст/ha;
- становање средњих густина – густина становања 100 до 300 ст/ha;
- становање великих густина – густина становања 300 до 500 ст/ha (вредности преко 500 ст/ha спадају у екстремно високе и не треба их планирати).

Општим правилима за изградњу вишепородичних стамбених објеката, дефинисаним овим планом, утврђени су распони у односу на дефинисану типологију (Табела број 10).

Горња вредност индекса заузетости парцеле (ИЗ) за вишепородично становање износи 40 %. У односу на ову вредност, у Табели број 11 дате су вредности овог показатеља кориговане према специфичним типовима овог облика становања.

Табела број 11: **Општа правила за формирање парцела и планирање објеката Вишепородичног становања (урбанистички показатељи се дефинишу за ниво грађевинске парцеле)**

ОБЛИК СТАНОВАЊА	ПРАВИЛА					ПОКАЗАТЕЉИ	
Вишепородично становање	Величина парцеле m^2		Ширина уличног фронта		Спратност	СЗ (%)	ИИ
	мин.	макс.	мин.	макс.			
А. Вишепородично становање средњих густина **Зоне и парцеле са:**							
- слободностојећим објектима	600	не условљава се	20	Н.У.	П + 2 до П + 3 + Пк	до 40%	1,20 – 2,0
- објектима у прекинутом низу			20			до 40%	
- објектима у непрекинутом низу			15			до 40%	
Б. Вишепородично становање високих густина **Зоне и парцеле са:**							
- слободностојећим објектим на јавној блоковској површини	**600**	не условљава се	20	Н.У.	П+ 3 + Пк до П + 6+ Пк	25 [4)]	1,25 – 3,5
- објектима у прекинутом низу			20			до 40%	
- објектима у непрекинутом низу			15			до 40%	

Изузетно, уколико постоје оправдани урбанистички разлози, које је неопходно образложити у планском документу са детаљном разрадом, могу се прописати и веће вредности од дозвољених, уз уважавање свих општих услова којима се обезбеђују адекватни услови за одвијање свих функција на простору, одговарајући капацитети за паркиирање, заштита животне средине, инсолација и проветреност, без угрожавања визура ка околном простору приликом планирања:

- реперних објеката;
- постојећих зона и потеза, које треба даље развијати са истим концептом;
- нових зона и потеза у циљу рационалног искоришћења грађевинског земљишта.

Максимално дозвољени параметри могу бити дозвољени и у случају стечених обавеза у поступку озакоњења објеката.

Могућност повећања параметара неопходно је разматрати на целини подручја на које ће имати утицаја, није дозвољена промена на појединачним парцелама, без сагледавања утицаја на окружење.

Стамбени комплекси

Поред стандардног начина изградње стамбених објеката на парцелама, у овој намени је могуће градити и стамбене комплексе, изградњом више стамбених објеката на јединственој парцели.

На подручјима вишепородичног становања, могуће је формирати комплексе вишепородичног становања, под следећим условима:

- минимално је два објекта;
- минимална површина је 2.400 m^2;
- степен заузетости је до 35 %;
- спратност се утврђује у складу са наменом и окружењем;
- индекс изграђености (Ии) је 3, односно до 3,2.

Висина стамбених објеката

Максимална висина стамбених објеката се ограничава (дефинише) како би се обезбедили оптимални услови за коришћење стамбених објеката, као и очувала, односно развијала пожељна структура и морфологија стамбених зона, које заузимају највећу изграђену површину града. Склопови објеката умерених висина формирају просторе који морфолошки и функционално обезбеђују хумане услове живота својим корисницима.

У том смислу, висина стамбених објеката у зонама вишепородичног становања, ограничава се на осам надземних етажа.

Висина планираних објеката одређује се и у односу на постојеће објекте, тако да се не наруши квалитет живота у постојећим објектима у окружењу (осунчање, провертавање и сл).

Изузетци су могући на значајним саобраћајним правцима или у подручјима проширења становања – изградња на слободним теренима, и то на мањим површинама, (једна парцела или један блок зграда), што би се утврдило плановима којима се разрађује Генерални урбанистички план. Висина ће се такође дефинисати планом детаљније разраде, у складу са конкретним условима локације, изграђене структуре у окружењу и потреба корисника, с тим да се не препоручују објекти за становање веће висине од 30 m, односно до висине у односу на коју се објекат категорише као високи објекат, у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара („Службени гласник РС”, бр. 80/15, 67/17 и 103/18) и Правилником о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене („Службени гласник РС”, број 22/19).

Такође, становање је могуће и на вишим спратовима пословних објеката, у виду пословних апартмана. То је становање у намени пословања или општеградског центра.

Могућа одступања од утврђених правила

Величина парцеле

Одступање од дефинисане површине парцеле становања може износити до 10 %, осим за парцеле површине до 300 m^2, где се не толерише одступање. Већа одступања се толеришу само изузетно (већ изграђени суседни објекти, могућност етапне изградње и сл.).

Минимална ширина парцела код слободностојећих објеката или објеката у прекинутом низу може одступити до 10 % у односу на правила.

Плановима детаљне разраде може се условити максимална ширина парцеле како се не би нарушиле амбијенталне вредности окружења и поштовао ритам постављања објеката.

Спратност објеката

У зонама вишепородичног становања већих густина, већа спратност од 8 надземних етажа примењује се изузетно, када је то утврђено планом генералне регулације.

Индекс изграђености

У становању средњих густина индекс се може повећати преко 1,6 само изузетно, у циљу прилагођавања окружењу.

Изградња и уређење угаоних парцела

Код угаоних објеката, у складу са величином и обликом парцеле, планираним садржајима и циљевима обликовања, може се одступити од правила којима се одређује спратност и правила урбанистичке регулације, у смислу повећања искоришћености парцеле за стамбене и за објекте ванстамбене намене, што ће се дефиисати плановима детаљне разраде.

Сви изузеци од предложених величина примењују се у поступку доношења планова генералне регулације када постоје разлози, као што су: положај објекта, обликовање, прилагођавање окружењу и стварна немогућност поштовања услова.

6.1.3. Становање у општестамбеним зонама

У овим зонама преовладава становање средњих густина, али заступљене су и велике густине. У зависности од конкретних околности, примењују се правила за одговарајући облик односно тип становања.

У општестамбеним зонама у којима преовладава намена становања примењују се показатељи конкретног облика, односно типа становања.

За подручја на којима се планира стамбена изградња на слободним теренима (Мишелук) примењују се режими утврђени за породично и вишепородично становање, развијају се сви облици савременог становања (средњих густина), с тим да треба развијати комфорније услове становања дефинисањем мањег индекса заузетости парцела (до 30 % за оба облика становања) где за то постоје услови (постојећа површина и облик парцела, конфигурација терена…).

6.1.4. Становање са пословањем

У оквиру ове намене пословање представља обавезан садржај становања, у односу 50 : 50 % посматрано на нивоу блока.

Плановима детаљније разраде дефинисаће се правила грађења зависно од услова конкретног простора, уз поштовање следећих смерница:

- однос стамбеног и пословног простора на нивоу блока је 50 : 50 %, а препоручује се однос 25 % становања у односу на 75 % пословања (једна стамбена јединица на парцели), уз препоруку да се кроз израду планова детаљне разраде овај однос постави у односу на парцелу;
- минимална величина парцеле је 500 m^2, максимална се не утврђује;
- стамбени и пословни простор организују се у једном објекту, или у више објеката на парцели спратности до П+1+Пк (П+2+раван кров) уз ограничење стамбене површине до максимум 600 m^2 бруто;
- индекс заузетости је до 50 %;
- индекс изграђености је до 1,5.

У свим типовима становања могуће је планирати увођење садржаја пословања, уз одређене услове који се дефинишу како би се обезбедило неометано функционисање основне намене.

У оквиру намене **породичног становања** могуће је планирати пословање, уз одређене услове који се дефинишу како би се обезбедило неометано одвијање основне намене.

Пословне делатности које се могу организовати у оквиру намене породичног становања подељене су у три категорије:

- I категорија – све квартарне делатности (образовање, здравство, наука, информатичка делатност, социјална заштита) и неке терцијалне делатности (трговина на мало, угоститељство, туризам, услуге);
- II категорија – поред делатности дефинисаних у I категорији могуће је и: услужно занатство, сервиси и сл;

- III категорија – поред делатности дефинисаних у I и II категорији могућа је и производња мањег обима која не производи буку, непријатне мирисе и не загађује ваздух.

Табела број 12: **Категоризација подручја породичног становања према дефинисаним категоријама пословних делатности**

Категорија пословања	**I категорија**	**II категорија**	**III категорија**
Стамбена подручја	- Авијатичарско насеље - Мишелук - Општестамбене зоне – центар и шири центар	- Телеп - Адице - Сајлово	Намена становање са пословањем (делови Мишелука, Салајке, простор северно од Бул. војводе Степе..)

У зонама **вишепородичног становања** могуће је планирати пословне садржаје који не угрожавају становање: све квартарне делатности (образовање, здравство, наука, информатичка делатност, социјална заштита) и неке терцијалне делатности (трговина на мало, угоститељство, туризам, услуге).

При планирању пословних садржаја у оквиру намене становања примењују се нормативи и критеријуми за конкретну врсту пословања, усклађени са структуром околног типа становања.

6.1.5. Еко становање

У зонама еко становања планира се вишепородично становање, у највећем делу у у блоковима, различитих облика, просечне величине око 5.000 m^2 (уз 10 % толеранције), индекса заузетости 35 % и индекса изграђености 3.2. Спратност објеката је до По+П+9. Осим становања, у оквиру ове зоне планирају се пословни садржаји, као и површине јавних намена (образовање, здравство, култура, зелене површине, тргови и сл.).

Основна одлика простора са наменом еко становања, односно енергетски одрживог и еколошког становања је: енергетски ефикасан, еколошки функционалан и удобан за живот. Примена паметних и иновативних система се осим у изградњи објеката примењује и у изградњи инфраструктурних система.

Планом се дају смернице за уређење и изградњу енергетски ефикасног насеља, а плановима детаљне разраде ће се утврдити положаји стамбених блокова, саобраћајна инфраструктура, начин решавања мирујућег саобраћаја (да ли унутар блокова или планирањем сабирних, заједничких гаража по ободу насеља), спратност објеката, као и положај просторних репера.

Препоручује се постављање кровних вртова и зелених фасада на свим објектима.

Сви објекти за становање и боравак људи планирају се у енергетском разреду А+ или А (Према Правилнику о енергетској ефикасности зграда и према Правилнику о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда).

Сви објекти за становање и боравак људи морају део потрошње електричне енергије да компензују постављањем соларних фотонапонских панела на кровне површине или фасаде објеката. Фасадни и кровни елементи могу бити грађени од елемената са уграђеним фотонапонским модулима.

Део кровних површина које се не користе за производњу енергије покрити интензивним, полуинтензивним или екстезивним зеленилом. У случају да то није могуће планирати озелењавање фасада.

Сви објекти за становање и боравак људи морају минимум 50 % потрошње топлотне енергије да компензују коришћењем обновљивих извора енергије (соларна енергија, енергија из спољног ваздуха, (хидро)геотермална енергија, енергија биомасе и биогаса).

На објектима је могуће планирати биосоларне кровове, који представљају комбинацију соларног панела и зеленог крова.

Потребно је планирати системе за прераду атмосферских вода и њихово даље коришћење у објектима.

Приликом даље разраде подручја, у циљу остваривања неопходних еколошких аспеката, осим енергетског разреда, могуће је увођење и других класификација по LEED или BREAM методама, или дефинисање еколошког индекса као скупа параметара.

Приликом даље разраде потребно је размотрити примену свих предложених решења, као део ширег система, имајући у виду да у синергији дају најбоље резултате.

Сви објекти за становање и боравак људи морају да поседују системе за прикупљање отпадних атмосферских вода, а препоручују се и системи за њихову прераду и даље коришћење у објектима.

Зеленило у оквиру парцела треба да заузима 25- 30 %.

6.1.6. Нетипично становање

Сви атипични облици становања планираће се у складу са правилима дефинисаним за намену простора у коме ће се реализовати или према посебним програмима инвеститора.

Посебна правила дефинишу се за викенд локалитете.

Викенд насеље у приобаљу, КО Сремска Каменица

За уређење простора и изградњу у намени викенд насеља у приобаљу Дунава у КО Сремска Каменица важе следећи параметри:

- минимална површина парцеле је 1500 m^2;
- у постојећој викенд зони у којој је парцелација спроведена пре доношења овог плана, могућа је и мања површина парцеле, али не мање од 800 m^2; постојеће парцеле се задржавају;
- на парцели је дозвољена изградња једног објекта са помоћним објектом (у функцији основног);
- максимална заузетост парцеле је 10 %, а укупна развијена бруто површина је максимум 150 m^2;
- у оквиру развијене бруто површине, површина помоћног објекта је до 10 % (максимално 15 m^2);
- максимална спратност објекта је П+Пк, подрумске или сутеренске етаже могуће планирати уколико услови конкретне локације то дозвољавају, што ће се утврдити детаљнијом разрадом;
- на реализованим парцелама чији параметри одступају од утврђених за нову изградњу, задржава се постојеће стање парцелације и изграђености за легално изведене објекте; могућа је реконструкција објеката и привођење поткровља намени;
- на простору угроженом клизањем терена, новој изградњи обавезно морају да претходе радови санације;
- није дозвољена промена намене у оквиру зоне.

6.2. Пословање

Овим планом утврђују се просторно-планске основе за развој пословних активности, као и услови и параметри за рационално коришћење и уређивање радних зона, улазних праваца и других простора намењених пословању.

6.2.1. Пословање у радним зонама

Радне зоне су организоване у шест просторних целина и намењене су за развој секундарних и терцијарних делатности. Радна зона „Север III" планирана је за развој луке и робно-транспортног центра.

У радним зонама планира се развој делатности секундарног и терцијарног сектора, односно привредних активности из области прерађивачке индустрије, производног занатства, трговине угоститељства, грађевинарства и саобраћаја. Под

појмом терцијарне делатности подразумевају се трговина, угоститељство, услужно занатство, саобраћај и комуналне делатности.

За развој пословних садржаја у радним зонама утврђују се следећи урбанистички параметри:

- индекс заузетости до 50 %;
- индекс изграђености до 1,5;
- висина објеката у складу са наменом с тим да спратност буде до П+2, односно максимална висина објекта је 15 m;
- административни објекти могу имати већу спратност од П+2, а функционално специфични објекти (силоси, торњеви, димњаци и слично), висински се не ограничавају;
- минимална парцела 2000* m^2, а ширина фронта 25 m;
- манипулативне и паркинг-површине обезбеђују се унутар комплекса;
- заступљеност зелених површина на комплексу утврђује се у складу са величином комплекса: комплекси величине до 1 ha минимално 20 % зелених површина; већи комплекси од 1ha 25 %; а од утврђених процената, обавезно је да 60 % зеленила буде високо зеленило (дрвеће),
- за комплексе са искључиво канцеларијским простором без производних садржаја могуће је планирати већи индекс заузетости (до 2,5), а објекте не треба ограничавати спратношћу ни висински.

6.2.2. Пословање на улазним правцима

Пословање на улазним правцима у град обухвата пословне активности из области терцијарних делатности и производног занатства. Највећи слободни простори за изградњу на улазним правцима налазе се у зонама пословања уз ауто-пут, односно на Зрењанинском и Темеринском улазном правцу. На Руменачком правцу постоје значајни капацитети за реализацију, нарочито у зони јужно од Градског гробља. Ветернички правац је скоро у целини реализован, а Сентандрејски ће се развијати у зони градске магистрале и у продужетку улице Паје Радосављецића. Ново пословање на улазном правцу планира се уз Футошки пут, на простору садашње радне зоне „Запад" и за тај део дају су посебне смернице за уређење. Имајући у виду положај и намене у непосредном окружењу, планирају се пословне активности из области терцијарне и квартарне делатности. Пословне активности ће се у највећем делу развијати у оквиру пословних комплекса, формирајући нови значајан пословни центар града, интегришући се са наменама у окружењу (општеградски центри, спортско-рекреативне површине, парковске површине, вишепородично становање).

* Радне зоне су планиране првенствено за развој привреде која захтева веће комплексе, али с обзиром на промене у радним зонама, које су се десиле у процесу реструктурисања и потреба које ће се у складу са тим јавити у процесу даљих трансформација, утврђена је минимална јединица величине 2000 m^2.

Учешће становања у овим зонама (изузев пословања на улазном правцу уз Футошки пут) се ограничава на једну стамбену јединицу за чувара, односно на стамбену површину максимално до 100 m^2. Темерински и Ветернички улазни правци (зона Адица и Ветерничке рампе) су специфични јер се реализују у постојећим стамбеним зонама, па имају веће учешће становања. Учешће становања у зони пословања на улазном правцу (у комплексима чија намена пословања се може интегрисати са наменом становања – административне, туристичке, културне, образовне делатности и сл.) уз Футошки пут се ограничава на максимално 30 % по грађевинској парцели, осим за парцеле/комплексе веће од 1,5 ha, где се дозвољава учешће становања до 50%.

У оквиру пословања на улазним правцима могу се развијати различите делатности из области терцијарног сектора.

Трговина на овим просторима може бити заступљена у свим видовима осим продаје расутих, запаљивих и експлозивних материјала и секундарних сировина. За објекте из области трговине који су намењени робним кућама, тржним центрима и слично, минимална парцела је 4000 m^2.

Из области услужног занатства на улазним правцима могу се развијати различите врсте занатских услуга, као што су услуге у домаћинству, личне услуге, услуге у саобраћају и слично, а у оквиру производног занатства производња електричних апарата, папирне и текстилне конфекције, предмета од коже и текстила, предмета од дрвета и дрвних прерађевина, производња безалкохолних пића, графичка делатност и друге врсте производње које не утичу штетно на околину.

У области угоститељско-туристичке делатности могуће су све врсте услуга рачунајући и преноћишта, али и друге пратеће функције као што су спорт и рекреација.

За саобраћајно-транспортну делатност могу се, поред смештаја, градити и складишни (терминали) и продајни простори, као и простори за пружање разноврсних услуга из те области. С обзиром да ова делатност захтева значајан простор због потребе за великим манипулативним просторима, условљава се минимална парцела од 4000 m^2.

Код изградње пословних садржаја на улазним правцима (изузев пословања на улазном правцу уз Футошки пут) примењују се следећи урбанистички параметри:

- индекс заузетости до 50 %;
- индекс изграђености до 2;
- спратност максимално П+2(3);
- административни објекти могу имати већу спратност од П+2, као и функционално специфични објекти, као што су рекламне куле, торњеви, димњаци и слично, чија висина се не ограничава;

- величина парцеле се креће од 500 m^2 у зонама где је присутно становање (Темерински и Ветернички улазни правац, те делимично Руменачки правац), док се на осталим правцима условљавају већи комплекси минималне величине 2000–2500 m^2, односно 4000 за карактеристичне делатности – трговина, саобраћај);
- максимална величина парцеле ограничава се само за комплексе намењене производном занатству и она не може бити већа од 2 ha;
- манипулативне и паркинг-површине обезбеђују се унутар комплекса,
- заступљеност зелених површина на комплексу зависи од величине комплекса, а минимално износи 25 %.

Код изградње пословних садржаја на улазном правцу уз Футошки пут (садашња радна зона „Запад" примењују се следећи урбанистички параметри:

- индекс заузетости до 40 %;
- индекс изграђености до 4 за пословно-стамбене комплексе, а 5 за пословне комплексе;
- спратност максимално до П+15;
- величина парцеле се креће од 1.000 m^2 на парцелама где је присутно постојеће становање, док се на осталим правцима условљавају већи комплекси минималне величине 5.000 m^2, односно 10.000 m^2 за тржне центре;
- манипулативне и паркинг-површине обезбеђују се унутар комплекса,
- заступљеност зелених површина на комплексу зависи од величине комплекса, а минимално износи 25 %;
- у даљој разради на простору је потребно планирати и зелене јавне површине.

За пословне садржаје потребно је урбанистичким планом утврдити обавезу разраде урбанистичким пројектом у следећим случајевима:

- ако је комплекс већи од 1ha (минимум утврдити за конкретан простор који се разрађује планом);

- ако се због значаја простора и атрактивности садржаја, жели контролисати изглед објеката, односно ако је потребно посебну пажњу посветити обликовању објеката;

- ако је сложена организација функционисања комплекса (нпр. потребно организовати више улаза различитог карактера у комплекс; потребно раздвојити правце кретања робе или корисника унутар комплекса; потребно организовати различите делатности у јединствену целину, а унутар једног комплекса и сл.).

6.2.3. Робно-транспортни центар

Могућа је изградња пословних објеката у оквиру комплекса или на појединачним парцелама, с тим да им се обезбеди прилаз са јавне површине.

За реализацију пословних садржаја примењују се следећи урбанистички параметри:

- индекс заузетости до 50 %;
- индекс изграђености до 1,5;
- висину објеката прилагодити конкретној намени, али спратност не може бити већа од П+2, односно објекат не може бити виши од 15 m;
- административни објекти и објекти пословно-комерцијалног карактера могу имати већу спратност од П+2;
- функционално специфичне објекте, као што су силоси, торњеви, димњаци и слично, висински се не ограничавају;
- минимална површина парцеле је 2000 m^2, а ширина уличног фронта 25 m.

6.3. Центри

6.3.1. Општеградски центри

Општеградске центре чине простори на којима се садржаји могу организовати у полифункционалне просторне целине, а према врсти, значају објеката и подручју чије становништво опслужују.

Становање је обавезан садржај на подручју традиционалних и општеградских центара. Учешће стамбеног у укупно изграђеном простору утврђује се плановима детаљније разраде по објектима или блоковима и креће се у распону од 0 до 100 %. На ширем простору (у блоковима мешовите намене, деловима центра) минимално учешће становања је 30 %. Садржаје централних функција могуће је планирати и у оквиру других преовлађујућих намена.

У деловима планираних центара који ће се тек формирати одговарајући однос становања и садржаја центра достиже се временом. У фази изградње као минимална се утврђује намена приземља за садржаје центра и уређење простора прилагођено јавном коришћењу.

Објекти који се граде у центру могу бити пословни, пословно-стамбени или стамбени. У новим деловима центра у којима је становање у дужем периоду преовлађујућа намена, услови уређења се прилагођавају одређеном виду становања.

Максимални индекс заузетости износи максимално 50 %, у зависности од положаја у граду, а максимални индекс изграђености 5 за пословне објекте/комплексе, 4

за пословно-стамбене објекте – комплексе и 3,2 за стамбено-пословне и стамбене објекте/комплексе у намени општеградског центра. Спратност објеката се не ограничава.

Код угаоних објеката, у складу са величином и обликом парцеле, планираним садржајима и циљевима обликовања, индекс заузетости може бити максимално 75%, што ће се дефинисати плановима детаљније разраде.

У оквиру традиционалних и општеградских центара могуће је планирати следеће намене, односно делатности: трговину на мало, канцеларијски простор, услужно занатство, угоститељство, садржаје културе, органе управе, садржаје образовања, здравства и социјалне заштите и просторе стамбене намене у одређеном проценту. У оквиру ових центара није дозвољено планирање делатности за које је обавезна израда процене утицаја на животну средину, односно свих делатности које угрожавају животну средину и негативно утичу на здравље људи, као и делатности које спадају у примарне и секундарне индустријске гране. Општеградски центар поред свега наведеног подразумева и садржаје свих јавних служби, зелене површине и спортско-туристичко-рекреативне садржаје.

При изградњи нових објеката у оквиру линијског и општеградског центра мора бити истовремено обезбеђен припадајући паркинг-простор за 1 стан/1,3–1,5 паркинг-место и према нормативима за одговарајуће делатности. Услед просторних ограничења на појединим деловима града и локалитетима који су у процесу трансформације или највећим делом реализовани, може се планирати мањи однос броја стамбених јединица и паркинг-места, али не мањи од 1 стан/1,1 паркинг-место.

При реконструкцији објеката у традиционалном и општеградским центрима могуће је претварање нижих етажа, па и целих објеката из стамбене у пословну намену, могуће је и активно коришћење сутеренских етажа и поткровља.

6.3.2. Специјализовани центри

За све специјализоване центре обавезна је израда планова детаљније разраде, а по потреби и урбанистичкиог пројекта.

Конкретни урбанистички параметри за изградњу ових комплекса, због њихове разноврсности, не ограничавају се овим планом, већ је њихово дефинисање обавезно кроз планове детаљније разраде у складу са конкретним потребама за одређену делатност, односно у складу са конкретним просторним могућностима на свакој локацији специјализованог центра, и нормативима одређеним за конкретну делатност и услове окружења.

У оквиру комплекса могуће је планирати намену општеградски центар, према правилима дефинисаним за ову намену.

Становање, по правилу, није садржај специјализованих центара, изузев ако је предвиђено планом детаљније разраде.

6.4. Јавне службе

При изради планова детаљније разраде правила грађења у области јавних служби потребно је ускладити са важећим нормативима, како би се достигао потребан квалитет приликом коришћења комплекса ове намене. У том смислу су за све области дефинисани урбанистички параметри и нормативи, који су упућујући за одређивање потребних површина објеката и комплекса.

6.4.1. Образовање

У области образовања дефинисане су следеће норме, односно параметри:

Максимална спратност објеката у области образовања дефинисана је на следећи начин:

- предшколске установе П+1 (изузетно П+2 у општеградском центру, на просторима већих густина и у оквиру наслеђених урбаних структура),
- основне школе П+2 и
- средње школе П+2, уз могуће одступање од једне етаже у сутерену, уз услов да та етажа буде пројектована искључиво за пратеће садржаје, а не за боравак деце и наставног особља.

Удео деце предшколског узраста у укупној популацији износи око 10,5 % а деце основношколског узраста око 10 %. Максимални индекс заузетости за комплексе предшколског, основношколског и средњошколског образовања износи око 40 % за планиране, односно око 50 % за постојеће комплексе.

Табела број 13: **Нормиране вредности за предшколске установе**

Обухват деце (%)		**Радијус (m)**	**Површина објекта по детету (m^2)**	**Површина комплекса по детету (m^2)**
0,5–3 год.	4–6 год.	0,5–6 год.	0,5–6 год.	0,5–6 год.
50	100	300–500	6,5	15–25

Табела број 14: **Нормиране вредности за основне школе**

Површина објекта по ученику (m^2)	**Површина комплекса по ученику (m^2)**	**Радијус (m)**
7,5	25	650

Табела број 15: **Нормиране вредности за средње школе**

Површина објекта по ученику (m^2)	**Површина комплекса по ученику (m^2)**
7,5	25

Подручна основна школа се организује на 2–3,5 хиљаде становника, потпуна основна школа на 3–10 хиљада становника. Утврђена је и обавеза организованог превоза (школски аутобус) за растојања преко 1.500 m. Оптимална величина основне школе је 700–800 ученика, односно 24 одељења. Најмања површина подручне основне школе износи 0,5 ha а потпуне основне школе 1 ha.

Урбанистички параметри за изградњу и доградњу објеката високошколског образовања биће дефинисани плановима детаљније разраде у складу са просторним могућностима конкретне локације.

У области ученичког и студентског стандарда дефинисани су следећи просторни нормативи:

- за ученичке и студентске домове 10–12 m^2 нето развијене грађевинске површине објекта по ученику и 15–18 m^2 површине комплекса по ученику,
- минималан број корисника по ученичком дому је 50, а студентском 100 (10 % мора бити прилагођено коришћењу за особе са инвалидитетом),
- исхрана корисника мора бити регулисана у самом објекту или у другом објекту одговарајуће намене на максималној удаљености до 500 m.
- за објекте веће спратности од П+3, обавезна је уградња лифта.

Препоручује се максимална спратност ученичких домова до П+3, студентских домова до П+5, а индекс заузетости до 40 %. Урбанистички параметри у области ученичког и студентског стандарда дефинисаће се плановима детаљније разраде, према просторним условима конкретне локације, односно у складу са преовлађујућом наменом простора.

6.4.2. Култура

С обзиром да су садржаји културе најчешће планирани у оквиру намене општеградских центара, у области културе дефинисани су усмеравајући урбанистички параметри.

У области културе утврђене су и следеће норме:

Табела број 16: **Радијуси опслуживања централних садржаја**

редни број	врста садржаја	радијус у m
1.	сала за скупове	400–600
2.	библиотеке за одрасле	800–1000
3.	библиотеке за омладину	600–800
4.	библиотеке за децу	400–600
5.	клуб (дом) за омладину	600–800
6.	клуб (дом) за децу	400–600

Табела број 17: **Приказ норматива за димензионисање објеката за организације из области културе**

	минимална бруто површина на 1.000 становника (m^2)
музеји и галерије	26,5
библиотеке	28,0
архив	24,5
биоскопи	10,0
концертне дворане	10,0
позориште	12,5
укупно за културу:	111,5

6.4.3. Здравство

У области здравствене заштите утврђене су следеће норме, односно параметри:

- максимална спратност објеката се не ограничава, а препоручује се максимални индекс заузетости до 50 %, уз могућа одступања од дефинисаних параметара у случају проширења постојећих комплекса.

За карактеристичне објекте, као нпр. специјализоване клиничке центре, ће урбанистички параметри бити дефинисани плановима детаљније разраде, а према просторним условима конкретних локација.

Табела број 18: **Нормативи за ванболничку здравствену заштиту**

Број становника на лекара опште праксе	**Број становника на фармацеута**	**Површина објекта у m^2 на 1.000 становника**	**Број становника на једну апотеку**
1.600	10.000	120	10.000

Табела број 19: **Нормативи за болничке капацитете**

Број лекара на 1.000 становника	**Површина објекта по постељи (m^2)**	**Број постеља на 1.000 становника**	**Површина болничког комплекса по постељи (m^2)**
2,5	60	7	100

На 10.000 становника потребно је планирати једну апотеку и један дом здравља.

6.4.4. Социјална заштита

У области социјалне заштите дефинисани су следећи нормативи везани за просторне услове:

- обухват популације старе 65 и више година при прорачуну потребних капацитета за геронтолошке центре, за Нови Сад је 6 %, а за приградска насеља 5 %,
- обухват деце ометене у менталном развоју је 3 % укупног броја становника,
- у свакој месној заједници треба да постоји један клуб за одрасла и стара лица.

Табела број 20: **Нормативи за установе и домове за социјалну заштиту деце и омладине**

Површина објекта по кориснику (m^2)	**Површина комплекса по кориснику (m^2)**
15–20	20–30

Оптималан капацитет за установе и домове за социјалну заштиту деце и омладине износи 80 корисника.

Табела број 21: **Нормативи за домове за старе**

Врста институције	Број постеља на 1.000 становника	Потребна површина објекта по кориснику (m^2)	Потребна површина комплекса по кориснику (m^2)
Дом за старе	3	20–25	25–30

Оптималан капацитет за домове за старе износи 200 корисника.

Конкретни урбанистички параметри за област социјалне заштите биће дефинисани плановима детаљније разраде у складу са просторним условима конкретне локације, односно са преовлађујућом наменом простора.

6.5. Спорт и рекреација

Планираном мрежом спортско-рекреативних центара на територији града треба обезбедити површину од најмање 6,00 m² по становнику. Планирани спортско-рекреативни центри нормирају се на минимум укупне површине 4 m² по становнику и 1,2 m² по становнику корисне површине, а препоручује се и више, уколико се укаже потреба, интерес или могућности.

Спортски центри

Градски спортско-рекреациони центри

Спортски и пословни центар „Војводина” чине три целине: објекат Спортског и пословног центра „Војводина”, фудбалски стадион и гаража са паркинг-простором.

Објекат Спортског и пословног центра „Војводина” представља у највећем делу завршену архитектонску целину. Центар ће се употпунити извођењем комплекса базена (центра за водене спортове).

Планира се изградња новог фудбалског стадиона тако да он постане главни градски фудбалски стадион са свим потребним пратећим садржајима.

Спортски центар „Југовићево” се планира за изградњу атлетског стадиона, а од осталих садржаја се могу планирати: аквапарк или комплекс отворених и затворених базена, фудбалска игралишта, терени за рукомет, кошарку, одбојку, спортске дворане, тениски терени, клизалиште, скејт борд парк и спортски терени на отвореном.

Спортски центар „Стрелиште” планира се за градски спортско-рекреативни центар, који ће чинити три целине: постојеће стрелиште које се планира за проширење

тако да се створе услови за организацију такмичења највишег државног и међународног ранга, површина са спортском двораном и отвореним спортским теренима са парковски уређеном површином и смештајно угоститељски садржаји са шеталиштем. Планира се задржавање постојећих и изградња нових садржаја специјализованог спортског центра „Стрелиште" који би омогућили симултано одвијање већег броја стрељачких дисциплина. Планира се изградња вишефункционалне спортске дворане којом ће се обезбедити одвијање различитих спортских дисциплина, као и изградња отворених спортских терена (кошарка, одбојка, рукомет, мали фудбал, тенис, стони тенис, слободно спортско пењање, скејтборд и др.). Као пратећи садржаји спортских објеката планирају се смештајни капацитети за спортисте и туристичко-угоститељски садржаји.

Зонски спортско-рекреативни центри

Спортски центри „Сајмиште", „Раднички", „Славија", „Клиса" и „Младост" су делимично реализовани, извођењем спортских терена на отвореном. Планира се комплетирање комплекса ових центара и употпуњавање понуде изградњом објеката. Започета је реализација Спортског центра „Петроварадин", где је изведен објекат и терени на отвореном, а планира се комплетирање центра извођењем недостајућих садржаја.

Спортски центри „Телеп", „Адице", „Чардак" и „Сремска Каменица – Парагово" су планирани, али реализација још није започета. На просторима ових центара треба планирати спортске дворане и терене на отвореном, у складу са потребама и расположивим простором.

У зонским спортско-рекреативним центрима планира се изградња спортских дворана, спортских терена на отвореном и уређење зелених површина.

Основ за реализацију спортских центара су планови генералне регулације, планови детаљне разраде и урбанистички пројекат.

За спортске центре се дефинишу следећи урбанистички параметри:

- максималан индекс заузетости износи до 25 %; постојећи спортски објекти се задржавају са постојећим индексом заузетости парцеле, уколико је исти већи од планираног индекса заузетости; већи индекс заузетости од наведеног се задржава и у спортским центрима за које је урађена планска документација са већим индексом заузетости (Спортски и пословни центар „Војводина", Спортски центри „Сајмиште", „Раднички" и „Младост"),
- садржај објеката мора бити спортског карактера са пратећим техничким, санитарним и сервисним просторијама,

- габарит и спратност објеката морају бити прилагођени планираним спортским садржајима уз придржавање важећих норматива и прописа за изградњу спортских објеката,
- отворени спортски терени заузимају максимално 25–35 % од површине парцеле; у изузетном случају, уколико постоји већа потреба за отвореним спортским теренима, терени могу да заузимају до 40 % али је тада максималан индекс заузетости за објекте до 10 %;
- минимално учешће слободних и зелених површина износи 40–50 %.

У оквиру свих комплекса спортских центара планирати спортске дворане и спортске терене на отвореном, са разноврсном понудом спортских садржаја (фудбалска игралишта, терени за кошарку и одбојку, тениски терени, базени, атлетска борилишта и др.). У свим већим спортским центрима, чија површина то омогућава, планирати отворене и затворене базене. Спортски центри треба да омогуће одржавање спортских манифестација, тренинга, припрема и такмичења спортиста, спортских школа, школских такмичења и спортских и рекреативних активности грађана. Просторна и функционална организација комплекса је условљена врстом планираних спортских активности, нормативима за спортске објекте и терене, и максималним предвиђеним бројем корисника и капацитетом гледалишта.

Спортска дворана је обавезан садржај свих спортских центара. Димензије спортске дворане ће се дефинисати према конкретном програму и исказаним потребама града, и одговарајућим нормативима за поједине спортове и ранг такмичења за чије одржавање треба да се задовоље услови. Планирана спратност објекта је високо приземље, са висином која се дефинише према важећим стандардима и нормативима за спортске објекте и поједине спортове, с тим да је минимална светла висина 7,00 m, мерено од подлоге за игру. Објекти по правилу садрже: дворану за такмичења и тренажни рад са гледалиштем, теретану, а могу се планирати и: сале за борилачке спортове, спортску и ритмичку гимнастику, аеробик. Затворени базен такође треба да буде саставни део спортског центра. Делови објеката у којима се налазе пратећи садржаји (санитарни чворови, гардеробе, администрација), као и сале које не захтевају већу спратну висину (гимнастика, аеробик, теретана), могу бити спратности до П+2, с тим да се висина усклађује са висином главне дворане са гледалиштем. У склопу објеката се могу предвидети простори за комерцијалне и услужне делатности уско повезане са спортом и рекреацијом (специјализоване спортске продавнице и сервиси), као и мањи угоститељски пунктови, с тим да не прелазе 10 % укупне површине објеката.

Од отворених терена обавезно планирати: терене за рукомет, кошарку и одбојку, а, ако просторне могућности то дозвољавају, и фудбалска игралишта. Осим ових, могу се планирати и тениски терени, отворени базени, атлетска борилишта, отворена

клизалишта. Спортски терени на отвореном могу бити са двонаменским коришћењем, тако да се у току зимског периода могу искористити за отворено клизалиште.

Зеленило спортског центра треба да буде распоређено на такав начин да су обезбеђени услови за заштиту од негативних утицаја спољашње средине. Обавезно је формирање зеленог заштитног појаса ободом комплекса ради стварања бољих услова за спровођење спортских активности, изолацију игралишта од извора прашине, гасова, буке и ветра, али и одвајања од суседних намена.

За спортске објекте је потребно обезбедити паркинг-простор према нормативима у Табели број 25 (за Нови Сад степен моторизације од 450 ПА/становнику 2031. године).

6.5.1. Спортски паркови

Спортски парк има готово све елементе зонског парка (локалног карактера, парк стамбене зоне, максимално удаљен 1,5 km), с тим да обилује знатно већим просторима за активну рекреацију и игру деце. Основни садржај и функција ове површине намењени су за активну и пасивну рекреацију. Мањи простор за одмор је такође неопходан садржај овако конципираног парка.

Планирани су спортски паркови: „Клиса”, „Алибеговац”, „Парагово”, „Садови” и „Пејиново насеље”.

Основ за реализацију спортских паркова су планови детаљније разраде.

За спортске паркове се дефинишу следећи урбанистички параметри:

- отворени спортски терени заузимају максимално 25 % од површине комплекса,
- максималан индекс заузетости износи до 5 %, а максимална спратност П за објекте пратећих техничких, санитарних и сервисних садржаја,
- минимално учешће уређених зелених и слободних површина износи 70 %.

У изузетним случајевима, у спортском парку је могуће предвидети и изградњу спортске дворане, када важе следећи урбанистички критеријуми уређења простора:

- максималан индекс изграђености износи до 10 %,
- садржај објеката мора бити спортског карактера (спортска хала) са пратећим комерцијалним, техничким, санитарним и сервисним просторијама, а габарит и спратност објекта морају бити прилагођени планираним спортским садржајима уз придржавање важећих норматива и прописа за изградњу спортских објеката,
- отворени спортски терени заузимају максимално 30 % од површине комплекса,
- минимално учешће слободних и зелених површина износи 60 %.

6.5.2. Школски објекти

Део школе, односно факултета, намењен за остваривање наставног плана и програма физичког васпитања ученика, односно студената има функцију спортског објекта.

Школски комплекси по правилу садрже сале за школски спорт, вежбалишта на отвореном са атлетским вежбалиштима и спортским теренима.

Услови за објекте и просторе за остваривање наставног програма из физичког васпитања дефинишу се одговарајућим правилницима из области образовања.

Стање вежбалишта и блока просторија за физичко васпитање треба побољшати, реконструкцијом постојећих капацитета и изградњом нових, у установама које немају ове садржаје или нису у складу са стандардима. Уколико постоје просторне могућности, препоручује се изградња базена.

6.5.3. Површине за спорт и рекреацију у другим наменама

Омогућава се изградња спортских терена у свим деловима града у другим наменама и то: у зонама становања, општеградског центра, пословања на улазним правцима, па и деловима радних зона.

Становање

Спортско-рекреативни садржаји локалног нивоа представљају пратеће садржаје функције становања, и служе, пре свега, задовољавању потреба становништва из непосредног окружења, на нивоу блока.

Постојеће спортске терене и игралишта за децу у зонама старијег вишепородичног становања треба обновити и допунити новим садржајима. Неопходно је планирање и извођење нових у свим деловима града.

Стазе, одморишта као и дечија и спортска игралишта треба реконструисати, а поједине од ових елемената и преобликовати како би у потпуности испунили своју улогу. Дозвољено је и пожељно постављање нових рекреативних и релаксационих елемената унутар стамбених блокова (монтажних спортских реквизита, дечијих игралишта, итд.), без могућности изградње објеката или фиксног наткривања за новоформиране садржаје. Приликом постављања нових партерних елемената мора се водити рачуна о постојећем блоковском зеленилу, пешачкој комуникацији и блоковским паркинзима. Поплочане површине дечијих игралишта морају се физички раздвојити од других намена (паркинг-простори, приступне саобраћајнице, итд.) континуираним низом садница.

Терени за мале спортове и објекти за рекреацију на нивоу блока планирају се према следећим нормативима:

- потребна површина 5 m²/становнику
- сале за рекреацију 0,8 m²/становнику или 10 m²/кориснику.

У пратеће садржаје вишепородичног становања убрајају се и дечија игралишта и спортске површине. Преглед минималних стандарда, који су дати у виду препоруке, приказан је у табели.

Табела број 22: **Преглед минималних стандарда**

назив површине	**максимално удаљење (m)**	**минимална потребна површина (m²/становнику)**
игралишта за децу до 3 до 6 година	50–300	0,40
игралишта за децу до 6 до 11 година	50–500	0,60
игралишта и спортске површине за децу до 11 до 14 година	100–1.000	1,00
игралишта и спортске површине за децу изнад 14 година	1.000–1.500	4

При планирању игралишта за децу 1–3 године и 3–6 година старости утврђују се следеће смернице:

- игралишта могу да се лоцирају у сваком блоку на удаљености 30–50 m од објекта становања (за децу до 3 године) и 50–100 m (за децу до 6 година)
- капацитет деце је 15–20 (за децу до 3 године) и 30–50 (за децу до 6 година)
- потребна површина је: 2 m² по детету или 0,15 m² по становнику (за децу до 3 године), односно 5 m² по детету или 0,5 m² по становнику за децу до 6 година.

За спортске стадионе – игралишта треба обезбедити следеће површине, у зависности од капацитета:

- површина терена 2 m²/кориснику.
- 1,5 m²/седишту.

У зонама породичног становања: за фитнес и велнес центре, који захтевају мање површине сала и објеката, примењују се услови за породичне објекте (индекс заузетости и изграђености, спратност, висина објекта, максимална развијена корисна површина на парцели породичне куће). Основ за реализацију у том случају је план генералне регулације или план детаљне регулације.

У зонама породичног становања се омогућава изградња мањих спортско-рекреативних комплекса. Минимална површина комплекса износи 5.000 m². Максималан индекс заузетости је до 25 %. Отворени спортски терени могу заузети максимално 35 % површине парцеле, а минимално учешће слободних и зелених површина износи 40 %. Максимална дозвољена спратност је П до П+1+Пк или ВП+Г (са галеријом у једном делу), са равним или косим кровом. Положај планиране спортске дворане мора бити такав да не угрожава суседне просторе са породичним становањем. Утврђује се обавеза израде урбанистичког пројекта за спортско-рекреативне комплексе, којима се одређује положај објеката, димензионисање, обезбеђење приступа и паркирање, озелењавање и уређење слободних простора.

За комплексе са теренима на отвореном потребно је формирање парцела минималне површине 2.000 m², са фронтом од 25 m. Максималан индекс заузетости је до 10 %. Отворени спортски терени могу заузети до 40 % површине парцеле, а минимално учешће слободних и зелених површина износи 50 %. Утврђује се обавеза израде урбанистичког пројекта.

Пословање и градски центри

Садржаји из области спорта и рекреације могу се планирати и у зонама општеградског центра, пословања на улазним правцима, па и деловима радних зона. Као изузетно повољне локације издвајају се пословни блокови уз Булевар Европе, у делу радне зоне „Запад”, Новог насеља и Телепа.

У пословним објектима се могу планирати простори за бављење спортским активностима које захтевају мање површине, као што су фитнес-клубови, сале за борилачке спортове, ритмичку и спортску гимнастику, сале за стони тенис, куглане, чак и стрељане.

Могућа је и промена намене и коришћење објеката индустријске архитектуре за спорт и рекреацију. На тај начин би се могли створити простори за борилачке спортове, гимнастичке сале, сале за стони тенис, тенис, бадминтон, куглање, и сл. У напуштеним индустријским објектима би се могли створити услови и за бављење екстремним спортовима, као што су: полигони за скејт борд и ролере, пејнтбол, спортско пењање на вештачкој стени, и сл.

6.5.4. Садржај и димензије спортских објеката и терена

Димензије спортских дворана се дефинишу према одговарајућим нормативима за поједине спортове и ранг такмичења за чије одржавање треба да се задовоље услови. Планирана спратност објеката је високо приземље, са висином која се дефинише према важећим стандардима и нормативима за спортске објекте и поједине спортове, с тим да је минимална светла висина 7,00 m, мерено од подлоге за игру.

Димензије спортских терена:

- **фудбал** – терен је правоугаоник, димензија 100–105 m (дужина) × 68–75 m (ширина);
- **мали фудбал** – стандардни терен је правоугаоник, димензија 40 m (дужина) × 20 m (ширина), а дозвољене су и следеће димензије: 38–42 m (дужина) × 18–25 m (ширина);
- **рукомет** – терен за игру је правоугаоник, димензија 40 m (дужина) × 20 m (ширина);
- **кошарка** – терен за игру је димензија 28 m (ширина) × 15 m (дужина); са минималним слободним простором 2 m око терена; слободан ваздушни простор изнад простора за игру износи најмање 7 m.
- **одбојка –** терен је правоугаоник димензија 18 m × 9 m, окружен са свих страна слободном зоном широком најмање 3 m, а слободан ваздушни простор изнад простора за игру износи најмање 7 m, рачунајући од подлоге за игру;
- **одбојка на песку** – терен је правоугаоник, димензија 16 m × 8 m, окружен са свих страна слободном зоном ширине 5–6 m; слободан ваздушни простор изнад простора за игру износи најмање 7 m, рачунајући од подлоге за игру;
- **базен за пливање (олимпијски)** – базен димензија 50 m (дужина) × 25 m (ширина), минимлане дубине 2,2 m;
- **базен за пливање (мали) -** базен дужине 25 m;
- **базен за скокове** – базен је димензија 20 m × 25 m; минимална дубина базена за скокове са платформе од 10 m износи 4,5 m, а минимална чиста висина од даске или платформе 4 m; базен мора бити опремљен даском за скокове на висини од 1 m и 3 m, и платформама за скокове на 5 m, 7,5 m и 10 m;
- **базен за ватерполо** – базен димензија 30 m (дужина) × 20 m (ширина) за мушкарце, односно 25 m (дужина) × 17 m (ширина) за жене; дубина базена 1,8–2,2 m;
- **веслачке стазе** – веслачка такмичења (регате) се одржавају на стази дужине 2.000 m, у шест стаза које су праве целом дужином, обележене бовама и ширине 13,5 m свака;

- кајак и кану на мирним водама – олимпијске стазе су дужине 500 m и 1.000 m, као и спринт стаза дужине 200 m;

- ритмичка гимнастика – дворана минимлане висине 8 m, са два простора за извођење димензија 12 m × 12 m, са оквирном зоном ширине 1 m, односно 2 m, ако су борилишта издигнута у односу на под;

- спортска гимнастика – дворане садрже подијум за такмичења у партеру ,димензија 12 m × 12 m, и простор за такмичење на справама (коњ с хватаљкама, коњ за прескок, карике, вратило, разбој, двовисински разбој, греда);

- тениски терен – терен за сингл је димензија 23,77 m (дужина) × 8,23 m (ширина), а за дубл 23,77 (дужина) m × 10,97 m (ширина);

- клизалиште за хокеј – површина димензија 61 m (дужина) × 30 m (ширина), са заобљеним угловима;

- клизалиште за брзо клизање – отворено или затворено клизалиште, са две стазе, минималне дужине 333,3 m, а максималне 400 m;

- клизалиште за уметничко клизање – клизалиште димензија 56–60 m (дужина) × 26–30 m (ширина), са заобљеним угловима.

Специфички спортски објекти:

Атлетски стадион садржи просторе за такмичења у трчању, ходању, скакачким и бацачким дисциплинама. Обавезни су следећи садржаји: овална стаза дужине 400 m са најмање четири стазе, правац дужине 100 m, стаза за стиплчез, простор за скок у вис са залетиштем, простор за скок с мотком са залетиштем, простор за скок у даљ и троскок са залетиштем, просторе за бацање кугле, диска, кладива и копља. Облик стадиона је одређен овалном атлетском стазом дужине 400 m. Минимална потребна површина комплекса треба да буде бар два пута, а пожељно је три пута, већа од укупне нето површине намењене за спортске садржаје, како би се стадион успешно уклопио у окружење. Овакви стадиони се могу користити и за друге спортове, као што су фудбал, амерички фудбал или рагби, или разне манифестације, као што су концерти или већи скупови на отвореном, при чему се подлога мора заштитити.

Дворана за атлетска такмичења треба да садржи овалну атлетску стазу дужине 200 m са два правца и две кривине, стазу за спринт, залетиште за скок у вис, скок с мотком, скок у даљ и троскок, као и простор за бацање кугле.

Аквапарк подразумева већи комплекс базена, различитих димензија, од којих су неки опремљени системима тобогана, вештачким таласима, или сличним садржајима за забаву посетилаца. Осим базена, планирају се и угоститељско-туристички садржаји, спортски терени, уређене и озелењене површине.

За потребе рекреације, нарочито у летњем периоду обезбеђена су купалишта „Штранд”, „Шодрош” и Дунавац са одговарајућим зеленим отвореним површинама и рекреативно-туристичким садржајима.

У средишњем делу Каменичке аде могуће је планирати још једно мање купалиште, које се може наменити одређеној категорији корисника.

6.6. Зеленило

Код израде детаљније планске документације концепт уређивања заснивaће се на:

- задржавању и очувању постојећих површина и вегетације, чиме би се формирао систем зеленила обезбеђен одговарајућим мерама неге и заштите,
- поштовању просторне диспозиције разних категорија зеленила дефинисаног генералним планом,
- планирању и уређивању зелених површина у свим зонама кроз израду планова детаљније разраде,
- изградњи и уређењу зелених површина које морају да буде у складу са урбанистичко-архитектонским решењима зона, блокова, улица и амбијената, односно зеленило осим основне заштитне улоге мора да има и улогу архитектонских елемената (заклањање, истицање, ослобађање визура итд.),
- формирању заштитног зеленила у оквиру јавних површина у регулационој ширини саобраћајница и у железничким коридорима поштујући прописане удаљености линијског зеленила ради неометаног одвијања саобраћаја,
- избор садног материјала треба спровести претежно аутохтоним и неинвазивним врстама адаптираним на владајуће климатске и педолошке услове; учешће лишћарских у односу на четинарске врсте треба да је доминантније, као и однос према осталом растињу (жбунасте врсте, пузавице, цвеће),
- због промењених климатских услова (дуга сушна лета и благе зиме), потреба за заливњем је све већа; због тога је неопходна примена одговарајућег система за заливање, који ће у сваком моменту обезбедити довољну количину воде, потребну за неговање зелених површина, дрвећа, шибља, цвећа и травњака.

Нормативи за одређене категорије зелених површина износе (зеленило – величина – максимална удаљеност):

- централни градски парк – до 100 ha – 4 km;
- парк стамбене зоне (зонски парк) – до 15ha – 1,5 km;
- зеленило стамбене зоне (парк суседства) – од 1 ha – 0,5 km;
- рекреациона зона – 100 и више ha – 6 km.

Код подизања **нових паркова** важе следећи услови:

- најмање 70 % површина намењених парку треба да буде под зеленилом;
- обезбедити минимално 50 % површине парка под крошњама дрвећа (ортогонална пројекција крошњи);

Садржаји треба да буду концентрисани (зонирање парка):

- миран одмор и шетња око 60 %
- спорт око 10 %
- дечија игралишта 15 %
- економски део 5 %
- простори рекреације и забаве 10 %.

(Однос може да се мења у зависности од величине парка.)

У укупном билансу територије парка стазе заузимају 5–20 % од укупне површине (главна алеја, шеталишта или променаде, стаза за кружну шетњу, другостепене стазе). Све стазе морају бити од природних материјала (ситна утабана ризла, природни камен и сл.)

- планирати водене површине (вештачка језера, фонтане);
- планирати места за постављање споменика;
- када је површина парка већа од 2 ha, могу се планирати објекти, при чему сви планирани објекти заједно не смеју да заузимају више од 2 % укупне површине парка.

У парку могу да буду подигнути следећи објекти: угоститељски са отвореним баштама, објекти у функцији одржавања парка, објекти културе, мањи отворени амфитеатри за културне манифестације и инфраструктурни објекти само у функцији парка (од општег интереса утврђени на основу закона).

Код реконструкције паркова важе следећи услови:

- сачувати парк у постојећим границама;
- уклонити привремене објекте;
- изградња нових објеката није дозвољена;
- реконструисати парк у стилу у којем је подигнут.

У постојећим парковима дозвољени су следећи радови: санитарна сеча стабала, реконструкција цветњака, нова садња, реконструкција вртно-архитектонских елемената, реконструкција стаза, реконструкција постојећих објеката, подизање нових вртно-архитектонских елемената, споменика, подизање фонтана, реконструкција и поправка разних објеката и дечјих игралишта, ограђивање парка. Паркове треба опремити стандардном инфраструктуром и системом за наводњавање.

У намени **тематског парка** површина под објектима (индекс заузетости) износи до 10 %.

Спортски терени и дечија игралишта заузимају до 10 %, а слободне површине (зеленило, стазе и платои, стационарни саобраћај) 80 % од укупне површине парцеле.

За **спортске паркове** важе следећи урбанистички критеријуми уређења простора:

- отворени спортски терени заузимају максимално 25 % од површине парцеле,
- максималан степен изграђености износи до 5 % , а максимална спратност П за објекте пратећих техничких, санитарних и сервисних садржаја,
- није дозвољено фиксно наткривање спортских терена, у случају потребе за затварањем услед временских услова, могу се користити лаке, монтажне конструкције,
- минимално учешће уређених зелених површина износи 70 %.

За **парк-шуме** карактеристично је такво композиционо решење, које је подређено лаком и погодном кретању посетилаца. Неопходно је предвидети систем пешачких, бициклистичких и трим стаза. Кружни пут треба да је димензионисан за већи број људи, основни путеви се допуњују системом другостепених парковских путева и стаза, слободних пејзажних облика.

На територији парк шуме неопходно је обезбедити две основне функционалне зоне:

- зону масовне активности – шетња, бављење спортом и другим врстама активног одмора: ова зона је лоцирана поред главних саобраћајница града, што и јесте погодност; одавде треба да се усмеравају стазе у неопходним правцима и у дубину парк шуме, да се стварају пољане за игру, спортска игралишта као и објекти за опслуживање посетилаца и сл.;
- зона мирног одмора и шетње, овде је потребно обезбедити систем пешачких и бициклистичких стаза; шетња између крошњи дрвећа може да се оствари планирањем шеталишта изнад нивоа терена и планирањем платформи као видиковаца; у периферним деловима парка обавезно је планирати паркинге. Потребно је водити рачуна да се мрежом стаза отворе живописни пејзажи парк-шуме у одређеној наизменичности. Велики значај у овој зони имају и водене површине.

Садржаји у парк-шуми треба да подстакну боравак на природи и допринесу повезивању људи с природом. Садржаји за децу у оквиру парк-шуме треба да буду у функцији доживљаја боравка на отвореном, учења о природи и савладавању различитих вештина. У оквиру ове намене могуће је превидети изградњу објеката у функцији спорта, туризма (глампинг туризам и визитор центар), културе, образовања и угоститељства. Сви планирани објекти заједно не смеју да заузимају више од 5 % укупне површине парка.

Треба предвидети карактеристичан облик различитих парковских елемената: клупа, надстрешница, стаза и одморишта. Све треба да је обликовано у природном стилу, уз веома мале интервенције на уређивању појединих простора у декоративном смислу.

Вредно наслеђе потребно је очувати, обновити и одржавати. На осталим деловима парк-шуму планирати уважавајући потребе за озелењавањем, примењујући постојеће компененте у интеграцији са новим, остварујући савремен дизајн пејзажних простора. На неким деловима парк-шуме треба оставити или формирати ливаде и пропланке које ће посетиоци користити за трчање или за неки други начин рекреације.

Парк-шуму на Каменичкој ади, планирати као речни пејзаж, водећи рачуна о начину одбране од поплава, планирању квалитетног пејзажног дизајна уважавајући двојни карактер амбијента (природност и урбано залеђе), и еколошким аспектима. Парк-шуму на Југовићеву планирати водећи рачуна о очувању заштићеног станишта, са планирањем висококвалитетног пејзажног дизајна, са садржајима у интеграцији са наменама у непосредном окружењу (археолошки парк, спортски пар и еко становање).

Скверове треба формирати у склопу пешачких зона, нових саобраћајних решења, уређивањем неуређених простора града, пренаменом грађевинског блока или грађевинске парцеле у склопу реконструкције делова града.

Код подизања нових **скверова** важе следећи услови:

- уважавати правце пешачког кретања,
- стазе и платои могу да заузимају до 35 % површине сквера,
- објекти могу да заузму до 5 % површине сквера,
- планирати дечја игралишта сагласно типу сквера,
- планирати учешће цветних површина
- планирати водене површине (фонтане, каскаде и др.),
- вртно-архитектонске елементе и мобилијар сквера прилагодити типу сквера,
- обезбедити минимално 50 % површине сквера под крошњама дрвећа (ортогонална пројекција крошњи).
- избор материјала и композиција застора треба да буду репрезентативни.

Услови за формирање **уличног зеленила** су:

- ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара је минимално 1,5 m.
- на местима где није планирана зелена (травната) трака, стабла садити у отворе пречника 1,5 m, са заштитном решетком (розетом,)
- растојање стабала од објеката би требало да буде од 4–7 m у зависности од избора врста,
- код озелењавања улица водити рачуна да зеленило не сме представљати сметњу за нормално кретање пешака и хендикепираних лица као и да се не сме смањити саобраћајна прегледност,

- растојање између дрворедних садница је најмање 5 m, а у зависности од врсте 5–15 m,

- при избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину, гасове),

- потребно је користити квалитетне дрворедне саднице старости најмање 10–15 година,

- од укупне површине под саобраћајницама, око 30 % треба да је под зеленилом,

- садња стабла у оквиру паркинга - иза сваког червртог паркинг-места оставити простор за дрво.

Дрвеће се може садити на минималној удаљености од одређених инсталација:

- водовода 1,5 m,
- канализације 1,5 m,
- гасовода 2–2,5 m,
- вреловод 2–2,5 m,
- ТТ мреже 1,5 m,
- електрокабла до 2 m,
- високонапонска мрежа 2,5 m.

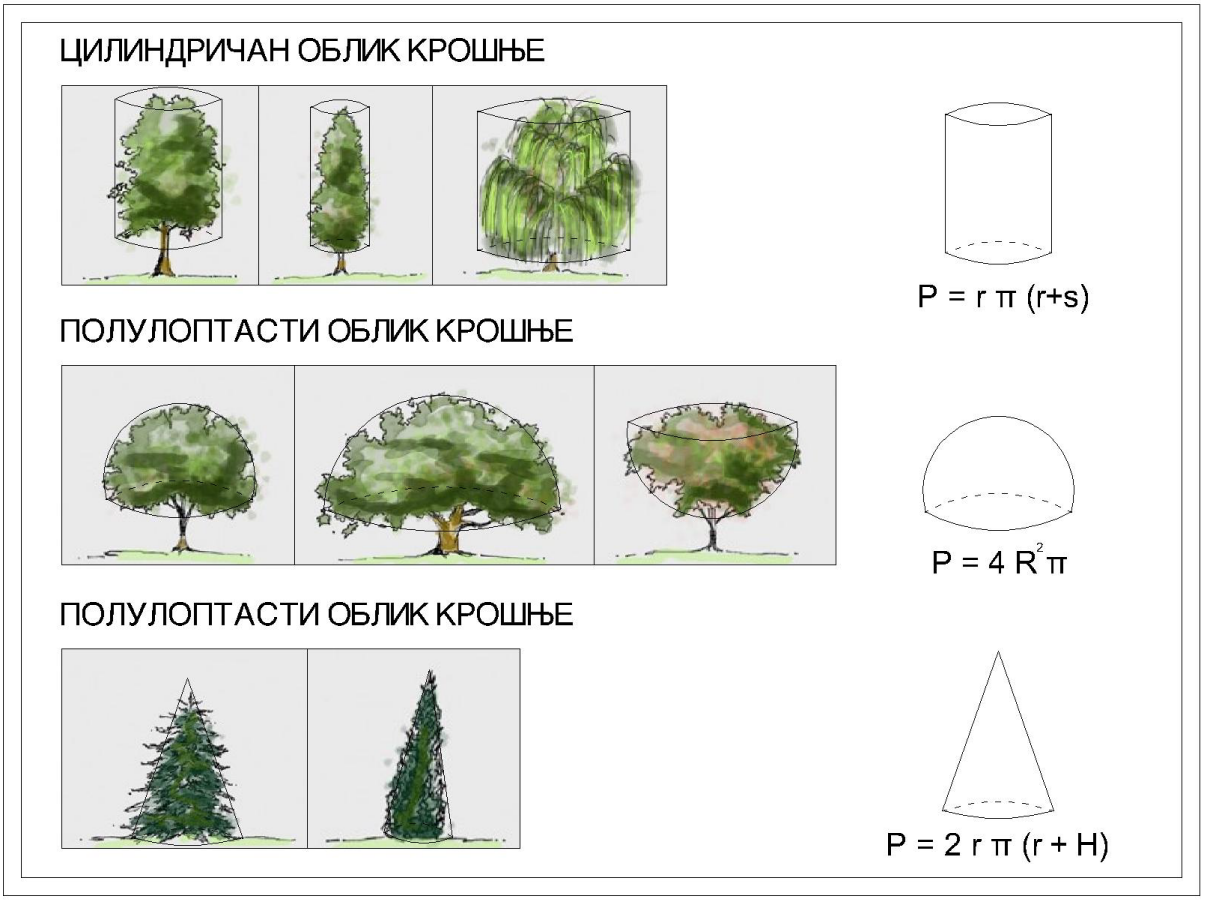
Код подизања нових **дрвореда**:

- садњу спровести према садржају попречног профила улице,
- садњу ускладити са оријентацијом улице и колским улазима,
- избор врста прилагодити висини зграда,
- сагледати могућност садње у једносмерним улицама,
- сагледати могућност садње у пешачким улицама и зонама,
- сагледати могућност формирања травних површина са дрворедима.

У току израде планских докумената нижег реда, обавезно је прецизно дефинисање и исказивање процентуалног учешћа високог и средње високог дрвећа и жбуња са лисним фондом које значајно утиче на квалитет ваздуха (**стабла у оквиру дрвореда и паркинг-простора и живице**) у укупном проценту зеленила на простору у обухвату плана. Приликом рачунања процентуланог учешћа узети у обзир развијену површину крошње дрвета/жбуна, односно збир површина стабала у оквиру дрвореда и паркинг-простора. Обзиром на велики број врста које се користе при формирању дрвореда и за озелењавање паркинга, површине крошње рачунати спрам предложене врсте/врста

дрвећа. Површине крошњи рачунаће се по формулама за развијену повшину лопте, купе, полулопте или цилиндра, у зависности од постојеће/предложене врсте.

Слика број 3. **Приказ облика крошњи**

Зелене површине у оквиру становања

У оквиру ових зелених површина потребно је планирати дечија игралишта, терене за рекреацију и такозване зелене мини оазе. Приликом озелењавања дечијих игралишта треба имати у виду да се користи бињни материјал који нема бодљикава својства и нема отровне делове (плод, лист, итд.), а подлога би требало да је травната, или од материјала одређених према прописаним стандардима (тартан и сл.).

Зелене површине треба уредити садњом група лишћара, четинара и шибља где је однос четинара и лишћара је 1:3.

Избор врста дрвећа и грмља извршити у зависности од сваке појединачне локације, водећи рачуна о функцијама које има ово зеленило.

Постојеће блоковско зеленило потребно је реконструисати и прилагодити одмору, игри и рекреацији.

Заступљеност зеленила у оквиру вишепородичног становања средњих густина треба да је минимално 30 %. Веће вредности је могуће достићи у зависности од решења стационарног саобраћаја, положаја објекта на парцели и др.

У оквиру слободних и зелених површина предвидети садњу дрвенастих стабала тако да се обезбедити засена минимално 60 % (ортогоналном пројекцијом крошњи дрвећа);

Садржаји треба да буду тематски концентрисани и да задовоље све старосне групе, при чему треба водити рачуна о величини зелене површине и просторној повезаности појединих делова.

Заједничке блоковске површине у оквиру еко становања, планирати у складу са параметрима датим за озелењавање стамбених блокова. У оквиру намене еко становања, ван и у оквиру стамбених блокова, могуће је формирати биобаште, са различитим биљним културама, као вид одрживог озелењавања.

Организоване паркинг-просторе стамбеног блока озеленети дрворедним садницама садњом стабла иза свака четвртог паркинг-места .

Зеленило у оквиру парцела намењеним **породичном становању** треба да заузима око 30 %, а минимум 25 % површине парцеле.

Нормативи и параметри везани за озелењавање утврђени планом који је основ за реализацију, треба да су обавезан садржај урбанистичких услова.

Зелене површине у оквиру **општеградских центара** треба да заузимају минимум 30 % површине парцеле. У оквиру планираних зелених површина планирати садњу високе и средње високе лишћарске и четинарске вегетације на начин да се обезбеди минимум 60 % засене отворених простора.

Садни материјал прилагодити педолошким и морфолошким карактеристикама простора.

Уколико се на датом простору планирају подземне гараже, обавезна је примена озелењих кровних вртова, а детаљни параметри за формирање истих биће дефинисани у плановима нижег реда, а који су основ за реализацију одређеног простора.

У оквиру комплекса **школских и предшколских установа,** дворишни простори треба да су опремљени садржајима за игру деце у време одмора, као и просторима и садржајима за физичко васпитање деце. Ове просторне целине унутар комплекса морају бити оплемењене одговарајућим уређеним зеленим површинама које заузимају минимум 40 % површине комплекса.

У оквиру планираног дворишта за одмор и рекреацију предвидети садњу дрвенастих стабала тако да се обезбедити засена минимално 50 % укупне површине отвореног простора за конкретно подручје (ортогоналном пројекцијом крошњи дрвећа).

Са унутрашње стране обода парцеле формирати заштитни зелени појас од дрвенастих и жбунастих врста.

Садни материјал треба да има високе биолошке и декоративне вредности, при чему се не смеју користити токсичне и алергогене биљне врсте, врсте са бодљама и отровним плодовима, медоносне врсте и сл., које због својих карактеристика, могу да изазову нежељене ефекте.

Постављене справе на дечијим игралиштима (пењалице, њихалице, клацкалице, провлачнице, вртешке, кућице и др.) треба да задовоље потребе за свим физичким активностима деце одређеног узраста, као и да развијају машту и подстичу креативност.

Заступљеност зелених површина у **радним комплексима** зависи од њихове величине. Комплекси величине до 1 ha треба да имају минимално 20 % зелених површина, величине 1–5 ha 25 %, а већи преко 5 ha 30–50 % зелених површина.

Шири и ужи правци између појединих радних зона треба да оформе чврсте континуалне зелене потесе и путем дрвореда да се повежу са осталим категоријама зеленила у зеленој мрежи града.

Код планирања и изградње нових објеката у радним зонама и улазним правцима у град потребно је искористити све могућности за формирање нових зелених површина, као што је простор испред објекта, улични простор, атријумски простор, вертикално зеленило и др.

Зеленило унутар **спортских комплекса**, треба да чини минимум 30 % од укупне површине. Мање спортско-рекреативне површине опремити унутар блокова садржајима за предшколски узраст, теренима за мале спортове за рекреацију одраслих и пасиван одмор.

Зеленило **гробља** као површине специјалне намене треба да је уређено у парковском стилу, а ободом комплекса потребно је формирати појас заштитног зеленила (ширине од 10–15 m). Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40 %, учешће зелених површина треба да буде 40 % . Бруто површина гробног места је 4 m^2 .

У појасу зеленила потребно је формирати места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу.

Заштитни зелени појас

Приликом подизања нових заштитних зелених појасева избор врста треба да је у складу са условима станишта, а начин садње треба прилагодити примарној функцији истог.

Заштитни зелени појас уређује се у складу са функционалним потребама намене која се штити или од које се штити као: шумски зелени појас, ветробрани појас, вегетација на клизиштима, линеарно зеленило уз канале, потоке и саобраћајнице, односно користи се као рекреативно подручје, воћњак, виноград, повртњак, пољопривредно земљиште (приградско и ванградско зеленило).

Заштитне зоне зеленила на стрмим теренима, успоставиће се пре свега у циљу спречавања ерозије, а висока вегетација биће заступљена на око 50–70 % површина и треба је формирати од одговарајућих врста лишћара и четинара (са кореновим системом што добро веже земљиште), док се мањи проценат шибља планира на ивичним и стрмим деловима простора.

Дуж путева и пруга заштитно зеленило треба да је заступљено у континуитету тако да повезује јавно и остало зеленило. Распоред дрвећа треба да буде у слободном пејзажном стилу.

У заштитном пружном појасу може се садити дрвеће (зелени појас) на удаљености већој од 25 m рачунајући од осе крајњих колосека, према условима и уз сагласност управљача и уз примену мера које обезбеђују безбедност људи и саобраћаја.

Испод енергетских коридора услови за садњу вегетације су ограничавајући, тако да се уређење зелених површина више заснива на партерном озелењавању и формирању уређених травнатих површина са ниском вегетацијом, обликованим шибљем, пољопривредним културама и цвећем.

У зони насипа, забрањено је садити дрвеће, на одбрамбеном насипу у инудацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа ка водотоку и у брањеној зони на удаљености до 50 m од унутрашње ножице насипа. У појасу 20–50 m могуће је садити жбуње, травњаке и сл.

У експлоатационом појасу канала, односно појасу ширине од најмање 5,0 m дуж обала канала треба да је обезбеђен континуитет радно-инспекционе стазе за несметан пролаз службеним возилима и механизацији за одржавање канала. У овом појасу осим травњака није дозвољена садња друге вегетације.

На основу плана даље разраде у зонама заштитног зеленила које се користе као пољопривредно земљиште, могу се градити објекти који су у директној функцији пољопривредне производње, уз услов да постоји могућност опремања објекта потребном инфраструктуром и уз поштовање услова утврђених важећим прописима из области заштите животне средине. Парцела за изградњу објеката из претходног става не може бити мања од 1 ha, а степен заузетости до 10%.

У зонама заштитног зеленила могу се, на основу плана даље разраде, градити и спортски и уређивати рекреативни терени са неопходним објектима за функционисање, под условом да не угрожавају коришћење суседних простора (буком, исцрпљивањем подземних вода и сл.).

Изузетно, у зонама заштитног зеленила, уколико се у поступку даље разраде урбанистичким плановима буду стекли услови услед нових резултата геомеханичких истраживања, промена ширине и положаја инфраструктурних коридора, као и осталих заштитних појасева (комплекси специјалне намене и др.), парцеле се могу планирати за друге намене уколико испуњавају остале критеријуме (приступ, инфраструктурна

опремљеност, услови са аспекта стабилности и носивости терена, заштита животне средние и др.).

Код подизања нових **зелених коридора** важе следећи услови:

- код вишенаменског коришћења зеленог коридора избор врста и начин садње прилагодити примарној намени (заштитни појасеви, заштитне шуме, паркови и др.),
- у зависности од величине простора дозвољена је изградња садржаја за рекреацију.

У новим зеленим коридорима дозвољена је:

- садња зеленила,
- провлачење пешачких и бициклистичких стаза,
- подизање пратећих објеката (места за одмор, угоститељских објеката, настрешница и др.) на површини до 5 % површине коридора,
- изградња ретензија,
- подизање паркова и специфичних зелених површина,
- расадници.

Савремени типови озелењавања (могућа техничка решења за озелењавање)

Привремени садржаји и мобилно зеленило решења су за изграђене зоне у оквиру којих није могућа друга интервенција односно не постоје услови за веће радове на садњи зеленила.

Фасадни вртови јесу најмање могуће интервенције у оквиру уличних профила где се техничким решењем остављају отвори у поплочавању уз фасаде објеката.

Зелени кровови јесу често пракса великих градова на нивоу комплекса стамбених блокова али често и индустријских, пословних и објеката јавних гаража где се применом утиче на температуру у објектима или често користи вода скупљањем атмосферских падавина. Осим еколошког значаја честа примена јесте у изграђеним зонама дефицитарним другим типовима озелењавања.

За екстензивне зелене кровове (кровни вртови) није потребна велика висина супстрата, понекад је довољно свега пар центиметара посебне смесе хумуса и хидроскопних материјала (експандирана глина, перлит и сл.) да би на таквом крову расле одређене биљне врсте. Висина супстрата за већину трава, седума, маховина, цветница и неких мањих грмова не прелази 18–20 cm.

Интензивни зелени кровови (кровни вртови) представљају својеврсни урбани парк. То је систем озелењавања кровова чије је коришћење интензивно и неограничено, практично реч је о парковској површини. Ово је могуће због велике дебљине супстрата која може бити и преко 60 cm, а на подземним гаражама > 100cm (планирати високо растиње изнад планираних стубова подземне гараже, које ће бити сађено у бетонске касете).

Овај тип зелених површина предлаже се, нарочито, на постојећим објектима у зонама дефицитарним са зеленим површинама, као и на изграђеним локацијама где није могуће реализовати зелену површину на терену.

6.7. Заштита непокретних кутурних добара и амбијенталних целина

Правила дефинисана у овом поглављу су усмеравајућег карактера за израду планова детаљније разраде.

Општа правила

Заштита градитељског наслеђа подразумева интегралну заштиту јединства археолошких локалитета и споменика са окружењем у којем су настали.

Градитељско наслеђе треба штитити очувањем наслеђених вредности окружења, аутентичне урбане и руралне структуре, наслеђене просторне матрице, типолошке разноликости, функционалне условљености и естетске и визуелне слике предела.

Осим очувања физичке структуре, приликом дефинисања намене, потребно је препознати потенцијале простора и објеката који могу да допринесу савременим токовима живота и развоју простора и друштва.

Свака промена у простору, а пре свега нова изградња, треба да буде постепена како би се карактеристике градитељског наслеђа задржале.

Утврђивање услова и мера надлежне службе заштите је основни предуслов за израду просторно-планске и друге техничке документације у оквиру простора или непосредној околини заштићених културних добара.

Услови и мере заштите

<u>I. Просторне културно-историјске целине</u>

Потребно је сачувати урбану матрицу насеља, са карактеристичним елементима и регулацијама, постојећу парцелацију и изграђеност парцела.

Очувати постојеће грађевинске и регулационе линије, принципе и типологију изградње.

Очувати објекте са утврђеним својствима, архитектонске облике, вертикалне и хоризонталне габарите, облике крова, изгледе фасада, материјализацију и декоративне елементе.

Нови објекти у оквиру целина морају поштовати постојећу просторну концепцију и размеру, а габарити и волумени морају бити у складу са габаритима околних заштићених објеката.

У процесу урбане реконструкције могуће је уклањање објекта са утврђеним историјским, архитектонским или амбијенталним својствима у изузетним случајевима, уз претходно утврђене услове и мере заштите надлежне службе заштите.

Доградње постојећих објеката могуће су искључиво у складу са извршеном валоризацијом и утврђеним условима и мерама заштите.

Чишћење и ремоделација заштићених целина од непримерених архитектонских форми је могуће.

Планирање нових саобраћајних праваца није дозвољено у просторним целинама где се мерама заштите чува постојећа урбана матрица. Приликом планирања заобилазних путних праваца, није дозвољено нарушавање целине утврђених културних добара као ни оних која су у поступку за проглашење.

Урбанистичко, комунално и хортикултурно уређење јавних простора мора бити у складу са утврђеним условима и мерама заштите.

Забрањује се свако извођење радова које може нарушити статичку стабилност објекта, те погоршати услове коришћења објекта (подизање нивоа подземних вода, покретање клизишта и сл.).

За све радове унутар граница проглашених и евидентираних просторно културно-историјских и амбијенталних целина неопходно је утврђивање услова и мера заштите од надлежне службе заштите.

II Појединачна културна добра

За објекте уписане у Регистар непокретних културних добара и евидентиране објекте очувати постојеће габарите, архитектонске одлике и традиционалне грађевинске материјале, а према условима и мерама надлежне службе заштите.

У непосредној околини заштићених објеката забранити изградњу непримерених објеката који својим волуменом, формом и наменом деградирају споменичка својства споменика или угрожавају његову статичку стабилност.

Девастиране објекте реконструисати или заменити на основу сачуваних елемената или доступних података.

Очувати постојећу парцелацију и традиционалну организацију на парцели.

Није дозвољена замена појединих елемената новим израђеним од савремених материјала (ПВЦ или алуминијумска столарија), облагање сокли и фасада.

Заштита непокретног културног добра обавезно обухвата његову заштићену околину, али и просторе од важности за сагледавање и презентацију добра.

Обавезан предуслов за конзервацију или евентуалну реконструкцију сакралног објекта и припадајућег простора је спровођење неопходних археолошких истраживања.

III Археолошки локалитети

Пре предузимања било каквих земљаних радова на свим археолошким локалитетима, као и у зонама заштите, потребно је од надлежног Завода за заштиту споменика културе Града Новог Сада, исходовати услове заштите. На овим локалитетима и у зонама заштите, морају се обавити претходна заштитна археолошка истраживања, пре изградње нових објеката, инфраструктурних коридора и извођење других грађевинских радова. Изградња се условљава претходно прибављеним мерама заштите.

На целокупном простору обухвата Генералног урбанистичког плана, ван зона археолошких локалитета, потребно је пре отпочињања активности које обухватају веће земљане радове, благовремено обавестити надлежни завод како би се обезбедио археолошки надзор и контрола земљаних радова.

IV Зоне урбанистичке заштите амбијената и објеката

Заштита амбијената и објеката односи се на просторне целине који су због својих урбанистичко-архитектонских квалитета од посебног значаја за очување традиције, идентитета и аутентичности Новог Сада.

Услови и мере заштите су:

- очување карактеристичних и аутентичних елемената уређења и грађења, регулације, постојеће парцелације и затечене урбане матрице;
- очување објеката од значаја за градитељско наслеђе њихове архитектонске вредности, карактеристике појединачних елемената архитектонике, обликовања фасада и декоративних елемената, врсте крова, материјализацију и друго;
- планирани објекти треба да уважавају постојећу просторну концепцију и размеру, односно да габаритима и волуменом буду у складу са околним, заштићеним објектима и наслеђеним попречним профилом улице;
- доградње и надоградње постојећих објеката могуће су искључиво у складу са извршеном валоризацијом и утврђеним условима и мерама заштите;

6.8. Комунални објекти и површине

Гробља

Активна гробља на подручју града у наредном периоду задржавају се у функцији на досадашњи начин. Простор и објекти се уређују у складу са функцијом уз тежњу да се остваре високи естетски стандарди. За комплексе који су под заштитом државе уређење се планира искључиво уз дефинисање конзерваторских услова.

Градско гробље у Новом Саду

Планирана целина Градског гробља са проширењем обухвата површину око 124 ha.

Просторна организација Градског гробља обезбедиће услове за изградњу и функционално уређење површина и објеката.

У оквиру реализованих целина Градског гробља део потребних објеката је реализован, а комплекс ће се развијати у складу са потребама, односно правилима утврђеним планском документацијом и нормативима у овој области.

У оквиру Градског гробља на простору од 110 ha планирано је укупно четрнаест гробних поља. Гробна поља од I–VII су формирана као већи простори, а гробна поља VIII–XIV мањих су димензија. У оквиру појединих гробних поља предвиђене су следеће врсте сахрањивања:

- класичан укоп (један или више нивоа) са густом ортогоналном мрежом гробних места,
- изградња гробница за 2–6 ковчега,
- гробови заслужних грађана (уз главне стазе) са припадајућим простором до 25 m^2,
- парцеле дечијих гробова,
- парцеле за укоп урни (1,0 × 1,0 m).

Распоред гробних места – гробница је слободан, са расположивим окружењем до 25 m^2 за сваког гробно место.

Основ за реализацију целине гробља (постојећа површина и планирано проширење) је план детаљне регулације.

Планирано гробље на Алибеговцу

Начин уређења гробља треба да се заснива на геометријској, односно ортогоналној шеми поља са матрицом коју чине саобраћајне површине (алеје, шетне стазе).

Норматив за димензионисање новог гробља износи 4,0 m^2 по становнику, односно 0,4 ha површине на сваких 1.000 становника. Овај норматив односи се на згуснути и ортогонални систем поставке гробних места.

За концепт пејзажног гробља норматив се увећава на 5,0–6,0 m^2/становнику. Једно гробно место у обликовном „шумском гробљу" обухвата простор 15–30 m^2.

За поставку урни планирати изградњу колумбаријума – зиданих зидова, висине 2,0 m или формирање малих гробних места за укоп урни са потребном површином од 1,0 m.

Зелене површине у оквиру комплекса гробља треба да обухватају простор од 40 до 50 % од укупне површине ограђеног гробља.

Капацитет гробља зависи од: обликовања гробних поља, начина уређења гробних места, врсте и начина сахрањивања (укоп, кремирање), структуре и односа броја гробова и породичних гробница, начина „дубинског" укопа, „времена почивања" (10 година и више), изградње колумбариума, розариума и озаријума, начина коришћења осталих гробаља у граду.

У оквиру новог градског гробља на Алибеговцу површине за сахрањивање обухватиће 10 гробних поља и гробна поља специјалне намене (розаријум, колумбаријум, дечје гробље, алеју урни и поља за социјалне случајеве), гробнице и костурнице. Остале површине чиниће саобраћајне и заштитне зелене површине.

Однос површина за укоп и површина за пратеће функције треба да износи 30–40 % према 70–60 %.

У оквиру гробних поља за класично сахрањивање планирати око 20.000 гробних места. Број гробних места у оквиру гробних поља специјалне намене планирати око 6.400, а у оквиру заједничких костурница (озаријума) око 1.500.

Просторна организација гробља мора да омогући етапну реализацију.

Основ за реализацију гробља је план детаљне регулације.

Депонија комуналног отпада

На основу броја планираних становника, пројекције количина отпадака до 2031. године простор регионалне депоније планира се на површини од око 180 ha, на којој ће се депоновати неопасни чврсти отпад.

На простору постојеће депоније неопходне су санационе мере и начин даљег депоновања отпадака који обухватају нивелацију површина по сегментима, рекултивацију појединих сегмената прекривањем површина слојем инертног и хумусног материјала, несметан приступ свим деловима депоније, приступне сервисне путеве, одвођење атмосферских вода са тела, пречишћавање дотеклих вода, пре њиховог испуштања у реципијент, ограђивање комплекса депоније у циљу потпуне контроле комплекса депоније и спречавања приступа и растурања депонованог отпада ван граница комплекса, и рекултивацију садњом заштитног вегетационог појаса са јужне и западне стране комплекса и озелењавањем.

Санација, затварање и рекултивација постојеће депоније и изградња регионалне санитарне депоније треба да обезбеди спровођење мера које обезбеђују заштиту животне средине и здравља становништва, уз рационално коришћење расположивог простора.

За простор депоније обавезна је израда ПГР, а према програму надлежног јавног комуналног предузећа, уз обавезну израду стратешке процене утицаја за предметни план, као и законом прописаних процена утицаја на животну средине у току прибављања урбанистичке документације за планиране садржаје.

Успостављањем регионалне депоније и изградњом центра за управљање отпадом, дефинисаће се управљање отпадом у складу са Локалним планом управљања отпадом за град Нови Сад, Регионалног плана управљања отпадом за Град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас, односно у складу са Националном стратегијом управљања отпадом.

Објекти за третман анималног отпада

На подручју града решавање нешкодљивог уклањања и искоришћавања анималних отпадака подразумева просторно уређење пунктова за сакупљање остатака животињског порекла, а за реализацију технолошког поступка нешкодљивог уклањања истих потребно је обезбедити централни објекат са одговарајућим погонима за нешкодљиво уклањање анималног отпада и сабирне пунктове.

За познату технологију третмана, одредиће се услови коришћења простора, сакупљачких пунктова, изградњу инфраструктуре, озелењавање и уређење комплекса, регулациона и нивелациона решења и остали неопходни елементи.

Центар за заштиту животиња – азил

Уређење и изградња овог специфичног комплекса треба да испуни све услове прописане Правилником о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансиони за животиње („Службени гласник РС“, број 19/12), као и друге нормативе и стандарде који важе за ову намену.

Комплекс је потребно оградити, те визуелно и звучно изоловати од околних садржаја. За изградњу објеката примењивати општа правила изградње утврђена за објекте пословања у радним зонама. Обавезна је детаљнија разрада планском документацијом.

Гробље за кућне љубимце

Уређење и изградња овог специфичног комплекса ће се спроводити у складу са нормативима и стандардима који важе за ову намену.

За изградњу објеката примењивати општа правила изградње утврђена за објекте пословања у радним зонама. Обавезна је детаљнија разрада планском документацијом.

Пијаце

За пијаце које представљају комплексе за снабдевање грађана свежим животним намирницама и робом широке потрошње, потребан је организован простор са отвореним и затвореним продајним садржајима. Свакој пијаци треба обезбедити простор за паркирање возила. Простори пијаца треба да буду ограђени, адекватно осветљени и са истакнутим правилима коришћења. Прилагодљивост објеката у функцији пијаце треба да омогући да се сви стални објекти могу адаптирати према променама које се могу дешавати у функцији промета производа. Простор који се налази у окружењу пијаца треба да буде укључен у мрежу мониторинга – сталног праћења аерозагађења и буке, како би се, у случају високих концентрација или прекорачења граничних вредности загађености ваздуха и нивоа комуналне буке, предузимале адекватне мере заштите.

За планиране просторе пијаца и великих тржних центара основ за реализацију су план детаљне регулације или план генералне регулације. За сваки појединачни локалитет пијаце дефинисаће се правила уређења и грађења плановима детаљније разраде, а основни параметри које је потребно испунити су: спратност до максимално П+3, индекс заузетости до 50 % (код затворених пијаца може да се креће до 100 %), индекс изграђености до 1,5.

Комплекс велетржнице треба да садржи:

- затворени простор тржнице на велико са боксовима за продају пољопривредно- прехрамбених производа,
- отворени простор тржнице на велико за продају пољопривредно-прехрамбених производа из камиона, као модел продаје који је на овим просторима још увек неизбежан,
- паркинг за теретна возила за снабдевање пијаце,
- паркинг путничких возила за купце,
- хладњача,
- контролна зграда (управа),
- додатни садржаји (складиштење цвећа).

Ван утврђене мреже пијаца, могуће је планирати пијаце према следећим условима:

- грађевинска парцела мора имати колски приступ са јавне саобраћајне површине,
- минимална површина грађевинске парцеле је 1.000 m^2,
- минимална ширина грађевинске парцеле је 25 m.

Сви остали услови су као ко пијаца из предложене мреже.

Остале комуналне површине

Намена осталих комуналних површине, између осталог, обухвата просторе у функцији примарне енергетске инфраструктуре (ТЕ-ТО, комплекси ТС и разводних постројења) за које су правила за даљу разраду дефинисана оквиру енергетске инфраструктуре, и простор за комунална предузећа на подручју Мишелука, уз ДП 21, за које правила за даљу разраду су иста као за пословање на улазним правцима.

6.9. Инфраструктура

6.9.1. Саобраћајна инфраструктура

За реализацију објеката у функцији саобраћаја неопходна је детаљнија разрада која се заснива на концепту дефинисаном овим планом. У друмском саобраћају то подразумева да је у зависности од значаја одређених коридора потребна израда урбанистичких планова детаљније разраде који ће прецизније дефинисати објекте у простору, што зависи од значаја одређених коридора. За постојеће путне правце где је предвиђена рехабилитација, појачано одржавање, реконструкција, правила грађења утврђују се на основу услова из ПГР-а. За све нове путне правце (планиране обилазнице, општински путеви) обавезна је израда плана детаљне регулације ако планом генералне регулације није другачије утврђено.

Пешачки и бициклистички саобраћај

Минимална ширина тротоара за један смер кретања пешака је 0,8 m, а за двосмерно 1,6 m. Међутим ове димензије треба примењивати само изузетно и то у зонама породичног становања. У зонама вишепородичног становања треба примењивати минималну димензију тротоара од 2 m, а препоручљиво је 3 m. Тротоар изводити од монтажно-демонтажних бетонских елемената.

На местима где је предвиђена већа концентрација пешака као што су на пример: аутобуска стајалишта, велике трговине, јавни објекти и слично, потребно је извршити проширење пешачких стаза померањем регулационе линије или извођењем пешачких аркада. По правилу, врши се одвајање пешачког од колског саобраћаја. Раздвајање се врши применом заштитног зеленог појаса где год је то могуће. Уколико то није могуће, а услови одвијања саобраћаја захтевају заштиту пешака, морају се предвидети заштитне ограде.

Приликом израде урбанистичких планова, у оквиру карактеристичниих профила улица, потребно је планирати бициклистичке стазе на свим важнијим саобраћајницама на целој територији града Новог Сада, а у складу са овим планом. Бициклистичке стазе су усмерене на повезивање града са насељима, као и на њихово међусобно повезивање и оне су планиране најчешће уз правце општинских путева.

Увек када је могуће, тежити да бициклистичка стаза буде двосмерна, тј. минималне ширине 2 m и физички одвојена од осталих видова саобраћаја. Бициклистичке стазе треба изводити од асфалта.

Трасе „туристичких" бициклистичких стаза углавном су планиране по постојећим насипима, атарским и шумским путевима, али и по постојећим бициклистичким стазама на територији Града. Такве пројекте Град треба максимално да подржи и да се на време укључи у њихов развој. Ове „туристичке" бициклистичке стазе не захтевају обавезно нову изградњу, већ се могу и само адекватно обележити.

Развој јавног градског превоза (увођење трамваја или неког другог ефикаснијег и капацитативнијег подсистема) ће знатно утицати и на обим и дистрибуцију пешачког саобраћаја у центру. Свакако да ће опредељење за што бољу приступачност центра јавном градском превозу допринети да се пешачка зона учини што атрактивнијом.

Приликом израде урбанистичких планова где год је то у складу са околним простором, треба тежити формирању „Интегрисаном типу улице". То је улица која истовремено подстиче пешачки саобраћај, али не искључује у потпуности колски. Њихово уређење је у потпуности прилагођено пешачком кретању као и по ниском ограничењу брзине моторних возила. На тај начин, са спекта колског саобраћаја имају улогу пречица између већих саобраћајница, док из угла пешачког саобраћаја омогућавају креирање линеарних целина за кретање и задржавање.

У наредном периоду у оквиру пешачког и бициклистичког саобраћаја треба урадити следеће:

- задржати постојећу пешачку зону у центру града и унутар универзитетског кампуса;

- проширити пешачку зону на Улицу Исе Бајића, део Улице Игњата Павласа, Илије Огњановића и Дунавске улице; ово ће омогућити спајање Дунавског парка и Дунавске улице без пресецања токова аутомобила; ова проширења једино су могућа под условом изградње нових јавних паркинг-гаража на ободу пешачке зоне;

- остварити пешачку денивелацију (пасарела) преко Београдског кеја наспрам Дунавске улице чиме ће се повезати пешачка стаза на Београдском кеју са Дунавским парком и пешачком зоном у центру;

- остварити нову пешачку зону у подграђу Петроварадинске тврђаве што ће бити омогућено затварањем Београдске улице у Петроварадину за саобраћај моторних возила, осим јавног превоза; исто важи и за „горњи плато" Петроварадинске тврђаве;

- поред горе наведених пешачких зона, потребно је планирати мање пешачке зоне унутар зонских и локалних центара (Кинеска четврт, Свилара, итд.);

- изградити пешачко-бициклистички мост преко Дунавца ка Рибарском острву;

- укидање локалне железничке пруге ЛЖП 9 Петроварадин–Беочин и њено претварање у туристички коридор „Зелена стаза" која ће омогућити одвијање пешачког и бициклистичког саобраћаја по њему; услов за реализацију је израда Урбанистичког

пројекта; овом коридору треба придодати и коридор демонтиране пруге МЖП 105 (Е85)) Петроварадин – Сремски Карловци који је остао слободан након изградње нове пруге. На овај начин ће бити омогућено пешацима и бициклистима повезивање Петроварадина са Сремским Каменицом и суседним општинама Сремским Карловцима и Беочином у потпуно издвојеним и независним зеленим коридором у дужини од 22 km;

- наставити изградњу недостајућих бициклистичких стаза поготово преко моста Слободе;

- изградити бициклистичке стазе дуж каналске и државне путне мреже ради повезивања града са приградским насељима;

- изградити пешачко-бициклистички-инфраструктурни мост преко Канала ДТД (на тзв. „Шпицу") и повезати бициклистичке стазе дуж Старог кањког пута и бициклистичке стазе дуж насипа до Ковиља;

- изградити бициклистичке стазе на Рибарском острву и Каменичкој ади;
- изградити бициклистичке стазе у складу са графичким приказом;
- изградити паркиралишта за бицикле под видео надзором;
- реализовати мрежу јавних бицикала („rent a bike").

Друмски саобраћај

Целовита путна мрежа града дели се на две функционалне групе:

- примарну мрежу са основном функцијом обезбеђења саобраћајног повезивања и то за више врста возила (обухваћено Генералним урбанистичким планом); најважније одлике ове саобраћајне мреже су обезбеђивање што већег капацитета и брзине кретања возила уз велики комфор и што мањи број конфликтних тачака;

- секундарну (није предмет ГУП-а) путну мрежу чини сплет интерних улица и коловоза који служе за приступ до одређених циљева; за овај ниво мреже карактеристично је да класични саобраћајни параметри, као што су проток и брзина нису примарни.

Веза секундарне саобраћајне мреже са примарном саобраћајном мрежом дефинише се плановима нижег реда, а у складу са плановим вишег реда и условима имаоца јавних овлашћења.

Основна подела примарне саобраћајне мреже:

1) Ауто-пут

На овом путу влада режим континуираног саобраћајног тока, коловози су раздвојени по смеровима и сва укршања саобраћајних токова су решена денивелисаним раскрсницама. Контакт са ауто-путем се врши само преко ових денивелисаних раскрсница. Потребно је обезбедити пуну заштиту аутопута, без присуства пешака,

бициклиста и осталих возила која нису на моторни погон. Траса овог пута и услови за реализацију утврђени су Просторним планом Града Новог Сада.

2) *Државни путеви*

повезују Нови Сад са градовима и осталим насељеним местима Србије и Војводине. Трасе и услови за реализацију ових путева су утврђени Просторним планом Града Новог Сада. Државни путеви обухватају путеве ІА, ІБ и ІІА реда.

3) *Општински путеви*

међусобно повезују приградска насеља и сам град Нови Сад. Трасе и услови за реализацију ових путева су утврђени Просторним планом Града Новог Сада.

4) Магистрале

су висококапацитетне саобраћајнице које пролазе кроз активно градско ткиво и ослањају се на државне и општинске путеве које међусобно повезују. Служе за повезивање садржајно различитих градских целина (рад, становање, централне зоне) и појединих делова града. Коловоз мора бити раздвојен по смеровима са најмање две саобраћајне траке по смеру које су минималне ширине 3 m. Од коловоза морају бити физички раздвојени бициклистичка стаза и тротоари. Минимална регулациона ширина магистрала износи 30 m.

5) Главне саобраћајнице

се ослањају на магистрале и служе за повезивање појединих делова града са центрима и зонама активности. То су капацитетни потези намењени, у првом реду, јавном и индивидуалном путничком саобраћају. Своје односе са другим потезима уличне мреже остварују у истом грађевинском нивоу. Минимална ширина двосмерног коловоза је 6 m. Регулациона ширина главне саобраћајнице износи од 15 до 50 m.

Основна подела <u>секундарне саобраћајне мреже</u>:

1. *Сабирне улице* су најчешће везни елемент између примарне и секундарне саобраћајне мреже. Њихов задатак је да врше дистрибуцију циљног и изворног саобраћаја у оквиру компактних урбанистичких целина. Ослањају се на главне саобраћајнице. Минимална ширина двосмерног коловоза је 5,5 m, а једносмерног 3,5 m. Регулациона ширина сабирне улице износи од 10 до 30 m.
2. *Приступне улице* се ослањају на сабирне улице. Минимална ширина двосмерног коловоза је 5 m, а једносмерног 3 m. Минимална регулациона ширина приступне улице износи 8 m.

<u>Раскрснице</u>

Усвојена је подела на три основна типа раскрсница:

1. Денивелисане;
2. Кружне;
3. Крстасте.

1) Денивелисане раскрснице примењивати на пресеку аутопута и магистрала од којих једна има најмање 2+2 саобраћајне траке а друга 3+3 саобраћајне траке и када ниво услуге (LOS) раскрснице у површинском облику достигне ниво „E". Ниво услуге (LOS-Level Of Service) се рачуна на основу HCM (Highway Capacity Manual) методологије из 2000. или 2010. године која је приказана у Табели број 23.

Табела број 23: **Ниво услуге (LOS-Level Of Service) на саобраћајној мрежи**

LOS	HCM 2000	HCM 2010
	средње време губитака/возилу	возила/засићени ток
A	0 - 10 sec	0,000 - 0,600
B	10 - 20 sec	0,601 - 0,700
C	20 - 35 sec	0,701 - 0,800
D	35 - 55 sec	0,801 - 0,900
E	55 - 80 sec	0,901 - 1.000
F	80 + sec	➢ 1.000

Денивелацијом, односно повећањем капацитета најоптерећенијих раскрсница у граду, смањиће се временски губици аерозагађење и повећати ниво услуге, а што је најважније истовремено ће се и повећати безбедност саобраћаја у граду. Ово је најбезбеднији тип раскрсница.

2) Кружне површинске раскрснице треба примењивати на свим саобраћајницама које задовољавају следеће услове:

- имају максимално 2+2 саобраћајне траке по прилазу,
- где су прилазни краци подједнако оптерећени,
- где нема семафорске координације,
- где се захтева већи ниво безбедности,
- где просторне могућности то дозвољавају,
- на раскрсницама које су мало или средње оптерећене:

а) максимално 3400 возила/сат у самој раскрсници.

б) максимално 2400 возила/сат по једном прилазу.

3) Крстасте површинске раскрснице треба примењивати за све остале случајеве.

Приликом одлучивања о избору типа раскрснице у планским решењима, увек треба тежити решењима које за хоризонт плана нуде ниво услуге (LOS) раскрснице „C" или бољи. Ритам пуних раскрсница (обезбеђују кретање у свим правцима) на примарној саобраћајној мрежи не сме бити мањи од 300 m.

Пошто ће друмски саобраћајни подсистем и у будућности представљати значајан фактор у развоју града Новог Сада, планира се следеће:

У оквиру државне путне мреже:

- Изградња нове трасе ДП 21 у складу са већ усвојеним ПДР-овима овог пута, а као дела обилазнице око Петроварадина чиме ће се повезивати државни путеви ДП 21 ДП 100 и ДП 119 са Сремске стране, а изградњом моста преко Дунава и аутопут Е-75 ДП А1, ДП 12 и ДП 129 са Бачке стране. Овим ће се остварити најбржа веза ка Зрењанину и даље ка Темишвару и усмерити транзитни саобраћај поменутих државних путева ван Петроварадина, чиме ће се знатно растеретити ДП 21 и ДП 100 кроз градско подручје који овим постају општински путеви (улице Рачког, Прерадовићева и Рељковићева). Овим се остварује најкраћа веза Румуније, Баната, Срема и Босне и Херцеговине;
- изградња кружне раскрснице ДП 100 и ДП 102 у зони Римских шанчева;
- изградња Венизелосове улице (ДП 21) у пуном профилу са четири саобраћајне траке;
- изградња нове трасе ДП 12 (западне обилазница) око Новог Сада од ДП А1 (Е75) ка Бачкој Паланци, који је ван обихвата Генералног урбанистичког плана, али ће имати утицај на саобраћајну мрежу унутар Генералног урбанистичког плана, услед измештања постојећег ДП 12.

За државне путеве I и II реда који нису реализовани, потребна је израда пројектне документације и студија оправданости а након тога и израда планске документације која ће послужити као основа за даљу реализацију. Сва решења у планској документацији морају бити усклађена са Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС”, број 50/11).

Уређење саобраћајних површина регулисано је Законом о путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон) и Законом о планирању и изградњи, као и планским документом одговарајућег нивоа.

Карактеристичне профиле државних путева у грађевинском реону обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја – обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству физички одвојеном бициклистичком стазом.

У оквиру остале саобраћајне мреже планирано је:

- изградња моста преко Дунава у продужетку Булевара Европе;
- доградња Сентандрејског моста на четири саобраћајне траке;

- повезивање Булевара Јаше Томића са Темеринском улицом (Улицом Косте Шокице);
- изградња Северне улице уз Канал ДТД, (омогућиће алтернативу Партизанској улици);
- изградња продужетка Улице Павла Стаматовића;
- изградња продужетка Улице Паје Радосављевића;
- спајање улица Илариона Руварца, Првомајске и Љубице Раваси;
- изградња примарне саобраћајне мреже на Мишелуку;
- изградња прикључка од раскрснице Главне мишелучке саобраћајнице са ДП 21 за Руму, преко Алибеговца и Карагаче до ДП 100 Београд – Нови Сад (код Петроварадинске чесме – Занош) – потребна је израда пројектне документације, а након тога и израда планске документације која ће послужити као основа за даљу реализацију;
- изградња денивелисане раскрснице код Футошке пијаце (тунел);
- денивелација раскрсница и путних коридора где год за тим постоји оправдана потреба;
- проширење улица Јована Суботића и Доситејеве.

Јавни градски путнички саобраћај

У планском периоду се задржава аутобуски вид превоза, али се планира и увођење неког новог савременог ефикаснијег подсистема јавног превоза са независном трасом, повећаним приоритетом, тачношћу, комфором, информисањем и сл. уз укључивање новосадског железничког чвора.

Развој ефикаснијег подсистема јавног превоза је предвиђен у четири фазе, с тим да је у последњој фази предвиђено пет линија укупне дужине око 93km (оријентационо-оба смера) што је и приказано у Табели број 24.

Табела број 24: **Предлог линија ефикаснијег подсистема јавног превоза до 2030. године**[9]

Ознака	Назив	Смер	Дужина (km)
TRAM_1	Ново Насеље – Центар – Лиман IV – Ново Насеље	А-кружна	12,535
TRAM_1	Ново Насеље – Лиман IV – Центар – Ново Насеље	Б-кружна	12,535
TRAM_2	Железничка станица (Новотранс) – Сремска Каменица	А	5,994
TRAM_2	Сремска Каменица – Железничка станица (Новотранс)	Б	5,699
TRAM_3	Ново Насеље – Центар – Универзитет – Сремска Каменица	А	10,564
TRAM_3	Сремска Каменица – Универзитет – Центар – Ново Насеље	Б	10,268
TRAM_4	Ново Насеље – Центар – Петроварадин	А	9,784
TRAM_4	Петроварадин – Центар – Ново Насеље	Б	9,756
TRAM_5	Лиман IV – Центар – Петроварадин	А	7,651
TRAM_5	Петроварадин – Центар – Лиман IV	Б	7,651

Трасе линија би биле постављене на новој адекватној инфраструктури од око 39 km, са приближно 52 стајалишта (рачунајући и стајалишта на терминалима), једним депоом и пет нових терминала са четири Park & Ride паркиралишта („Паркирај и вози се” – у даљем тексту „P+R” систем).

Депо би се налазио на локацији постојеће гараже ЈГСП-а „Нови Сад”, а терминали би били следећи:

- Терминал „Запад” са „P+R” паркиралиштем;
- Терминал „Железничка станица" са „P+R” паркиралиштем;
- Терминал „Лиман IV” (окретница);
- Терминал „Мишелук” са „P+R” паркиралиштем;
- Терминал „Петроварадин” са „P+R” паркиралиштем.

Мрежа новог ефикаснијег подсистема јавног превоза са терминалима, депоом и „P+R” паркиралиштем је приказана на карти број 2 „План саобраћаја” у размери 1:20000.

Све активности на пољу развоја ефикаснијег подсистема јавног превоза треба почети тек након израде адекватног пројекта који ће омогућити детаљније сагледавање укупних трошкова изградње, али и трошкова функционисања изабраног подсистема јавног превоза.

Предлог линија ефикаснијег подсистема јавног превоза изнет у претходној табели се може једино мењати израдом одговарајуће Студије из предметне области.

[9]- Иновација студије увођења електричних видова превоза путника у Граду Новом Саду, ЈП „Урбанизам”, Нови Сад, јул 2011.
- Студија изводљивости обнављања трамваја у Новом Саду-Техничко-технолошка и финансијска анализа, MOESIA investments, BLV GROUP, Београд, јул 2011.

Паркирање

Возила се, по правилу, паркирају на парцели стамбене зграде или објекта чија намена условљава потребу за паркирањем возила, односно на начин утврђен у плановима детаљне разраде.

Приликом израде планова детаљне разраде, потребно је испитати могућност обједињавања појединих парцела ради формирања осталог грађевинског земљишта на којем би се градили паркинзи или гараже за потребе корисника тог простора. Уколико могућност постоји, решење уградити у план детаљније разраде.

У плановима детаљне разраде, приликом дефинисања услова о потребном броју паркинг-места на парцелама, дефинисати да се паркирање решава обележавањем паркинг-места, а не изградњом гаражних места (боксова). Такође треба оставити могућност за формирање паркинга и са тзв. „перфорираним плочама", или сл. елементима који обезбеђују услове стабилности подлоге, довољне за навожење возила и истовремено омогућавају одржавање ниског растиња.

Промена намене објекта или његове доградње могућа је само у случају да се за нову намену или доградњу може обезбедити испуњење наведених услова за паркирање и гаражирање који су дати у наредној табели.

За паркирање се примењју услови према параметрима за различите намене. У Табели број 25 дате су планерске норме броја паркинг-места ка којима се тежи приликом планирања простора (за 2030. годину), пројектовања садржаја и сличних поступака, у којима се за унапред дефинисану намену објекта прописује потребан број паркинг-места, а који првенствено зависи од степена моторизације. Ове норме за путничке аутомобиле важе и за остваривање обавезног броја бициклистичких паркинг-места које је потребно реализовати на парцели.

Табела број 25: **Планерске норме броја паркинг-места ка којима се тежи приликом планирања простора (за Нови Сад степен моторизације од 450 ПА/становнику 2030. године).**

Тип објекта	Степен моторизације (аутомобила/1000 становника)		
	2009. година	**2017. година**	**2030. година**
	289	370	**450**
Породичне зграде: **- на 100 стамбених јединица**	200	250	**300**
Вишепородична зграда: **- на 100 станова** **- на 1000 m^2 нето стамбене површине**	 120 15	 150 19	 **180** **23**
Управна зграда, банка, предузеће, установа: **- на 1000m^2 нето површине**	20	24	**30**
Трговина, робна кућа: **- на 1000m^2 нето пословне површине**	17	21	**25**
Индустријски објекти: **-на 100 радника**	40	50	**60**
Ресторани, кафане на 100 седишта: - **у центру** - **ван центра**	 8 15	 10 19	 **12** **23**
Хотели на 100 соба: - **у центру** - **ван центра**	 60 70	 75 85	 **90** **100**
Аудиторијум на 100 седишта:	11	13	**16**
Спортски објекти на 100 гледалаца:	15	19	**23**

Приликом изградње јавних паркинг-гаража или гаража за јавно коришћење, морају се задовољити услови из Правилника о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Службени лист СЦГ”, број 31/05). У овом типу гаража се мора планирати и одговарајући број паркинг-места која омогућавају електрично пуњење аутомобила.

Приоритети у реализацији јавних гаража и гаража за јавно коришћење су:

1. Трг републике;

2. Улица Модене са евентуалним проширењем испод Трга слободе и Улице краља Александра;

3. Угао Успенске и Шафарикове улице;

4. Бановина;

5. Угао Улица Јосифа Руњанина и пролаза Милоша Хаџића.

На свим већим локацијама би се гараже градиле и у подземним етажама, на јавном земљишту (осим оне на углу Успенске и Шафарикове улице) и у непосредној близини централне пешачке зоне. Њихов укупни капацитет би био око 1700 паркинг-места.

На карти број 2 „План саобраћаја" у размери 1:20000 је дефинисан минимум јавних гаража и гаража за јавно коришћење које треба реализовати у наредном планском периоду, што значи да је могуће реализовати и друге гараже оваквог типа иако оне нису уцртане на графичком приказу.

Такође је потребно изградити следећа паркиралишта за теретна возила и аутобусе:

- изградња паркиралишта за теретна возила на простору постојећег Робно-транспортног центра на месту планираног РО-РО терминала (Лука „Нови Сад");

- изградња паркиралишта за туристичке аутобусе у делу између новог Жежељевог моста и Петроварадинске тврђаве и у зони Жежељевог моста са новосадске стране као и на локацији АТП „Војводина" (ТАС).

Станице за снабдевањем горивом

Станице за снабдевање горивом могу бити изграђене са ужим или ширим садржајем.

Под ужим садржајем станице за снабдевање горивом подразумевају се следећи садржаји:

- места за истакање за све врсте горива,
- места за пуњење возила електричном енергијом,
- манипулативна површина,
- цистерне,
- систем цевовода,
- отвори за пуњење и преглед цистерни,
- продајни и пословни простор у функцији станице за снабдевање горивом,
- надстрешница.

Под ширим садржајем станице за снабдевање подразумева се ужи садржај станице за снабдевање горивом, уз додатак следећих садржаја:

- перионице,
- сервисне радионице,
- угоститељства,
- паркинга.

Ако је станицу за снабдевање горивом са ужим садржајем могуће изградити у оквиру постојеће парцеле пута, основ за изградњу је урбанистички пројекат, уз прибављање сагласности управљача јавног пута. У свим другим случајевима захтева се израда ПДР-а.

Станице за снабдевање горивом се на просторима предузећа, у циљу обављања њихове делатности, могу градити на основу плана, којим се уређује изградња у оквиру основне намене, уз поштовање саобраћајних и прописа који регулишу безбедност њиховог коришћења и спречавања угрожавања окружења.

Најмања удаљеност прилаза станице за снабдевање горивом од суседне раскрснице је 25 m.

Железнички саобраћај

Реконструкцији и изградњи железничких постројења треба да претходи израда идејног решења и плана детаљне регулације, који морају бити усклађени са плановима насеља и програмом модернизације железничког саобраћаја у Србији. На основу тог решења дефинисаће се технички елементи за реализацију појединих објеката који су у функцији железничког саобраћаја при чему се мора тражити претходна сагласност „Инфраструктура железнице Србије" АД. Правце развоја железничког саобраћаја треба усмерити на следеће:

- реконструкцију, изградњу и модернизацију постојеће пруге МЖП 105 (Е-85): (Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница – (Келебија) у двоколосечну електрифицирану пругу високих перформанси за мешовити (путнички и теретни) саобраћај и комбиновани транспорт са пројектованим брзинама од 200 km/h;

- даљу изградњу новосадског железничког чвора, која обухвата ранжирну, теретну и путничку станицу, са свим пратећим садржајима; у складу са тим је потребно потпуно измештање старе ранжирне станице (ложионице) са простора уз Булевар Европе на нову локацију;

- продужење железничке пруге ЛЖП 5 и ЛЖП 6, од железничке станице „Нови Сад" до станице „Подбара" (преко Канала ДТД), чиме ће се знатно побољшати услови и капацитети на постојећој мрежи и која ће омогућити квалитетно повезивање Зрењанина и Новог Сада железницом и успостављање железничког саобраћаја као градског система превоза унутар самог града Новог Сада; овим ће се остварити најкраћа железничка веза железничке станице Нови Сад са Банатом и североисточним деловима Бачке;

- електрификацију и модернизацију железничке пруге РЖП 5 Нови Сад – Богојево, којом би се омогућило увођење електромоторних гарнитура за саобраћај локалних – градских возова и боље повезивање Футога и Ветерника са Новим Садом;

- електрификацију и модернизацију железничке пруге РЖП 6 Нови Сад – Орловат Стајалиште, којом би се омогућило увођење електромоторних гарнитура за саобраћај локалних – градских возова и боље повезивање Римских шанчева, Каћа и Будисаве са Новим Садом;

- укидање локалне железничке пруге ЛЖП 9 Петроварадин–Беочин и њено претварање у туристички коридор „Зелена стаза” која ће омогућити одвијање пешачког и бициклистичког саобраћаја;

- изградњу индустријског колосека за потребе радне зоне „Север IV” од железничке станице „Подбара” до постојећих и планираних корисника;

- повезивање радне зоне „Север II” и „Север III” са путничком, теретном и ранжирном железничком станицом Нови Сад преко постојећих и планираног колосека градске железнице дуж Канала ДТД;

- планирање индустријских колосека до свих индустријских зона;

- планирање денивелисања свих пружних прелаза, где за то има оправдања, а обавезно са државном путном мрежом, аутопутем и у станичном реону између улазних, односно излазних скретница од којих почињу станични колосеци.

Укрштај железничке пруге са јавним путевима изводи се њиховим свођењем на најнеопходнији број, усмеравањем два или више јавних путева на заједничко место укрштања. Размак између два укрштаја пруге и јавног пута не може да буде мањи од 2000 m.

Мере очувања историјског наслеђа железнице (индустријско наслеђе)

Укидањем ЛЖП 303 „Нови Сад – Нови Сад Ложионица" створили су се услови за њено чување и чување самог комплекса железничке станице „Нови Сад – Ложионица” у смислу историјског наслеђа железнице. У том смислу се постојећа пруга (уз мање корекције трасе и укидања пружног прелаза са Булеваром Европе) задржава од Руменачког пута па све до већ споменуте железничке станице „Нови Сад – Ложионица”.

Пруга се не планира у функцији железнице, али се планира њено задржавање као значајан део историјског наслеђа града. Колосек се планира као саставни део партерног уређења, а може имати функцију уређења слободног простора, туризма, рекреације, угоститељства и сл.

Дефинишу се следећи услови његовог очувања и инкорпорације:

- обавезно је очување профила пруге у ширини минимално 8 m (по 4 m од осовине колосека са обе стране) и висини најмање 5 m; овај профил пруге се не сме ограђивати,
- шине и прагови пруге се задржавају,
- могуће је градити објекат изнад и око пруге с тим да се обезбеди отворен – слободан простор – пазаж минималних димензија 8 × 5 m,
- унутар заштитне зоне – профила пруге, могуће је постављати лаке мобилне елементе партерног уређења (клупе, столови, парковски мобилијар на точковима, вагони и сл), водене и озелењене површине или исталације, справе за вежбање и сл., али тако да се очува визура на профил пруге,

- на укрштањима пружног колосека са друмском саобраћајницом обавезно је задржавање елемената пруге и њене опреме (нпр. меахнизам пружне рампе), уз уклапање које треба да обезбеди несметано кретање пешака, бициклиста и моторних возила.

Водни саобраћај

Пловни пут на деоници Дунава у обухвату Генералног урбанистичког плана има статус међународног пловног пута категорије VIc. Међународни пловни пут дефинисан је прописаним габаритима пловног пута. Најважније вредности параметара габарита пловног пута су:

- Минимална ширина пловног пута 120–150 m,
- Минимална висина пловидбеног отвора моста у односу на високи пловидбени ниво (ВПН) 9,5 m,
- Минимална ширина провидбеног отвора моста 150,0 m,

Положај пловидбвеног отвора моста дефинише се у односу на осу пловног пута.

У области водног саобраћаја, планира се следеће:

- опремање и оспособљавање постојеће међународне луке „Нови Сад" на Каналу Нови Сад – Савино Село за претовар свих врста терета, што захтева реконструкцију кеја, оперативне обале и потребне механизације;

- модернизација и опремање путничких пристаништа по светским стандардима, како би град привукао што већи број страних туристичких бродова; на Дунаву се планира постављање пет међународних путничких пристана на територији града Новог Сада (три постојећа и два планирана) чије су позиције приказане на карти број 2 „План саобраћаја" у размери 1:20000 графичком приказу;

- изградња међународне марине у зони канала Шодрош, на левој обали реке Дунав, непосредно уз главни пловни пут; ова међународна марина може да прерасте у Наутичко-туристички центар.

Основни елементи које марина мора да задовољава су:

- обезбеђена и заштићена акваторија од дејства таласа, ветрова, ледених санти и речног наноса;

- дубина акваторије марине и прилазног навигационог дела (кота дна) мора бити у периоду ниског пловидбеног нивоа већа од највећег газа наутичког пловног објекта за чије је прихват марина технички оспособљена.

Остали елементи марине морају бити изграђени у складу са Правилником о минималним техничким условима за изградњу, уређење и опремање наутичких објеката и стандардима за категоризацију марина („Службени гласник РС", број 56/11).

Пре почетка израде техничке документације за изградњу објеката који на било који начин могу утицати на промену режима течења воде, као и безбедности пловидбе на реци Дунав као међународном водном путу, протребно је прибавити и услове за пројектовање Дирекције за водне путеве, у оквиру обједињене процедуре у поступку издавања локацијских услова.

Ваздушни саобраћај

Поред постојећа два хелидрома планира се изградња нових који су обележени на карти број 2 „План саобраћаја" у размери 1:20000. Могуће је градитити хелидроме и на другим локацијама под условом да су оне погодне за њихови изградњу, тј. морају задовољавати услове да су стабилизоване равне површине са или без коловозног застора, минималних димензија 25 × 25 m и са прилазним површинама без препрека.

Анализа зоне сигурности летења аеродрома „Нови Сад – Ченеј" је дефинисала зону ограничења градње објеката висине преко 231 m.n.v. и она је приказана на графичким прилозима.

Логистички центар и интермодални терминали

Логистички центар и интермодални терминали морају бити стратешки лоцирани и пројектовани у близини укрштања важне транспортне инфраструктуре (друм-железница-река) и робних токова, постојећих инфраструктурних капацитета и већих привредних и дистрибутивних центара уз флексибилност и могућност просторног проширења. За интермодалне терминале потребно је планирати простор површине до 10 ha, а за комплетно развијене логистичке центре, са пратећим подсистемима, око 100 ha.

На подручју града Новог Сада се планира формирање логистичког центра „Нови Сад" са три следећа интермодална терминала:

1. Међународна лука „Нови Сад"– постојећа локација уз планирано проширење обезбедиће услове да се на овој локацији обавља претовар и складиштење са додатним логистичким услугама као што су: Контејерски терминал, РО-РО и аутомобилски терминал са рампом, првенствено је намењен за претоваре пољопривредне механизације;

2. Ранжирна станица „Нови Сад" – железнички терминал, са контејнерским терминалом и складиштима са комисионирањем; железнички робни терминал „Нови Сад" би од садржаја требало да има отворена и затворена железничка и јавна складишта са манипулативним површинама за истовар, утовар и претовар робе, навозне рампе, приступне путеве, паркиралишта, РО-ЛА терминал и остало;

3. Интермодални терминал „Нови Сад – Европа – Азија" се планира на површини од око 55 ha и обавезни садржаји су: контејнерски терминал европског регионалног значаја капацитета око 4.000 ТЕУ са свим логистичким услугама (деконтејнеризација у регална складишта) и складишта (до 20.000 палетних места) са комисионирањем. Посебне целине су терминал за расуте терете који еколошки нису погодни на постојећој

локацији, терминал са складиштење нафтних деривата као и терминал за опасне терете и бродски отпад. Такође је потребан и простор за предузећа која оплемењују увозно-извозну робу и сл., он би омогућио растерећење постојеће међународне луке „Нови Сад”. Локација овог интермодалног терминала ће бити на простору постојеће рафинерије „Нови Сад”.

6.9.2. Водна инфраструктура

Све системе водне инфраструктуре и објекте градити у складу са важећим законима, правилницима, техничким прописима и препорукама.

Приликом изградње потребно је придржавати се прописаних удаљености од постојећих објеката, као и удаљености при паралелном вођењу инсталација или укрштању са другим објектима инфраструктуре, за шта је потребно прибавити услове и сагласности од власника тих система и објеката.

Водоводне и канализационе системе реализовати као подземну мрежу у оквиру регулација саобраћајница, а на за то одређеним местима у попречним профилима улица.

Приликом изградње водоводног и/или канализационог система, ван јавног земљишта, потребно је прибавити сагласност власника земљишта преко кога би исти прелазили.

Реализација простора, на којима се планира изградња уређаја за прераду воде и пречишћавање отпадних вода, захтева посебну разраду, с обзиром на релативно сложен технолошки процес у њима и специфично обликовање објеката и одвија се на основу планова детаљне регулације или урбанистичких пројеката.

Реализација примарне и секундарне водоводне и канализационе мреже одвија се на основу планова утврђених за намену у којој се реализују.

Заштита водних објеката

<u>У зони насипа прве одбрамбене линије, са брањене стране:</u>

- у појасу ширине 10,0 m од ножице насипа (зида) мора се оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу, за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођење одбране од поплаве; у том појасу није дозвољена градња никаквих подземних и надземних објеката нити постављање ограда и сл.;
- у заштитном појасу насипа (зида), на удаљености 10,0 m до 50,0 m од ножице насипа (зида), услови под којима се могу изводити објекти зависиће од елемената и стања одбрамбене линије; за израду овог плана дају се смернице у смислу шта се може дозволити у овом појасу:

- на делу од 10,0 m до 30,0 m удаљеном од ножице насипа (односно 10,0 m до 25,0 m удаљеном од бетонског зида) могу се предвидети приступи парцели, паркинг-простор и слични објекти нискоградње, садити ниско растиње – жбуње, али није дозвољена изградња никаквих надземних објеката, ограда и сл. као ни постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре;

- на делу од 30,0 m до 50,0 m удаљеном од ножице насипа (односно 25,0 m до 50,0 m удаљеном од бетонског зида) могућа је изградња, адаптација, доградња и реконструкција објеката плитко фундираних (дубина фундирања до максимално 1,0 m од постојеће коте терена); није дозвољена изградња сутерена (подрума); у овом појасу се може предвидети постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре (дубина рова за постављање инсталација до максимално 1,0 m од постојеће коте терена). Приликом планирања изградње подземне инфраструктуре, приоритет има изградња канализације како би се у појасу дуж одбрамбених насипа елиминисале септичке јаме;

- забрањено је садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10,0 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатим водним условима;

- забрањено је копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10,0 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50,0 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа;

- допустити коришћење корита за велику воду и обале реке у ширини од 5,0 m лицима која су овлашћена да врше преглед стања и одржавање речних корита и обала;

- на одстојању већем од 50 m од ножице насипа (зида) могу се градити објекти, садити дрвеће и дозвољено је копање бунара, ровова и канала паралелних насипу (зиду).

У зони насипа прве одбрамбене линије, са небрањене стране:

- дуж одбрамбене линије у појасу ширине минимум 10,0 m неопходно је обезбедити континуитет саобраћаја и слободан пролаз возила и грађевинске механизације службе одбране од поплава.

Зона насипа друге одбрамбене линије

- услове за изградњу у зони II одбрамбене линије са узводне стране (небрањене) и са низводне стране (брањене) су следећи:

- у појасу ширине 10 m од ножице насипа (са брањене и небрањене стране) мора се оставити слободан пролаз за радно инспекциону стазу за возила и механизацију службе одбране од поплаве и спровођења одбране од поплаве; у том појасу се не могу градити никакви надземни и подземни објекти (постављати зидане ограде, цевоводи, каблови, садити растиње – жбуње, дрвеће и др.);
- изван појаса од 10 m од ножице насипа могућа је изградња, објеката, постављање саобраћајница, постављање цевовода, каблова и друге подземне инфраструктуре.

Услови за изградњу и извођење радова у зони мелиорационих канала и потока:
- за лоцирање објеката у зони мелиорационих канала, услов је да се у појасу ширине 14,0 m (мин. 7,0 m у грађевинском реону) од ивице обале канала, не могу градити никакви надземни објекти (ограде, шахтови, вентили и сл.), а подземни морају бити минимум 1,0 m испод површине терена ради заштите од притиска возила и тешке грађевинске механизације која одржава канал; у овом појасу се не може депоновати материјал, нити се могу кретати утоваривачи, камиони и сл.
- за објекте који су делом изграђени на водном земљишту (чл. 8. и 9. Закона о водама „Службени гласник Републике Србије”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон) пре доношења законске регулативе која уређује увођење заштитног појаса уз водне објекте, водни услови биће дефинисани у посебном поступку, у зависности од периода његове изградње и водног објекта/земљиште на којем је објекат изграђен.

Услови заштите вода:
- у реке, отворене канале и водотоке, забрањено је испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода које по Уредби о класификацији вода („Службени гласник СРС”, број 5/68) омогућавају одржавање II класе вода у реципијенту и које по Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, задовољавају прописане вредности. Концентрације штетних и опасних материја у ефлуенту морају бити у складу са Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14), односно Правилником о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС”, број 31/82);
- атмосферске воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II класи воде могу се без пречишћавања одвести у атмосферску канализацију, околне површине, ригол и др., путем уређених испуста који су осигурани од ерозије;
- за атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа, паркинг и сл.) пре улива у градску (јавну) канализациону мрежу предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник).

6.9.3. Енергетска и телекомуникациона инфраструктура

Све енергетске и телекомуникационе системе и објекте градити у складу са важећим законима, правилницима, техничким прописима и препорукама. Приликом изградње потребно је придржавати се прописаних удаљености од постојећих објеката, као и удаљености при паралелном вођењу или укрштању са другим објектима инфраструктуре, за шта је обавезно прибавити услове и сагласности од власника, односно корисника тих објеката. Приликом изградње енергетских или телекомуникационих система и објеката у постојећим или планираним коридорима потребно је прибавити сагласност власника земљишта преко кога би исти прелазили.

У заштитним коридорима далековода, гасовода, нафтовода и продуктовода није дозвољена изградња објеката високоградње, осим уз посебне услове и сагласност надлежног имаоца јавнх овлашћења.

Дистрибутивне ТС 20/0,4 kV могуће је градити на јавним површинама, у дворишним деловима грађевинских парцела или у оквиру објеката, док ће се за сопствене ТС локација обезбедити на самој парцели инвеститора. Нове ТС се могу градити као слободностојећи објекти на парцелама свих намена, у складу са важећом законском и техничком регулативом. Стубне ТС постављаће се на трасама или у близини 20 kV надземних водова, односно у појединим деловима подручја породичног становања и викенд зонама.

Делови крупне енергетске инфраструктуре (далеководи 110 kV и више, магистрални гасоводи и нафтоводи, подземни кабловски водови 110 kV и повезни врелоовод), чији је положај условљен и дефинисан техничким потребама појединог инфраструктурног система, реализоваће се на основу планова детаљније разраде, урбанистичких пројеката и програма предузећа задужених за развој система.

Делови градске линијске инфраструктуре (електроенергетски водови 20 kV и 0,4 kV, гасоводи средњег и ниског притиска, вреловодна мрежа, телекомуникациони водови) ће се градити на основу планова генералне регулације и на основу планова детаљне регулације у резервисаним коридорима у попречним профилима саобраћајница. Мањи енергетски објекти (ТС 20/0,4 kV, мерно-регулационе станице, телекомуникациони објекти) такође ће се градити на местима одређеним у плановима детаљније разраде.

7. ПРИОРИТЕТНИ СТРАТЕШКИ ПРОГРАМИ

7.1. У области просторног развоја

Приоритети у области просторног развоја града попут Новог Сада, који представља сложен систем међусобно условљених и умрежених функција, обухвата веома широку лепезу могућности. Овим планом стратешки приоритети се не могу поуздано утврдити, нити ограничити усмерења која се у конкретним околностима у односу на целокупну констелацију могу променити. Из тог разлога назначени приоритети представљају једно од могућих сагледавања и свакако су од изузетног значаја за развој града и унапређење укупног амбијента.

Оквирни преглед приоритетних програма по правилу представљају планирани програми и капацитети, чија реализација је предмет разматрања, а чине их:

- стварање оптималних просторних услова у оквиру становања смањењем индекса заузетости, повећањем зелених површина у оквиру парцеле, мерама за обезбеђивање мирујућег саобраћаја и потенцирањем одрживе и енергетски ефикасне градње;
- нови општеградски и линијски центри се планирају као простори атрактивни за лоцирање градских централних функција, односно пословних садржаја, тако да својим функцијама, садржајима и обликовањем значајно унапреде функционисање урбаних целина којима припадају, али и града у целини;
- проширење мреже и побољшање услова функционисања планираних јавних служби, нарочито у области заштите деце и старих;
- ревитализација и унапређење услова функционисања Петроварадинске тврђаве, са подграђем, у складу са статусом заштите;
- ревитализација и унапређење услова функционисања Алмашког краја, у складу са статусом заштите;
- стварање оптималних просторних услова за развој функција у области културе, у првом реду за потребе градске библиотеке и концертне дворане;
- очување и неговање фундуса градског зеленила и планирање нових зелених површина – паркова, парк-шума, зелених коридора и сл.;
- обезбеђење адекватних просторних услова за функционисање основних комуналних служби, у првом реду градског гробља, на обе стране града, као и уређење регионалне депоније у складу са планским решењем;
- побољшање услова за функционисање мирујућег саобраћаја;
- квалитетан „излазак” града на реку уређењем приобаља на левој обали Дунава разноврсним спортско-туристичким садржајима и висококвалитетним пејзажним уређењем и др.

Пословање

У области пословања, на основу анализе досадашњег укупног и просторног развоја привреде, као и на основу процена о правцима развоја и просторним потребама

за даљи развој привреде, може се закључити да су приоритетни стратешки програми следећи:

- у радним зонама, које се налазе у границама грађевинског подручја Новог Сада, постоји довољно слободног простора који се може користити за развој привреде, што уз површине које се налазе у оквиру улазних праваца и других намена, представља просторни потенцијал за развој привреде у оквиру грађевинског подручја Новог Сада;

- имајући у виду стање простора у радним зонама, његову искоришћеност и комуналну опремљеност, неопходно је да локална самоуправа, у оквиру расположивих инструмената, стимулише интензивније коришћење заузетог и расположивог простора, са циљем да се оствари рационалније коришћење простора и укупан развој оствари у складу са принципима одрживог развоја;

- неопходно је инфраструктурно опремање простора намењених пословању да би се побољшали услови постојећих корисника и створили услови за нове.

7.2. У области инфраструктуре

7.2.1. Саобраћај

Пешачки и бициклистички саобраћај

Изградња бициклистичке стазе преко Моста слободе.

Изградња недостајућих бициклистичких и пешачких стаза које су већ предвиђени важећом планском документацијом а налазе са на постојећим јавним површинама (улице: Булевар Михајла Пупина, Балзакова, Максима Горког, Сентандрејски пут и сл).

Изградња пешачко-бициклистичког-инфраструктурног моста преко Канала ДТД (на тзв. „Шпицу") и повезати бициклистичке стазе дуж Старог кањког пута и бициклистичке стазе дуж насипа до Ковиља.

Изградња пешачко-бициклистичкчког моста преко Дунавца ка Рибарском острву.

Проширирење пешачке зоне на Улицу Исе Бајића, део Улице Игњата Павласа, Илије Огњановића и Дунавске улице. Ово ће омогућити спајање Дунавског парка и Дунавске улице без пресецања токова аутомобила. Ова проширења једино су могућа под условом изградње нових јавних паркинг-гаража на ободу пешачке зоне.

Изградња пешачко-бициклистичког моста на траси бившег Франц Јозефовог моста.

Остваривање нове пешачке зоне у подграђу Петроварадинске тврђаве уз затварање Београдске улице у Петроварадину за саобраћај моторних возила, осим јавног превоза. Исто важи и за „горњи плато" Петроварадинске тврђаве.

Реализација туристичког коридора „Зелена стаза” на траси бивше железничке пруге ЛЖП 9 који ће омогућити одвијање пешачког и бициклистичког саобраћаја заједно са коридором демонтиране пруге МЖП 105 (Е85)) Петроварадин – Сремски Карловци.

Друмски саобраћај

Изградња нове трасе ДП 21 у складу са већ усвојеним плановима детаљне регулације овог пута, а као дела обилазнице око Петроварадина чиме ће се повезивати државни путевеви ДП 21 и ДП 119 са Сремске стране, а изградњом моста преко Дунава и аутопут Е-75 ДП А1 (Е75) и ДП 100 и ДП 129 са бачке стране. Овим ће се остварити најбржа веза ка Зрењанину и даље ка Темишвару и усмерити транзитни саобраћај поменутих државних путева ван Петроварадина, чиме ће се знатно растеретити ДП 21 и ДП 100 кроз градско подручје који овим постају општински путеви (улице Рачког, Прерадовићева и Рељковићева). Овим се остварује најкраћа веза Румуније, Баната, Срема и Босне и Херцеговине;

Изградња моста преко Дунава у продужетку Булевара Европе.

Доградња Сентандрејског моста на четири саобраћајне траке.

Изградња кружне раскрснице ДП 100 и ДП 102 у зони Римских шанчева.

Завршетак изградње Венизелосове улице у пуном профилу.

Изградња Улице Бајчи Жилинског у пуном профилу.

Повезивање Булевара Јаше Томића са Темеринском улицом (Улицом Косте Шокице).

Изградња продужетка Улице Павла Стаматовића.

Изградња продужетка Улице Паје Радосављевића.

Изградња Северне улице уз Канал ДТД, (омогућиће алтернативу Партизанској улици).

Спајање улица Илариона Руварца, Првомајске и Љубице Раваси (веза Новог насеља са Адицама).

Железнички саобраћај

Продужење железничке пруге ЛЖП 5 и ЛЖП 6, од железничке станице „Нови Сад” до станице „Подбара” (преко Канала ДТД), чиме ће се знатно побољшати услови и капацитети на постојећој мрежи и која ће омогућити квалитетно повезивање Зрењанина и Новог Сада железницом и успостављање железничког саобраћаја као градског система превоза унутар самог града Новог Сада. Овим ће се остварити најкраћа железничка веза железничке станице Нови Сад са Банатом и североисточним деловима Бачке.

Завршетак Новосадског железничког чвора.

Водни саобраћај

Изградња савремене међународне марине.

7.2.2. Водна инфраструктура

Систем за снабдевање водом

Даља изградња дистрибутивне водовдне мреже.

Изградња фабрике за прераду питке воде у Петроварадину.

Изградња инфилтрационих поља у залеђу изворишта „Ратно острво”.

Систем за одвођење отпадних и атмосферских вода

Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) које се планира у Петроварадину („Роков поток”).

Изградња и пратеће инфраструктуре која је неопходна да би се ППОВ повезало на постојећи систем канализације и да би несметано функционисало и то:

- колектор ГЦ1-НГЦ1, Ø 3000mm

-ретензиони базен запремине 10 000m³, на локалитету ГЦ2

-колектор НГЦ1-ППОВ, Ø 1500mm

-изградња колектора из правца Клисе према радној зони „Север II”, Ø 500 mm са црпном станицом у радној зони „Север ”.

Даља изградња сепаратних канализационих система нарочито на просторима где се врши изградња дистрибутивне водоводне мреже.

7.2.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетски ситем

Изградња кабла 110 kV ТС Нови Сад 5 – ТС Нови Сад 7.

Повећање капацитета у ТС Нови Сад 9 и опремање радних зона око ДП 12 електроенергетском мрежом.

Системи снабдевања топлотном енергијом

Реконструкција ТЕ-ТО Нови Сад у складу са новим потребама топлификационог система града.

Изградња новог топлотног извора за део града северно од Булевара војводе Степе.

Увођење обновљивих извора енергије и когенерације у базне изворе топлоте и у зградарство.

Енергетска ефикасност

Остваривање планираних годишњих уштеда примарне енергије енергетском санацијом објеката јавне намене (Јавно предузеће „Спортски и пословни центар Војводина” Нови Сад).

Замена постојећих неефикасних светиљки јавне расвете са енергетски ефикасним изворима светлости.

Набавка, односно коришћење електричних возила у јавном градском превозу и у свим установама јавне намене.

7.3. Институционални, финансијски и временски елементи за спровођење приоритетних стратешких програма

Дефинисани стратешки приоритетни програми у овом Плану су резултат планерског сагледавања развоја Града из перспективе садашњих друштвених услова развоја, те претпостављених социо-економских фактора развоја у будућности. Њихово спровођење има за циљ достизање одређеног планираног стања и биће основа за ажурирање Стратегије одрживог развоја Града Новог Сада.

Активности на имплементацији стратешких приоритетних програма у овом Плану вршиће се преко органа и тела Републике Србије, АП Војводине и Града Новог Сада.

Временски оквир за реализацију приоритетних стратешких програма у области просторног развоја је до 2030. године, док је временски оквир за реализацију свих приоритетних стратешких програма у области инфраструктуре у наредном десетогодишњем периоду.

Трошкове реализације приоритетних стратешких програма могуће је финансирати средствима буџета Републике Србије и АП Војводине, која су намењена за капиталне инвестиције, из средстава посебних фондова, потенцијалних концесионара, иностраних донатора и спонзора и др., као и средствима Града остварених од:

- доприноса за уређивање грађевинског земљишта,
- закупнине за грађевинско земљиште,
- отуђења грађевинског земљишта и
- других извора у складу са законом.

8. КЉУЧНИ ПОКАЗАТЕЉИ УРБАНОГ РАЗВОЈА

8.1. Нови Сад паметан град

Као кључни показатељ урбаног развоја Новог Сада може се сматрати тежња да се развој града усмери ка интелигентним решењима и концептима који имају исте коначне циљеве. Предиспозиције за успешан развој у овом правцу зависе од културног историјског и друштвеног контекста у најширем смислу. У складу са тим опредељују се и оптималне методе за достизање жељених циљева, као и динамика реализације. Интелигентни град је град будућности до којег се стиже имплементацијом парцијалних, наизглед неповезаних, пројеката који за основу имају примену дигиталних и

информационо-технолошких достигнућа. Међутим, први корак на том путу је доношење стратегије интелигентног града која треба да, на основу пресека стања и идентификованих потенцијала, дефинише приоритете, мере и методе. Ова процедура у Новом Саду је покренута.

Модел интелигентног града базира се на програмима за целу територију града, не сме да буде ексклузивитет само једног дела или одређеног друштвено економског слоја становништва. Платформе на којима овај концепт почива треба да буду приступачне већини грађана, прилагођене њиховим капацитетима и потребама, јер само тако интелигентни град може да буде социјално одржив.

Увођење концепта интелигентног града подразумева широк спектар примене савремених решења, и велике промене у огранизацији начина функционисања града, те је један од императива интелигентног града перманентно образовање, како би се благовремено остварили оптимални услови за укључење најширег слоја становника у имплементацију овог концепта.

Нови Сад има потенцијал да постане интелигентан град, а како ће се развијати у том смеру зависи од многобројних актера, њихове сарадње и комуникације. Веома је важно да имплеметацију ових пројеката прати и корекција важеће законске регулативе те доношење прописа који ће се односити на заштиту података.

Паметне технологије свакако је потребно имплементирати и у све остале релевантне стратегије развоја, где ће кроз вредновање свих наведених нивоа у поступку урбанистичког планирања бити могућа и имплементација информационо-комуникационих технологија.

Имајући у виду чињеницу да су инфраструктурни системи и подсистеми међусобно повезани, добра координација на нивоу града би поспешила размену и проток информација које су од значаја за креирање шире инфраструктурне и урбанистичке политике града и допринела оптимизацији управљања инфраструктурним системима.

У том смислу сагледава се кључна улога оперативног система у оквиру урбанистичких институција, које координирају уређење града, и сагледавају целину система у поступку урбанистичког планирања. Обједињавањем низа информација и података за одређене области врши се усаглашавање и тиме оптимизација процеса изградње инфра- и супраструктуре.

За побољшање квалитета живота у градским условима, у циљу изналажења адекватних планских решења, неопходно је поставком различитих врста сензора обезбедити континуиран мониторинг на целом подручју града, у сврху прикупљања и праћења података са терена. На основу јединствене базе података обезбедили би се бољи услови за планирање, уређење и одржавање градских система, а самим тим и за живот људи у граду, што је и основни циљ паметних градова.

Све наведене предности Новог Сада представљају чврсту основу и потенцијал за увођење модела интелигентног града. Даље активности треба пре свега усмеравати ка

области саобраћаја, изградње и одржавања јавних објеката и јавних простора, области одрживог развоја унапређење заштите животне средине и сл. Увођење параметара у планску и осталу документацију која је основ за спровођење, незаобилазан је поступак приликом реализације модела у пракси, али је незаобилазан задатак и дефинисање правне регулативе која би додатно уредила ову област.

Сагледавајући време и услове у окружењу, незаустављиве процесе развоја, може се претпоставити да је имплементација модела интелигентног града на примеру Новог Сада, уз одговарајуће стратегије и програме имплементације могућа и у пракси, те да би оријентација градова, па и Новог Сада ка моделу паметног града већ и у временском хоризонту за који се доноси овај Генерални план, уместо опције, могла да постане обавеза.

9. ПРИМЕНА ПЛАНА

Саставни део Генералног урбанистичког плана су и:

Карте:

		Размера
1.	Граница плана са претежном планираном наменом простора	1:20000
2.	План саобраћаја	1:20000
3.1.	План водне инфраструктуре – снабдевање водом	1:20000
3.2.	План водне инфраструктуре – одвођење отпадних и атмосферских вода	1:20000
4.1.	План енергетске инфраструктуре – снабдевање електричном енергијом и телекомуникације	1:20000
4.2.	План енергетске инфраструктуре – снабдевање топлотном енергијом	1:20000
5.	Заштићена природна и културна добра	А3
6.	Ограничења урбаног развоја	А3
7.	Оријентационе границе подручја за даљу планску разраду	А3
8.	Оријентационе границе приоритетних стратешких програма	А3.

Графички прикази:

		Размера
1.	Граница грађевинског подручја – детаљ 1	1:2500
2.	Граница грађевинског подручја – детаљ 2	1:2500
3.	Граница грађевинског подручја – детаљ 3	1:2500
4.	Граница грађевинског подручја – детаљ 4	1:2500
5.	Граница грађевинског подручја – детаљ 5	1:2500
6.	Граница грађевинског подручја – детаљ 6	1:2500
7.	Подручја становања-распрострањеност и основни облици становања	А4
8.	Подручја становања-карактеристичне просторне целине – структура становања	А4
9.	Пословање	А4
10.	Мрежа објеката органа управе, полицијске управе и службе противпожарне заштите	А4
11.	Мрежа објеката предшкоске установе	А4
12.	Мрежа објеката основних школа	А4
13.	Мрежа објеката средњих школа	А4
14.	Мрежа објеката високошколских установа и ученичког стандарда	А4

15. Мрежа објеката културе.....А4
16. Мрежа објеката здравствене заштите.....А4
17. Мрежа објеката социјалне заштите.....А4
18. Мрежа објеката јавних служби.....А4
19. Површине за спорт и рекреацију.....А4
20. Градско зеленило.....А4
21. Комунални објекти и површине.....А4
22. Правила обликовања по зонама.....А4
23. Висинска регулација са карактеристичним реперима.....А4
24. Одбрана од поплава.....А4
25. Заштита природних вредности.....А4.

Саставни део Генералног урбанистичког плана је и Анекс урбанистичких мера заштите, који садржи услове и захтеве за прилагођавање простора у обухвату Плана потребама одбране земље.

Генерални урбанистички план града Новог Сада до 2030. године садржи текстуални део који се објављује у „Службеном листу Града Новог Сада", и графичке приказе израђене у три примерка које својим потписом оверава председник Скупштине Града Новог Сада.

По један примерак потписаног оригинала Генералног урбанистичког плана чува се у Скупштини Града Новог Сада, Градској управи за урбанизам и грађевинске послове, и у Јавном предузећу „Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад.

Документациона основа овог плана чува се у Градској управи за урбанизам и грађевинске послове.

Генерални урбанистички план града Новог Сада до 2030. године доступан је на увид јавности у згради Скупштине Града Новог Сада, Жарка Зрењанина број 2, и путем интернет стране www.skupstina.novisad.rs.

Ступањем на снагу овог плана престаје да важи Генерални план града Новог Сада до 2021. године – пречишћен текст („Службени лист Града Новог Сада" број 39/06).

Ступањем на снагу овог плана остају на снази планови генералне регулације и планови детаљне регулације док се не донесу нови у складу са овим планом.

С обзиром на стратешки карактер Генералног урбанистичког плана, различите намене површина нису дефинисане по грађевинским парцелама, већ су оквирно дефинисане по урбанистичким блоковима и урбаним сегментима. Намене површина дефинисане су као претежне.

Изузетно, у зонама заштитног зеленила, уколико се у поступку даље разраде урбанистичким плановима буду стекли услови услед нових резултата геомеханичких истраживања, промена ширине и положаја инфраструктурних коридора, као и осталих

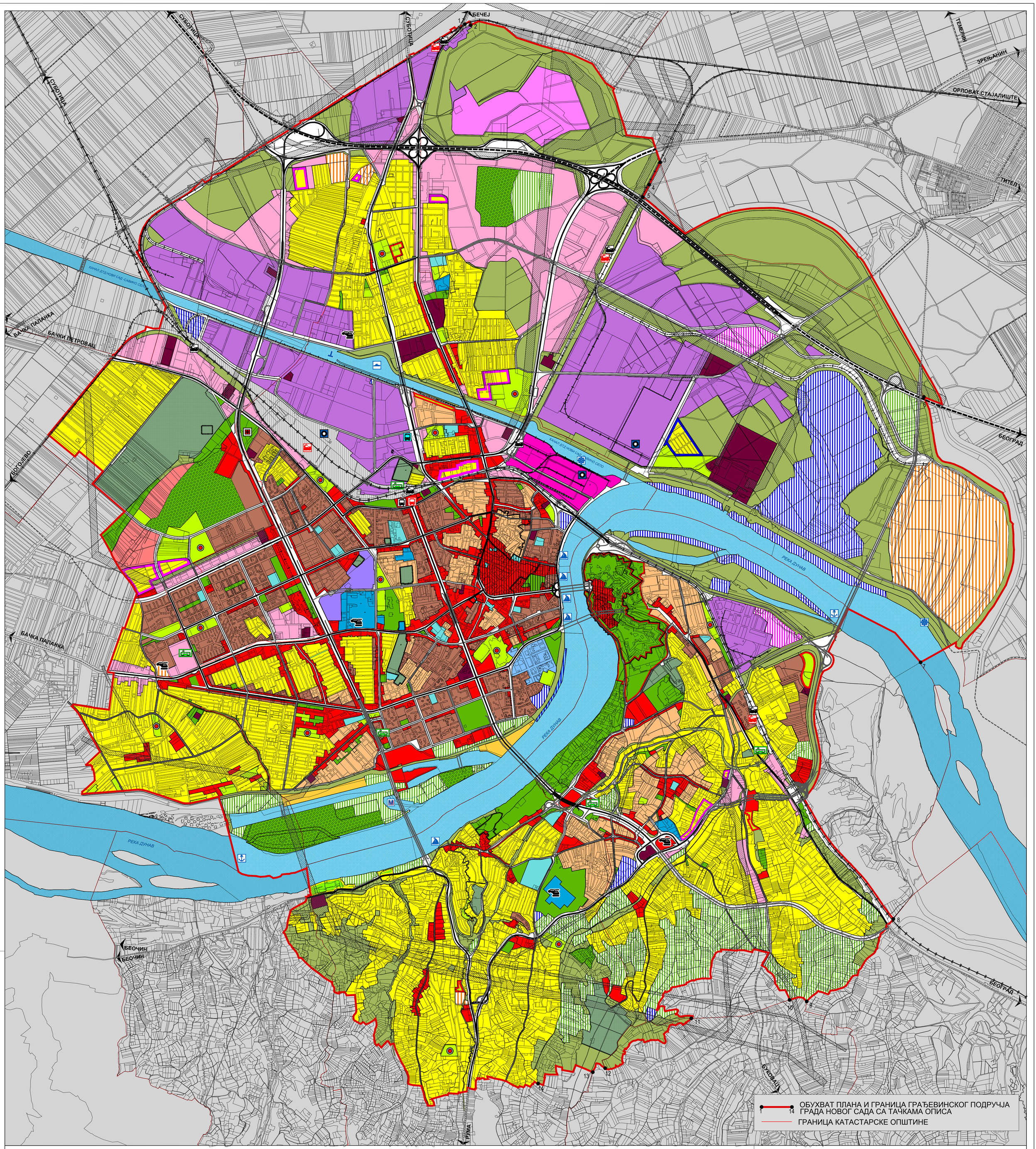
заштитних појасева (комплекси специјалне намене и др.), парцеле се могу планирати за друге намене уколико испуњавају остале критеријуме (приступ, инфраструктурна опремљеност, услови са аспекта стабилности и носивости терена, заштита животне средине и др.).

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Новог Сада".

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Број: 35-134/2010-I
21. јул 2022. године
НОВИ САД

Председница

MSc Јелена Маринковић Радомировић

ОБУХВАТ ПЛАНА И ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА СА ТАЧКАМА ОПИСА

ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ

СТАНОВАЊЕ

- ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ
- ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ
- ОПШТЕ СТАМБЕНЕ ЗОНЕ
- ЕКО СТАНОВАЊЕ
- СТАНОВАЊЕ СА ПОСЛОВАЊЕМ
- ПОДРУЧЈЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАМБЕНОГ НАСЕЉА ШАНГАЈ
- ПОСТОЈЕЋЕ ВИКЕНД НАСЕЉЕ

ГРАДСКИ ЦЕНТРИ

- ОПШТЕГРАДСКИ ЦЕНТРИ
- СТАРИ ЦЕНТАР И ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА
- КОМПЛЕКС ПЕТРОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ЦЕНТРИ

- УНИВЕРЗИТЕТ
- КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР
- САЈАМ
- СПОРТСКИ ЦЕНТРИ И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ

ЈАВНЕ СЛУЖБЕ И ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

- СРЕДЊА ШКОЛА
- ПАРК-ШУМА
- ПАРК И ПАРКОВСКИ УРЕЂЕНЕ ПОВРШИНЕ
- СПОРТСКИ ПАРК
- ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО

КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ

- ГРОБЉЕ
- ПОВРШИНЕ ЗА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ЗАХВАТЕ
- ПРЕРАДА ОТПАДНИХ ВОДА
- ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА
- ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ
- КУПАЛИШТЕ

ПОСЛОВАЊЕ

- У РАДНИМ ЗОНАМА
- НА УЛАЗНИМ ПРАВЦИМА
- РОБНО-ТРАНСПОРТНИ ЦЕНТАР

ОСТАЛЕ НАМЕНЕ

- ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО - РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ
- СПЕЦИЈАЛНА НАМЕНА
- ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ
- ЕПАРХИЈА САЈЛОВО - СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
- ЗАШТИТНИ ЕНЕРГЕТСКИ КОРИДОРИ
- ГРАНИЦА ПРОСТОРНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ СА ЗАШТИЋЕНОМ ОКОЛИНОМ

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

- ДРЖАВНИ ПУТ IA РЕДА - АУТОПУТ
- ДРЖАВНИ ПУТ IБ И II РЕДА
- ОПШТИНСКИ ПУТ
- МАГИСТРАЛА
- ГЛАВНА САОБРАЋАЈНИЦА
- ОБЈЕКТИ У ФУНКЦИЈИ САОБРАЋАЈА
- АУТОБУСКА СТАНИЦА - МЕЂУМЕСНА (МАС)
- АУТОБУСКА СТАНИЦА - ПРИГРАДСКА (ПАС)
- АУТОБУСКА СТАНИЦА - ТУРИСТИЧКА (ТАС)
- ЖЕЛЕЗНИЧКО ПОДРУЧЈЕ
- ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА
- ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА - ПУТНИЧКА
- ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА - ТЕРЕТНА
- ТЕРМИНАЛ НОВОГ ПОДСИСТЕМА ЈГПП-а
- ПУТНИЧКО ПРИСТАНИШТЕ
- ЗИМОВНИК
- ТЕРЕТНО ПРИСТАНИШТЕ
- СИДРИШТЕ
- МЕЂУНАРОДНА МАРИНА
- ПРЕВОДНИЦА
- ИНТЕРМОДАЛНИ ТЕРМИНАЛ (ЛОГИСТИЧКИ ЦЕНТАР)
- ХЕЛИДРОМ

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ: 1

ГРАНИЦА ПЛАНА СА ПРЕТЕЖНОМ ПЛАНИРАНОМ НАМЕНОМ ПРОСТОРА

РАЗМЕРА: 1:20000

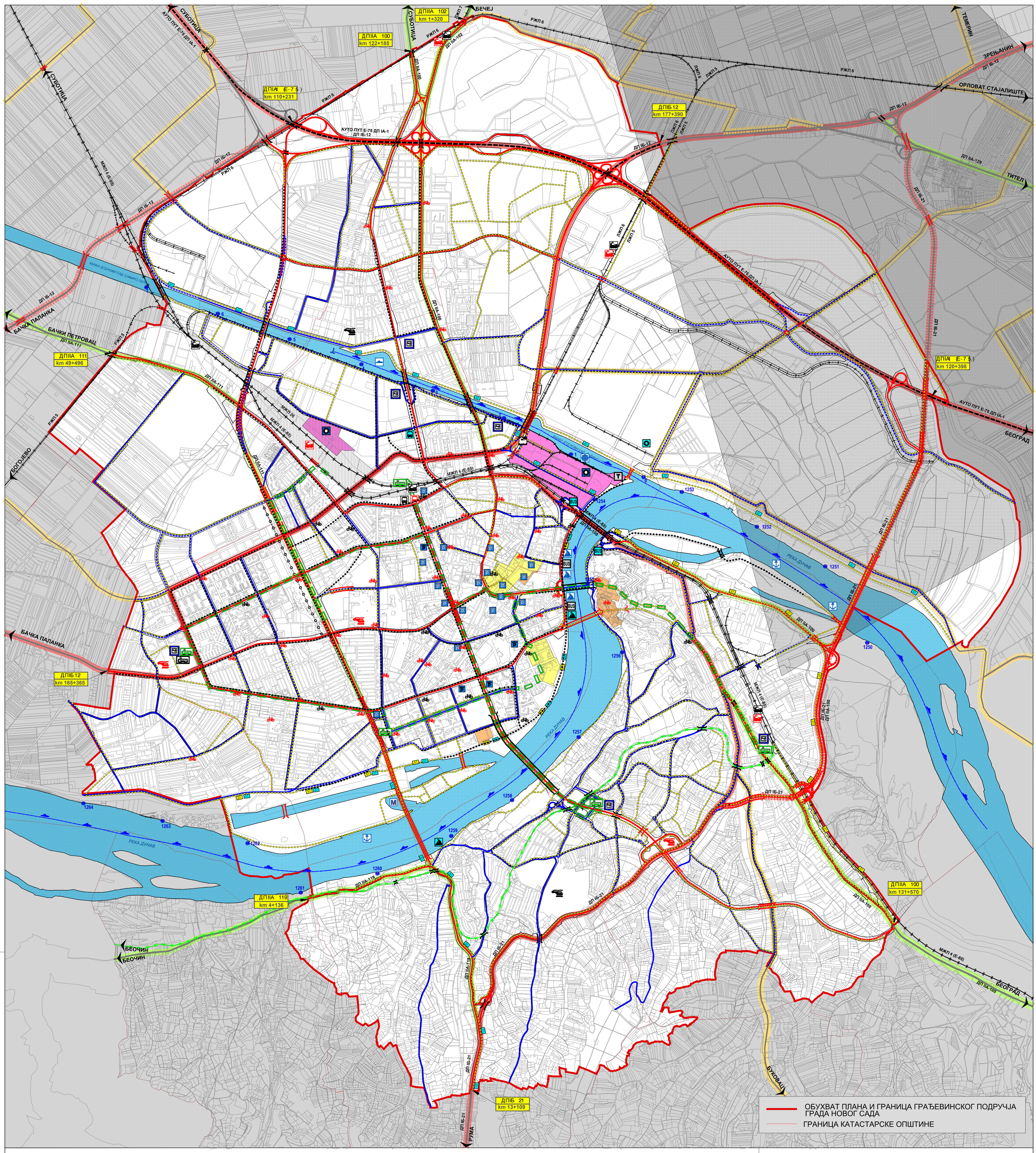
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ДРЖАВНИ ПУТ IA РЕДА - АУТОПУТ
		ДРЖАВНИ ПУТ IБ РЕДА
		ДРЖАВНИ ПУТ IIA РЕДА
		ОПШТИНСКИ ПУТ
		МАГИСТРАЛА
		ГЛАВНА САОБРАЋАЈНИЦА
		МОСТ - ДЕНИВЕЛИСАНО УКРШТАЊЕ
		ТУНЕЛ
		АУТОБУСКА СТАНИЦА - МЕЂУМЕСНА (МАС)
		АУТОБУСКА СТАНИЦА - ПРИГРАДСКА (ПАС)
		АУТОБУСКА СТАНИЦА - ТУРИСТИЧКА (ТАС)
		ПАРКИНГ ЗА ТУРИСТИЧКЕ АУТОБУСЕ
		ПАРКИНГ ЗА ТЕРЕТНА ВОЗИЛА
		ГАРАЖА ЗА ЈАВНО КОРИШЋЕЊЕ
km 131+570		СТАЦИОНАЖА ДРЖАВНОГ ПУТА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ТРАСА НОВОГ ПОДСИСТЕМА ЈГПП-а
		ТЕРМИНАЛ НОВОГ ПОДСИСТЕМА ЈГПП-а
		ПАРКИРАЈ И ВОЗИ (PARK AND RIDE)
		ДЕПО НОВОГ ПОДСИСТЕМА ЈГПП-а
		МЕЂУНАРОДНИ БИЦИКЛИСТИЧКИ КОРИДОР
		НАЦИОНАЛНИ БИЦИКЛИСТИЧКИ КОРИДОР
		ОСТАЛЕ БИЦИКЛИСТИЧКЕ СТАЗЕ
		ТУРИСТИЧКИ КОРИДОР ЗЕЛЕНА СТАЗА
		ТУРИСТИЧКО - ИСТОРИЈСКА ПРУГА
		ИЗНАЈМЉИВАЊЕ БИЦИКАЛА ("RENT A BIKE")
		ПЕШАЧКА ЗОНА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ЖЕЛЕЗНИЧКО ПОДРУЧЈЕ
		ДВОКОЛОСЕЧНА ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА
		ЈЕДНОКОЛОСЕЧНА ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА
		ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА - ПУТНИЧКА
		ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА - ТЕРЕТНА
		МЕЂУНАРОДНИ ПЛОВНИ ПУТ
1257		СТАЦИОНАЖА ПЛОВНОГ ПУТА
		ПУТНИЧКО ПРИСТАНИШТЕ
		ТЕРЕТНО ПРИСТАНИШТЕ
		МЕЂУНАРОДНИ ЗИМОВНИК
		СИДРИШТЕ
	M	МЕЂУНАРОДНА МАРИНА
		ПРЕВОДНИЦА
		ИНТЕРМОДАЛНИ ТЕРМИНАЛ (ЛОГИСТИЧКИ ЦЕНТАР)
		ХЕЛИДРОМ

ЗОНА ОГРАНИЧЕЊА ГРАДЊЕ ПРЕКО 231mnv

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ:

2

ПЛАН САОБРАЋАЈА

РАЗМЕРА:

1:20000

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

КАНАЛ ДТД НОВИ САД -САВИНО СЕЛО

РЕКА ДУНАВ

ОБУХВАТ ПЛАНА И ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ

СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ

СТАЊЕ	ПЛАН	
		САНИТАРНА ВОДА
		СИРОВА ВОДА
		ИЗВОРИШТЕ
		ПРЕРАДА ВОДЕ
		РЕЗЕРВОАР
		ПУМПНА СТАНИЦА

ЗОНЕ САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА

- НЕПОСРЕДНА ЗОНА ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА
- УЖА ЗОНА ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА
- ШИРА ЗОНА ЗАШТИТЕ ИЗВОРИШТА

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ:

3.1

ПЛАН ВОДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ - СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ-

РАЗМЕРА:

1:20000

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

КАНАЛ ДТД НОВИ САД -САВИНО СЕЛО

РЕКА ДУНАВ

ОДВОЂЕЊЕ ОТПАДНИХ И АТМОСФЕРСКИХ ВОДА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		КАНАЛИЗАЦИЈА ЗАЈЕДНИЧКА - ПРИМАРНА
		КАНАЛИЗАЦИЈА ЗАЈЕДНИЧКА - СЕКУНДАРНА
		КАНАЛИЗАЦИЈА ОТПАДНА - ПРИМАРНА
		КАНАЛИЗАЦИЈА ОТПАДНА - СЕКУНДАРНА
		КАНАЛИЗАЦИЈА ПРЕЧИШЋЕНИХ ОТПАДНИХ ВОДА
		КАНАЛИЗАЦИЈА АТМОСФЕРСКА - ПРИМАРНА
		КАНАЛИЗАЦИЈА АТМОСФЕРСКА - СЕКУНДАРНА
		ПРЕЧИСТАЧ ОТПАДНИХ ВОДА
		ПУМПНА СТАНИЦА ОТПАДНИХ ВОДА
		ПУМПНА СТАНИЦА АТМОСФЕРСКИХ ВОДА
		ПОТОЦИ И МЕЛИОРАЦИОНИ КАНАЛИ
		ПУМПНА СТАНИЦА МЕЛИОРАЦИОНА

ОБУХВАТ ПЛАНА И ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА

ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ:

3.2

ПЛАН ВОДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ - ОДВОЂЕЊЕ ОТПАДНИХ И АТМОСФЕРСКИХ ВОДА-

РАЗМЕРА:

1:20000

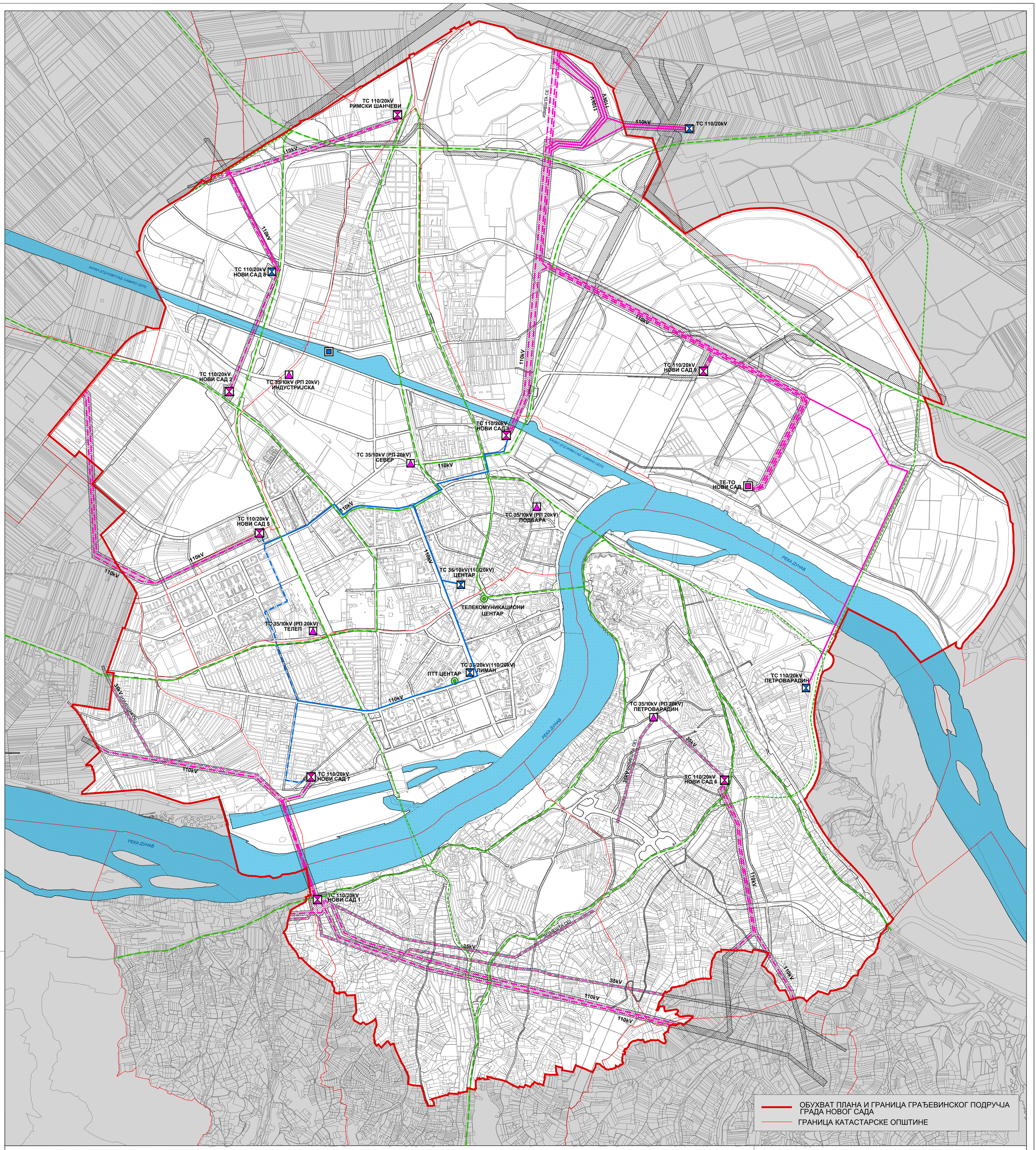
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ДАЛЕКОВОД 110kV
		ДАЛЕКОВОД 35kV, 20kV
		ПОДЗЕМНИ ВОД 110kV
		ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА 110/35(20)kV
		ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА 35/10kV
		РАЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ 20Vк
		ТЕРМОЕЛЕКТРАНА-ТОПЛАНА "НОВИ САД"
		ХИДРОЕЛЕКТРАНА СНАГЕ ДО 3 MW

ИНФРАСТРУКТУРНИ КОРИДОР

ЗАШТИТНИ ЕНЕРГЕТСКИ КОРИДОР

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА МРЕЖА

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ОСНОВНИ ПРАВЦИ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ
		ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНИ И ПТТ ЦЕНТАР

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ: **4.1**

ПЛАН ЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ -СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ-

РАЗМЕРА: 1:20000

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ГМРС "НОВИ САД II"
ЕНЕРГАНА НА БИО-ГАС
ИЗМЕШТА СЕ
ИЗМЕШТА СЕ
МРС "ШУМИЦЕ"
МРС "КЛИСА II"
МРС "КЛИСА III"
МРС "КЛИСА I"
КАНАЛ ДТД НОВИ САД -САВИНО СЕЛО
ИЗМЕШТА СЕ
ГМРС "НОВИ САД I"
ИЗМЕШТА СЕ
ИЗМЕШТА СЕ
ТЕРМИНАЛ НАФТОВОДА
ТЕРМИНАЛ ПРОДУКТОВОДА
РАФИНЕРИЈА НАФТЕ
МРС "САЛЈОВО"
МРС "САЛАЈКА"
КАНАЛ ДТД НОВИ САД -САВИНО СЕЛО
ТО "МАЈЕВИЦА"
ГМРС "ТЕ-ТО"
ТЕ-ТО "НОВИ САД"
ТО "СЕВЕР"
МРС "ПОДБАРА"
ГРС
ТО "ИСТОК"
МРС "ДЕТЕЛИНАРА" (измешта се)
МРС"ДЕТЕЛИНАРА"
ИЗМЕШТА СЕ
РЕКА ДУНАВ
МРС "ИВЕ ЛИПИКЕ"
ТО "ЗАПАД"
МРС "ПОБЕДА"
МРС "ВЕТЕРНИЧКА РАМПА"
МРС "ТЕЛЕП I"
ТО "ЈУГ"
МРС "ПЕТРОВАРАДИН I"
МРС "ПЕТРОВАРАДИН II"
ТО "ПЕТРОВАРАДИН"
МРС "ТЕЛЕП II"
РЕКА ДУНАВ
МРС "АДИЦЕ"
ТО "МИШЕЛУК 2"
МРС "МИШЕЛУК II"
ТО "МИШЕЛУК I"
МРС "НАВИП"
ТО "МИШЕЛУК 3"
МРС "МИШЕЛУК"
РЕКА ДУНАВ
МРС "МУП"
МРС "МИШЕЛУК I"
МРС "СРЕМСКА КАМЕНИЦА"
МРС "ИНСТИТУТ"

ОБУХВАТ ПЛАНА И ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НОВОГ САДА
ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ

ГАСИФИКАЦИОНИ СИСТЕМ

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ГАСОВОД ВИСОКОГ ПРИТИСКА
		ГАСОВОД СРЕДЊЕГ ПРИТИСКА
		ГЛАВНА МЕРНО-РЕГУЛ. СТАНИЦА
		МЕРНО-РЕГУЛАЦИОНА СТАНИЦА

ТОПЛИФИКАЦИОНИ СИСТЕМ

СТАЊЕ	ПЛАН	
		ПОВЕЗНИ ВРЕЛОВОД
		МАГИСТРАЛНИ ВРЕЛОВОД
		ГЛАВНИ ВРЕЛОВОД
		ТЕРМОЕЛЕКТРАНА-ТОПЛАНА
		ГЛАВНА РАЗДЕЛНА СТАНИЦА
		ТОПЛАНА - ЕНЕРГАНА
		МАГИСТРАЛНИ НАФТОВОД
		М. Г. НАФТОВОД И ПРОДУКТОВОД
		РАФИНЕРИЈА НАФТЕ
		ТЕРМИНАЛИ НАФТОВОДА И ПРОДУКТОВОДА

ТИП СНАБДЕВАЊА ЕНЕРГИЈОМ

	ТОПЛИФИКАЦИОНИ СИСТЕМ
	ГАСИФИКАЦИОНИ СИСТЕМ
	МЕШОВИТО СНАБДЕВАЊЕ

ИНФРАСТРУКТУРНИ КОРИДОР

	ЗАШТИТНИ ЕНЕРГЕТСКИ КОРИДОР

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ:

4.2

ПЛАН ЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ -СНАБДЕВАЊЕ ТОПЛОТНОМ ЕНЕРГИЈОМ-

РАЗМЕРА:

1:20000

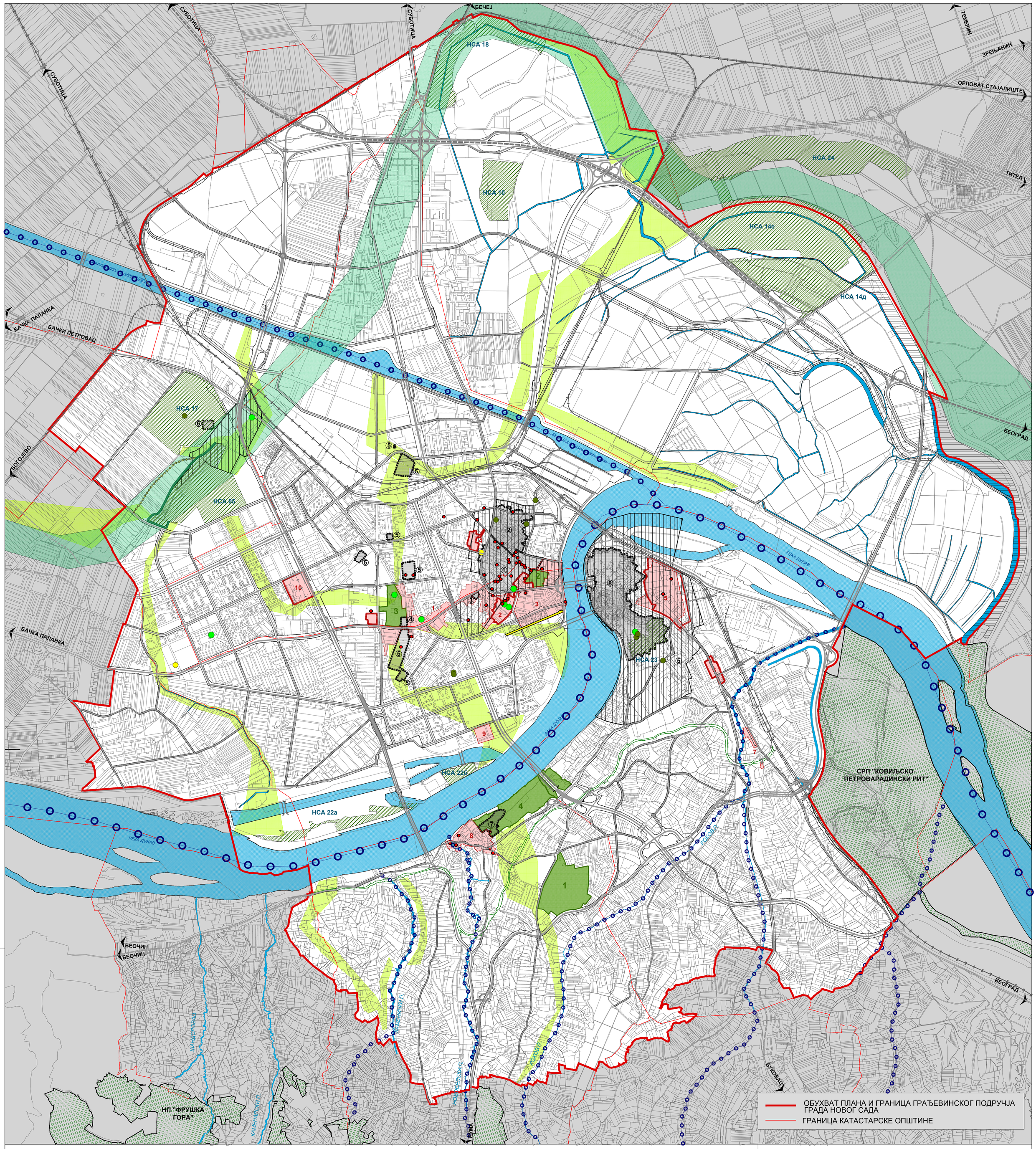
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

- ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА
- **СПОМЕНИК ПРИРОДЕ**
- 1 ПАРК ИНСТИТУТА У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
- 2 ДУНАВСКИ ПАРК
- 3 ФУТОШКИ ПАРК
- 4 КАМЕНИЧКИ ПАРК
- ПОЈЕДИНАЧНА СТАБЛА

ПРИРОДНА ДОБРА У ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ

- ПОЈЕДИНАЧНА ИЛИ СТАБЛА У ГРУПИ
- ПРИРОДНА ДОБРА ПЛАНИРАНА ЗА ЗАШТИТУ
- МРЕЖА ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗЕЛЕНИХ КОРИДОРА

СТАНИШТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

- НСА 05 БАРА КОД АВИЈАТИЧАРСКОГ НАСЕЉА
- ЗАШТИТНИ ПОЈАС ЗЕЛЕНИЛА ОД **НСА 05** КА ЗЕЛЕНОМ КОРИДОРУ
- ЗАШТИТНИ ПОЈАС ЗЕЛЕНИЛА 20М ОД **НСА 05**
- НСА 10 МЕСАРСКА АДА
- НСА 14д НОВОСАДСКИ ВЕЛИКИ РИТ
- НСА 14е РАТНО ОСТРВО
- НСА 17 НОВОСАДСКО НОВО ГРОБЉЕ
- НСА 18 ТРШЋАЦИ И УТРИНЕ КОД НЕМАНОВАЦА И ПЕЈИЋЕВИХ САЛАША
- НСА 22а КАМЕЊАРСКА АДА
- НСА 22б РИБАРСКО ОСТРВО
- НСА 23 ГАЛЕРИЈА ХОРНВЕРК

ЕКОЛОШКИ КОРИДОРИ

- ЕКОЛОШКИ КОРИДОР ОД МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА
- РЕГИОНАЛНИ ЕКОЛОШКИ КОРИДОР
- ЛОКАЛНИ ЕКОЛОШКИ КОРИДОР

НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА И АМБИЈЕНТАЛНЕ ЦЕЛИНЕ

- ПРОСТОРНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ЦЕЛИНЕ СА ЗАШТИЋЕНОМ ОКОЛИНОМ
- ① СТАРО ЈЕЗГРО НОВОГ САДА
- ② АЛМАШКИ КРАЈ
- ③ КОМПЛЕКС СИНАГОГЕ, ШКОЛЕ И ЈЕВРЕЈСКЕ ОПШТИНЕ
- ④ КОМПЛЕКС ОБЈЕКАТА "ЈОДНЕ БАЊЕ"
- ⑤ СТАРА ГРОБЉА
- ⑥ СПОМЕН-ГРОБЉЕ БОРАЦА НОР-А
- ⑦ ДВОРАЦ И ПАРК КОЈИ ОКРУЖУЈЕ ДВОРАЦ У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ
- ⑧ ГОРЊА И ДОЊА ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА -УПОСТУПКУ ЗА ПРОГЛАШЕЊЕ
- СПОМЕНИК КУЛТУРЕ

- ЦЕЛИНЕ И ДЕЛОВИ ГРАДИТЕЉСКИХ ОБЈЕКАТА СА ИСТОРИЈСКИМ ИЛИ АРХИТЕКТОНСКИМ ВРЕДНОСТИМА
- АМБИЈЕНТАЛНЕ ЦЕЛИНЕ
- 1 ЈЕВРЕЈСКА И ФУТОШКА УЛИЦА
- 2 УЛИЦА ВАСЕ СТАЈИЋА
- 3 МАЛИ ЛИМАН
- 4 ДЕО РОТКВАРИЈЕ
- 5 СТАРИ МАЈУР
- 6 БЛОК УЗ ПРЕРАДОВИЋЕВУ УЛИЦУ
- 7 НОВИ МАЈУР
- 8 ЦЕНТАР СРЕМСКЕ КАМЕНИЦЕ
- 9 КОМПЛЕКС БИВШЕ ФАБРИКЕ "ПЕТАР ДРАПШИН"
- 10 СТАРА РАНЖИРНА СТАНИЦА ЖТП-А

ЗОНЕ АРХЕОЛОШКИХ ЛОКАЛИТЕТА

- ЗОНА ЗАШТИТЕ АРХЕОЛОШКИХ ЛОКАЛИТЕТА
- СТАРА ВИСОКА ОБАЛА ДУНАВА НАСЕЉАВАНА ОД ПРАИСТОРИЈЕ ДО ДАНАС

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ: 5

ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА

РАЗМЕРА: 1:20000

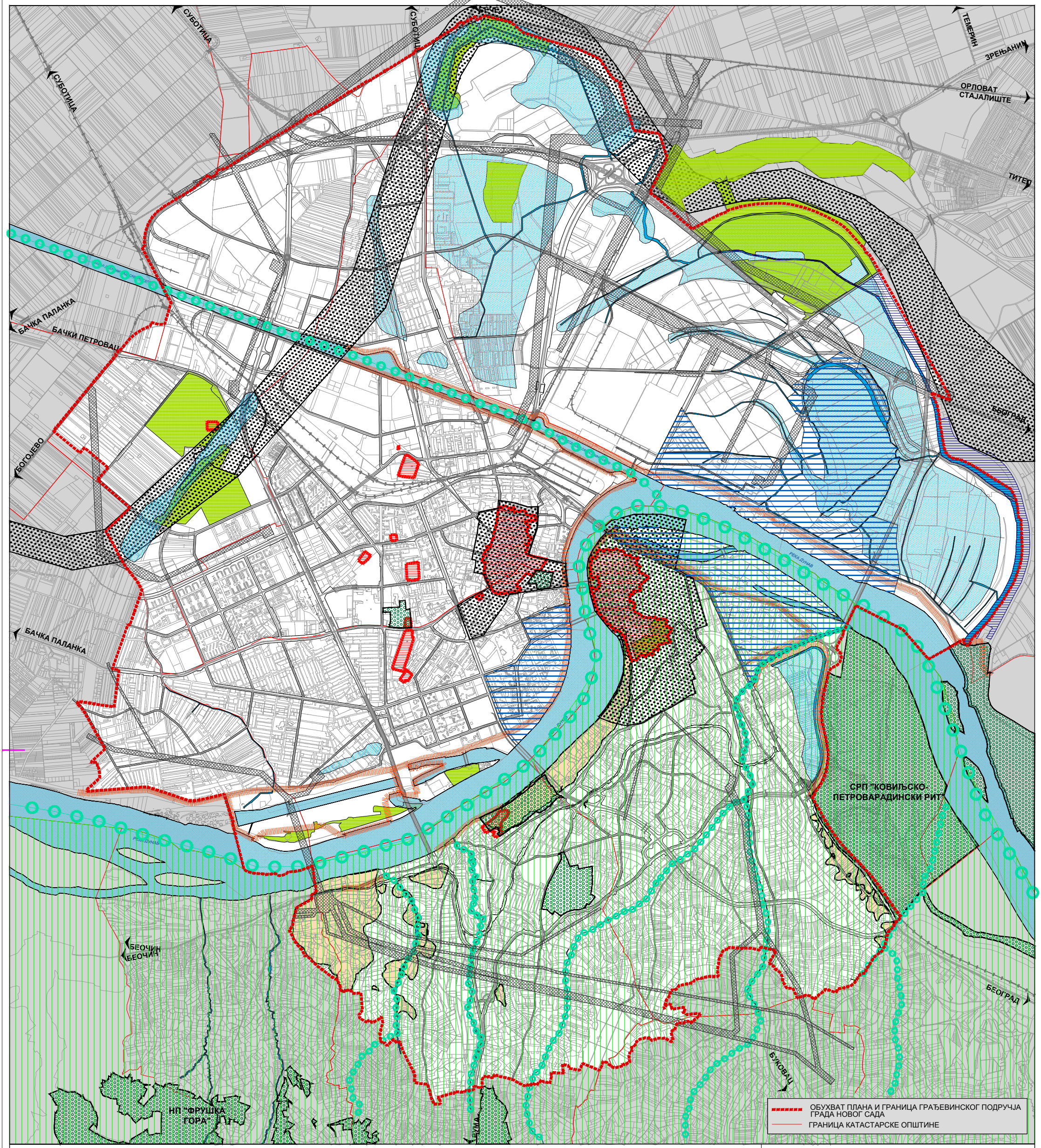
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ЗАШТИТА ПРОСТОРНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ ЦЕЛИНА
АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА
ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗАШТИТНА ЗОНА НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА "ФРУШКА ГОРА"
ЕКОЛОШКИ КОРИДОРИ
СТАНИШТА ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА
ЗАШТИТА ИЗВОРИШТА
ЗАШТИТА НАСИПА
ПОДРУЧЈА УГРОЖЕНА ПОДЗЕМНОМ ВОДОМ
ИНФРАСТРУКТУРНИ КОРИДОРИ
КЛИЗИШТА

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ:
6

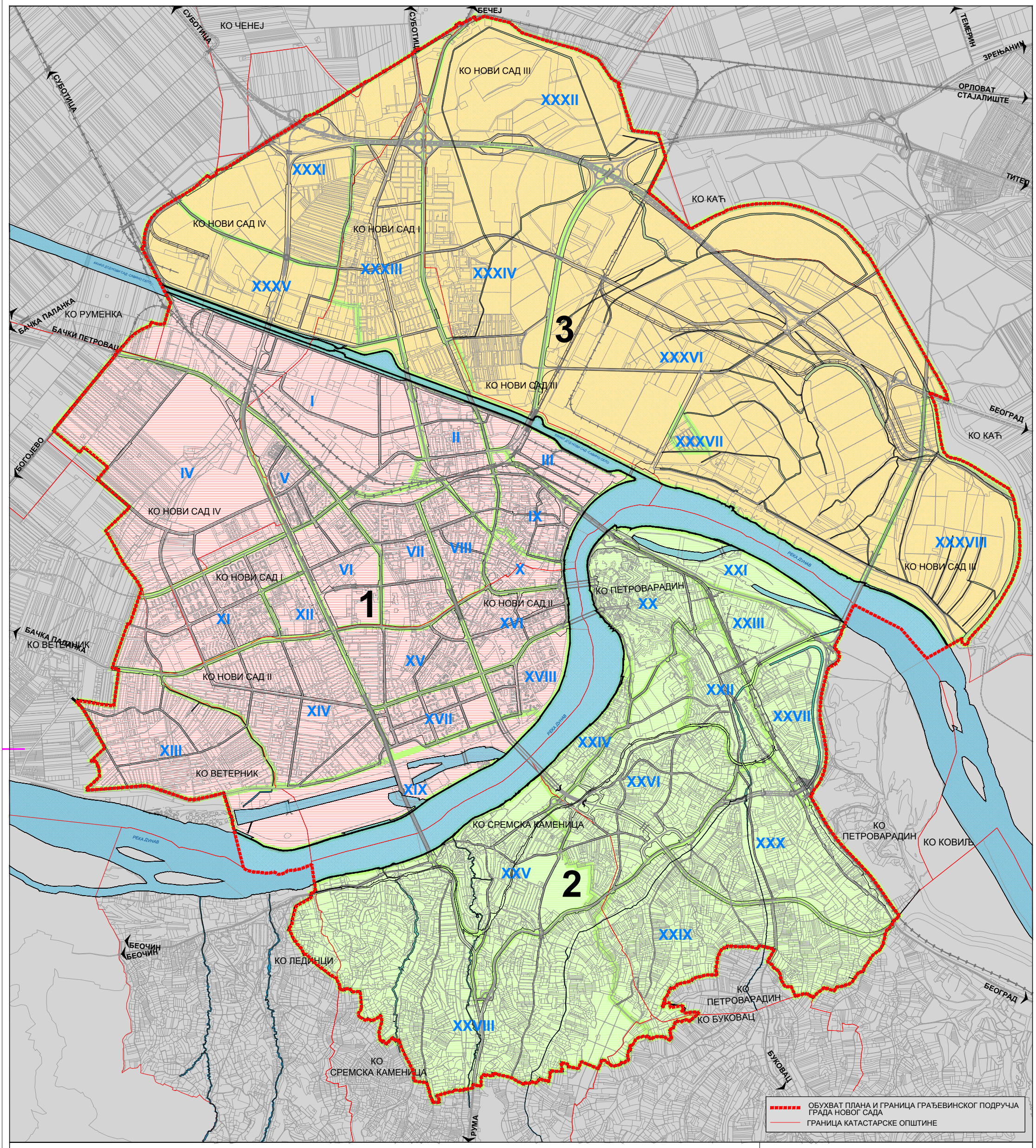
ОГРАНИЧЕЊА УРБАНОГ РАЗВОЈА

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ПОДРУЧЈА ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

1. БАЧКИ ДЕО ГРАДА, ПОДРУЧЈЕ ИЗМЕЂУ КАНАЛА И ДУНАВА
2. СРЕМСКИ ДЕО ГРАДА
3. БАЧКИ ДЕО ГРАДА, ПОДРУЧЈЕ СЕВЕРНО ОД КАНАЛА

ТРАДИЦИОНАЛНИ НАЗИВИ ДЕЛОВА ГРАДА

I	РАДНА ЗОНА "СЕВЕР II"
II	САЛАЈКА
III	РАДНА ЗОНА "СЕВЕР III"
IV	ЈУГОВИЋЕВО
V	ДЕТЕЛИНАРА - АВИЈАТИЧАРСКО НАСЕЉЕ
VI	ДЕТЕЛИНАРА - САЈАМ - КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР
VII	БАНАТИЋ - ФУТОШКИ ПАРК
VIII	ЖИТНИ ТРГ
IX	ПОДБАРА И АЛМАШКИ КРАЈ
X	СТАРИ ЦЕНТАР
XI	НОВО НАСЕЉЕ
XII	РАДНА ЗОНА "ЗАПАД"
XIII	АДИЦЕ
XIV	ТЕЛЕП
XV	ФУТОШКА - БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА
XVI	ЦЕНТАР
XVII	ЛИМАН III И IV
XVIII	ЛИМАН I И II
XIX	ПРИОБАЉЕ
XX	ПЕТРОВАРАДИНСКА ТВРЂАВА
XXI	ПЕТРОВАРАДИНСКА АДА
XXII	ПЕТРОВАРАДИН
XXIII	РАДНА ЗОНА "ИСТОК"
XXIV	РИБЊАК
XXV	СРЕМСКА КАМЕНИЦА
XXVI	МИШЕЛУК
XXVII	САДОВИ
XXVIII	БОЦКЕ - СТАРОИРИШКИ ПУТ - ЧАРДАК
XXIX	АЛИБЕГОВАЦ
XXX	БУКОВАЧКИ ПЛАТО - ШИРИНЕ - КАРАГАЧА
XXXI	РИМСКИ ШАНЧЕВИ - ШУМИЦЕ
XXXII	ГРАДСКА ДЕПОНИЈА
XXXIII	КЛИСА
XXXIV	МАЛИ БЕОГРАД - ВЕЛИКИ РИТ
XXXV	РАДНА ЗОНА "СЕВЕР I"
XXXVI	РАДНА ЗОНА "СЕВЕР IV"
XXXVII	ШАНГАЈ
XXXVIII	МАЈУРСКА АДА

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ: 7

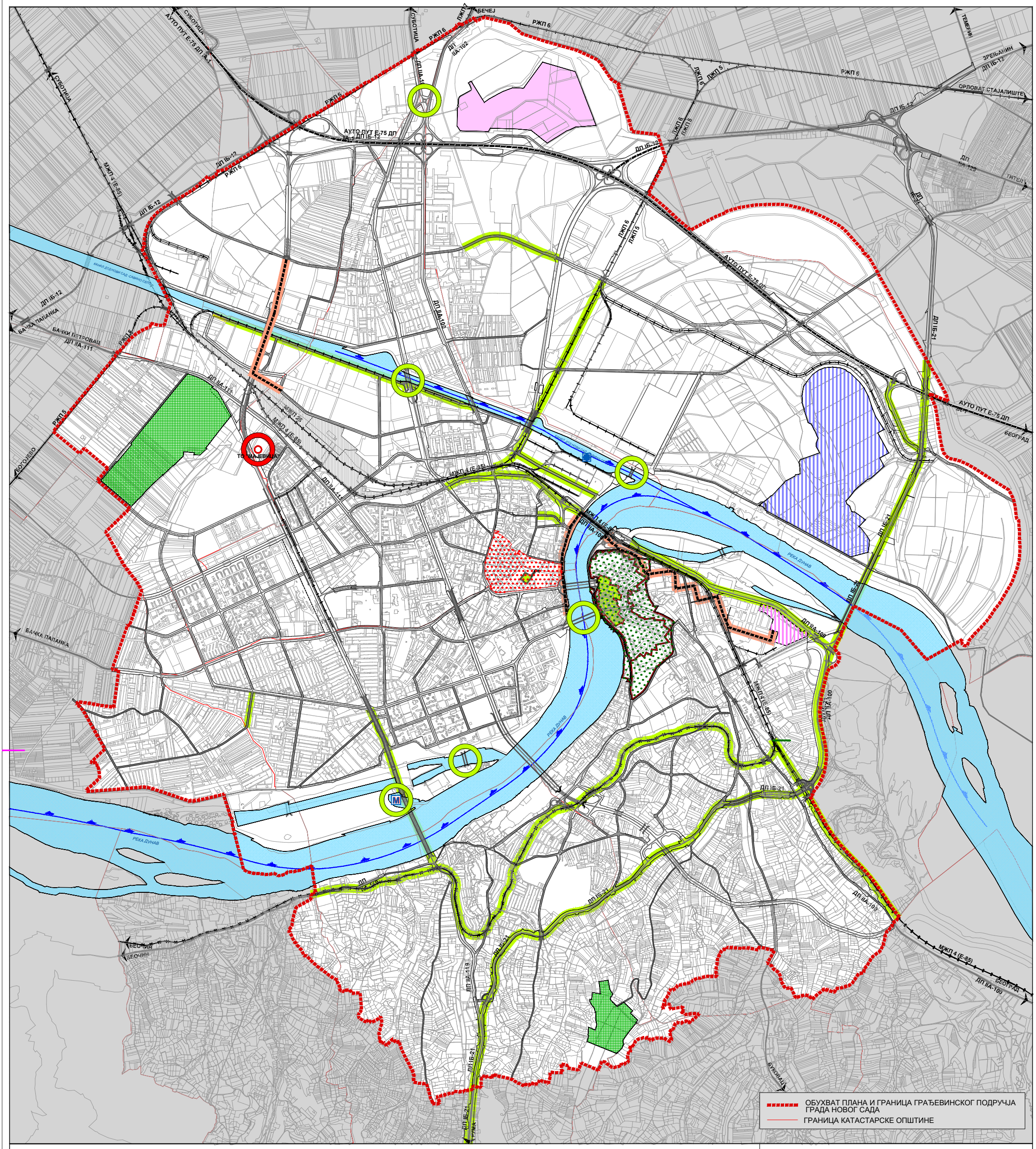
ОРИЈЕНТАЦИОНЕ ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.

ПРИОРИТЕТНИ СТРАТЕШКИ ПРОГРАМИ

- СТАРИ ЦЕНТАР
- КОМПЛЕКС ПЕТРОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ
- ГРОБЉЕ
- ПОВРШИНЕ ЗА ХИДРОТЕХНИЧКЕ ЗАХВАТЕ
- ПРЕРАДА ОТПАДНИХ ВОДА
- ДЕПОНИЈА КОМУНАЛНОГ ОТПАДА

- САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- ВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА
- ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА
ЈЕЛЕНА МАРИНКОВИЋ РАДОМИРОВИЋ

ГЕНЕРАЛНИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ГРАДА НОВОГ САДА ДО 2030. ГОДИНЕ

БРОЈ КАРТЕ: 8

ОРИЈЕНТАЦИОНЕ ГРАНИЦЕ ПРИОРИТЕТНИХ СТРАТЕШКИХ ПРОГРАМА

0 500 1000 1500 2000м

ЈП "УРБАНИЗАМ" ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ НОВИ САД, БУЛЕВАР ЦАРА ЛАЗАРА 3/III

ДИРЕКТОР
ДУШАН МИЛАДИНОВИЋ, дипл.инж.арх.

ГОДИНА ИЗРАДЕ - 2022.